

Pomagamy razem #WygrywamyRazem

10% ze wszystkich gier na **lotto.pl** przeznaczymy na walkę z koronawirusem i jego skutkami

lotto.pl

TOTALIZATOR
SPORTOWY
#WygrywamyRazem

Drugi krok w stronę normalności

EPIDEMIA KORONAWIRUSA \

Od 4 maja otwarte zostaną hotele, pensjonaty i inne miejsca noclegowe, będą w nich jednak obowiązywały obostrzenia sanitarne. Uruchomione zostaną również galerie handlowe z ograniczeniem jednej osoby na 15 mkw. Z kolei od 6 maja na określonych zasadach czynne będą żłobki i przedszkola.

– Proszę o dyscyplinę społeczną, to od niej zależy tempo dalszego uwalniania gospodarki

– zaapelował wczoraj premier Mateusz Morawiecki.

s.4

Serwis **ANTYCOVID-19** s.10

Bazooka nie dla wszystkich

Mimo słynnej bazooki niemieckiego rządu, czyli tarczy anty-kryzysowej dla przedsiębiorców, właściciele małych i średnich firm boją się o przyszłość i apelują o zwiększenie pomocy. Wczoraj na ulicach 30 niemieckich miast mieli demonstrować właściciele małych i średnich biur podróży.

ŚWIAT s.8

Kwarantanna po brytyjsku

Brytyjczycy dzielą się na trzy grupy pod względem sposobu radzenia sobie z restrykcjami wprowadzonymi w związku z narodową kwarantanną. Jedni akceptują taką sytuację, drudzy nie potrafią się w niej odnaleźć, reszta, głównie młode osoby, sprzeciwia się obostrzeniom.

GOSPODARKA s.12

Albo tarcza, albo raj podatkowy

Firmy, które wyprowadzają zyski do rajów podatkowych, nie dostaną pomocy przewidzianej w tarczy finansowej – poinformował resort finansów. Polska ma w tej sprawie sojuszników. – Kto chce od państwa pieniędzy, ten musi pozamykać swoje filie w rajach podatkowych – uważa współzadająca Niemcami partia SPD.

W DZISIEJSZYM WYDANIU CODZIENNEJ

**FORUM
POLSKIEJ
GOSPODARKI**

PARTNER STRATEGICZNY WYDANIA:

PARTNERZY WYDANIA

Bank Polski

**KANIA ** Sędzia Gersdorf przyczyniła się do tego, że polityka rozpanoszyła się w sądach. Teraz jest ogromna szansa, by wymiar sprawiedliwości się oczyścił, a sędziowie stali się bezstronni.

s.2

**LICHOCKA ** Polsce grozi, że od 6 sierpnia nie będzie miała prezydenta – do tego prowadzi antydemokratyczna opozycja. To jest wprost walka z polskim państwem – tak trzeba oceniać działania opozycji.

s.2

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

Matka Teresa z Kalkuty
(1910–1997) założycielka Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości,
laureatka Pokojowej Nagrody Nobla za rok 1979, święta Kościoła katolickiego

\\ Miej czas na to, aby pomyśleć – to źródło mocy. Miej czas na modlitwę – to największa siła na ziemi. Miej czas na uśmiech – to muzyka duszy. \\

2 CZWARTEK-PIĄTEK 30 KWIETNIA-1 MAJA 2020 gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Gazeta
Polska
codziennie

POGODA

Czwartek	30.04	Deszcz
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Afrodyzja, Afrodyzy, Andrea, Balladyna, Bartłomiej, Benedykt, Chwalisława, Donat, Hildegard, Kwiryn, Lilla, Ludwik, Maksym, Maria, Marian, Piotr, Rozamunda, Wawrzyniec, Zofia
05:07	19:59	
Gdańsk	Lublin	
15°C	12°C	
10°C	7°C	
Katowice	Kraków	
23°C	19°C	
10°C	7°C	
Łódź	Poznań	
19°C	19°C	
10°C	9°C	
Warszawa	Wrocław	
18°C	19°C	
8°C	12°C	
Piątek	1.05	Deszcz
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Assaf, Briok, Floryna, Izydora, Jakub, Jeremi, Jeremiasz, Julian, Józef, Lubomir, Maja, Orecjusz, Persgryn, Petronela, Tamara, Włwald
05:05	20:00	
Gdańsk	Lublin	
11°C	16°C	
6°C	7°C	
Katowice	Kraków	
14°C	17°C	
7°C	5°C	
Łódź	Poznań	
15°C	16°C	
7°C	7°C	
Warszawa	Wrocław	
18°C	16°C	
8°C	9°C	

PIOTR NISZTOR

Cyberbezpieczeństwo to dziś priorytet

Powołanie Macieja Materki, szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, na pełnomocnika ministra obrony narodowej ds. bezpieczeństwa cyberprzestrzeni to bardzo dobra decyzja. Pozwoli ujednolicić zarządzanie tą bardzo istotną dziedziną bezpieczeństwa narodowego. Tym bardziej że to właśnie SKW powinna w pełni koordynować działania związane z cyberbezpieczeństwem polskiej armii. To bardzo ważne szczególnie dzisiaj, w okresie kryzysu spowodowanego epidemią. Obce wywiady nie zasypiają gruszek w popiele, czego przykładem jest atak na systemy informatyczne Akademii Sztuki Wojennej. Od dawna prawdziwa wojna toczy się właśnie w cyberprzestrzeni. Zdolny haker może obecnie wyrządzić więcej szkód niż niejednego oddział paramilitarny. Dlatego trzeba ciągle udoskonalać cyberartę otaczającą polskie siły zbrojne.

Rafał Zawistowski

JACEK LIZINIEWICZ

Greenpeace niech zacznie od przeprosin

Aktywiści ekologiczni pokazali po raz kolejny, że nie istnieje dla nich granica hipokryzji. Wczoraj Greenpeace zorganizował w Puszczy Białowieskiej konferencję prasową o tym, że rośnie zagrożenie pożarowe, postulując jednocześnie stworzenie sztabu kryzysowego. Tymczasem gdyby nie owi ekoaktywiści i ich donosy do UE, żadne sztaby nie byłyby potrzebne. Wystarczyłoby, aby leśnicy monitorowali sytuację, jak to robią na terenie całego kraju. Dzisiaj 7,2 tys. ha zwalonych drzew (nad Biebrzą spaliło się niecałe 6 tys. ha) uniemożliwia jakiegokolwiek skuteczne działanie. Jeśli w puszczy wybuchnie pożar i ten obszar strawi ogień, będzie to wyłączna wina organizacji ekologicznych. Problem jest znany od lat i to ekoaktywiści blokowali jakiejkolwiek działania mające poprawiać sytuację. A jeżeli dziś działacze Greenpeace'u mają zamiar zmienić poglądy, to niech zaczną od przeproszenia za swoją głupotę. Niech przyznają, że to prof. Jan Szyszko miał rację, i złożą wieniec na jego grobie. Powinni również przeprosić leśników, których lżyli przez lata. Wtedy będzie można uwierzyć, że to dobra wola, a nie krycie własnego zadka.

Marcin Wolski

Powrót do natury

Na cóż te prognozy
powtarzane z lękiem,
komisarze z Unii
straszący dwutlenkiem,
przykuty do drzewa
jeden z drugim kretyn,
show dla nastolatków
w wykonaniu Greta,
kampanie społeczne
z szaleństwem na twarzach,
obrona padalca,
kornika drukarza?
By wróciła fauna
do miast oczywista,
radowały oczy karaluch
i glista?
Lecz po co ta gadka
i mnóstwo obciążeń?
Kiedy jeden wirus wszystko
nam rozwiąże.

Dorota
Kania

Sąd Najwyższy i polityka

Dzisiaj prezydent Andrzej Duda wskaże następcę Małgorzaty Gersdorf na stanowisku pierwszego prezesa Sądu Najwyższego. W instytucji tej kończy się pewna epoka – odchodzi symbol nadzwyczajnej kasty, osoba, która fatalnie zapisała się w historii polskiego sądownictwa. To właśnie z prezes Gersdorf i popierającymi ją sędziami już zawsze będzie kojarzyło się upolitycznienie sądownictwa i jednocześnie drastyczne obniżenie prestiżu zawodu sędziego. Ja samą zaś zapamiętamy, jak podczas protestów w obronie sędziowskich przywilejów stoi ze świeczką (niby przypadkiem) przed siedzibą Sądu Najwyższego. Zapamiętamy jej wojaże do Brukseli i Berlina w poszukiwaniu wsparcia w walce z rządem własnego kraju. Małgorzata Gersdorf odchodzi w niesławie, którą okryła się także część środowiska sędziowskiego – ta skrajnie upolityczniona, biegająca niczym na casting do mediów sprzyjających totalnej opozycji. To sędzia Gersdorf przyczyniła się do tego, że polityka rozpanoszyła się w sądach, a część stowarzyszeń sędziowskich stała się de facto stowarzyszeniami politycznymi. Teraz jest ogromna szansa, by wymiar sprawiedliwości się oczyścił, a sędziowie stali się bezstronni i kierowali się wyłącznie literą prawa.

Joanna
Lichocka

Walka z państwem

Moim miastem rządzi prezydent, który walczy z demokratycznymi prawami mieszkańców. Jeśli wierzyć jego deklaracjom, odmówił przekazania spisu wyborców organizującej wybory instytucji państwa. W ten sposób pan Trzaskowski, a w innych miastach jego kole-dzy z totalnej opozycji, usiłuje uniemożliwić Polakom udział w wyborach. To demonstracja pogardy dla praw obywateli – autorytarna w istocie ekipa uznaje, że może narzucić swoją obstrukcję procesów demokratycznych mieszkańcom rządzonych przez siebie miast. Ale tę pogardę widać także w nawoływaniu do bojkotu wyborów, co w istocie ma ukryć kompromitację kandydatki KO. Powtórzmy raz jeszcze – obrona demokracji polega dziś na tym, by wybory odbyły się w terminie konstytucyjnym, by nie stosować chwytów z wprowadzaniem stanu nadzwyczajnego służących tylko przesuwaniu wyborów i nie dopuścić do sytuacji, gdy Polska nie będzie miała głowy państwa. Od 6 sierpnia Polsce grozi, że nie będzie miała prezydenta – do tego prowadzi antydemokratyczna opozycja – nikt nie będzie mógł zgodnie z konstytucją pełnić jego funkcji. To jest wprost walka z polskim państwem, jego możliwościami funkcjonowania. Tak trzeba – jako walkę z polskim państwem – oceniać działania opozycji.

**Sprawdź
wiarygodne
źródła:**

www.gov.pl/koronawirus
Bezpłatna infolinia 24/7:
800 190 590

KPRM

Otwieranie gospodarki

Spółeczna dyscyplina
to szybszy powrót normalności

Po majówce otwarte zostaną centra handlowe, wznowią działalność hotele. Żłobki i przedszkola mogą otworzyć swoje drzwi dla dzieci, a osoby schorowane będą mogły skorzystać z rehabilitacji. Jest też zielone światło dla stopniowego otwierania muzeów i bibliotek. To kolejny etap powrotu do normalności w rygorze bezpieczeństwa epidemicznego.

CENTRA HANDLOWE

Otwarte od 4 maja

Ale z pewnymi ograniczeniami - na 1 osobę musi przypadać 15m² powierzchni handlowej. Zamknięte pozostają: miejsca zabaw dla dzieci, przestrzenie rekreacyjne (fitness, siłownie), zakłady fryzjerskie i kosmetyczne oraz punkty, w których spożywa się posiłki na miejscu.

HOTELE I MIEJSCA NOCLEGOWE

Otwarte od 4 maja

Usługi hotelarskie i noclegowe będą mogły być świadczone pod warunkiem, że zachowane zostaną szczególne zasady bezpieczeństwa. W hotelach i obiektach noclegowych ograniczona zostaje nadal działalność restauracji hotelowych i przestrzeni rekreacyjnych - np. siłowni i basenów.

REHABILITACJA

Otwarte od 4 maja

Osoby chore i cierpiące na dolegliwości bólowe, będą mogły ponownie korzystać z rehabilitacji leczniczej. Salony masażu nadal pozostają zamknięte.

BIBLIOTEKI I MUZEA

Otwarte od 4 maja

Instytucje kultury będą otwierane stopniowo i w różnym czasie. O konkretnym terminie decydować będzie organ prowadzący daną placówkę po konsultacji z powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną.

PRZEDSZKOLA I ŻŁOBKI

Otwarte od 6 maja

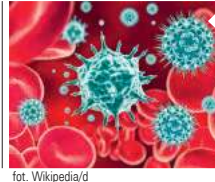
Dzieci pracujących rodziców będą mogły wrócić do żłobków lub przedszkoli. Jednak decyzję o otwarciu danej placówki będzie podejmował organ prowadzący, mając na uwadze wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, stosownych ministerstw (MEN i MRPiS) oraz biorąc pod uwagę stan epidemiczny na swoim terenie.

Ważne!

Każdego dnia, stosując się do zaleceń i obostrzeń, jesteśmy odrobinę bliżej pokonania epidemii. Kolejne etapy powrotu do względnej normalności w naszym życiu rodzinnym i zawodowym, zależą tylko i wyłącznie od naszej odpowiedzialności i ścisłego przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

Więcej wiarygodnych informacji znajdziesz na: gov.pl/koronawirus

BADANIE \ 43 proc. Polaków krytycznie ocenia zachowanie społeczeństwa w obliczu pandemii. 52 proc. pozytywnie ocenia działania polskiego rządu, jednak 39 proc. sądzi, że pandemia nie jest przez rząd traktowana wystarczająco poważnie – wynika z sondażu ARC Rynek i Opinia.

EPIDEMIA KORONAWIRUSA \ Po majówce kolejny etap łagodzenia obostrzeń

Drugi krok w stronę normalności

Od 4 maja zostaną otwarte hotele, pensjonaty i inne miejsca noclegowe, będą w nich jednak obowiązywały obostrzenia sanitarne. Uruchomione zostaną również galerie handlowe z ograniczeniem do jednej osoby na 15 mkw. Z kolei od 6 maja na określonych zasadach czynne będą żłobki i przedszkola. – Proszę o dyscyplinę społeczną, to od niej zależy tempo dalszego uwalniania gospodarki – zaapelował wczoraj premier Mateusz Morawiecki.

Jan Przemyski

Po blisko sześciu miesiącach od wybuchu epidemii w chińskim mieście Wuhan liczba zarażonych osób na świecie zbliża się do 3,2 mln, z tego ponad 225 tys. zmarło. Około 1 mln pacjentów uznano za wyleczonych.

Dokładnie 57 dni temu przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia poinformowali o wykryciu w Polsce pierwszego przypadku COVID-19. Dzisiaj liczba zakażonych koronawirusem w naszym kraju to blisko 13 tys. Bilans ofiar śmiertelnych to już ponad 620 osób. Z kolei pacjentów, którzy pokonali chorobę, jest powyżej 3 tys. Liczba testów wykonanych do tej pory to ok. 320 tys.

Odmrażanie państwa

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami premier Mateusz Morawiecki zwołał wczoraj konferencję prasową, na której przedstawił plan drugiego etapu znoszenia obostrzeń wprowadzonych w związku z epidemią koronawirusa. Jedną z głównych informacji była ta, że od 6 maja zostanie dopuszczona możliwość otwarcia żłobków i przedszkoli. – Ostateczne decyzje będą podejmowane każdorazowo w odniesieniu do każdego żłobka i przedszkola przez organy założycielskie. Jednak my to umożliwiamy i wytyczne ministra zdrowia będą jednocześnie określały warunki, na jakich to otwarcie będzie możliwe – poinformował wczoraj szef polskiego rządu. Dodał również, że osobom, które nie będą mogły oddać swoich dzieci do przedszkola czy żłobka, będzie przysługiwał zasiłek opiekuńczy.

Premier Morawiecki podał także, że od 4 maja zostaną otwarte hotele i miejsca noclegowe oraz galerie handlowe. – Od 4 maja otwieramy hotele i miejsca noclegowe po to, żebyśmy nie ruszyli na majówkę tłumnie w różne miejsca, bo wtedy, gromadząc się, tworzymy większe ryzyko zakażenia – wyjaśnił. Z kolei w galeriach handlowych będą obowiązywa-

Pierwszym warunkiem stopniowego luzowania gospodarki będzie wskaźnik przyrostu zachorowań na COVID-19, drugim dystansowanie społeczne, a trzecim wydajność naszej służby zdrowia – zapowiedział Morawiecki | fot. Krystian Maj/KPRM/d

ły podobne obostrzenia, jak w mniejszych sklepach, czyli jeden klient na 15 mkw. Premier podkreślił, że zgodnie z ustalonymi zasadami ciągły komunikacyjny, „które w galeriach handlowych są miejscami, w których bardzo często dochodzi do łamania zasady dystansu społecznego, będą puste lub pustawie”. Z użytkowania wyłączone zostaną strefy z jedzeniem oraz place zabaw dla dzieci.

Również od 4 maja będzie można wykonywać zabiegi rehabilitacyjne. – Po konsultacji z Ministerstwem Zdrowia ustaliliśmy, że ponieważ są to zabiegi bardzo ważne dla zdrowia, często konieczne jest przeprowadzanie ich w pewnych cyklach – powiedział premier Morawiecki.

W kolejnym wątku zapowiedział, że otwierane będą też ośrodki kultury, takie jak muzea, biblioteki i galerie sztuki. – W tym wypadku w zależności od tego, jakie są wnętrza, w dialogu z organami założycielskimi, prowadzącymi, umożliwiamy otwarcie takich jednostek – wyjaśnił szef polskiego rządu.

Plan na przyszłość

Na wczorajszej konferencji prasowej premier Mateusz Morawiecki wspominał również o przyszłych etapach dalszego znoszenia obostrzeń. Wyjaśnił, że będą one ogłaszane w cyklu dwutygodniowym, jednak łagodzenie zasad w wypadku „niektórych elementów” z życia gospodarczego może być przyspieszane. – Pierwszym warunkiem stopniowego luzowania gospodarki będzie wskaźnik przyrostu zachorowań na COVID-19, drugim dystansowanie społeczne, a trzecim wydajność naszej służby zdrowia – zapowiedział Morawiecki.

Premier zaapelował również o dyscyplinę społeczną, bo to od niej zależy tempo dalszego uwalniania gospodarki. – Dzięki naszym odpowiedzianym działaniom już dzisiaj doprowadziliśmy do tego, że możemy luzować gospodarke, możemy zwiększać zakres swobód w gospodarce i przez to odbudowywać nadzieje na nową normalność, nową rzeczywistość gospodarczą. To zależy od naszej dyscypliny

– podkreślał szef polskiego rządu. – Jestem przekonany, że dzięki temu będziemy w stanie poradzić sobie również z tym, co najbardziej nam dzisiaj zagraża, czyli z głębokim kryzysem gospodarczym. Na razie stosujemy dobre mechanizmy obronne, ale żebyśmy jako całe społeczeństwo, cała gospodarka przeszli obronną ręką przez ten kryzys, wymagana jest dyscyplina – dodał.

Chrońmy innych – nośmy maski

Na wczorajszej konferencji obecny był także minister zdrowia Łukasz Szumowski, który odniósł się do możliwości udziału w większych spotkaniach oraz imprezach, takich jak wesela czy chrzciny. – Podczas epidemii kluczowy jest zdrowy rozsądek. Utrzymujemy zakaz zgromadzeń powyżej 50 osób, ale też nie rekomendujemy dużych spotkań typu wesela czy imprezy towarzyskie – wyjaśnił Szumowski. Dodał, że takie spotkania to duże ryzyko. – Wiemy z historii innych krajów, że imprezy masowe były jedną z bomb epidemicznych, ale duże spo-

tkania mogą być taką bombą w skali mikro – powiedział minister zdrowia. Zaznaczył również, że obecnie więcej osób zdrowieje, niż ulega zakażeniu koronawirusem. – Z tego się niezwykle cieszymy. Chciałbym, aby w tym kierunku wszystko przebiegało – dodał. Jednocześnie podkreślił, jak ważne jest prawidłowe noszenie maski w miejscach publicznych. – Wczoraj jechałem do pracy rowerem i ogromna rzesza ludzi na ulicy albo nie miała maski w ogóle, albo miała ją zsuniętą na brodę. To nie jest odwaga, to nie jest pokazanie, jaki ja jestem dzielny i nie boję się wirusa. To jest lekceważenie tego, że mogą zakażać innych. To jest objaw egoizmu. Dlatego bardzo proszę i gorąco apeluję, żebyśmy w przestrzeni publicznej zakładali maski – powiedział Szumowski. – Kiedyś one nie były potrzebne, a teraz, kiedy mamy już ponad 300 chorych osób na milion mieszkańców, pewnie bezobjawowych jest nieco więcej, nośmy maski, żeby chronić innych – podkreślił.

KIDAWA JAK KOT SCHRÖDINGERA

POLITYKA \ Małgorzata Kidawa-Błońska nie wystartuje w wyborach, jeśli odbędą się 10 maja, ale pozostanie na liście wyborczej – powiedział Marcin Kierwiński z PO. Żaden politolog nie wie, o co w tym chodzi.

VĚRA JOUROVÁ SIĘ BOI

DEMOKRACJA \ Wiceprzewodnicząca KE powtórzyła na konferencji prasowej w środę w Brukseli, że ma obawy dotyczące wyborów prezydenckich w Polsce. Podkreśliła, że wybory te muszą być sprawiedliwe i wolne.

WYBORY \ Batalia o maj

Premier apeluje do Senatu

Premier Mateusz Morawiecki zaapelował do Senatu, aby przyspieszył prace nad ustawą umożliwiającą przeprowadzenie wyborów w formie korespondencyjnej 10 maja. Szef rządu zaznaczył, że wybory prezydenckie w terminie konstytucyjnym zakończą trwający od jesieni 2018 r. cykl wyborczy, co pozwoli zająć się już wyłącznie walką ze skutkami pandemii koronawirusa.

Paweł Tunia

Zgodnie z uchwaloną 6 kwietnia br. przez Sejm ustawą wybory prezydenckie w 2020 r. mają zostać przeprowadzone wyłącznie w drodze głosowania korespondencyjnego. Akt prawny jest obecnie w Senacie, ale mająca tam minimalną większość totalna opozycja wstrzymuje prace nad ustawą i chce się nią zająć dopiero 5 i 6 maja. Premier Morawiecki podczas wczorajszej konferencji prasowej zwrócił uwagę, że przeprowadzenie wyborów prezydenckich to jeden z podstawowych wymogów konstytucyjnych, a wybory w formie korespondencyjnej są najbezpieczniejszą formą głosowania. – Apeluję zatem do Senatu, aby przyspieszyć prace, aby nie

Dobra organizacja wyborów w trybie korespondencyjnym jest również zależna od Senatu | fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

zwlekać, nie prowadzić działań, które rzeczywiście mogą utrudnić przeprowadzenie wyborów 10 maja – wzywał premier. Prace nad ustawą w Senacie nazwał niepotrzeb-

ną zwłoką. – Dobra organizacja wyborów w trybie korespondencyjnym jest również zależna od Senatu, od jego szybkich decyzji. Te decyzje są niepotrzebnie przeciągane

w czasie. Apeluję do Senatu, aby były podejmowane jak najszybciej – dodał premier. Wskazał także, że według konstytucjonalistów poza terminem wyborów 10 maja

możliwe są jeszcze dwie daty: 17 i 23 maja, ale decyzje zostaną podjęte w odpowiednim czasie. Podkreślił też, że przeprowadzenie wyborów w konstytucyjnym terminie zakończy cykl wyborczy rozpoczęty jesienią 2018 r., co pozwoli ustabilizować sytuację i zająć się przede wszystkim walką z koronawirusem. – Dzięki temu sytuacja polityczna będzie mogła się uspokoić i będziemy mogli w pełni i wyłącznie zajmować się poprawą stanu gospodarczego w kontekście walki z koronawirusem – dodał premier.

Tymczasem biuro rzecznika praw obywatelskich poinformowało wczoraj, że rzecznik zaskarżył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie decyzję premiera zobowiązującą Poczta Polska do przygotowania wyborów korespondencyjnych i chce też wstrzymania tej decyzji do czasu wyroku WSA. Z kolei sekretarz generalny Platformy Obywatelskiej Marcin Kierwiński w Programie III Polskiego Radia zapowiedział, że Małgorzata Kidawa-Błońska – dla której poparcie według ostatnich sondaży bardzo osłabło – pozostanie na liście wyborczej, ale w wyborach nie wystartuje, jeśli te odbędą się 10 maja.

Ministerstwo przywróci cietrzewia

ŚRODOWISKO \ Rząd rozpoczyna projekt, którego celem jest m.in. rekolonizacja zwierząt oraz odbudowa roślinności i gleb Biebrzańskiego Parku Narodowego. „Biebrza po pożarze” to nowatorski program Ministerstwa Środowiska, mający uratować spalony w niemal 5,5 tys. ha park. Aby dodatkowo go ochronić, resort sześciokrotnie podwyższył też kary za nielegalne wypalanie traw.

Pożar w Biebrzańskim Parku Narodowym wybuchł w niedzielę 19 kwietnia. Z początku nic nie wskazywało na to, że urośnie do rangi ogromnego kataklizmu. Sytuację nagle pogorszył silny wiatr. Już kilka dni później ogień trawił ok. 4 tys. ha parku. Wówczas zaczęto gasić pożar z użyciem wszystkich dostępnych środków. Jak podało Ministerstwo Środowiska w specjalnym komunikacie, w całej akcji ratowania Biebrzańskiego Parku Narodowego uczestniczyło 1500 strażaków, ponad 300 ratowników i żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej. Wy-

korzystano sześć samolotów gaśniczych i dwa śmigłowce, które wykonały prawie tysiąc zrzutów wody.

Ostatecznie – według danych resortu środowiska – ogień pochłonął ok. 5280 ha parku, czyli 9,5 proc. jego powierzchni. Spłonęło wiele roślin i zwierząt, także tych, które występują prawie wyłącznie na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego. Ministerstwo poinformowało, że szczególnie dwa charakterystyczne dla parku gatunki zwierząt są obecnie zagrożone wyginięciem. To znajdujące się pod ścisłą ochroną cietrzew i orlik grubodzioby.

Z powodu takich strat przyrodniczych resort przygotował projekt badawczy „Biebrza po pożarze”. Ma on na celu uratowanie parku, w tym odtworzenie strat spowodowanych pożarem. Jak podało ministerstwo, program przewiduje „szczegółową inwentaryzację strat w przyrodzie i wprowadzenie nowatorskiego planu ochrony przeciwpożarowej parku (...), a także rekolonizację terenów popożarowych przez wybrane gatunki zwierząt oraz uwilgotnienie gleb”.

Aby dodatkowo ochronić Biebrzański Park Narodowy przed pożarami w przyszłości, resort środowiska wprowadził także zaostrezenie kar za nielegalne wypalanie traw. Prokuratura ustaliła wstępnie, że przyczyną katastrofy pożarowej w parku było celowe lub niecelowe jego podpalenie poprzez wypalanie traw. Teraz grzywna za bezprawne wypalanie traw wzrośnie sześciokrotnie, z 5 do 30 tys. zł.

Park chcą ochronić również jego dyrektor Andrzej Grygoruk oraz wójt gminy Sztabin. Obaj wyznaczili nagrody po 10 tys. zł za schwytanie osoby, która wywołała pożar.

Maria Kobylńska

Nagrody Telewizji Republika przyznane

MEDIA \ Wczoraj przyznano specjalne nagrody Telewizji Republika. Na niecodziennej gali, która odbyła się online, główne wyróżnienia otrzymali prezydent Andrzej Duda i minister zdrowia Łukasz Szumowski.

Gala Telewizji Republika była inna niż zawsze. Tym razem uroczystość fizycznie nie mogła się odbyć, dlatego wszystko miało formę telewizyjną. Nie zmieniły się za to nagrody. Główne wyróżnienie w kategorii polityka otrzymał prezydent RP Andrzej Duda. Nagrodę przyznawaną przez widzów Telewizji Republika z kolei dostał niezwykle popularny w ostatnich tygodniach minister zdrowia Łukasz Szumowski. W kategorii biznes triumfował wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin. Kapituła postanowiła również docenić wysiłki dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie prof. Andrzeja Szczerskiego, który otrzymał wyróżnienie w kategorii kultura. Gala Telewizji Republika jest organizowana co roku w terminie zbli-

żonym do rocznicy utworzenia stacji – tym razem siódmej.

„W naszym kręgu kulturowym siódemka symbolizuje pełnię, doskonałość. Rzecz jasna to są atrybuty boskie i jako takie są dla nas nieosiągalne, ale pragnę życzyć całej społeczności Telewizji Republika, Państwu, którzy ją tworzą oraz oglądają, by Państwo zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym do tych ideałów nieustająco się przybliżali” – napisał w piśmie do widzów i pracowników Republiki Jarosław Kaczyński.

Szczegółowa relacja z gali, z wystąpieniami laureatów i nagrodzonych, znajdzie się w kolejnym numerze „Gazety Polskiej Codziennie”, który ukaże się już w sobotę. Zapraszamy do kiosków.

(as)

WYWIAD \ Z ŁUKASZEM MIKOŁAJCZYKIEM, wojewodą wielkopolskim, rozmawia LIDIA LEMANIAK

Samorządy mogą liczyć na pomoc

Niektóre media nakręcają atmosferę strachu, żeby zwiększyć swoją klikalność. W rzeczywistości, choć problem istnieje, jego skala jest dużo mniejsza i udaje się go kontrolować – o sytuacji w domach pomocy społecznej mówi Łukasz Mikołajczyk, wojewoda wielkopolski.

Informował Pan w ostatnich dniach, że na terenie województwa wielkopolskiego prowadzone są rozmowy dotyczące utworzenia izolatorów oraz trzeciego szpitala jednoimiennego. Jak idą te rozmowy?

Obecnie na terenie Wielkopolski funkcjonują dwa szpitale jednoimienne, w tym główny w Poznaniu dysponujący ponad 500 łózkami. Drugi szpital jest w Wolicy, gdzie trafili pacjenci z kaliskiego DPS-u oraz z zakładu opiekuńczo-leczniczego w Kaliszu. Trwają rozmowy o trzecim szpitalu i myślę, że zostaną one sfinalizowane w przyszłym tygodniu. Taki szpital zabezpieczy pacjentów z dodatnimi wynikami z domów pomocy społecznej. Równocześnie w Poznaniu funkcjonuje izolatorium, które ma 264 miejsca. Obecnie przebywa w nim 31 osób. Przygotowujemy kolejne lokalizacje i to kwestia najbliższych dni, kiedy sfinalizujemy umowę. Na razie nie ma takiej potrzeby, ale staramy się wyprzedzać sytuację, które ewentualnie wystąpią w Wielkopolsce.

Jak obecnie wygląda sytuacja w domach pomocy społecznej w Wielkopolsce?

Sytuacja jest opanowana. Jeśli chodzi o domy pomocy społecznej w Polsce, to odsetek tych, w których są pacjenci zakażeni koronawirusem, jest naprawdę niewielki – to 22 DPS-y na ponad 800 w całym kraju. Jeśli chodzi o Wielkopolskę, przypadki zachorowania na koronawirusa mamy w trzech takich placówkach. Z dość dużych – w powiecie ostrowskim – pacjenci dodatni trafili do szpitala jednoimiennego w Poznaniu. Podobne sytuacje są w Kaliszu i Pleszewie. Jestem w stałym kontakcie z organami prowadzącymi DPS-y, czyli samorządami. Moją rolą jest wspieranie tych działań, jednak w pełni odpowiadają za to starostowie i prezydenci miast.

Mówił Pan, że sytuacja w domach pomocy społecznej jest opanowana, ale jak ogląda się niektóre media, można odnieść wrażenie, że jest ona bardzo zła.

Niektóre media nakręcają atmosferę strachu, żeby zwiększyć swoją klikalność.

Każdego dnia wojewodowie i dyrektorzy oddziałów polityki społecznej mają wideokonferencje z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – mówi wojewoda Łukasz Mikołajczyk | fot. Jakub Kaczmarczyk/PAP

**\\ Jeśli chodzi o Wielkopolskę, to muszę przyznać, że współpraca z samorządami jest naprawdę dobra i staramy się na bieżąco rozwiązywać problemy, podkreślając, kto jest organem prowadzącym DPS. Zaopatrujemy te placówki w środki ochrony osobistej i wspieramy w działaniach, w których samorząd w pewnym sensie oczekuje naszej pomocy, czyli np. w transporcie pensjonariuszy do szpitali, w czym mamy ogromne wsparcie Wojsk Obrony Terytorialnej. **

W rzeczywistości, choć problem istnieje, jego skala jest dużo mniejsza i udaje się go kontrolować. Każdego dnia wojewodowie i dyrektorzy oddziałów polityki społecznej mają wideokonferencje z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Tam rozmawiamy o sytuacji na bieżąco. Codziennie dyrektorzy kontaktują się z dyrekcją DPS-ów, a ja jestem w kontakcie z organami prowadzącymi. Wprowadziliśmy w wielu placówkach tzw. system turnusowy, czyli dwa tygodnie część kadry jest z pensjonariuszami, po tym czasie wchodzi kolejna część kadry, która jest przebadana pod kątem koronawirusa, i to się bardzo dobrze sprawdza. To też wyjście naprzeciw samorządom.

Zaopatrujemy te placówki w środki ochrony osobistej i wspieramy w działaniach, w których samorząd w pewnym sensie oczekuje naszej pomocy, czyli np. w transporcie pensjonariuszy do szpitali, w czym mamy ogromne wsparcie Wojsk Obrony Terytorialnej.

Faktem jest – co już Pan podkreślił – że to samorządy są organami prowadzącymi domy pomocy społecznej. Czy nie odnosi Pan wrażenia, że niektóre samorządy lekceważąco podchodzą do swoich obowiązków?

Niekiedy mam odczucie zrzucania odpowiedzialności. Ale jeśli chodzi o Wielkopolskę, to muszę przyznać, że współpraca z samorządami jest naprawdę dobra i staramy się na bieżąco roz-

wiązywać problemy, podkreślając, kto jest organem prowadzącym DPS. Rząd czy wojewoda nie mogą zacząć zarządzać DPS-em, który podlega np. staroście. Jako wojewoda w ramach swoich kompetencji i możliwości prowadzę wiele działań pomocowych i samorządowcy wiedzą, że mogą na mnie liczyć. Dla nas życie i zdrowie osób w tych placówkach jest niezwykle istotne, dlatego aktywnie włączamy się w pomoc domom opieki społecznej.

Czy rządowa pomoc dla DPS-ów, zarówno finansowa, jak i rzeczowa, działa?

Jak najbardziej. Po pierwsze MRPiPS przekazało wszystkim województwom duże środki na ten cel. My

rozdzielamy je proporcjonalnie do liczby pensjonariuszy, bo uważam, że to najbardziej sprawiedliwy system. Jednocześnie podczas częstych wideokonferencji z prezydentami i starostami akcentuję to, że dodatkowe środki warto też przeznaczyć na wsparcie kadry, która jest z pensjonariuszami, czy na bieżące wydatki DPS. Po drugie – przekazujemy środki ochrony osobistej, czyli pomoc rzeczową. Niekiedy jest ona dostarczana z resortu rodziny, innym razem z Agencji Rezerw Materiałowych poprzez wojewodę. Po trzecie – jest wsparcie administracyjne, którego udzielają merytoryczni dyrektorzy wydziałów spraw społecznych urzędu wojewódzkiego. Nikt nie zostaje bez pomocy.

RAZEM PODCZAS PANDEMII \ Największe festiwale filmowe na świecie łączą siły

Czerwony dywan rozwiną w sieci

Cannes, Wenecja, Karlovy Vary, Locarno, Berlinale czy Sundance – największe i najbardziej prestiżowe festiwale filmowe z całego świata organizują wspólne święto kina. We Are One: A Global Film Festival będzie dostępny bezpłatnie w internecie od 29 maja do 7 czerwca. Zapowiada się prawdziwa kinowa uczta!

Anna Krajewska

Koncert online najpopularniejszych muzyków z całego świata „One World: Together At Home” już za nami. Teraz przyszedł czas na globalne święto kina w sieci. Organizatorzy najważniejszych światowych festiwali filmowych we współpracy z YouTube’em oraz Tribeca Enterprises powołują do życia We Are One: A Global Film Festival. – Często mówimy o wyjątkowej roli filmu w inspirowaniu i jednoczeniu ludzi ponad podziałami, aby pomóc leczyć świat. Cały świat potrzebuje teraz uzdrowienia. We Are One: A Global Film Festival łączy kuratorów i artystów, którzy chcą przynieść światu ulgę. Mam nadzieję, że dzięki współpracy z naszymi partnerami i YouTube’em widzowie dostaną przedsmak tego,

Festiwal będzie dostępny na stronie www.youtube.com/weareone | fot. mat. pras./d

co czyni każdy festiwal tak wyjątkowym. Docenią sztukę i siłę filmu – powiedziała Jane Rosenthal, jedna ze współzałożycielek Tribeca Festival. Ten nowojorski festiwal (współzałożony również przez Roberta De Niro) był jednym z pierwszych festiwali filmowych, które zawierały komponent online.

Dziesięcioletnie doświadczenie w tym względzie ułatwi im organizację wydarzenia w internecie.

Międzynarodowy festiwal filmów online rozpocznie się 29 maja. Wszystkie wydarzenia będą bezpłatne dla widzów, choć kinomani będą zachęceni do przekazania darowizny na WHO oraz

lokalnych partnerów z różnych miejsc na świecie w celu walki z COVID-19. Szczegółowy program wirtualnego święta kina jeszcze nie jest znany. Pracują nad nim koordynatorzy dwudziestu festiwali filmowych, w tym takich gigantów, jak: Cannes, Wenecja, Berlin, Karlovy Vary, San Sebastian, Lon-

dyn, Sundance czy Locarno, ale też m.in. Tokio, Jerozolim, Mumbaj, Guadalajara, Toronto i Annecy. „Jesteśmy dumni, że dołączamy do naszych festiwali partnerskich, aby wyróżnić naprawdę niezwykle filmy. Pozwolimy widzom doświadczyć zarówno niuansów opowiadania historii z całego świata, jak i osobowości artystycznych każdego z festiwali” – oświadczyli Pierre Lescure i Thierry Frémaux, szefowie festiwalu canneńskiego, który nie odbędzie się w tym roku w standardowej formie.

Podczas We Are One będzie można obejrzeć filmy pełnometrażowe, krótkometrażowe, dokumentalne, muzyczne, komediowe oraz panele dyskusyjne. Pojawia się premiery, lecz także filmy, które znalazły się na rzeczonych festiwalach, ale z różnych względów nie doczekały się szerokiej dystrybucji.

„Niecodzienna” ziołowa

PRASA \ Zioła używane do pielęgnacji ciała, majówkowa lista przebojów, wpływ kwarantanny na zmiany w przyrodzie i start nowego opowiadania. Polecamy weekendowy numer „Niecodziennej Gazety Polskiej”.

Są przebogate w substancje przeciwzapalne i antibakteryjne, przyspieszają proces gojenia skóry. Świetnie nawilżają i odżywiają z uwagi na zawartość witamin, enzymów i minerałów, a ponadto pięknie pachną. O jakich ziołach mowa? Fitoterapeutka Justyna Pietrzykowska w tekście zatytułowanym „Zioła w kosmetyczce” napisze o zbawieniach dla naszej urody ziołach. Poda receptury pomagające uporać się z trądzikiem czy przesuszoną i uszkodzoną skórą.

Piotr Łuczuk, autor „Niecodziennej Listy Przebojów”, w pełnym dobrego humoru tekście pisze: „Wielu Polakom dopiero pandemia koronawirusa uświadomiła, że mamy w naszym kraju parki, a nawet lasy! Chciałbym, żeby był to tylko kiepski żart, jednak wiadomo-

ści od znanych i mniej znanych, pytających jedni przez drugich o »jakis las godny polecenia« to jest jednak coś. Wcześniej pytali głównie o polecane płyty, filmy i serie – czasem

nawet książki, ale żeby tak nagle pytać o to: »Gdzie jest las?«... Zaiste – ale się porobiło!”. Czy jest utwór muzyczny, który opisuje to zjawisko? Odsyłamy do jutrzejszej „Niecodziennej”.

Autorka opowiadania „Od powietrza” Barbara Wiśniowska zaprasza tym razem do lektury tekstu do-

tykającego problemu eutanazji. W cztero-odcinkowym opowiadaniu poznamy losy osób, które wykupują pobyt w klinice eutanazyjnej. Czy da się zrealizować obiecywany przez klinikę „wspaniały koniec”?

Sylvia Kołodyńska

Do hymnu! – tym razem w domu

KONKURS \ #Zostańwdomu i weź udział w konkursie! – zachęca Narodowe Centrum Kultury – organizator konkursu „Do hymnu”. Tegoroczna edycja odbędzie się w internecie, a z uczniami szkół podstawowych zaśpiewać mogą rodzice, dziadkowie i rodzeństwo.

„Do hymnu” to ogólnopolski konkurs dla szkół podstawowych. Jest ważnym projektem w zakresie edukacji patriotycznej nie tylko ze względu na popularyzatorski charakter i bardzo liczny udział uczniów. Integruje młodych ludzi, wyzwała poczucie dumy narodowej oraz zachęca do dbałości o narodowe dziedzictwo i do zainteresowania się historią Polski. W tym roku, ze względu na epidemię koronawirusa, organizatorzy podjęli decyzję o przesunięciu przesłuchań szkolnych w całej Polsce, zaplanowanych do końca

marca 2020 r., i zaproponowali w zamian formę internetową. Zadanie jest proste. Uczeń ma wykonać solo lub w towarzystwie współmieszkańców, z podkładem muzycznym lub a cappella – jedną pieśń z repertuaru konkursu (m.in. „Bogurodzicę”, „Rotę”, „Żeby Polska była Polską”). Nagranie należy umieścić na platformie YouTube i do 15 maja wysłać zgłoszenie do organizatorów. Szczegóły i regulamin konkursu są dostępne na stronie internetowej NCK.

(AnKraj. mat. pras.)

GRATULACJE DLA BRYTYJSKIEGO PREMIERA

LONDYN \ Boris Johnson i jego narzeczona Carrie Symonds poinformowali wczoraj o narodzinach swojego dziecka. – Zarówno matka, jak i chłopiec czują się dobrze – zapewniła rzeczniczka urzędu premiera. Dwa dni wcześniej Johnson powrócił do pracy po przebyciu COVID-19.

8

CZWARTEK-PIĄTEK 30 KWIETNIA-1 MAJA 2020

WIELKA BRYTANIA \ Nie wszyscy akceptują izolację

Kwarantanna po brytyjsku

Wyspiarze dzielą się na trzy grupy pod względem sposobu radzenia sobie z restrykcjami wprowadzonymi przez władze w związku z narodową kwarantanną. Jedni akceptują taką sytuację, drudzy nie potrafią się w niej odnaleźć, a reszta, głównie młode osoby, sprzeciwiają się obostrzeniom.

Wojciech Zdrojkowski

korespondencja z Londynu

Analiza przeprowadzona przez uczelnię King's College London wykazała, że największa grupa respondentów, ok. 48 proc., zaakceptowała nowy styl życia w trakcie pandemii, podczas gdy ok. 43 proc. cierpi z tego powodu, a 9 proc. opiera się zmianom. – Duża część populacji w pełni popiera restrykcje, ale nawet w tej grupie istnieją wyraźne linie podziału między tymi, którzy radzą sobie całkiem dobrze, a tymi, którzy cierpią. Prawie cała cierpiąca grupa czuje się niespokojna i przygnębiona. Sześć na dziesięć osób ma problemy ze snem – tłumaczy „Codzienną” Bobby Duffy, dyrektor Policy Institute w King's College London.

Badanie przeprowadzone na początku kwietnia przez firmę badawczą Ipsos MORI na 2250 respondentach ujawniło, że to młodzi ludzie najczęściej znajdują się w grupie oporu, złożonej w 64 proc. z mężczyzn. Ponad połowa członków tej grupy twierdzi, że wokół koronawirusa narodziło się zbyt wiele hysterii. Przedstawiciele tej grupy są także bardziej optymistycznie nastawieni do tego, że Wielka Brytania odzyska równowagę finansową po kryzysie. Przy czym jedna trzecia z nich spodziewa się, że gospodar-

Okolo 48 proc. obywateli Wielkiej Brytanii zaakceptowało nowy styl życia w trakcie trwającej pandemii koronawirusa | fot. Hannah McKay/Forum

ka ponownie podniesie się w ciągu trzech miesięcy. – Do grupy oporu należy jeden na 11 respondentów. Oprócz sprzeciwiania się restrykcjom ulegają oni tezie, że koronawirus został stworzony w laboratorium. Ci ludzie są również najbardziej narażeni na straty finansowe, co może tłumaczyć ich życzeniowe myślenie i przekonanie, że robi się zbyt wiele zamieszania wokół wirusa i że kryzys wkrótce sam się skończy – mówi Duffy. – Połowę z tej grupy stanowią Brytyjczycy w wieku 16–24 lat – precy-

zuje specjalista King's College London.

Z kolei największy odsetek osób akceptujących obecną sytuację stanowią Brytyjczycy w wieku od 55 do 75 lat. Ci respondenci częściej głosowali na konserwatystów i popierali brexit. Tylko 28 proc. z nich stwierdziło, że będą mieli trudności finansowe w wyniku lockdownu. Ogółem akceptujący obostrzenia mają największe zaufanie do decyzji rządu ws. walki z epidemią, podczas gdy osoby cierpiące przeważnie uważają, że

Wielka Brytania działała zbyt wolno.

Ponad 60 proc. przedstawicieli grupy cierpiących to kobiety. – To pokrywa się z danymi bardziej ogólnych badań, z których wynika, że kobiety znacznie częściej zgłaszają wyższy poziom stresu, trudności ze snem i obawy o to, jak kontynuacja obostrzeń wpłynie na ich życie – precyzuje Duffy. Aż 93 proc. z ogółu cierpiących twierdzi, że przestrzega całkowicie lub większość czasu kwarantanny. Jednak ten sam procent

z nich deklaruje, że czuje się w warunkach samoizolacji bardziej nieswojo. 64 proc. z nich ma problemy ze snem.

Inne wyniki badań pokazują, że od czasu lockdownu co najmniej 19 proc. osób wypilo więcej alkoholu niż zwykle, a 6 proc. zadzwoniło po profesjonalną poradę lub wsparcie.

Wielka Brytania jest obecnie na piątym miejscu pod względem zarażeń COVID-19. Do tej pory odnotowano nad Wyspami ok. 158 tys. przypadków zarażeń i ponad 22 tys. zgonów.

Potwierdzenie oskarżeń wobec Bidena

USA \ Coraz głośniejsze robi się o oskarżeniach o molestowanie seksualne, jakie padły pod adresem Joe Bidena, kandydata Partii Demokratycznej w nadchodzących wyborach prezydenckich. Ich prawdziwość potwierdzili właśnie znajomi ofiary.

Joe Biden, były wiceprezydent Stanów Zjednoczonych i lewicowy kandydat w jesiennych wyborach, został oskarżony przez Tarę Reade o molestowanie. Kobieta miała paść jego ofiarą w latach 90., kiedy Biden był senatorem, a ona pracowała w jego sztabie. Reade twierdzi, że nie wystąpiła z oskarżeniami wcześniej, gdyż bała się, że Biden zniszczy jej karierę. Obecnie zarzuty wobec niego zdążyły się już

przedawnić, więc nie grozi mu odpowiedzialność karna, ale cała sprawa może być dla niego klęską wizerunkową.

W ostatnich dniach dwoje kolejnych świadków – Lynnda LaCasse, była sąsiadka pokrzywdzonej, która gorąco popiera Bidena, oraz jej dawna koleżanka Lorraine Sanchez – stwierdziło w rozmowie z „Business Insider”, że Reade opowiedziała im o tym zdarzeniu wkrótce po tym, gdy miało miejsce.

Wcześniej to samo potwierdzili jej przyjaciel oraz brat. To może świadczyć, że nie wymyśliła tych zarzutów, aby przeszkodzić Bidenowi w kampanii.

Kolejny dowód może leżeć w dokumentach Bidena z czasów, kiedy był senatorem. Reade twierdzi, że złożyła na niego oficjalną skargę, co stało się powodem odwołania jej ze stanowiska. Kobieta niestety nie ma kopii dokumentu, a urząd, w któ-

rym go złożyła, nie może odnaleźć swojej. Ślad po skardze, jeśli rzeczywiście ją złożyła, powinien jednak pozostać w dokumentach Bidena. Problem w tym, że polityk przekazał wszystkie swoje senackie dokumenty w dary uniwersytetowi w Delaware. Są one jednak nadal utajnione – szczegóły umowy pomiędzy nim a uniwersytetem są tajne, a przedstawiciele uczelni twierdzą, że ujawnia je dopiero dwa lata po tym, jak Biden odejdzie z życia publicznego. Sama Reade wezwała Bidena do odtajnienia tych dokumentów. Stwierdziła, że może

się w nich znaleźć nie tylko jej skarga, lecz także innych pracowników jego sztabu. Przedstawiciele kampanii Bidena jak na razie nie zajęli żadnego stanowiska w tej sprawie.

Nawet jeśli kobiecie nie uda się udowodnić, że padła ofiarą Bidena – a w sprawach o molestowanie często jest to bardzo trudne – to i tak narobiła politykowi poważnych problemów. Początkowo jej oskarżenia zostały zignorowane przez mainstreamowe media, ale obecnie robi się o nich coraz głośniejsze.

Wiktor Młynarz

2

OPINIE

4-6

POLSKA

7

KULTURA

8-9

ŚWIAT

10

SERWIS ANTYCOVID-19

11-13

GOSPODARKA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

MOTORYZACJA

18-19

SPORT

WIRUS POJAWIŁ SIĘ WCZEŚNIEJ

WŁOCHY \ Koronawirus krążył po Mediolanie już 26 stycznia, na prawie miesiąc przed potwierdzeniem pierwszego przypadku zakażenia we Włoszech – podały wczoraj tamtejsze media.

NAPASTNICY ZŁAPANI

NIEMCY \ Policja w Hanau w Hesji ujęła wczoraj dwóch podejrzanych o atak z użyciem noża, do którego doszło we wtorek wieczorem w centrum miasta. Cztery osoby znajdują się w szpitalu.

PANDEMIA \ Powolny powrót do normalności

Kolejne kraje łagodzą restrykcje

Włochy i Francja zapowiedziały, że sukcesywnie będą znosiły ograniczenia związane z pandemią koronawirusa. Część przedsiębiorców w obawie przed stratami i bankructwem domaga się jednak szybszego odmrożenia gospodarki. Eksperci ostrzegają, że mogłoby to doprowadzić do radykalnego wzrostu zakażeń.

Petar Petrović

Podczas wizyty w Lodi w Lombardii premier Włoch Giuseppe Conte powiedział, że obecnie nie jest możliwe większe otwarcie kraju ponad to, co zostało zapowiedziane na drugą fazę walki z epidemią. Od 4 maja możliwe będzie odwiedzanie rodzin, pogrzeby w ścisłym gronie i wejście do parków. Ruszy także m.in. aktywność budowlana i produkcja. Handel detaliczny ma zostać przywrócony 18 maja, a szkoły będą zamknięte do września. Utrzymany został również zakaz poruszania się między regionami bez ważnego powodu. – Ryzyko ponownych zakażeń i nowej eksplozji ognisk jest bardzo konkretne i to z tego powodu z ostrożno-

ścią wprowadzamy łagodzenie przepisów – zaznaczył Conte. – Jeśli będziemy teraz nieostrożni, latem znajdziemy się znów w zamknięciu – ostrzegł z kolei szef włoskiej dyplomacji Luigi Di Maio.

W raporcie komitetu naukowego doradczającego rządowi podkreślono, że w tym momencie całkowite otwarcie kraju doprowadziłoby do tego, że na oddziałach intensywnej terapii znalazłoby się ponad 150 tys. osób zarażonych koronawirusem.

Decyzje rządu dotyczące stopniowego otwierania gospodarki spotykają się jednak z krytyką. W wielu miastach na znak protestu restauratorzy zapalili światełka i neony oraz otworzyli drzwi w swoich lokalach, by się sprzeciwić decyzji władz o możliwości otwar-

cia lokali gastronomicznych dopiero 1 czerwca. Z sondażu przeprowadzonego we Włoszech wśród właścicieli lokali wynika, że 56 proc. z nich zadeklarowało redukcję etatów, a ponad 30 proc. będzie musiało znacząco obniżyć ceny, by przyciągnąć klientów.

Tymczasem we Francji po 11 maja będzie można wychodzić z domów bez pisemnych upoważnień. Zostaną otwarte sklepy i targowiska, a firmy będą mogły wznowić działalność, odchodząc stopniowo od systemu pracy zdalnej. Zamknięte pozostaną bary i restauracje oraz centra handlowe, a decyzja o ich ewentualnym otwarciu zapadnie pod koniec maja. Nieczynne będą również kina, teatry i muzea. Utrzymany został zakaz organizowania ceremonii religijnych,

Od poniedziałku takie kontrole nie będą potrzebne. Włosi będą mogli legalnie iść na spacer do parku | fot. Massimo Pinca/Forum

co spotkało się wcześniej z krytyką francuskich biskupów. Do 1 czerwca pozostaną zamknięte plaże. Szkoły zaś będą otwierane stopnio-

wo. Od 18 maja ruszyć podstawówki i gimnazja.

(Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia)

Starcie dyplomatyczne Australii i Chin

CANBERRA \ Australia domaga się międzynarodowego dochodzenia w sprawie pandemii koronawirusa, przez co narasta spór między tym krajem a Chinami. Konflikt ten może negatywnie wpłynąć na dwustronne stosunki gospodarcze i dyplomatyczne.

Premier Australii Scott Morrison powiedział, że proponowane przez niego dochodzenie dotyczące rozwoju i rozprzestrzeniania się koronawirusa nie będzie ukierunkowane na Chiny. Zaznaczył jednak, że jest konieczne, ponieważ COVID-19 zabił ponad 200 tys. ludzi i zamknął znaczną część światowej gospodarki. – Teraz wydawałoby się całkowicie rozsądne i zrozumiałe, że świat chciałby otrzymać niezależną ocenę tego, jak do tego doszło, abyśmy mogli wyciągnąć wnioski i zapobiec powtórzeniu się problemu w przyszłości – powiedział.

Ministrowie australijskiego rządu wielokrotnie powtarzali, że Chiny – największy partner handlowy ich kraju – grożą „przymusem gospodarczym”. Ambasador Cheng Jingye powiedział

w tym tygodniu, że Chińczycy konsumenci mogą bojkotować australijskie produkty i uniwersytety z powodu wezwań do przeprowadzenia dochodzenia. Australijski Departament Spraw Zagranicznych i Handlu (DFAT) wezwał do siebie Chenga, aby wyrazić zaniepokojenie tymi słowami. Chińska ambasada wydała następnie oświadczenie szczegółowo omawiające tematy poruszone podczas rozmowy, co zachęciło do kolejnego upomnienia ze strony DFAT.

W środę na stronie chińskiej ambasady opublikowano odpowiedź. Wskazano, że szczegóły rozmowy zostały „najwyraźniej ujawnione przez niektórych australijskich urzędników” i że trzeba je prostować. „Ambasada Chin nie używa drobnych sztuczek. Ale je-

śli inni tak robią, musimy na to odpowiedzieć” – napisał w oświadczeniu rzecznik ambasady.

Chińskie media państwowe zaciekle atakują premiera Morrisona. Chen Hong napisał w środę na łamach „Global Times”, że Australia „przewodzi złośliwej kampanii mającej na celu wrobień i oskarżenie Chin”. Z kolei Hu Xijin, redaktor naczelny gazety, która jest powiązana z kontrolowanym przez Pekin dziennikiem „People’s Daily”, napisał w chińskich mediach społecznościowych, że Australia „zawsze sprawiała kłopoty”. „To trochę jak guma do żucia przyczepiona do podeszwy chińskich butów. Czasami trzeba znaleźć kamień, aby ją zetrzeć” – napisał Hu.

Nowa Zelandia, której największym partnerem handlowym również są Chiny, stanęła w środę po stronie sąsiedniej Australii, opowiadając się za dochodzeniem w sprawie pandemii.

Beata Mańkowska

Koronawirus gorszy od wojny

WASZYNGTON \ Epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 w Stanach Zjednoczonych pochłonęła już więcej ofiar niż prowadzona przez ten kraj wojna w Wietnamie. Do tej pory na COVID-19 zmarło w USA ponad 60 tys. osób.

Według danych opublikowanych przez Amerykańskie Centrum Kontroli i Prewencji Chorób (CDC), łączna liczba osób zakażonych SARS-CoV-2 wyniosła wczoraj 1 mln 40 tys.. Tym samym co trzeci zainfekowany koronawirusem na świecie pochodzi ze Stanów Zjednoczonych. Liczba zarażonych w USA może być jeszcze większa, jeżeli weźmie się pod uwagę niewystarczające zdolności dotyczące testowania osób. Pozytywną informacją jest to, że większość stanów osiągnęła już swój szczyt zachorowań. Według prognoz ekspertów, obecnie już tylko Hawaje, Missisipi, Teksas, Wyoming, Utah, Nebraska oraz Dakota Północna oczekują na szczyt zachorowań, który powinien pojawić się w nadchodzących tygodniach.

Jeśli chodzi o liczbę zgonów wywołanych w USA

przez koronawirusa, to oscyluje ona wokół 60 tys. Oznacza to, że na skutek epidemii zmarło już więcej Amerykanów, niż zginęło ich podczas wojny w Wietnamie (nieco ponad 58 tys. ofiar). SARS-CoV-2 nie jest jednak najbardziej zabójczym wirusem w historii USA. Sezonowa grypa z 1967 r. doprowadziła do śmierci ok. 100 tys. osób. Z kolei słynna grypa hiszpanka zabiła tam w latach 1918–1919 aż 675 tys. osób.

Warto zauważyć, że śmiertelność z powodu zakażenia koronawirusem w Stanach Zjednoczonych jest mniejsza niż w wielu innych krajach. W USA na tysiąc osób zarażonych SARS-CoV-2 umiera ok. 56. W Hiszpanii są to 102 osoby, w Szwecji 117, zaś we Francji aż 141.

Paweł Kryszczak

NIEMCY \ Małe i średnie firmy z branży turystycznej apelują o zwiększenie pomocy

Bazooka nie dla wszystkich

29,2 proc. przedsiębiorców ankietowanych przez monachijski Instytut Badań nad Gospodarką (Ifo) obawia się, że jeżeli obostrzenia związane z pandemią koronawirusa potrwają jeszcze dłużej, to ich firmy przeżyją co najwyżej trzy miesiące. Mimo słynnej bazooki niemieckiego rządu federalnego, czyli tarczy antykrzysowej dla przedsiębiorców, właściciele małych i średnich firm boją się o swoją przyszłość i apelują o zwiększenie pomocy. Wczoraj na ulicach 30 niemieckich miast mieli demonstrować właściciele małych i średnich biur podróży. Wszystko z zachowaniem odstępów i maksymalnej liczby 50 uczestników.

Olga Doleśniak-Harczuk

Jak wynika z ankiety, 52,7 przedsiębiorców uważa, że w warunkach obostrzeń jest w stanie utrzymać swoje firmy do sześciu miesięcy. Zdaniem eksperta Instytutu, Klausa Wohlrabego, dane te są bardzo niepokojące i wskazują na niechybną falę upadłości. Pod względem strat poniesionych przez konkretne branże w czasie lockdownu na pierwsze miejsce wysunęła się branża turystyczna (straty na poziomie 84 proc.), dalej są: lotnicza (-76 proc.), cateringowa i hotelarska (-68 proc.), opieka zdrowotna (-45 proc.), kultura, rozrywka i rekreacja (-43 proc.), budowa maszyn (-41 proc.). I jest jeden wyjątek, który odnotował w kryzysie wzrost. Branża farmaceutyczna z wynikiem +7 proc. Tyle o liczbach dotyczących konkretnych branż. Z kolei Instytut Gospodarki Światowej w Kilonii (IfW), przekładając dane o fatalnej sytuacji przedsiębiorstw na całe społeczeństwo, spodziewa się znacznego spadku zamożności Niemców. Dyrektor IfW w komentarzu dla telewizji internetowej „Bild live” stwierdził, że gospodarcze skutki pandemii mogą kosztować Niemców od 2,6 do 3,5 tys. euro na głowę. Pomoc państwa jest szeroka i środki przeznaczone z budżetu federalnego na wsparcie przedsiębiorstw, zarówno w formie bezzwrotnych dodatków, jak i niskooprocentowanych kredytów z rządowymi gwarancjami są realnym wsparciem, ale 5 tys. euro na rękę (taką jednorazową zapomogę otrzymują m.in. właściciele małych firm) nie załatwi długofalowo problemu opłaty czynszu oraz wynagrodzenia pracowników w okresie przestoju.

Nie ma hotelu, zwija się i pralnia

Również kredyty z 80-proc. gwarancjami państwowymi, nie załatwiają sprawy, bo banki bardzo dokładnie sprawdzają, czy wnioskodawca będzie w stanie spłacić resztę. I często są w tej

Od marca nie mamy żadnych obrotów. Oczywiście, że wolno nam już otworzyć biura, ale co z tego, kiedy nic nie sprzedajemy – mówią przedstawiciele niemieckiej branży turystycznej | fot. Frieder Blickle/Forum

kwestii wątpliwości. Co z tego, że ktoś otrzyma kredyt, jeżeli nawet nie wie, kiedy będzie mógł otworzyć hotel czy restaurację. A przecież zobowiązania trzeba spłacać. Ta niepewność jest najgorsza – mówi „Codzienniej” Nicole von Stockert, rzecznik Federalnego Związku Niemieckiej Branży Turystycznej (BTW). Stockert podkreśla jednocześnie, że 80 proc. przedsiębiorstw z branży złożyło wnioski o pomoc ze strony państwa i że każde udogodnienie, takie jak chociażby ustanowione 23 kwietnia przez rząd Wielkiej Koalicji obniżenie od lipca VAT dla gastronomów z 19 do 7 proc., jest na wagę złota. Ta regulacja ma obowiązywać przez rok, po tym czasie planuje się przywrócenie 19 proc. Jednak to, co jednych cieszy, innym niewiele daje. Obniżka VAT nie będzie dotyczyła lokali, w których nie wydaje się jedzenia. Typowe bary z alkoholem nie będą więc mogły na tym skorzystać. Branża turystyczno-gastronomiczna alergicznie zareagowała na niedawną propozycję Wolfganga Schäublego, szefa Bundestagu, by ze względu na pandemię skrócić okres wakacyjny. – I tak jesteśmy najbardziej poszkodowani, nie wiadomo przecież, kiedy rząd poluzuje obostrze-

nia dla branży i tegoroczne wakacje dla wielu właścicieli hoteli i restauracji będą walką o życie. Skrócenie tego okresu jeszcze bardziej ich pogrąży – mówi Stoczkert. Dodaje też, że w turystyce i powiązanych z nią dziedzinach gospodarki pracuje w Niemczech blisko 3 mln osób – to nawet więcej niż liczba zatrudnionych w branży motoryzacyjnej. – To nie jest tak, że padają tylko hotele czy restauracje. Podam przykład. Oddaje ubrania do prania w jednej z berlińskich pralni. Zdaje się, że po raz ostatni zanośliam tam swoje rzeczy, bo właściciele zarabiali głównie na praniu pościeli i obrusów z okolicznych hoteli, co stanowiło większą część wpływów. Teraz zapotrzebowania nie ma. I grozi im zamknięcie. Poza tym przez odwołanie imprez masowych, przy czym bawarski Oktoberfest to najbardziej prominentny przykład, ale w całych Niemczech odwołuje się setki imprez plenerowych, które stanowiły źródło dochodu również dla producentów napojów, żywności etc., w tarapaty wpadają kolejne firmy. Ostatnio browar z 400-letnią tradycją warzenia piwa ogłosił, że się zamyka. Pandemia go pokonała. To wszystko są osobiste dramaty właścicie-

li, którzy nie mogą pracować, i dramaty osób przez nich zatrudnianych – dodaje rzecznik BTW. Pytana o to, jak zmieniają się wakacje Niemców na skutek obostrzeń i kryzysu, stwierdza: więcej higieny, odstępów i raczej urlopy na miejscu. Nie sądzę jednak, by przyjęły się u nas włoskie propozycje z boksami z pleksiglasu na plażach, raczej postawimy na zachowanie odstępów i maksymalne przestrzeganie wymogów sanitarnych.

Kryzys trafił nas podwójnie

Według Ifo klimat do prowadzenia biznesu w Niemczech jest tak zły, jak nigdy wcześniej i gorzej nie było nawet w trakcie kryzysu ekonomicznego z 2009 r. Część przedsiębiorców co prawda powoli zaczyna myśleć o wznowieniu produkcji (choćby Volkswagen), ale ci, którym nie wolno wznowić działalności, mogą tylko czekać i liczyć straty. Niektórzy z nich żądają dodatkowego wsparcia finansowego od państwa w postaci funduszy, inni wychodzą na ulicę i demonstrują przeciwko obostrzeniom, które prowadzą ich firmy na skraj bankructwa. Na wczoraj taką manifestację zapowiedzieli właściciele biur podróży w Schweinfurcie (Dolna Frankonia). Pikieta pod ha-

słem „Ratujcie biura podróży” miała się zebrać na głównym placu miasta, organizatorzy zapewnili, że w akcji weźmie udział maksymalnie 50 osób i wszystko odbędzie się z zachowaniem wymaganych odstępów. – Nas kryzys dotknął podwójnie. Od marca nie mamy żadnych obrotów. Oczywiście, że wolno nam już otworzyć biura, ale co z tego, kiedy nic nie sprzedajemy. Wręcz przeciwnie, musimy zwracać pieniądze za odwołane podróże zagraniczne – mówi bawarskiej rozgłośni BR24 Carina Spirk, właścicielka jednego z biur podróży. Demonstracja ma zwrócić uwagę rządzących na problemy małych i średnich biur podróży, a nie tylko tych największych. „Potrzebujemy strategii na wyjście z kryzysu, stałego dochodu na poziomie 1 tys. euro miesięcznie, szybkich, pozabawionych biurokratycznej otoczki procedur pomocowych, tego, co uchroni naszą branżę przed kompletnym wymarciem – dodaje. Jak podaje BR24, takich demonstracji zaplanowano w Niemczech więcej. W akcję włączyli się właściciele biur podróży z Norymbergi, Monachium, Kempten, całociosowo demonstracje mają się odbyć w trzydziestu miastach. Szacuje się, że w Niemczech w biurach podróży pracuje od 80 do 100 tys. osób.

Bez podróży przynajmniej do połowy czerwca

Biura podróży, niezależnie od wielkości i liczby zatrudnianych pracowników, będą musiały jeszcze dużo wytrzymać. W środę rząd federalny pozytywnie zareagował na rekomendację ministra spraw zagranicznych Heiko Maasa (SPD) i przedłużył obostrzenia w kwestii podróży zagranicznych co najmniej do 14 czerwca. Dopiero po tym terminie rząd zadecyduje, co dalej będzie z wakacjami. Dzięki decyzji rządu osoby, które wykupiły pobyty za granicą, mają prawo do całkowitego zwrotu kosztów. Dla biur podróży to kolejny cios. Wiele z nich do połowy czerwca może już nie dotrzeć.

2

OPINIE

4-6

POLSKA

7

KULTURA

8-9

ŚWIAT

10

SERWIS ANTYCOVID-19

11-13

GOSPODARKA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

MOTORYZACJA

18-19

SPORT

↓ 0,97166	-0,32%	USDCHF	↑ 1929,8	2,72%	PALLAD	↑ 2937,58	0,19%	EURO STOKX	Kursy NBP		
↓ 106,454	-0,38%	USDJPY	↓ 1720,3	-0,11%	ZŁOTO	↑ 19771,19	0,00%	NIKKEI	4,1807	-0,15%	DOLAR
↑ 1,24378	0,11%	GBPUSD	↑ 235,4	0,36%	MIEDŹ	↑ 10829,9	0,32%	DAX	4,3013	0,14%	FRANK
↑ 1,08703	0,45%	EURUSD	↑ 23,52	3,43%	ROPA BRENT	↓ 24101,55	-0,13%	DJIA POPRZEDNI	4,5432	0,06%	EURO

SUROWCE \ Ropa w środę na plusie. Złoto w defensywie. Inwestorzy czekali na wieczorną decyzję Fed

Niepewność naftowej branży

O ile poniedziałek przyniósł umocnienie ceny ropy brent, o tyle już wtorkowy poranek przypominał inwestorom o znaczącej przewadze podaży. Paliwo brent, gdy zamykały się azjatyckie parkiety, traciło ponad 2 proc. Jeszcze gorzej prezentowała się amerykańska ropa WTI tracąca przeszło 11 proc. Dystans cenowy między oboma gatunkami wzrósł do poziomu wyższego niż 11 USD.

Rafał Grodowski

Przedpołudniowe osłabienie segmentu metali szlachetnych wiązało się jedynie częściowo z umocnieniem dolara. Złoto traciło wyraźnie, bo ponad 0,5 proc., a kurs srebra znalazł się znowu poniżej poziomu 15 USD. Druga część dnia w wypadku metali szlachetnych przyniosła pewną poprawę i złoto oraz srebro na koniec dnia notowały nieznaczne spadki. Bardziej widoczną zmianę zanotował pallad.

Ropa brent i ropa WTI to cały czas zmienne notowania. Gatunek brent we wtorek stracił nieco ponad 1,4 proc. notując wahania w dwudolarowym przedziale. Ropa WTI to kolejne „szaleństwo”, bo pod koniec dnia paliwo traciło jedynie 3,4 proc., zyskując od dziennej minimum prawie 3 USD, co przy obecnym poziomie cen jest wartością bardzo wysoką. Na rynku nie pojawiły się żadne bardzo istotne i nowe informacje. Analitycy jednak podkreślają, że kłopoty przeżywa amerykański przemysł naftowy, który przy tak niskim poziomie cen znajduje się w fazie groźby zamknięcia. Tak pesymistycznego obrazu nie potwierdzają jednak wtorkowe wzrosty spółek naftowych Chevron i Exxon Mobile.

W segmencie soft w dalszym ciągu fatalnie prezentuje się cukier notujący we wtorek kolejne minimum na poziomie 9,2 centów za funt. Końcówka dnia przyniosła jednak ruch w górę i cukier, podobnie jak kawa, umocnił się o ponad 1 proc.

Ropa o dwóch obliczach to niejako podsumowanie poniedziałku i wtorku. Podane przez API dane o zapasach po raz kolejny są pewnym rozczarowaniem. Te wzrosły o 10 mln baryłek, wpisując się w oczekiwania analityków. To zarazem piąty z rzędu tydzień, gdy zapasy rosły. A to niestety sygnał, że poprawa notowań nie ma trwałego i silnego wsparcia.

Środowy poranek wcale nie był spokojny. Ropa brent drożała o 2 proc., a umocnienie ropy WTI przekroczyło poziom 10 proc. Spory ruch w górę notował pallad, zyskując ponad 4 proc. Złoto drożało jedynie symbolicznie, ale od godz. 8 straciło na wartości. W dość spokojnym obrazie złota analitycy dopatry-

wali się oczekiwania na wieczorną decyzję na temat stóp procentowych.

W segmencie metali przemysłowych nikiel zmiana notowała praktycznie wszystkie metale. Aluminium nieznacznie traciło na wartości, ale ceno-

wy poziom powyżej 1500 USD został obroniony.

Niepewny europejski poranek nie miał wpływu na notowania ropy naftowej, która przed godz. 11 kosztowała ponad 23 USD. Coraz bardziej traciło złoto, którego kurs znalazł się

poniżej 1720 USD, a w segmencie metali przemysłowych poprawa notowań widoczna była dla miedzi i niklu.

Obraz przedpołudnia potwierdzał poniekąd to, co się działo na giełdowych parkietach. Zmiany notowań były nie-

wielkie i być może sugestia, że właśnie wieczorna konferencja Fed powoduje pewną stabilizację cenową, była elementem stabilizującym. Po konferencji trudno się jednak spodziewać znaczących zmian, ale ewentualne kolejne wsparcie gospodarki amerykańskiej może poprawić notowania. Dziś zbierze się ECB, a inwestorzy otrzymają ważne, bo chińskie, dane o PMI. Kwietniowe odczyty przynajmniej po wstępnych publikacjach powinny wypaść lepiej, co daje nadzieję, że segment surowców wraz z lepszymi nastrojami w Azji poprawi fatalny obraz.

E-FAKTURA I JESTEŚ W DOMU!

Przejdź na e-fakturę i zyskaj dodatkowe bonusy!

Opłacaj rachunki wygodnie i bezpiecznie, bez wychodzenia z domu.

1

Zaloguj się lub zarejestruj do serwisu obsługowego **Mój TAURON**

2

Zamów e-fakturę po zalogowaniu trafisz na odpowiedni formularz

3

Odbierz 30 zł w postaci zwrotu za prąd na konto rozliczeniowe

AKTYWUJ E-FAKTURĘ W MOIM TAURONIE

30zł

BONUS O WARTOŚCI 30 ZŁ

#ZielonyZwrotTAURONA

tauron.pl/efaktura

2

OPINIE

4-6

POLSKA

7

KULTURA

8-9

ŚWIAT

10

SERWIS ANTICOVİD-19

11-13

GOSPODARKA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

MOTORYZACJA

18-19

SPORT

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

SPADEK LICZBY PODRÓŻNYCH W MARCU NA KOLEI O 37 PROC.

TRANSPORT \ Liczba podróżnych na kolei w marcu tego roku spadła o prawie 37 proc. w stosunku do marca 2019 r. – poinformował w środę Urząd Transportu Kolejowego. W marcu br. koleje przewiozły w Polsce ponad 17,7 mln pasażerów, rok temu było ich 24,4 mln.

PIENIĄDZE \ Kto transferuje należne państwu podatki za granicę, nie dostanie wsparcia

Tarcza finansowa albo raj podatkowy

Firmy, które wyprowadzają zyski do rajów podatkowych, nie dostaną pomocy przewidzianej w tarczy finansowej – poinformował resort finansów. Polska ma w tej sprawie sojuszników. – Kto chce od państwa pieniędzy, ten musi pozamykać swoje filie w rajach podatkowych – uważa współzrządzająca Niemcami partia SPD.

Jan Kamieniecki

Polska zamierza wyłączyć z tarczy finansowej firmy wyprowadzające środki do rajów podatkowych. – Jesteśmy w tej kwestii pionierem w Unii Europejskiej. Mechanizm, który wynegocjowaliśmy w Komisji Europejskiej jako pierwsi w UE, ograniczy firmom wyprowadzającym środki do rajów podatkowych możliwość skorzystania z pomocy w związku z negatywnymi skutkami koronawirusa – powiedział wiceminister finansów Jan Sarnowski.

Wiceszef resortu zwrócił uwagę, że polski pomysł powiązania pomocy w walce z kryzysem spowodowanym pandemią z elementarną uczciwością podatkową cie-

szy się dużym zainteresowaniem wśród innych krajów UE. – Na podobne rozwiązanie zdecydowała się też Dania, a wiele innych krajów rozważa podobne ograniczenia, np. Belgia, Francja i Włochy – podkreślił Sarnowski.

O skuteczną walkę z rajami podatkowymi i o stworzenie europejskiej koalicji w tej sprawie wielokrotnie apelował premier Mateusz Morawiecki podczas szczytów UE czy Światowego Forum Ekonomicznego w Davos. – Wierzmy, że taka koalicja powstanie. Będziemy proponowali innym krajom Unii współpracę we wdrażaniu tego rodzaju narzędzi – powiedział wiceminister finansów.

Sarnowski przypomniał opublikowany w styczniu br. raport „The Missing Profits

Do rajów podatkowych co roku trafiają setki miliardów euro | fot. Wikipedia/d

of Nations”, z którego wynika, że aż 40 proc. zysków międzynarodowych korporacji – 700 mld dol. – trafia co roku do rajów podatkowych. – W Unii Europejskiej najwięcej, bo dziesiątki miliardów euro, tracą Niemcy, Francja i Wielka Brytania, a największymi beneficjentami sztucznego przenoszenia zysków są Holandia, Luk-

semburg i Irlandia – wyjaśnia wiceminister.

Nic dziwnego, że głosy nawołujące do pójścia w ślady Polski i Danii pojawiły się też w Niemczech. – Kto chce od państwa pieniędzy, ten musi pozamykać swoje filie w rajach podatkowych – powiedział w wywiadzie dla środowego wydania dziennika „Süddeutsche Zeitung”

Norbert Walter-Borjans, współprzewodniczący niemieckiej partii SPD, tworzącej rządową koalicję z CDU/CSU. – Z uwagi na stanowisko naszego koalicjanta w tej sprawie nie ma obecnie większych szans na pomyślnie urzeczywistnienie takiej propozycji – przyznał.

(PAP)

Czeka nas recesja, a potem wzrost

MAKROEKONOMIA \ Spadek PKB w 2020 r.

o 3,4 proc., deficyt sektora instytucji rządowych na poziomie 8,4 proc. PKB oraz 2,8-proc. średnioroczną inflację przewiduje przyjęta przez rząd aktualizacja programu konwergencji (APK). Rząd szacuje jednocześnie, że już w przyszłym roku tempo wzrostu PKB przekroczy tempo spadku z tego roku.

Dzisiaj dokument, który zawiera wskaźniki ekonomiczne i zasady, jakie powinno spełniać państwo aspirujące do pełnego uczestnictwa w Unii Gospodarczej i Walutowej, trafi do Komisji Europejskiej i Rady UE. Przygotowanie programu konwergencji i jego coroczna aktualizacja są obowiązkiem wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej spoza strefy euro. Jest ono częścią procesu nadzoru budżetowego w UE.

Coroczna aktualizacja programu konwergencji zawiera prognozę kształtowania się podstawowych zmiennych makroekonomicznych i fiskalnych na kolejne trzy lata, prezentuje główne cele polityki gospodarczej rządu

i działania służące ich realizacji. W związku z rozprzestrzeniającą się chorobą COVID-19 tegoroczne programy mają się koncentrować na działaniach wdrażanych w reakcji na epidemię. Na ich podstawie KE przygotowuje zalecenia dla poszczególnych krajów.

APK zakłada, że w obecnym kwartale nastąpi silny spadek aktywności gospodarczej niemal we wszystkich głównych sektorach gospodarki. W II połowie roku oczekiwana jest odbudowa aktywności gospodarczej, lecz gospodarka nadal będzie funkcjonowała w innym trybie niż przed wybuchem epidemii.

W całym 2020 r. PKB obniży się o 3,4 proc., po raz

pierwszy od początku lat 90. Spadek zanotują konsumpcja prywatna oraz inwestycje, szczególnie prywatne. Zmniejszenie się popytu zagranicznego wpłynie na spadek eksportu, a mniejszy popyt krajowy przełoży się na silniejsze ograniczenie importu. „W efekcie pozytywny wkład we wzrost PKB powinien zachować eksport netto” – wskazuje dokument.

Chociaż przewiduje się, że ucierpi rynek pracy, to resort finansów spodziewa się jednak, że firmy będą dążyły do utrzymania zatrudnienia kosztem obniżek dynamiki płac. Zachowaniu miejsc pracy mają pomóc działania zaproponowane w tarczy antykryzysowej.

Na skutek spadku aktywności gospodarczej i pogorszenia sytuacji na rynku pracy presja inflacyjna powinna być mniejsza – przyjęto, że średnio w tym roku inflacja wyniesie 2,8 proc. Rząd szacuje jednocześnie, że już w przyszłym roku tempo wzrostu PKB przekroczy tempo spadku z tego roku. Mimo odbicia aktywności gospodarczej presja inflacyjna w przyszłym roku powinna być słabsza niż w bieżącym.

Paweł Woźniak

Ogromny spadek liczby turystów w marcu

KRYZYS \ W marcu było o 65 proc. mniej turystów w hotelach niż przed rokiem, mimo że pierwsza połowa miesiąca była jeszcze okresem normalnego funkcjonowania większości obiektów – podał GUS. Jeżeli obostrzenia będą utrzymane w drugim kwartale, to branża turystyczna może stracić 24–25,7 mld zł.

Według wstępnych danych w marcu z noclegów w hotelach, pensjonatach itd. skorzystało ok. 935 tys. turystów (ok. 165 tys. zagranicznych i ok. 770 tys. krajowych). Niższa od średniej dla kraju liczba turystów była w sześciu województwach: lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim – wyliczył GUS.

Największy spadek odnotowano w schroniskach (o ponad 70 proc.), a najmniejszy w motelach (o 55 proc.) i zakładach uzdrowiskowych (o 50 proc.). Ubyło turystów, ale także obiektów noclegowych, które ogłaszały się w popularnych portalach rezerwacyjnych. Na koniec marca ich liczba spadła o 39 proc. w porównaniu z sytuacją sprzed roku.

GUS oszacował też, że w pierwszym kwartale br.

wydatki związane z podróżami turystów z kraju i zagranicy wyniosły w Polsce ok. 10,4 mld zł i były one niższe o 17 proc. niż normalnie. Jeśli obostrzenia związane z koronawirusem będą utrzymane w drugim kwartale br., to branża turystyczna może stracić od 24 do 25,7 mld zł.

Aby wspomóc turystykę, Ministerstwo Rozwoju wspólnie z Polską Organizacją Turystyczną przygotowuje program bonów o wartości 1 tys. zł, które będzie można wydać na wycieczkę lub inne wydarzenie związane z turystyką. Mają one być wprowadzone już w drugiej połowie roku. Z badań wynika, że 90 proc. Polaków chce w te wakacje wypoczywać w kraju.

(lus, PAP)

POCZTA POLSKA: UWAGA NA FAŁSZYWE SMS-Y Z INFORMACJĄ O DEZYNFEKCYJACH PACZKI

OSTRZEŻENIE \ Cyberprzestępcy rozsyłają SMS-y z informacją o dezynfekcji paczki, za której szybsze dostarczenie trzeba dopłacić – ostrzegła Poczta Polska, informując o złośliwych domenach z wykorzystaniem jej nazwy. „To są ataki wykorzystujące wizerunek @PocztaPolska. Cyberprzestępcy rozsyłają SMS, wykorzystując domeny pocztapolska24@org oraz pocztapolska24@eu” – poinformowała państwowa spółka.

Europoseł PiS Grzegorz Tobiszowski | fot. Arkadiusz Ławrywianiec/Gazeta Polska

WYWIAD \ Z GRZEGORZEM TOBISZOWSKIM, europosem PiS, rozmawia MARIUSZ ANDRZEJ URBANKE

Potrzeba radykalnej zmiany w polityce gospodarczej KE

W Europie funkcjonuje aż 450 tys. przedsiębiorstw sektora energochłonnego, które zatrudniają 6 mln pracowników. Musimy walczyć o wsparcie dla tego sektora.

Unia Europejska chce przeznaczyć na przezwyciężenie kryzysu gospodarczego wywołanego koronawirusem ponad 1 bln euro. Czy te pieniądze trafią też do branż, takich jak energetyka, hutnictwo czy przemysł cementowy, które cierpią nie tylko na skutek pandemii, lecz także forsowanej przez Komisję Europejską tzw. zielonej rewolucji?

Podczas niedawnego posiedzenia komisji przemysłu ITRE Parlamentu Europejskiego zadałem komisarzowi Thierry'emu Bretonowi wiele pytań dotyczących wsparcia sektora energochłonnego w czasach pandemii. W odpowiedzi wskazano, że dla jego przedstawicieli przewiduje się 160 mld euro pomocy, co stanowi 10 proc. ogólnego wsparcia gospodarki określonego na poziomie 1,6 bln euro. Jak wskazują dane przekazane przez komisarza Bretona, w Europie funkcjonuje aż 450 tys. przedsiębiorstw sektora energochłonnego, które zatrudniają 6 mln pracowników. To ogromny potencjał, dający bardzo dużo miejsc pracy. Jeśli KE nie zmieni polityki gospodarczej, te firmy nie przetrwają kryzysu, a miliony osób stracą pracę.

W Brukseli coraz częściej można usłyszeć, że przenoszenie produkcji stali czy cementu poza granice UE było wielkim błędem i należy podjąć działania, by ten proces się nie pogłębiał.

Ta informacja to dobry sygnał również dla polskiej gospodarki. Czy wiadomo już, skąd mają pochodzić pieniądze na walkę z kryzysem i jak będą dzielone?

Przywódcy państw członkowskich UE zgodzili się podczas teleshczytu na utworzenie Funduszu Odbudowy Gospodarki, który ma pomóc w walce z wywołanym pandemią koronawirusa kryzysem. Nie ma jednak jeszcze zgody co do jego ostatecznej wysokości i źródeł finansowania. Pomiędzy państwami członkowskimi jest też różnica co do formy pomocy. Państwa Europy Południowej, a przede wszystkim Włochy, Hiszpania, Grecja czy Portugalia, ale także kilka innych państw, w tym Polska, chcą, aby nowy fundusz wypłacał bezzwrotne dotacje. Kraje Europy Północnej, w tym Austria, Dania, Holandia, Szwecja czy Niemcy, wolałyby, aby fundusz udzielał pożyczek preferencyjnych.

A co z obowiązkiem zakupu uprawnień do emisji dwutlenku węgla, o zniesienie którego walczy również Polska?

Decyzje o zawieszeniu systemu handlu emisjami ETS powinny zapaść w europejskich strukturach jak najszybciej. Z pewnością miałyby to duży wpływ na odbudowę polskiej gospodarki. Dołączam w tym zakresie swoje wnioski do postulatów autorstwa m.in. ministra klimatu Michała Kurtyki czy przewodniczącego Solidarności Piotra Dudy. W związku z tym wraz z europarlamentarzystami z ramienia EKR, czyli grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, złożyliśmy list na ręce przewodniczącej KE Ursuli von der Leyen z prośbą o to, by przewartościować aktualne priorytety prac Komisji Europejskiej. W liście podkreśliśmy, że Komisja powinna radykalnie ograniczyć swoje przedkryzysowe ambicje regulacyjne i dokonać korekty priorytetów politycznych. Według EKR nadszedł czas, aby na pierwszym miejscu postawić pragmatyzm i przesunąć w czasie nowe wnioski legislacyjne w ramach inicjatyw takich jak m.in. Europejski Zielony Ład.

Wojna nerwów w Locie i Lufthansie

LOTNICTWO \ PLL LOT w związku z kryzysem proponują dwuletnie postojowe dla pilotów i stewardes, ale związek zawodowy jest przeciwny. Nerwowo jest też w poszkodowanej przez pandemię Lufthansie, która potrzebuje dotacji od państwa, ale nie chce nadzoru polityków nad swoją działalnością.

Polskie Linie Lotnicze LOT zaproponowały w związku z tym, że z powodu pandemii od połowy marca większość samolotów jest uziemiona, by piloci i stewardesy skorzystali z dwuletniego postojowego w wysokości 3–9 tys. zł brutto miesięcznie. Przewoźnik twierdzi, że dąży do utrzymania miejsc pracy, ale musi ograniczyć koszty, m.in. płac dla personelu, który aktualnie nie pracuje.

Propozycja została jednak odrzucona przez Związek Zawodowy Personelu Pokładowego i Lotniczego. – Zgodziliśmy się na porozumienie w ramach tarczy antykryzysowej, czyli na trzy miesiące w oparciu o system 20-40-40, czyli my, załoga, rezygnujemy z 20 proc. pensji podstawowej, 40 proc. dopłaca państwo i 40 proc. LOT, ale nie możemy się zgodzić na obniżenie pensji podstawowej na dwa lata – wyjaśniła wicepre-

wodnicząca związku Agnieszka Szelągowska.

Jak dodała, pracodawca nie daje żadnych gwarancji zatrudnienia, nie ma też zamiaru oceniać sytuacji co jakiś czas, by dokonać ewentualnych zmian na korzyść pracowników.

Coraz bardziej napięta sytuacja jest też w niemieckiej Lufthansie. Aby przetrwać, poszkodowana przez pandemię spółka potrzebuje wielomiliardowej dotacji od państwa, ale jej zarząd nie chce nadzoru polityków nad swoją działalnością. Jak informuje agencja DPA, kierownictwo przewoźnika rozważa możliwość ogłoszenia niewypłacalności, co – jak w przypadku linii Condor – mogłoby zapewnić zarządowi Lufthansy dalszą kontrolę nad firmą.

(jak, PAP)

Rosną ceny samochodów

MOTORYZACJA \ Ponad 124 tys. zł – tyle średnio zapłacił w marcu nabywca nowego auta w Polsce. To o 12 tys. zł więcej niż przed rokiem. Ekspertci twierdzą, że to dopiero początek podwyżek, bo producenci będą chcieli przerzucać koszty związane z pandemią na konsumentów.

Rejestracje nowych aut w UE spadły w I kwartale o 1/4, a w samym marcu zmniejszyły się o ponad 50 proc. W Polsce w dwóch pierwszych dekadach kwietnia rejestracje nowych samochodów osobowych spadły aż o 71 proc. Teoretycznie ceny aut nie powinny więc rosnąć.

W związku z epidemią koronawirusa spada sprzedaż, co jest skutkiem obniżenia popytu, ale też problemów z rejestracją pojazdów w urzędach. Te zjawiska powinny nie tylko powstrzymać producentów przed podnoszeniem cen, ale nawet spowodować, że będą one maleć, co mogłoby zachęcić klientów do zakupu. Dzieje się jednak zupełnie odwrotnie.

Jak informuje firma Samar, w marcu 2020 r. średnia cena sprzedaży nowego samochodu osobowego przekroczyła 124 tys. zł. To najwyższa wartość w historii. W porówna-

niu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku różnica wyniosła ponad 12 tys. zł, co oznacza wzrost o 11,3 proc. W stosunku do grudnia 2019 r. nowe samochody zdrożały średnio o 3,8 proc. Średnia cena sprzedaży w trzech pierwszych miesiącach 2020 r. wyniosła ponad 119 tys. zł i była wyższa od ubiegłorocznej o 11 proc.

Według analityków firmy Carsmile, w najbliższym czasie najbardziej prawdopodobny jest dalszy wzrost cen samochodów pomimo spadku ich sprzedaży. Ich zdaniem producenci mogą chcieć podnosić ceny, aby pokryć rosnące koszty produkcji, a także koszty przestojów w fabrykach, do jakich doszło z powodu pandemii. – Będą dążyli do tego, aby w miarę możliwości obronić swoje marże – ocenił ekspert.

(p.woz.)

foto: Wikipedia/d

Mark Twain

(1835–1910) amerykański pisarz, satyryk, humorysta, autor m.in. „Przygód Tomka Sawyera” i „Przygód Hucka”

„Żaden kraj nie może być dobrze rządzony, dopóki wszyscy jego obywatele nie będą pamiętały, że oni są strażnikami prawa.”

ANALIZA \ Wybory prezydenckie – klincz i cudowne pomysły

Święto demokracji obarczone ryzykiem, lecz kto nie ryzykuje, ten nie wygrywa

Organizować święto demokracji czy nie? – oto jest pytanie. Na stole leżą trzy koncepcje: wybory korespondencyjne w maju, zmiana konstytucji i wydłużenie kadencji prezydenta o dwa lata, a także – wyhamowanie biegu wydarzeń przez przeciąganie stanu klęski żywiołowej.

Grzegorz Wszolek

Każde z tych rozwiązań jest obarczone ryzykiem, a skoro opozycja nie zamierza popierać pomysłu ustrojowego Jarosława Gowina, trudno przypuszczać, że będzie współpracowała z rządem w czasie stanu klęski żywiołowej.

Co mówi prawo

Zgodnie z literą prawa, do której tak często nawiązują obrońcy konstytucji, wybory prezydenckie muszą się odbyć w maju 2020 r.

Sięgnijmy do ustawy zasadniczej, art. 128: „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzają Marszałek Sejmu na dzień przypadający nie wcześniej niż na 100 dni i nie później niż na 75 dni przed upływem kadencji urzędującego Prezydenta Rzeczypospolitej, a w razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej – nie później niż w czternastym dniu po opróżnieniu urzędu, wyznaczając datę wyborów na dzień wolny od pracy przypadający w ciągu 60 dni od dnia zarządzenia wyborów”.

Trzymając się zatem sztywno konstytucji, traktowanej przez środowiska opozycyjne niczym Święty Graal, rację ma Prawo i Sprawiedliwość. Koalicja Obywatelska, wiedząc o tym, domaga się wprowadzenia stanu klęski żywiołowej – stan wyjątkowy (drugi ze stanów nadzwyczajnych, oprócz klęski żywiołowej i stanu wojennego) wniesie bowiem o wiele dalej posunięte obostrzenia – i możliwość przedłużania go co 30 dni. Zacytujmy 232 Konstytucji RP: „W celu zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej

foto: Filip Błażejowski/Gazeta Polska

„Niestety, w czasach pandemii nie jesteśmy niczego pewni – ani pracy, ani zdrowia, ani prawidłowego przebiegu wyborów. Nikt jednak nie da gwarancji, że za rok głosowanie będzie bezpieczniejsze. Nie ulega też wątpliwości, że gdyby to Małgorzata Kidawa-Błońska miała w sondażach zamiast 4 proc. poparcia ponad 50 proc., to decydenci w KO byłiby pewni, że wybory należy przeprowadzić jak najszybciej – i odsunąć PiS od władzy.”

oraz w celu ich usunięcia Rada Ministrów może wprowadzić na czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni, stan klęski żywiołowej na części albo na całym terytorium państwa. Przedłużenie tego stanu może nastąpić za zgodą Sejmu”.

Stan klęski żywiołowej – wątpliwości

I tu pojawia się zagadka: Jaką gwarancję mają obywatele, że przy założeniu zgody w Sejmie stan klęski

żywiołowej nie będzie przedłużany tylko z tego powodu, że politykom będzie to na rękę? Można sobie wyobrazić taki scenariusz, że na skutek krachu gospodarczego notowania PiS i Andrzeja Dudy mocno spadają. Choć brzmi to jak żart, ale założmy, że skorzystałaby na tym kandydatka KO Małgorzata Kidawa-Błońska i nagle dogoniła w sondażach prezydenta albo – co bardziej prawdopodobne

– swoją pozycję umocniłby pozycja Władysław Kosiniak-Kamysz z PSL. Czy wówczas opozycja, krzycząc o poczuciu odpowiedzialności i solidarności za państwo, przedłużałaby stan klęski żywiołowej do maja 2021 r.? A gdzieżby! W końcu usłyszeliśmyby zapewne: „prezydent nie posiada żadnej legitymacji do pełnienia urzędu”, „czas odsunąć zaraz od wysokich stanowisk”.

Pomijałaby przy tym oczywisty fakt, na który zwracała uwagę m.in. prawniczka prof. Genowefa Grabowska w rozmowie z „Gazetą Polską”, że gdyby został ogłoszony stan klęski żywiołowej, każdy mógłby się ubiegać o odszkodowania za poniesione straty. Ustawa z 2002 r. o wyrównaniu strat majątkowych wynikających z ograniczenia w czasie stanu nadzwyczajnego wolności i praw człowieka i obywatela głosi: „Każdemu, kto poniósł stratę majątkową w następstwie ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu nadzwyczajnego, służy roszczenie o odszkodowanie. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje wyrównanie straty majątkowej, bez korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby strata nie powstała”. Dlatego rację miał ówczesny wicepremier Gowin, który podczas wideokonferencji z samorządowcami ostrzegał przed ewentualnym bankructwem państwa po kilku miesiącach trwania stanu klęski żywiołowej.

Koalicja Obywatelska nawołuje do ustanowienia klęski żywiołowej, zapominając, że sama wprowadziła w 2008 r. do polskiego prawa pojęcie stanu epidemii. I na podstawie tej właśnie ustawy działa teraz rząd. Prawdą jest, że PiS zmieniło zdanie w sprawie wyborów korespondencyjnych – jeszcze trzy lata temu prominentni działacze tej partii wskazywali na różnorakie niebezpieczeństwa wynikające z głosowania za pomocą kopert. Wtedy za to Platforma optowała za korespondencyjnym charakterem wyborów, funkcjonującym oprócz tradycyjnego, i to bez względu na jakąkolwiek pandemię. W tej sprawie nikt więc nie ma czystego sumienia.

2

OPINIE

4-6

POLSKA

7

KULTURA

8-9

ŚWIAT

10

SERWIS ANTICOVİD-19

11-13

GOSPODARKA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

MOTORYZACJA

18-19

SPORT

fot. Wikipedia/d

Kard. Stefan Wyszyński

(1901 – 1981) prymas Polski w latach 1948–1981, Sługa Boży Kościoła katolickiego

\\ Naród, który nie wierzy w wielkość i nie chce ludzi wielkich, kończy się.
Trzeba wierzyć w swą wielkość i pragnąć jej. \\

Nie ulega też wątpliwości, że gdyby to Małgorzata Kidawa-Błońska miała w sondażach zamiast 4 proc. poparcia ponad 50 proc., to decydenci w KO mówiliby coś zupełnie innego: wybory należy przeprowadzić jak najszybciej i odsunąć PiS od władzy. Pewną wykładnię przedstawił mecenas Platformy – Roman Giertych, który jasno dał do zrozumienia, że jeśli wybory wygra Duda, to trzeba będzie zwrócić się do „ulicy i zagranicy”, by przerwać bieg wydarzeń. Ale gdy zwycięzcą okaże się polityk opozycji, wtedy rzekomo śmiertelnie ryzykowne wybory należałoby uznać. Jasne?

Kampania wyborcza konieczna?

Państwową Komisję Wyborczą w pewnym sensie zastąpił wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin, a Poczta Polska ma odgrywać rolę usługową wobec komisarzy.

I tu znów wpadliśmy w kłincz – jeśli wybory zaplanowano na 10 lub 17 maja, a Senat do 7 maja zamierza trzymać specustawę o wyborach w zamrażarce, to po prostu nie wystarczy czasu na zorganizowanie w pełni bezpiecznego głosowania.

Poczta Polska działa na polecenie premiera Mateusza Morawieckiego, który nakazał przedsięwzięcie wszelkich kroków do przygotowania pakietów wyborczych. Część prawników podnosi jednak argument, że ustawa o wyborach korespondencyjnych nie została jeszcze uchwalona, zatem spółka działa bezprawnie. Opierając się na tej opinii, większość samorządowców nie zamierza udostępniać Poczcie rejestru wyborców. Prawny kłincz zakończył się przekazaniem danych PESEL przez Ministerstwo Cyfryzacji na podstawie art. 99 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o środkach wspierających przeciwdziałania pandemii koronawirusa. Najpierw jednak wystąpiło zamieszanie, bo ktoś w imieniu spółki wysłał mejle z prośbą o udostępnienie danych wyborców bez użycia podpisu kwalifikowanego i powołania się na wicepremiera Sasina. O czym to świadczy? O braku czasu. Presji, która ciąży na rządzących. Jarosław Kaczyński, Mateusz Morawiecki i Andrzej Duda nie mają zamiaru przeciągać kampanii wyborczej w nieskończoność. Czas pandemii i walki z koronawirusem to najgorszy okres na widoczne polityczne rozłamy w obozie

Zjednoczonej Prawicy, ale i wydłużanie gorączkowych sporów politycznych, typowych w kampaniach prezydenckich.

Kij w szprychy strategii majowych wyborów wsadziła dodatkowo obecna PKW, która ostrzegła, że wyborów nie uda się przeprowadzić w pełnym zakresie. Opozycja z kolei narzeka, że nie było normalnej kampanii ze względu na izolację. To prawda, ale wszyscy kandydaci: Małgorzata Kidawa-Błońska, Władysław Kosiniak-Kamysz, Szymon Hołownia, Krzysztof Bosak, nie tylko Andrzej Duda – wykorzystywali czas na konferencje prasowe i aktywność w mediach społecznościowych, występowali też w tych tradycyjnych. Prawo nie narzuca konieczności prowadzenia kampanii wyborczej, rozumianej jako spotkania z wyborcami i organizacja konwencji partyjnych.

Grono prawników i przeciwników PiS podkreśla też, że Andrzej Duda jako prezydent wybrany w wyborach „kopertowych” straci legitymację do sprawowania urzędu i każdy na świecie się na niego obrazi. Otóż bez względu na to, w jakim stylu wygrałby faworyt, jego mandat i działania będą przez opozycję podważane. Działo się to po 2015 r., więc ten argument jest kompletnie nietrafiony.

Wątpliwości będą zawsze

Czy to oznacza, że nie podzielam obaw o to, że procedura z pakietami wyborczymi nie w pełni wypali? Niestety, w czasach pandemii nie jesteśmy niczego pewni – ani pracy, ani zdrowia, ani prawidłowego przebiegu wyborów. Nikt nie da też gwarancji, że za rok głosowanie będzie bezpieczniejsze. Powagi Borysowi Budce nie dodaje propozycja wyborów internetowych, do których Polska po prostu nie jest przygotowana. Najbezpieczniejszym rozwiązaniem byłaby powszechna zgoda w parlamencie na nowelizację konstytucji i przyjęcie koncepcji Jarosława Gowina. Tyle że ona też jest w jakimś sensie niesprawiedliwa, bo niby dlaczego prezydent – z wydłużoną kadencją na niespokojny czas – nie mógłby stanąć do walki o reelekcję? A przede wszystkim – mimo że koncepcja lidera Porozumienia ma sens, nie można jej zrealizować ze względu na brak zdecydowanej większości 2/3 w Sejmie, która by ją poparła.

FELIETON \ Nieformalne stronnictwo pod nazwą „Polska jest gorsza”

Bezdroża imposybilizmu

Opozycja w Polsce może i jest słaba, ale to stronnictwo jest silne. Chodzi o nieformalne stronnictwo ludzi głosujących na różne partie, a czasem nawet nie głosujących, lecz połączonych jedną myślą – Polska jest słaba, Polacy to niedojdy, polskość to nienormalność, inni mogą robić wielkie rzeczy, ale my nie. Nieformalnych członków takiego stronnictwa jest sporo wśród polityków, dziennikarzy, tzw. ekspertów, ale też wśród zwykłych zjadaczy chleba.

Ryszard Czarnecki

Pewien bardzo znany dziennikarz w TVN24 w ostatnich dniach szczerze wykrzykiwał, że jak Polska może być pionierem w głosowaniu korespondencyjnym na taką skalę, skoro wcześniej żadne państwo tego systemu nie przeciwiczyło? Jak to możliwe, by Polacy potrafili?! I on naprawdę w to wątpił.

Gorsza Polska, czyli łże-rzeczywistość

Polska według tych ludzi jest od macochy, Polacy są gorsi – inne kraje i nacje są z definicji mądrzejsze, lepiej się rządzą, gospodarują i oczywiście sprawniej radzą sobie z pandemią koronawirusa. To właśnie ludzie, nieformalni przedstawiciele stronnictwa o roboczej, przyjętej przeze mnie na użytek tego tekstu, nazwie „Polska jest gorsza z definicji, a Polacy – to lepiej nie gadać” udowadniali nam w mediach społecznościowych, i nie tylko, jak to w przeciwieństwie do nas Szwecja świetnie radzi sobie z COVID-19. Ludzie głoszący takie opinie są kompletnie ślepi i głusi na fakty, że owo Królestwo Szwecji, będąc krajem czterokrotnie mniej licznym niż my, ma czterokrotnie więcej zgonów (570 w Polsce i 2355 w Szwecji – stan na 27.04)! Jeśli fakty się nie zgadzają, to według tych państwa tym gorzej dla faktów... Jeżeli rzeczywistość jest inna, niż oni głoszą, to zaczynają tworzyć łże-rzeczywistość. Są królami świata wirtualnego, a nie realnego.

Korea Południowa, mając blisko 52 mln mieszkańców, w tym 44 mln uprawnionych do głosowania, może zorganizować wybory, w których wzięło udział ok. 29 mln obywateli. Korea może zapewnić proces wyborczy, będąc krajem większym od nas – a my absolutnie nie! To się nazywa imposybilizm, od angielskiego i francuskiego „impossible”.

Imposybiliści i ich dogmaty

Sama ideologia imposybilistów opiera się na dogmacie, że w Polsce nic nie może się udać – bo Polska jest właśnie gorsza. Dlatego też nie budzi w nich poczucia dyskomfortu to, że

w czasie pandemii wybory odbyły się w Niemczech, w ich największym kraju związkowym – Bawarii, a także w Szwajcarii i w Korei Płd. właśnie. W Polsce, ich zdaniem, przecież nie może się powieść to, co gdzie indziej się udało. Zwolennicy tezy o tym, że jesteśmy gorsi i bardziej nieudani niż reszta, nie zastanawiają się (a może właśnie się zastanawiają) nad tym, jaki przekaz poszedłby w świat, gdyby Rzeczpospolita przełożyła wybory, choć inne państwa tego nie uczyniły (poza Francją, która przełożyła drugą turę wyborów lokalnych – tyle że tam jest obecnie 14 razy więcej osób zarażonych i 40 razy więcej zgonów niż w Polsce).

Cechą charakterystyczną owych imposybilistów i zwolenników tezy, jak fajnie jest gdzie indziej, tylko nie u nas, jest to, że bardzo zawodzi ich elementarna logika. Oto mając pełne usta frazesów o konstytucji, skandując KON-STY-TU-CJA i obnosząc się z koszulkami z takim napisem (ewentualnie w wersji OTUA), ci sami ludzie są – podobnie jak w sprawie statystyk zarażeń i zgonów w związku z pandemią – ślepi i głusi na to, co owa tak przez nich chętnie przywoływana i tak bardzo instrumentalnie traktowana konstytucja głosi. Parokrotnie w telewizyjnych i radiowych debatach via Skype przytaczałem zapis polskiej konstytucji, który głosi, że wybory muszą się odbyć między 75. a 100. dniem od zakończenia kadencji urzędującej głowy państwa. Ze strony naszych adwersarzy z PO (nomen omen KO!) czy lewicy zapadało wtedy głuche milczenie. Jeśli bowiem Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej głosi coś, co jest dla nich politycznie niekorzystne – to do diabła z konstytucją! Skądinąd identycznie było wcześniej, gdy w dyskusjach z owymi płytkimi fanami konstytucji powoływaaliśmy się na konstytucyjną definicję małżeństwa jako związku mężczyzny i kobiety. Wtedy również jakoś konstytucja była be i do bani.

Nawet UE wie, że są granice szaleństwa

Te same środowiska, które do Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych mają stosunek więcej niż nabożny, a ich przedstawiciele widzą (rozumieją) świat o tyle, o ile go zobaczą z pozycji klęczącej, bo bez

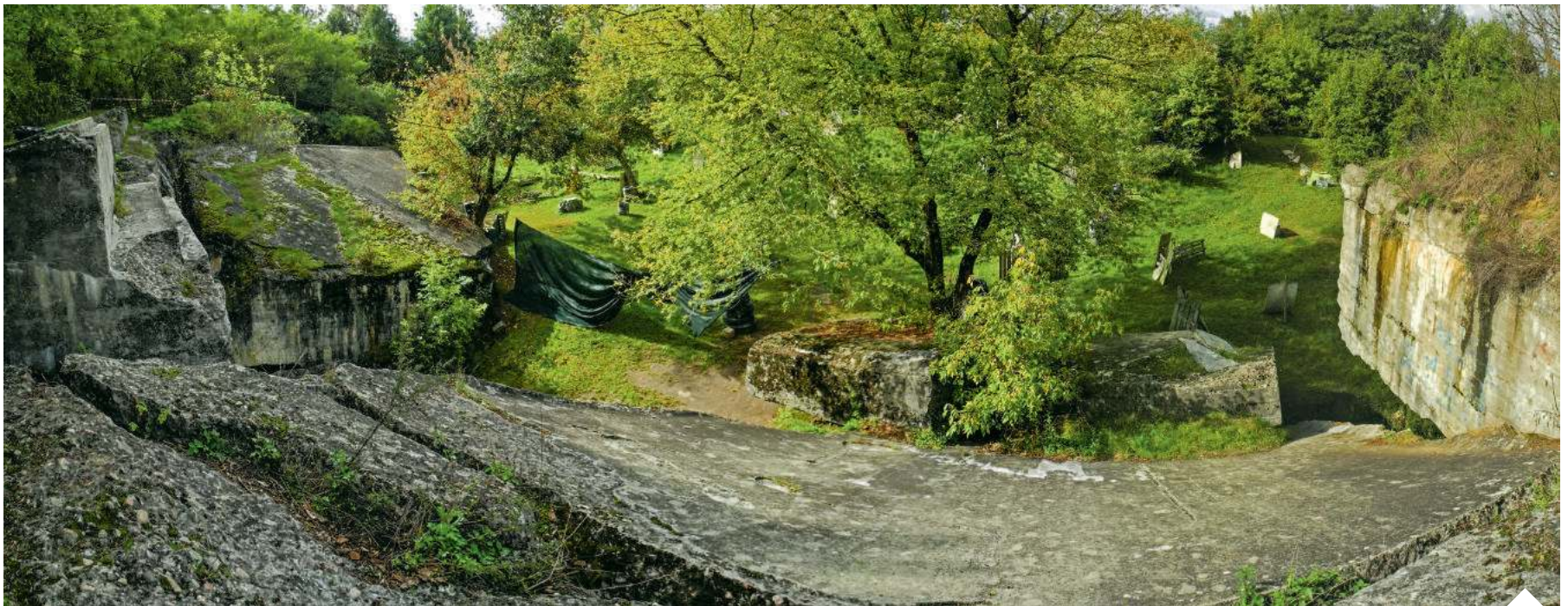
przerwy oddają hołdy lenne UE – czasem nagle głuchną na unijne enuncjacje. Dzieje się to wtedy, gdy Unia Europejska, która prowadzi swoje gry, ale wie też, że są granice szaleństwa, wypowiada się wbrew interesom owego nieformalnego stronnictwa antypolskiego. Jeśli Bruksela odezwie się nie po ich myśli – wówczas głośno milczą i chcą tym milczeniem zabić unijne instytucje. Tak było, gdy ostatnio rzecznik Komisji Europejskiej Christian Wígand uznał, że wybory w Polsce i innych krajach członkowskich UE to sprawa tychże krajów oraz że również termin wyborów w oczywisty sposób pozostają sprawą wewnętrzną państw członkowskich. W takich sytuacjach ludzie z „Polska jest gorsza”, zawołani euroentuzjaści, chwilowo obrażają się na Unię.

Ci sami ludzie i te same środowiska piałły z zachwyty, gdy parę dni wcześniej belgijski komisarz Didier Reynders, nie mając mandatu KE, wyszedł przed szereg – jak to później skomentowali dyplomaci z Brukseli – i zapowiedział, że Komisja Europejska zajmie się wyborami w Polsce i uruchomieniem w związku z tym art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej. Wypowiedź rzecznika KE Wieganda była politycznym daniem po łapach kontrowersyjnemu Belgowi. Jak widać, zwolennicy tezy, że Polska w porównaniu z innymi krajami jest kiepska, owi imposybiliści, są jednocześnie hipokrytami i mają bardzo selektywny słuch: z Brukseli słyszą tylko to, co chcą usłyszeć, a nie to, co jest tam naprawdę w kontekście Polski mówione.

Pamiętajmy jedno: ci ludzie, obojętnie czy mówią o wyborach prezydenckich, konstytucji, czy koronawirusie, chcą przedstawić tylko jeden przekaz: że Polska jest gorsza od innych krajów, a państwo polskie niewydolne. Wbrew faktom. Wbrew rzeczywistości. Warto to wiedzieć i nagłaśniać. Ci heroldzi swoistego narodowego minimalizmu, wszak mocno podszytego kiedyś internacjonalizmem, a dziś kosmopolityzmem, powinni być poddani pod osąd polskiej, patriotycznej opinii publicznej. Taki przegierz im się należy. Zwolennicy ideologii, według której Polska jest gorsza, a Polacy to ksenofobi, rasisci i ludzie godni politowania, zasługują na ostracyzm.

PRZESZŁOŚĆ \ Mało kto wie, że przed tym, jak książęcy pałac Poniatowskiego w Górcie popadł w zapomnienie, w 1933 r. ministerstwo WRiOP utworzyło w nim elitarną Żeńską Szkołę Rolniczą. W gospodarstwie szkolnym zajmowano się m.in. hodowlą krów, koni, ale nawet tak nieoczywistą dla naszego kraju hodowlą świń rasy wielkiej białej angielskiej.

Przez całe lata słynne bunkry w Janówku stanowiły mekkę dla warszawskich taterników. Na betonowych zerwach, będących imitacją naturalnych skał, ćwiczyły całe pokolenia | fot. Stefan Czerniecki (4)

JANÓWEK \ Fort XVII

Rozwiązła Położnica pod stolicą

Gdyby nie ten bunkier, prawdopodobnie nikt w Warszawie nie kojarzyłby w ogóle nazwy „Janówek”. Od pokoleń we wspinaczkowym świątku kojarzy się ona z mozolnymi przygotowaniami do sezonu. Spędzonego, rzecz jasna, w ścianie.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Ta trasa musi się podobać. Leniwie prostująca się szosa łączy Górę ze starym gospodarstwem PGR, oddalonym od głównego skrzyżowania wsi o jakieś półtora kilometra na północ. Zupełnie szeroki w centrum Góry asfalt z każdym kolejnym metrem na północ staje się coraz to węższy i węższy, ustępując domagającej się swego roślinności. Drzewa i krzewy próbują zagarnąć możliwie dużo, pozostawiając nieknięty jedynie wąski prześmyk pośrodku. Tylko tu, w miejscu ułożonych blisko siebie betonowych poligonów, nie zdołają już zapuścić korzeni. Tylko tu zostawia wolną przestrzeń. Szeroką w sam raz na to, aby zmieściły się tu obok siebie dwa jadące rowery. Dla dwóch aut będzie już za wąsko. Zresztą jak dotąd nie widać ani jednego. To nawet lepiej.

Malownicza trasa prowadzi nad starorzecze przepływającej obok Narwi. Rzeka jest tak blisko, że gołym okiem widać stąd wały przeciwpowodziowe. I właśnie tutaj, w tak zacisznym miejscu, z dala od największego zgiełku, w okolicy Nowego Dworu Mazowieckiego książę Stanisław Poniatowski zdecydował się wzniesić dla

siebie pałac. Ów bratanek króla Stanisława Augusta znał tutejsze ziemie na wylot. Większość ziem skoncentrowanych w widłach Wisły i Narwi należała właśnie do niego. Można wymienić choćby pobliską Górę, Okunin, Nowy Dwór, Modlin, Janówek, Krubin czy Olszewnicę. To właśnie te ziemie stały się świadkiem pierwszej na terenach Korony reformy uwłaszczeniowej, zwalniającej tutejszych chłopów z płacenia pańszczyzny. Do powzięcia takiej, a nie innej decyzji (drugiej w historii całej Rzeczypospolitej) miał namówić Poniatowskiego zarządzający tutejszymi majątkami Józef Wybicki. Wszystko działo się w sierpniu 1778 r.

Przybywając dziś do zrujnowanych pozostałości po książęcym pałacu nad narwiańskim rozlewiskiem, trudno wyobrazić sobie, jak pięknie rezydencja mogła wyglądać w przeszłości. Naszej fantazji spróbował pomóc Zygmunt Vogel, który w 1801 r. namalował widzianą przez siebie posiadłość. Jeśli wierzyć jego pędzlowi, rezydencja miała być otoczona kwitnącym parkiem krajobrazowym, zaś do pałacu miały prowadzić wysadzana lipami aleja oraz reprezentacyjny podjazd. Patrząc na to, co się zostało po dziś dzień, naprawdę trudno wysilić wyobraźnię.

Oto bowiem przed nami odrapane fragmenty ścian.

Pozbawione dachu i tynku. Ze wspinającym się po nich bluszczem. Momentami trudno dociec, czy to sprawka jakiegoś zdolnego ogrodnika, czy to już sama natura tak gustownie oporządziła pozostawione samym sobie mury rezydencji. Jedno jest pewne: żeby zbliżyć się pod ściany, potrzeba naprawdę mocnego samozaparcia. Wszędzie dostępu bronią wysokie na ponad dwa metry krzaki i zarośla.

Ruiny posiadłości księcia Poniatowskiego to jednak niejedyna atrakcja zupełnie zapomnianego zakątka Polski. We wspomnianych widłach Wisły i Narwi uważany eksplorator znajdzie coś jeszcze. Miejsce, które o ile będzie odkryciem dla większości spacerowiczów, o tyle na pewno nie będzie niczym nowym i nieznanym dla wielbicieli wspinaczki. Oto w niewielkim leśnym zagajniku pod Górą znajdują się powojenne bunkry. To tzw. Fort XVII, wzniesiony przez Rosjan w latach 1912–1914 w ramach rozbudowy pobliskiej Twierdzy Modlin. I opuszczony także przez nich po niemieckim ataku w sierpniu 1915 r. Dziś stoi osamotniony i trochę zapomniany. W ostatnich latach został zaadaptowany przez firmę paintballową. Zanim jednak na teren fortu weszła firma, bunkry były mekką dla warszawskich taterników. Na betonowych zerwach, będących

Starorzecze Narwi doprawdy urzekają

Współczesny krajobraz bunkrów mocno się zmienił. Dziś Janówek to przede wszystkim paintball

imitacją naturalnych skał, ćwiczyły całe pokolenia, pozbawione tego typu miejsc do uprawiania „naturalnej” wspinaczki w okolicach stolicy. Dziś tylko dla nich swojsko mogą brzmieć legendarne nazwy kolejnych dróg wytyczanych pośród fortecznych ścian. Choćby takich, jak: Majonez, Bezdech, Kąty Proste, Spadaczka, Rozwiązła Położnica, Dziewięć Żywotów. Czy dobrze kojarząca się Po Wszystkim. Od czasów organizowania w tym miej-

scu paintballowych imprez dostęp do ścian jest nieco utrudniony. Zwłaszcza w ciepłym sezonie. I szczególnie w weekendy. W chłodniejszych porach roku wspinaczka w Janówku jest jednak nadal możliwa. Za jedyne 7 zł od osoby za wstęp na teren.

Bunkry wybierają również zawodowcy. To właśnie tutaj trenował himalaista Filip Babicz przed swoją tegoroczną zimową wyprawą na pakistański Batura Sar w Karakorum.

**NA SKRÓTY ** SUV (skrót od ang. Sport Utility Vehicle) – rodzaj samochodu, który łączy cechy auta osobowego i terenowego. SUV, mimo wyglądu przypominającego klasyczny samochód terenowy, nie musi prezentować wszystkich jego cech, np. możliwości jazdy po bardzo trudnym terenie. Ma SUV natomiast bardziej komfortowo zestrojone zawieszenie i bogatsze wyposażenie.

Mimo trzech lat na rynku sylwetka auta nie zdołała się zestarzeć | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska (3)

Bagażnik jest pojemny, choć dostęp do niego utrudnia wysoki próg

W środku jest prosto, ergonomicznie i łatwo w obsłudze

DANE TECHNICZNE	
Silnik/pojemność (ccm)	1199
Moc (kW/KM/obr./min)	96 kW/130 KM przy 5500 obr./min
Maks. mom. obr. (Nm/obr)	230/1750
Przyspieszenie 0-100 km/h (s)	10,3
Prędkość maks. (km/h)	195
Zużycie paliwa (miasto/poza/średn.)	8,4/5,6/6,5/100
Masa własna/dop. masa całkowita (kg)	1250/1835
Wymiary (dł./szer./wys. mm)	4154/1824/1597
Pojemność bagażnika (l)	410/1289
Cena auta od (wersja Live, benzyna 1,2 110 KM)	63 550 zł
Samochód testowy (wersja Shine 1,2 130 KM):	ok. 90 000 zł

Wyposażenie m.in.: m.in.: 6 poduszek, klima aut., ABS, system multimedialny, ESP, nawigacja, czujniki parkowania

**\ C3 Aircross to miejski mini-SUV, którym jednak można odbyć niejedną – gdy warunki zewnętrzne pozwolą – daleką podróż. Idealna propozycja dla niewielkich rodzin. **

**TEST ** Citroën C3 Aircross 1,2 130 KM Shine

Wygodnie i oryginalnie

Igor Szczęsnowicz

Sylwetka debiutującego na rynku w 2017 r. C3 Aircrossa wcale się nie zestarzała. Testowaliśmy ostatnio model z benzynowym silnikiem o mocy 130 KM.

C3 Aircross to auto w zasadzie (mimo pewnego podobieństwa) odmienne od miejskiego Citroëna C3 – jest zdecydowanie pojemniejsze i bardziej uniwersalne. Oferuje nabywcy

o wiele więcej miejsca, obszerniejszy bagażnik i inny komfort jazdy. Sylwetka samochodu budzi skojarzenia z autem terenowym, duże koła i mocarne nadkola połączone ze sporym prześwitem budzą marzenia o jeździe po bezdrożach. Ale nie łudźcie się, systemu 4x4 nie dostaniecie tu nawet za dopłatą.

Deska rozdzielcza jest utrzymana w prostej stylistyce. Centrum deski rozdzielczej zajmuje dobrze zaplano-

wany ekran dotykowy, dzięki któremu obsługuje się większość funkcji. Jeśli ktoś nie chce robić tego dotykowo, może się posługiwać przyciskami na kierownicy. Wszystko spasowano bardzo precyzyjnie, a do wykończenia wnętrza użyto materiałów bardzo dobrej jakości. Wyposażenie wersji Shine obejmuje nawet nawigację i elektroniczną klimatyzację.

Miejsca z przodu i z tyłu jest w aucie pod dostatkiem dla czterech wysokich osób. Obrazu dopełnia pojemny, ponad 400-litrowy bagażnik. Testowy samochód był napędzany przez 130-konny benzynowy silnik – absolutnie wystarczający i dynamiczny, ale niestety również paliwożerny.

Spalanie w mieście to niemal 9 l na 100 km, w trasie możliwe jest o dwa mniej. W tym elemencie jest nad czym pracować. Cena tego udanego samochodu jest dosyć atrakcyjna. Sporo poniżej 100 tys. zł za tak dynamiczne, uniwersalne i dobrze wyposażone auto to ciekawa propozycja.

REKLAMA

W dzisiejszym wydaniu Codziennej

FORUM Polskiej Gospodarki

Partner Strategiczny Wydania:

Partnerzy wydania:

Bank Polski

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

EKSTRAKLASA

FINANSE \ Janusz Gol został odwołany z funkcji kapitana Cracovii. Decyzję podjął trener i wiceprezes ds. sportowych klubu Michał Probiez. Uzasadnił to brakiem zgody piłkarza na obniżkę kontraktu na czas przerwy w rozgrywkach spowodowanej pandemią.

18

CZWARTEK-PIĄTEK 30 KWIETNIA-1 MAJA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIŁKA NOŻNA \ Pół wieku temu Górnik Zabrze jako jedyny polski klub w historii zagrał w finale europejskiego pucharu

Koronawirus popsuł rocznicę

50 lat temu, 29 kwietnia 1970 r., Górnik Zabrze – jako jedyny dotychczas polski klub piłkarski – dotarł do finału rozgrywek o europejskie puchary. Na wiedeńskim Praterze w decydującym meczu nieistniejącego już Pucharu Zdobywców Pucharów przegrał z Manchesterem City 1:2. Zaplanowane wcześniej obchody półwiecza tego wydarzenia zostały przełożone.

Artur Szczepanik

To był niesamowity czas dla polskich klubów. Wiosną 1970 r. aktualny mistrz Legia Warszawa awansował aż do półfinału Pucharu Mistrzów, gdzie uległ późniejszemu zdobywcy trofeum Feyenoordowi Rotterdam. W drugich najważniejszych rozgrywkach – Pucharze Zdobywców Pucharów – walczył Górnik.

Zespół ze Śląska wcześniej wygrał rywalizację z Olimpiakosem Pireus (2:2 i 5:0), Glasgow Rangers (3:1 i 3:1) i Lewskim Spartakiem Sofia (2:3 i 2:1). W półfinale przyszły aż trzy pojedynki z Romą, które sprawiły, że ulice polskich miast opustoszały. Dwa pierwsze spotkania zakończyły się remisami – 1:1 i 2:2 (to drugie z dogrywką) i konieczne było trzecie na neutralnym terenie. Doszło

do niego we Francji, w Strasburgu. W nim najpierw prowadził Górnik po голу Włodzimierza Lubańskiego w pierwszej połowie. W drugiej włoski zespół wykorzystał rzut karny, dwa razy zgasił światło i znowu konieczna była dogrywka... Wszystko na nic, skończyło się wynikiem 1:1, który nie dawał rozstrzygnięcia. Zdecydował rzut monetą francuskiego sędziego Rogera Machina. Kapitan Górnika Stanisław Ośliżło wybrał „pille”, czyli odpowiednik polskiej reszki, i to był szczęśliwy los.

Finał w Wiedniu, rozgrywany w deszczu, rozczarował. Szybkie prowadzenie Anglików po trafieniu w 12. minucie Neila Younga, kolejny gol z karnego Francisa Lee jeszcze przed przerwą (43.) i było już 2:0 dla City. Kontaktową i – jak się okazało – honorową bramkę dla zabrzeń zdobył stoper Ośliżło w 68. minucie.

Włodzimierz Lubański (L) i Stanisław Ośliżło (P) – dwóch najlepszych piłkarzy tamtego Górnika | fot. Grzegorz Momot/PAP

Górnik i jego zespół, składający się z samych Ślązaków, był prawdziwym fenomenem. – Najdalej urodzonym, ok. 50 km od naszego stadionu, zawodnikiem był wtedy bramkarz Hubert Kostka. A Włodek Lubański, Jerzy Gorgoń czy Stefan Florenski przychodzili na treningi z domu pieszo. Wszyscy byliśmy stąd, dlatego atmosfera w zespole była taka dobra – wspominał Ośliżło.

Trenerem, który doprowadził Górnika do finału PZP, był Michał Matyas, choć wcześniej podwaliny pod ten sukces i wcześniejsze udane występy w europejskich pucharach były dziełem węgier-

skiego szkoleniowca Gézy Kalocsaya. – Fakt, byliśmy zakorzenieni w regionie, ale też tamten zespół tworzyli piłkarze o wielkich umiejętnościach. Wyniki były sumą talentu, pracy i dobrych trenerów – podkreślił Lubański.

Kulminacją rocznicowych obchodów sukcesów zabrzańskiego klubu miał być zaplanowany na 28 marca turniej z udziałem byłych i obecnych gwiazd Górnika oraz mecz drużyny do lat 23 z Borussią Dortmund. Te plany storpedowała jednak epidemia koronawirusa. Do sprzedaży trafiła za to okazjonalna replika koszulki

sprzed pół wieku, która cieszy się dużym wzięciem.

– Bardzo cieszyłem się na to spotkanie, ale innej decyzji nie można było podjąć. Absolutnie ją rozumiem i popieram. To miało być święto nas, piłkarzy, ale też kibiców. Jeżeli nie można z nimi porozmawiać, rozdać autografów, zrobić zdjęć, to spotkanie traci sens. Poza tym mieliśmy przylecieć z wielu krajów Europy – z Niemiec, Francji, Belgii, Szwajcarii, Hiszpanii. Mam nadzieję, że kibice to rozumieją. Wierzę, że jeszcze się spotkamy, kiedy sytuacja będzie opanowana. Może latem tego roku – powiedział Lubański.

KRZYŻÓWKA

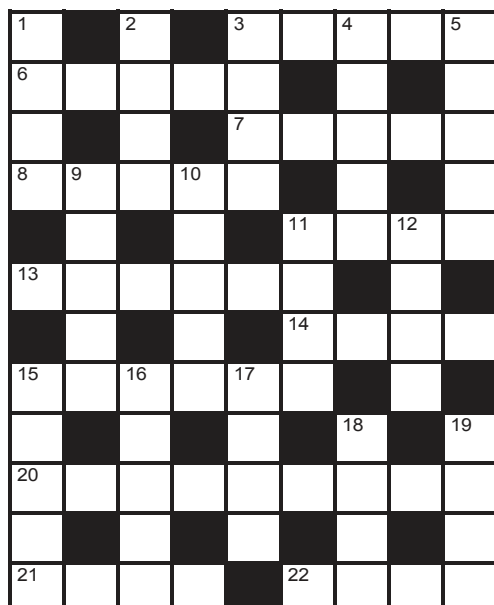
POZIOMO

- 3) czarownica, wiedźma
- 6) przyjęcie Platona
- 7) śnieżna wydma
- 8) rewia, popis
- 11) metal antykorozyjny
- 13) japońska sztuka walki
- 14) dawniej Kongo
- 15) ukryta drwina
- 20) kablowa lub satelitarna
- 21) imię Bismarcka
- 22) przełożony klasztoru

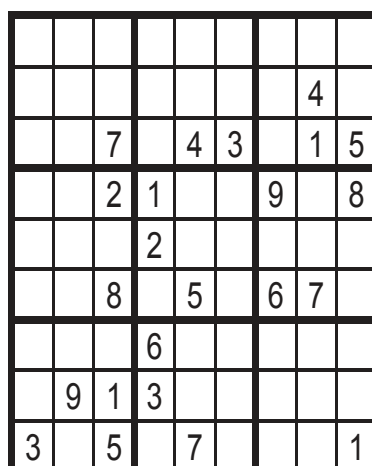
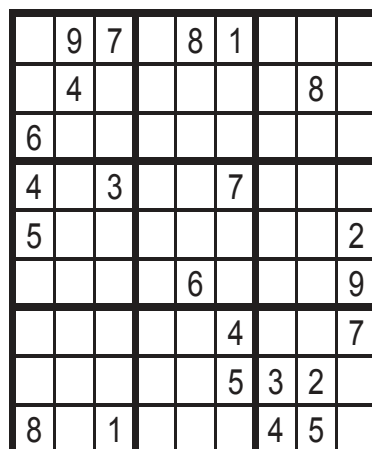
PIONOWO

- 1) mieszka nad Narwią
- 2) bywał bez pokrycia
- 3) muzyka M. Davisa
- 4) łup diabła
- 5) ostrzega przed niebezpieczeństwem
- 9) ojciec żrebaka
- 10) jon ujemny

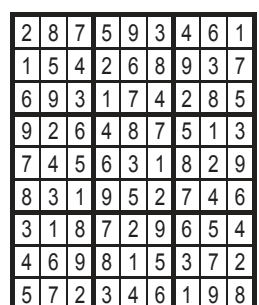
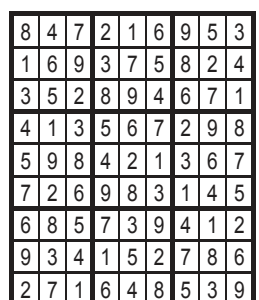
- 11) zwierzę z bródką
- 12) zwierzę z szablami
- 15) pierwsze na płycie
- 16) placek z jaj
- 17) jeden ze stanów USA
- 18) czepliwe zapięcie
- 19) umowa Twardowskiego

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrów 63/43, 02-056 Warszawa
faks +48 (22) 825 12 25
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gojska, Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Jarosław Molga
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rączkowska
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska, Katarzyna Szol, Piotr Łukasik
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsnowicz (z-ca)
Świat: Olga Alehno (kier.), Konrad Wysocki (z-ca)
Obrona narodowa: Igor Szczęsnowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.), Wojciech Mucha (p.o. z-cy kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Kołodryska (kier.), Anna Krajewska (z-ca kier.)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.), Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Rączkowsk, Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Fotodyscja: Maja Wójcik, Karolina Jondierko
Wydawca: Forum SA
Zarząd: Grzegorz Tomaszewski
Rada nadzorcza: Ryszard Czarniecki (przewodniczący)
Reklama, promocja, ogłoszenia: reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13: Anna Kazimierczuk, tel. 603 117 483, Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: RUH SA (krajowa i zagraniczna), Garmond Press SA (krajowa)
Prenumerata e-wydań: www.gpcodziennie.pl
www.facebook.com/GPCodziennie

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

LICZBA DNIA

236,5 \ Tyle milionów euro przekaze UEFA federacjom 55 państw europejskich, aby pomóc im przezwyciężyć trudności wywołane pandemią koronawirusa. W ramach programu HatTrick każda z federacji otrzyma kwotę 4,3 mln euro i będzie mogła wydać pieniądze według własnych priorytetów, aby stawić czoła „negatywnemu wpływowi koronawirusa na piłkę nożną na wszystkich poziomach”.

ŻUŻEL \ Liga ma ruszyć 12 czerwca, co jest bardzo dobrą wiadomością

Bez pieniędzy nie ma poważnego żuźla

Z żuźlowcem BARTOSZEM ZMARZLIKIEM, zawodnikiem Stali Gorzów Wlkp., aktualnym mistrzem świata, laureatem Plebiscytu Przeglądu Sportowego na Najpopularniejszego Sportowca 2019 roku i jednocześnie zawodnikiem Orlen Team, rozmawiał ARTUR SZCZEPANIK.

Chyba nigdy wcześniej nie spędził Pan tyle czasu w garażu, co w czasie epidemii koronawirusa? Czy Pana motocykle są dopieszczane jak nigdy wcześniej?

Motocykle są gotowe już od dawna i czekamy na wyjazd na tor. Teraz tylko testy na torze przed rozpoczęciem ligi i ewentualne poprawki, ale prawdą jest to, że głowa pracuje, i ciągle zastanawiam się, co polepszyć, aby było jeszcze lepiej. Pytanie, czy to, co wymyśliłem, się sprawdzi.

Kiedy ostatnio trenował Pan na motorze?

Na początku marca w Toruniu i Ostrowie. Dzięki gościnności tych dwóch ośrodków udało mi się zaliczyć kilka kółek. Serdecznie im za to dziękuję, bo pogoda była trudna, ale mimo wszystko udało się pojeździć.

Jeździ Pan od dziecka, jak Pan w ogóle znosi ten brak treningów?

Nie jest łatwo, ale trzeba się do tego wszystkiego dostosować. Dziś wiemy, że 12 czerwca przy dobrych wiatrach wyjeżdżamy na pierwszy mecz i to jest pozytywna wiadomość. Każdy kolejny dzień to jeden dzień mniej do wyjazdu na tor, więc naprawdę jestem pozytywnie nastawiony. Całkiem możliwe, że treningi wrócą już pod koniec maja, więc już jest dobrze, a przynajmniej wszystko jest już na dobrej drodze, aby było dobrze.

Po otwarciu parków i lasów można pobiegać, pojeździć na rowerze – korzystał Pan już z takiej formy treningu?

W momencie, kiedy lasy były zamknięte, faktycznie nie dało się pobiegać, natomiast spędziłem czas na domowej siłowni i na trenażerze. Nie było dramatu, choć w chwili poluzowania przepisów doszedł jeszcze rower na świeżym powietrzu. W każdym razie nie ma dnia, abym nie odbył jednego lub dwóch treningów.

Pandemia przyszła w najgorszym dla Pana czasie – w samym szczycie kariery. Ale jednocześnie pojawił się sponsor. Ma Pan spokojniejszą głowę dzięki PKN Orlen?

Bartosz Zmarzlik | fot. mat. pras./d

Wielokrotnie w wywiadach dziękowałem prezesowi Danielowi Obajtkowi za to, że nie odwrócił się od sportu i sportowców, których wspiera PKN Orlen. To bardzo ważna informacja z punktu widzenia nas, zawodników. Po części mamy czystą głowę i w spokoju możemy przygotowywać się do sezonu.

Czy w utrzymaniu zespołu mechaników też Orlen pomaga?

PKN Orlen wspiera mnie, a na moich barkach ciąży opłacenie teamu. Więc pośrednio też PKN Orlen wspiera moich mechaników.

Liga rusza w czerwcu, ale nie będzie taka jak dotychczas.

Liga ma ruszyć 12 czerwca, co jest bardzo dobrą wiadomością.

OK, w pewnym reżimie sanitarnym, z jednym mechanikiem, ale to już zawsze coś. Mam nadzieję, że wrócimy do normalności szybko, musimy nauczyć się żyć z tym wirusem, dbać i szanować zdrowie swoje i innych.

Wyobraża Pan sobie sytuację, że niektórzy żuźlowcy mogą nie dogadać się z klubami w kwestiach finansowych i zrezygnować ze startów?

Ciężko mi się wypowiadać za innych, ale to jest wszystko bardzo możliwe. Zapewne wielu zawodników kilka razy obejrzy każdą złotówkę przed jej wydaniem. Jaki to będzie miało wpływ na ich postawę? Czy ktokolwiek będzie pamiętał o tym, że wielu moich kolegów może po prostu nie być stać na remonty?

Zobaczymy, co się wydarzy. Czas pokaże.

Czy słyszał Pan o klubach, którym grozi bankructwo z powodu pandemii?

Nie mam takiej wiedzy. Od nas, zawodników, wymaga się jazdy na jak najwyższym poziomie i na tym się skupiam. Finanse zostawiam prezesom klubów. Na pewno zrobią wszystko, aby do tego nie doszło.

Czy realne są starty w zagranicznych ligach?

Aby do tego doszło, muszą być otwarte granice. Na tę chwilę niczego nie odpuszczam i przygotowuję się do polskiej PGE Ekstraligi, szwedzkiej Elitserien i Speedway Grand Prix. Dostosuję się na bieżąco do sytuacji.

Jazda przy pustych trybunach to będzie nowość? Będzie Panu brakować atmosfery, kibiców?

Bywały w przeszłości zawody mniejszej rangi, np. młodzieżowe, na których było mało kibiców, ale nigdy zero. Zapewne będzie to nowa sytuacja, bo ścigamy się dla kibiców, ale musimy się dostosować. W każdym razie marzę o tym, aby normalność wróciła.

Wiadomo już, co z cyklem Grand Prix? Czytałem o mniejszej liczbie zawodów albo pomysły, żeby większość z nich zorganizować w Polsce. Zwiększyłyby to Pana szanse na obronę tytułu?

Każdy z zawodników startujących w Speedway Grand Prix zna polskie tory. Każdy z nich zjadł zęby na żuźlu. Większość rund w Polsce niczego nie zmienia, dalej trzeba być gotowym na wszystko. Nie ma mowy o jakimkolwiek odpuszczaniu, bo to nasze rodzime tory. Trzeba być skupionym nawet jeszcze bardziej.

Ostatnio poznał Pan wielu sportowców z innych dyscyplin: Roberta Lewandowskiego, Roberta Kubicę, członków Orlen Team. Utrzymuje Pan z nimi jakieś kontakty?

To fakt, poznałem wielu, ale chyba najlepszy kontakt mam z Robertem Kubicą z Orlen

Team. Nasze pasje się pokrywają. Udało nam się nawet odbyć wspólny trening rowrowy na trenażerze. Fajne jest to, że to po prostu normalni ludzie. Można z nimi porozmawiać jak równy z równym.

Czytałem, że fascynuje Pana Formuła 1 i chciałby Pan przejechać się bolidem.

Lubię Formułę 1 i faktycznie chciałbym się takim bolidem przejechać, ale szczerze mówiąc, w sezonie za bardzo nie ma na to czasu. Mimo wszystko mam nadzieję, że kiedyś mi się to uda.

A lubi Pan piłkę nożną? Tam też sytuacja wygląda nieciekawie z powodu pandemii. Nie wszystkie ligi wznowią rozgrywki, nie będzie kibiców...

Chyba każda dyscyplina ma z tym wszystkim problem. Wiele sportów, zwłaszcza halowych, jest uziemionych. Zaletą żuźla jest to, że zawody odbywają się na otwartych stadionach, dzięki czemu jest dużo łatwiej. Trzeba być dobrej myśli i wierzyć, że wkrótce wszystko się unormuje i będzie dobrze.

Czy cierpliwość to cecha żuźlowców? Chyba przy majsterkowaniu w silnikach i dopieszczaniu maszyny ta cecha się przydaje?

Chyba nie tylko dla żuźlowców i nie tylko w sporcie ta cecha jest niezwykle przydatna. Wszędzie i każdemu zalecam zawsze cierpliwość w każdej kwestii. Jak już wspomniałem, ja robię swoje i normalnie przygotowuję się do sezonu i staram się za dużo nie myśleć o tej sytuacji. Dbam o zdrowie swoje, rodzinę, teamu, trenuję i czekam na rozwój sytuacji.

Niedawno skończył Pan ćwierć wieku. Była jakaś skromna impreza z rodziną czy spędził Pan ten czas w izolacji?

Imprezy nie było, za to ogromna ilość życzeń, głównie SMS, bo urodziny przypadły na święta, więc smutno nie było. Na świętowanie jeszcze przyjdzie czas.

Artykuł powstał we współpracy z PKN Orlen

**Gazeta
Polska**

codziennie

**Codziennie
w „Codziennej”**

Serwis

ANTY COVID-19

- Pełna wersja serwisu dostępna dzięki prenumeracie cyfrowej naszej gazety
- Wszystko co trzeba wiedzieć, by być bezpiecznym!

PROMOCJA E- PRENUMERATY

- www.prenumerata.gpcodziennie.pl
- tel. 501 678 819

4 zł – PAKIET TYGODNIOWY

16 zł – PAKIET MIESIĘCZNY

46 zł – PAKIET KWARTALNY

Czwartek-Piątek
30/04-1/05/2020

gpcodziennie.pl | niezalezna.pl | facebook.com/GPCodziennie
twitter.com/GPCodziennie | redakcja@gpcodziennie.pl
Biuro ogłoszeń: reklama@gpcodziennie.pl, tel. 22 659 01 74

WYBORY OŚWIADCZENIE DZIAŁACZY OPOZYCJI ANTYKOMUNISTYCZNEJ

Destrukcyjne działania prezydenta Sutryka

Prezydent Sutryk nie potrafi zawiesić walki politycznej | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Stowarzyszenie Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych Regionu Dolnego Śląska wydało oświadczenie związane z nadchodzącymi wyborami i działaniami prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka.

Janusz Wolniak

Działacze zauważają w nim, że niektóre skrajnie nieodpowiedzialne środowiska polityczne, powołując się na sytuację związaną z epidemią COVID-19, sprzeciwiają się przeprowadzeniu wyborów w konstytucyjnym terminie. Stowarzyszenie wyraża też swoją dezaprobatę wobec stanowiska prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka, który oświadczył, że nie wyda spisu wyborców i urn wyborczych Poczcie Polskiej, która przygotowuje się do wyborów korespondencyjnych. „Naszym zdaniem niedopuszczalne jest w wolnej Polsce wykorzystywanie swojego stanowiska, aby wbrew woli mieszkańców Wrocławia występować przeciwko wolnym wyborom. Takie działania odbieramy jako skrajnie nieodpowiedzialne, prowadzące do pozbawienia prawa wyborczego mieszkańców Wrocławia” – piszą działacze stowarzyszenia.

„Niedopuszczalne jest wykorzystywanie swojego stanowiska, aby wbrew woli mieszkańców Wrocławia występować przeciwko wolnym wyborom. Takie działania odbieramy jako skrajnie nieodpowiedzialne” – piszą działacze

„Zamiast wspierać starania polskiego rządu związane ze zwalczaniem epidemii koronawirusa zarówno w sprawie ochrony życia i zdrowia wrocławian, jak i w zakresie wspierania i osłaniania polskiej gospodarki, w tym zwłaszcza utrzymania miejsc

pracy i przetrwania polskich firm, pan Sutryk nie potrafi zawiesić walki politycznej i kontynuuje jednoznacznie szkodliwe działania destrukcyjne” – dodają działacze.

Stowarzyszenia to w większości byli pracownicy największych wrocławskich zakładów pracy, którzy w stanie wojennym oraz latach 80. XX w. z narażeniem własnego życia, zdrowia, wolności osobistej i majątku prowadzili walkę o suwerenność i niepodległość naszej ojczyzny w jawnych i podziemnych organizacjach niepodległościowych.

– Sytuacja obecna powoduje, że członkowie naszego stowarzyszenia również czują wiele obaw i niepokój o przyszłość – zauważa w imieniu członków stowarzyszenia i zarządu Krzysztof Tenerowicz i podkreśla, że w tym trudnym czasie powinniśmy z największą odpowiedzialnością łączyć się wokół tego, co najważniejsze i niezbywalne, bo Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

KGHM

Zwiększenie produkcji płynu biobójczego

KGHM Polska Miedź SA znacząco zwiększa produkcję i wznowia przyjmowanie zamówień na płyn dezynfekujący produkowany przez swoją spółkę NITROERG. Należąca do Grupy KGHM spółka rozpoczęła produkcję płynu do dezynfekcji rąk Nitrosept 20 marca. Początkowo produkcja wynosiła 20 tys. litrów na dobę. Obecnie jest to już 80 tys. litrów każdego dnia. Do dziś spółka wyprodukowała już ponad 1,1 mln litrów środka dezynfekującego. Pierwsze partie płynu w ramach darowizny przekazane zostały szpitalom, służbom ratunkowym, straży pożarnej i innym służbom kryzysowym oraz urzędem

i instytucjom użyteczności publicznej. Priorytetem dla grupy KGHM nadal będzie wsparcie placówek medycznych i służb kryzysowych. Płyn Nitrosept pomaga w szybkiej i skutecznej dezynfekcji skóry dłoni. Zawarta w nim substancja czynna, posiadająca silne działanie wirusobójcze i bakterioobójcze, przyczynia się do ochrony przed wirusami, bakteriami i grzybami. Dodatek gliceryny, która posiada właściwości nawilżające sprawia, że nawet częste stosowanie płynu nie powoduje nadmiernego wysuszenia skóry.

(jw, KGHM)

PARKINGI ZNÓW PŁATNE

WAŁBRZYCH \ 4 maja przywrócone zostaną opłaty i kontrole w obszarach płatnego parkowania w Wałbrzychu, które były zawieszone od połowy marca z powodu epidemii. 4 maja ponownie zostanie otwarte też biuro strefy (ul. Matejki 1, pok. 9). Wszyscy kierujący pojazdami, którzy mieli wykupione abonamenty postojowe w okresie zawieszenia strefy, otrzymają automatycznie (bez konieczności wizyty w biurze) ich przedłużenie o 46 dni, czyli o okres trwania zawieszenia.

fol. mat. pras./d

KOŚCIÓŁ

Elektroniczna taca na Brochowie

Ofiaromat – bo taką ma nazwę – daje możliwość składania ofiar pieniężnych kartą płatniczą. Jako pierwsza zainstalowała go parafia pw. św. Jerzego Męczennika i Podwyższenia Krzyża Świętego na wrocławskim Brochowie.

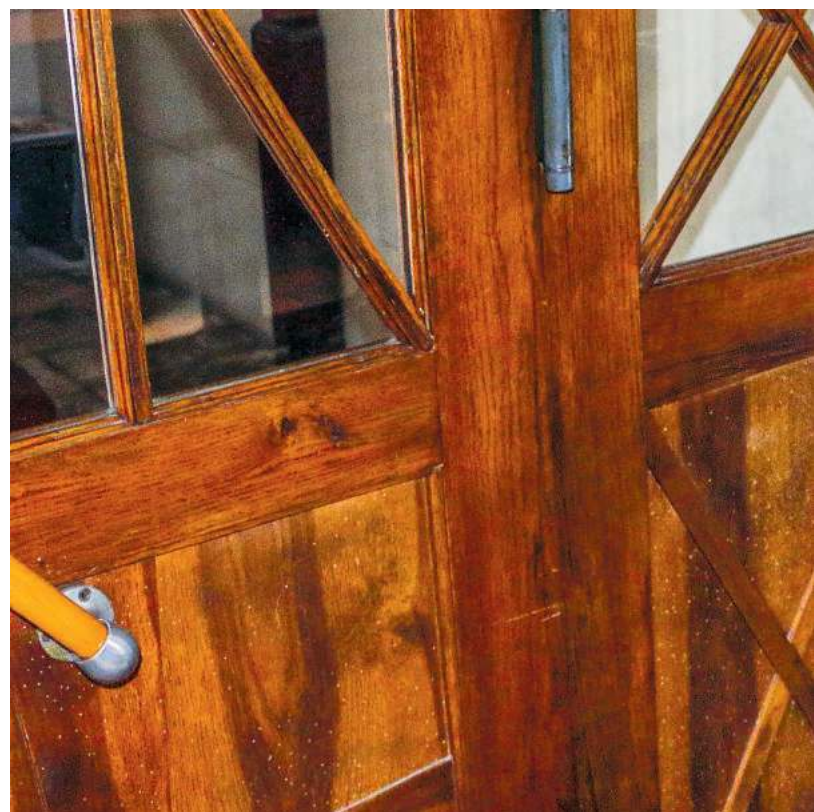
Nikodem Prokocimski

To przełom na Dolnym Śląsku. Pierwsza parafia zainwestowała w urządzenie do płatności elektronicznej, a kolejne szykują się do tego typu inwestycji. Sprawę przyspieszyła pandemia, podczas której zaleca się obrót bezgotówkowy. Ofiaromaty (lub – jak można je inaczej nazywać – tacomaty) stanęły już m.in. w Małopolsce, ale nasz region dotychczas wstrzymywał się z wprowadzaniem tych urządzeń.

Trzeba przyznać, że ich obsługa jest bardzo intuicyjna i prosta. Na dużym dotykowym ekranie wyświetlają się kwoty do wyboru. Wystarczy kliknąć określone okienko, a potem

**\\ Sprawę przyspieszyła pandemia, podczas której zaleca się obrót bezgotówkowy. Ofiaromaty stanęły już m.in. w Małopolsce, ale nasz region dotychczas wstrzymywał się z wprowadzaniem tych urządzeń **

przyłożyć kartę do terminala płatniczego, który jest zamontowany obok ekranu głównego. Jeśli wierny sobie tego życzy, to może otrzymać SMS z potwierdzeniem. Pierwsza na Dolnym Śląsku elektroniczna taca pojawiła się w kościele na wrocławskim Brochowie w połowie kwietnia. Jak przyznają duszpasterze tam pracujący, był to nie tylko ich pomysł, ale także prośba parafian, którzy systematycznie proponowali postawienie ofiaromatu. Przypomnijmy, że płatność elektroniczną w kościołach poparł polski episkopat, który zachęca parafie do tego unowocześniającego kroku. – Kościół stara się być na bieżąco z nowinkami technicznymi i chce je wykorzystywać dla dobra człowieka. Myślę, że wyko-

naliśmy ten krok we właściwym momencie. Teraz warto posługiwać się częściej kartką niż gotówką – mówi ks. Jan Kleszcz, proboszcz parafii pw. św. Jerzego Męczennika i Podwyższenia Krzyża Świętego we Wrocławiu. Instalacja ofiaromatu wiąże się z pewnymi formalnościami. Trzeba m.in. zawrzeć specjal-

ne umowy i dobrze skonfigurować urządzenie. Nie dzieje się to z dnia na dzień. – My korzystaliśmy z doświadczeń krakowskich parafii. Jeśli ktoś w przyszłości zechce postawić taki tacomat, to może się do nas zgłosić. Chętnie doradzimy i wyjaśnimy wszystko – zachęca ks. Jan Kleszcz. W jego parafii oprócz

LEGNICA

fol. mat. pras./d

100 testów na dobę

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy uruchomił pracę nowego laboratorium, w którym będą wykonywane testy na COVID-19. Laboratorium powstało we współpracy samorządu województwa z Uniwersytetem Medycznym.

Od samego początku współpracujemy z podmiotami medycznymi bez względu na to, kto jest ich właścicielem. Nowe laboratorium to wynik współpracy z wrocławskim Uniwersytetem Medycznym – mówi wicemarszałek Marcin Krzyżanowski. Przez weekend wykonano testowo badania pacjentów dodatkowych oraz ujemnych, by skalibrować urządzenie. Badania wykonywane będą metodą real-time PCR z wykorzystaniem platformy molekularnej BD MAX. Przy tej metodzie materiałem diagnostycznym jest wymaz z tylnej ścia-

ny gardła, pobrany tak jak do badania w kierunku grypy. Czas oczekiwania na wynik wynosi ok. 4 godz. Lekarze będą więc mieli dostęp do wyników testów w bardzo krótkim czasie. Aparat jest w stanie przeprowadzić do 100 testów na dobę. – W walce z COVID-19 kluczowa jest możliwość sprawnego i szybkiego wykonania testów. Wspólnie z dyrektorami naszych szpitali pracujemy nad uruchomieniem kolejnych laboratoriów – mówi wicemarszałek Marcin Krzyżanowski.

(jw. UMD)

ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR WYPADKÓW

Zapewnić bezpieczeństwo pracownikom

28 kwietnia obchodziliśmy Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. Z tej okazji odbyło się nadzwyczajne zdalne posiedzenie Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk, na którym mówiono o zagrożeniach dla pracowników.

Od wielu lat takie spotkania odbywały się w siedzibie Państwowej Inspekcji Pracy. W tym roku ze względu na utrzymujący się stan pandemii konferencja nie mogła się odbyć. Jak powiedział Kazimierz Kimso, przewodniczący dolnośląskiej Solidarności, nie można się zwolnić z obowiązku przypominania o wciąż dużym zagrożeniu wypadkowym w miejscu pracy.

Jak się okazuje, w 2019 r. zgłoszono 83 205 osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, o 1,3 proc. mniej niż w analogicznym okresie 2018 r. Zmniejszyła się również liczba osób poszkodowanych przypadająca na 1000 pracujących (tzw. wskaźnik wypadkowości) z 6,37 w 2018 r. do 6,15 w 2019 r. W 2019 r. osoby poszkodowane w wypad-

kach śmiertelnych stanowiły 0,2 proc. wszystkich poszkodowanych (tak jak w 2018 r.). Zmniejszyła się natomiast liczba osób poszkodowanych w wypadkach ciężkich (o 24,6 proc.) oraz w wypadkach z innym skutkiem (o 1,1 proc.).

Najwyższy wskaźnik wypadkowości odnotowano w województwie dolnośląskim (7,55). Na podium znalazły się też województwo wielkopolskie (7,26) i śląskie (7,21). Najniższy wskaźnik był w województwach mazowieckim (4,53) i małopolskim (4,64).

Jeśli popatrzymy na wskaźniki wypadkowości z uwzględnieniem sektorów branżowych, to najwyższy wskaźnik występuje w górnictwie (15,68). Od wielu lat branża znajduje się na samym szczycie tej niechlubnej listy. Dużym wskaźni-

kiem wypadkowości cechuje się również branża związana z dostawą wody (13,83). Niepokojące jest natomiast, że wskaźnik wypadkowości jest wysoki w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (10,04). Najniższy wskaźnik wypadkowości cechuje sekcje informacji i komunikacji, działalność usługową i szeroko rozumianą działalność edukacyjną. W tych branżach wskaźnik wypadkowości nie przekracza dwóch punktów.

Najczęściej do wypadków dochodzi z powodu nieprawidłowego zachowania pracownika. To przyczyna ponad 60 proc. wszystkich wypadków. Należy pamiętać, że rozpoznanie przyczyn niebezpiecznego zdarzenia jest początkiem działań zmierzających do poprawy warunków pracy, aby w przy-

**Bezplatny przewóz osób
w soboty i niedziele**

BEZPŁATNIE NA CMĘTARZ

KOMUNIKACJA \ Gmina Szczawno-Zdrój uruchomiła okazjonalny przewóz osób w okolice cmentarza komunalnego w każdą sobotę i niedzielę. Autobus wykonuje 4 kursy: o godz. 13, 14, 15 i 16. Pasażerowie nie płać za przejazd. Przewozy finansuje gmina.

fot. mat. pras./d

CZĘŚCIOWE WYŁĄCZENIE LATARNI

ŚWIEBODZICE \ W związku z pandemią i koniecznymi oszczędnościami gmina podjęła decyzję o częściowym wyłączeniu latarni i iluminacji świetlnych. Nie będą oświetlane m.in. ratusz, urząd miejski przy ul. Żeromskiego oraz mury miejskie.

fot. mat. pras./d

O TYM I OWYM

KONKURS

Pomóż znaleźć imiona dla nowych autobusów

Pierwsze autobusy elektryczne w Świdnicy zasługują na szczególne potraktowanie i nadanie im własnych nazw. O pomoc w ich znalezieniu zwraca się Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Świdnica, ogłaszając otwarty konkurs. Dwa dwunastometrowe autobusy elektryczne marki Volvo już niedługo wyjadą na ulice miasta. Każdy pojazd może pomieścić ponad 70 pasażerów, w tym 31 na miejscach siedzących. Konkurs będzie przeprowadzony w trzech etapach. I etap to przyjmowanie propozycji nazw przez MPK, a II etap – zakwalifikowanie przez komisję konkursową sześciu propozycji do finałowego III etapu, którym będzie głosowanie internetowe na wybór nazw dwóch autobusów elektrycznych. Proponowane nazwy nie mogą propagować treści sprzecznych z prawem, normami społecznymi ani godzących w wizerunek organizatorów konkursu. Propozycje można wysłać do 3 maja za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres konkursy@mpk.swidnica.pl. Głosowanie internetowe zaplanowano od 8 maja na profilu „Świdnica rynek z tradycjami” na Facebooku. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody!

kursową sześciu propozycji do finałowego III etapu, którym będzie głosowanie internetowe na wybór nazw dwóch autobusów elektrycznych. Proponowane nazwy nie mogą propagować treści sprzecznych z prawem, normami społecznymi ani godzących w wizerunek organizatorów konkursu. Propozycje można wysłać do 3 maja za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres konkursy@mpk.swidnica.pl. Głosowanie internetowe zaplanowano od 8 maja na profilu „Świdnica rynek z tradycjami” na Facebooku. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody!

Urządzenie jest intuicyjne i proste w obsłudze | fot. Tm/Gazeta Polska

elektronicznej tacy przy wejściu umieszczono także terminale płatnicze w zakrystii i w kancelarii. – Dopiero czas i działania ludzi zweryfikują ten pomysł. Wiele instytucji w tej chwili operuje e-płatnościami, młode pokolenie ciągle się nimi posługuje. Myślę, że to jest potrzeb-

ne – podsumowuje ks. Kleszcz. Przypominamy, że z tytułu darowizny na cele kultu religijnego można odliczyć sobie ulgę od podstawy opodatkowania.

E-taca wciąż wzbudza mieszane uczucia wśród wiernych, choć wydaje się, że większość ma pozytywną opinię. – Ja uwa-

żam, że to mądre rozwiązanie. Zdarzało mi się nie mieć przy sobie gotówki w niedzielę podczas mszy, a chciałbym wspierać Kościół. Tutaj szybko i wygodnie można złożyć ofiarę – mówi Grzegorz Kowal, mieszkaniec wrocławskich Karłowic.

Kazimierz Kimso, przewodniczący dolnośląskiej Solidarności

| fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

szłości uniknąć podobnych incydentów i zapewnić większe bezpieczeństwo pracownikom. Analiza tych zdarzeń jest cenna dla działań profilaktycznych i pozwala na formułowanie wniosków, które powinny być zależne głównie od przyczyn zaistnienia, a nie od skutków wypadku. Bardzo ważnym zagadnieniem związanym z zapewnieniem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia jest organizacja pracy i kultura bezpieczeństwa. Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jedne-

go wydarzenia, ale najczęściej ma kilka przyczyn, w związku z czym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Jak podkreśla Kimso, dane te pokazują również, jak dużo zależy od samego człowieka, organizacji pracy oraz odpowiednio przeprowadzonych szkoleń, które pomogą pracownikowi odpowiednio się zachować w miejscu pracy. Ponadto statystyki wypadkowe pokazują, że wśród wydarzeń powodujących uraz najczęściej wystę-

puje zderzenie z nieruchomym przedmiotem oraz uderzenie przez obiekt w ruchu.

Wyżej wymienione dane wskazują, że następuje poprawa, jeśli chodzi o statystyki wypadkowe. GUS podaje, że suma wypłacanych świadczeń z funduszu wypadkowego w związku z wypadkami przy pracy co roku przekracza 5 mld zł. To oczywiście składa się na wysokość składki ubezpieczeniowej, którą muszą zapłacić pracodawcy.

– Tegoroczna konferencja z okazji Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy miała dotyczyć zagrożeń psychospołecznych oraz roli związków zawodowych i pracodawców w walce z tymi zjawiskami. O ile spada liczba wypadków w pracy, o tyle coraz większej wagi nabierają zagrożenia psychospołeczne. O blisko 40 proc. wzrosła liczba dni absencji chorobowej pracowników z powodu zaburzeń psychicznych w latach 2012–2018. Badania wskazują, że w Polsce aż 25 proc. pracowników odczuwa stres w miejscu pracy, to o 8 proc. więcej niż wynosi średnia europejska – zaznacza przewodniczący dolnośląskiej Solidarności.

Janusz Wolniak

LITERATURA

Czytanie na dywanie

Dobrej literatury nigdy dość, zwłaszcza w niebanalnych aktorskich interpretacjach. Teatr Muzyczny Capitol we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną wznawia projekt „Czytanie na dywanie”, który przed pandemią cieszył się ogromną popularnością. Jak zwykle we wtorek, ale o godz. 11 i online (na profilach obu instytucji w mediach społecznościowych). Projekt ma piękną tradycję, bo w Teatrze Muzycznym Capitol był realizowany od 2014 r., najpierw w ramach cyklu Cała Polska Czyta Dzieciom, a potem jako stały punkt programu. Co wtorek o godz. 9.30 dzieci z przedszkoli albo szkoły podstawowej

zasiadały, aby posłuchać, jak artyści Capitolu (aktorzy, tancerze) czytają wartościowe książki wybrane przez specjalistów z Filii 44 Miejskiej Biblioteki Publicznej. Frekwencja dopisywała, a placówki czekały cierpliwie na swoją kolej odwiedzin w teatrze. W mediach społecznościowych Teatru Muzycznego Capitol i Miejskiej Biblioteki Publicznej znalazł się pierwszy filmik nagrany z jedną z gwiazd Capitolu, który przedstawia książkę dla młodzieży „Szukając Alaski”. Odcinki „Czytania na dywanie” (także na YouTube) będą emitowane co wtorek o godz. 11. Trwają 15 minut i są dostępne bezterminowo.

KOLEJ NA AKTYWNA POMOC

PIŁKA RĘCZNA \ Szczypiorniści Chrobrego Głogów włączają się w kampanię pomocy #KolejNaAktywnąPomoc. Akcja jest organizowana we współpracy z Kolejami Dolnośląskimi. Celem kampanii jest zaktivizowanie dzieci i młodzieży, niemogących korzystać z obiektów sportowych podczas epidemii.

fot. mat. pras./d

PIŁKA NOŻNA

Zawodnicy Śląska Wrocław podczas treningu przed wybuchem epidemii | fot. Slaskwroclaw.pl/d

Śląsk ma już wszystko zaplanowane

4 maja rozpoczyna się procedura odmrażania sportu. Każdy klub będzie musiał przestrzegać ścisłych wytycznych ustalonych przez rząd i piłkarską centralę. Śląsk Wrocław rozplanował już zajęcia na najbliższe tygodnie.

Dawid Paluch

Po zawieszeniu PKO BP Ekstraklasy zawodnicy wrocławskiej drużyny trenowali indywidualnie przez dwa tygodnie. Ponieważ kwarantanna się przedłużała, a na horyzoncie nie widać było terminu wznowienia rozgrywek, piłkarze Trójkolorowych dostali wolne. Jednak od zeszłego tygodnia wrocławianie znów trenują zgodnie z rozpiską od klubowych trenerów. 4 maja mają wrócić na boiska. Nie będzie to jednak takie proste, bo przez pierwsze 14 dni będą obowiązywały duże obostrzenia.

– Jednemu zawodnikowi będzie przysługiwało pół boiska i do tego będzie jeden trener. Treningi będą rozłożone na cały dzień, a przerwy między nimi takie, aby zawodnicy się nie spotykali. Nie będzie też wchodzenia do szatni, każdy zawodnik będzie musiał przyjechać już w stroju treningowym i w tym stroju wrócić do domu. Piłkarz ma mieć też z sobą wodę do picia, chociaż oczywiście jakaś zapasowa zawsze będzie przygotowana – powiedział w rozmowie z PAP trener przygotowania motorycznego Śląska Michał Polczyk.

Po tym okresie zawodnicy będą mogli trenować w kilkusobowych grupach, a dopiero na 14 dni

przed wznowieniem rozgrywek drużyna będzie mogła trenować w komplecie. Czy to wystarczająco dużo czasu? W jakiej formie będą piłkarze? Jest wiele niewiadomych, a niektórzy sportowcy mówią, że dwa tygodnie zajęć drużynowych to zdecydowanie za mało. Do tej kwestii odniósł się Polczyk. – Planujemy wykonać piłkarzom testy i dopiero wtedy się okaże, w jakim punkcie jesteśmy. Wszyscy w lidze jesteśmy w takiej samej sytuacji. Trzeba szukać takich rozwiązań, aby jak najlepiej przygotować się do gry. Trening nigdy nie jest schematem, bo pojawiają się nowe okoliczności, kontuzje, zmienia się kalendarz. I teraz właśnie mamy nowe okoliczności i musimy sobie z tym poradzić – powiedział.

Po wznowieniu rozgrywek intensywność gry będzie niezwykle duża, a niektóre przepisy są bardzo restrykcyjne. Zawodnicy będą podróżować w 6-osobowych busach i nie mogą brać pryszniców na stadionie, muszą od razu jechać do domu. Taki wyjazd piłkarzy Śląska do Białegostoku mógłby być trudny. Zobaczmy jednak, czy niektóre z tych wymogów nie ulegną jeszcze zmianom.

PIŁKA NOŻNA

Zmarł byłby prezes Zagłębia

Nie żyje Jerzy Markowski, prezes Zagłębia Lubin w latach 1991–1993. Objął on dowodzenie po jednym z największych sukcesów w historii klubu – zdobyciu mistrzostwa Polski w 1991 r. Uroczystość pożegnalna odbyła się wczoraj w kaplicy cmentarnej w Obarze. Dziś w Krakowie odbędzie się pogrzeb z udziałem najbliższych. Rodzinie i znajomym składamy kondolencje.

LEKKOATLETYKA

Nie wszyscy chcą do Spały

Według doniesień „Gazety Wrocławskiej” nie wszyscy lekkoatleci chcą jechać do Centralnych Ośrodków Sportowych (COS). Choć już wkrótce otwarte i dostępne dla polskich olimpijczyków będą obiekty w Spale i Wałczu, wrocławianie nie patrzą na to przychylnie. Taki wyjazd wiąże się z dużymi obostrzeniami. Sportowcy nie rozumieją też, po co mieliby trenować w tych ośrodkach, skoro wszystkie najważniejsze imprezy zostały odwołane, a pod znakiem zapytania stoją nawet sierpniowe mistrzostwa Polski. Wśród sportowców, którzy nie chcą jechać do COS, są m.in. płotkarka Joanna Linkiewicz oraz tyczkarz Robert Sobera.

PIŁKA NOŻNA

Zagłębie zachęca do treningu w domu

Piłkarze i sztab trenerski Zagłębia Lubin powoli planują powrót do treningów przed wznowieniem ekstraklasy. Klub zachęca swoich kibiców do aktywnego spędzania czasu podczas domowej kwarantanny.

#ZagłębieTreningu, bo takie hasło przyjęła inicjatywa Miedziowych, to akcja, w ramach której prezentowane są ćwiczenia do wykonania w domu. Ma to zachęcić ludzi do ćwiczenia w domu, aktywnego wypoczynku i zadbania pozostania w domu, aktywnego wypoczynku i zadbania o formę podczas pandemii. – Już w połowie marca zaprosiliśmy do współpracy kilka osób ze środowiska sportowego, w tym naszego trenera przygotowania fizycznego Marka Świdra, ale także trenerkę crossfitu, zawodniczkę kickboxingu i dietetyka. W efekcie powstały specjalne materiały wideo, które zachęcają do podjęcia wspólnego wyzwania sportowego. Tematyka i dobór ćwiczeń w naszych materiałach jest tak szeroki, że każdy może znaleźć tutaj coś dla siebie, zarówno amator cięższego, jak i lżejszego treningu. Pomyśleliśmy również o seniorach, a także młodszych kibicach, przygotowując serię związaną z mobilnością kręgosłupa czy siłą core – powiedział Michał Wachnik, dyrektor PR i marketingu Zagłębia Lubin.

fot. Zagłębie.com/d

#4

(#20)/2020
KWIECIEŃ

FORUM

POLSKIEJ GOSPODARKI

Pomoc wszystkim podatnikom to nasz priorytet

Rozmowa z **Tadeuszem Kościńskim**,
ministrem finansów.

FOT. FILIP BIAŁOJONSKI/GAZETA POLSKA

Patriotyzm konsumencki. Jak nie teraz, to kiedy?

Decyzje zakupowe naszych rodaków stają się dziś szczególnie ważne i mają kluczowy wpływ na utrzymanie stabilności krajowej gospodarki.

Unijna solidarność to mit

Czy w strefie euro, czy poza nią, liczą się przede wszystkim interesy narodowe. Nie ma obecnie dla nich alternatywy.

Grupa PGE może wspierać rozwój polskiego sektora MŚP

Polscy naukowcy i wynalazcy mają ogromny potencjał, najczęściej brakuje im środków i potrzebują stabilnego finansowego partnera – mówi Wojciech Dąbrowski, prezes PGE.

Polscy przedsiębiorcy, czyli bohaterowie walki z koronawirusem

Od kondycji fizycznej, psychicznej i finansowej polskich przedsiębiorców zależeć będzie, jak szybko Polska wróci do normalności.

PARTNER STRATEGICZNY WYDANIA

W domu też jest

Czas spędzony w domu może być
pełen pozytywnych emocji.
Zobacz co przygotowali dla Ciebie
ambasadorzy Grupy LOTOS!
Śledź nasz profil FB Emocje do Pełna!
#wDomuTezJestNAJ
i na **www.naj.lotos.pl**

NAJ NIE BIERZE SIĘ ZNIKĄD

Spis treści

s. 04 Polscy przedsiębiorcy - bohaterowie walki z koronawirusem

Od kondycji fizycznej, psychicznej i finansowej polskich przedsiębiorców zależeć będzie, jak szybko Polska wróci do normalności.

s. 08 Pomoc wszystkim podatnikom to nasz priorytet

Rozmowa z ministrem finansów Tadeuszem Kościńskim o najistotniejszych z punktu widzenia przedsiębiorców sprawach związanych z tarczą antykrzysową i pomocą, jaką oferuje rząd w dobie walki z epidemią koronawirusa.

s. 11 Podatkowy zawrót głowy, czyli o co apeluje premier Morawiecki

W niedawnym wystąpieniu w Sejmie szef rządu zaapelował o wprowadzenie przez Unię Europejską danin, z których następnie miałyby być finansowana pomoc dla państw członkowskich dotkniętych gospodarczymi skutkami walki z koronawirusem.

s. 22 Patriotyzm konsumencki. Jak nie teraz, to kiedy?

Decyzje zakupowe naszych rodaków stają się dziś szczególnie ważne i mają kluczowy wpływ na utrzymanie stabilności krajowej gospodarki.

s. 23 Największym kapitałem polskich firm są ludzie

Kreatywny stosunek do rzeczywistości, odwaga i gotowość do ciężkiej pracy mogą być podstawą sukcesu w okresie załamania gospodarczego.

s. 26 Nikt nie da ci tyle, ile obieca PFR

Sprawdziliśmy, jak PFR pomagał do tej pory i czy ma się czym pochwalić.

s. 30 Grupa PGE może wesprzeć rozwój polskiego sektora MŚP

Polscy naukowcy i wynalazcy mają ogromny potencjał, najczęściej brakuje im środków i potrzebują stabilnego finansowo partnera – mówi Wojciech Dąbrowski, prezes Polskiej Grupy Energetycznej.

s. 34 Kiedyś znów pójdziemy na piwo...

Epidemia koronawirusa diametralnie zmieniła rzeczywistość, w której żyjemy. Branże takie jak turystyka czy gastronomia z dnia na dzień stanęły w miejscu.

s. 36 Kot polski, czyli jak przeżyć w ciekawych czasach

O przyszłej pozycji polskiej gospodarki, w tym także o losach polskich MŚP oraz polskiej klasy średniej zadecyduje średnio- i długofalowa strategia, uwzględniająca globalną zmianę gospodarczą skojarzoną z pandemią Covid-19.

s. 38 Unijna solidarność to mił

Czy w strefie euro, czy poza nią, liczą się przede wszystkim interesy narodowe. Nie ma obecnie dla nich alternatywy.

Wstęp

Wpływ pandemii koronawirusa na polską gospodarkę będzie bardzo duży. Co do tego nikt już nie ma wątpliwości. Ministerstwo Finansów niedawno ścięło budżetowe prognozy wzrostu gospodarczego na ten rok niemal o połowę. To oznacza, że z całą pewnością nie uda nam się przejść suchą stopą przez ten kryzys. Teraz walka toczy się o to, by jego skutki były jak najmniej dotkliwe. By tak się stało, w tę walkę zaangażowani muszą być wszyscy, grając do tej samej bramki. Zarówno przedsiębiorcy, jak i rządzący. Bez wzajemnego zrozumienia i wsparcia powrót do względnej normalności będzie dla obu stron dużo bardziej bolesny.

W najnowszym numerze „Forum Polskiej Gospodarki” piszemy o polskich przedsiębiorcach, którzy w myśl zasady „wszystkie ręce na pokład” i mimo przeciwności losu oraz niepewności jutra z całych sił angażują się w walkę ze skutkami epidemii. Nie tylko finansowo. Ważne, by o tym pamiętać, bo ten trudny czas, jaki nastał, to moment prawdy, w którym okazuje się, czy jako państwo tworzymy wspólnotę, czy tylko i wyłącznie grupy różnych interesów, gdzie obowiązuje zasada „ratuj się, kto może!”.

Przy okazji to doskonały czas, by wyraźnie zabrzmiał apel do niektórych firm szukających do tej pory „szczęścia” za granicą. Chcecie pomocy polskiego rządu, to może warto wrócić z produkcją, inwestycjami i płaceniem podatków do Polski? Wyciągacie w geście solidarności rękę do polskich obywateli? Rozumiemy, sytuacja jest trudna i nie do pozazdroszczenia. Ale może właśnie ten kryzys to najlepszy moment, by zrewidować kierunek działań i zamiast zatrudniać 100 tys. Chińczyków, dać pracę 50 tys. Polaków?

Zachęcam również do przeczytania wywiadu z ministrem finansów Tadeuszem Kościńskim o tym, jakie uproszczenia podatkowe proponuje rząd polskim podatnikom w czasie kryzysu związanego z epidemią, oraz do rozmowy prezesem Grupy PGE Wojciechem Dąbrowskim m.in. o roli spółek Skarbu Państwa w procesie odbudowywania polskiej gospodarki po zakończeniu narodowej kwarantanny.

Zapraszając do lektury najnowszego numeru „Forum Polskiej Gospodarki”, zachęcam jednocześnie – jak jeden z naszych autorów – do patriotyzmu konsumenckiego. Szczególnie teraz ten patriotyzm będzie miał ogromne znaczenie. Kupowanie polskich produktów ma wpływ nie tylko na przychody przedsiębiorstw, ale także na utrzymanie rynku pracy, wpływy budżetowe z tytułu podatków pośrednich i bezpośrednich, a – finalnie – także na stabilność całej polskiej gospodarki.

Dobrej lektury.

Grzegorz Tomaszewski
Prezes Zarządu Forum SA

Polscy przedsiębiorcy, czyli bohaterowie walki z koronawirusem

Niczego nie odbierając wszystkim służbom zaangażowanym w ochronę zdrowia i ratowanie życia w tak trudnym momencie, w jakim znalazł się nasz kraj, nie wolno zapominać o walce, jaką ze skutkami narodowej izolacji toczą wszyscy polscy przedsiębiorcy. Tym bardziej że to właśnie od nich, od ich kondycji fizycznej, psychicznej i finansowej zależeć będzie, jak szybko Polska wróci do normalności. I czy w ogóle wróci.

Tekst **Krzysztof Budka, Robert Azembski**

Wpływ COVID-19 na polską gospodarkę będzie bardzo duży. Ministerstwo Finansów już ścięło budżetowe prognozy wzrostu gospodarczego na ten rok niemal o połowę. W tym kontekście postawa polskich przedsiębiorców, którzy się nie poddają i we wszelki możliwy sposób angażują w walkę z epidemią, jest naprawdę budująca. W ten bój zaangażowały się z jednej strony spółki Skarbu Państwa, traktując to jako swoją powinność, z drugiej zaangażowały się również firmy prywatne, z których większość tak naprawdę nie może być pewna jutra. I to właśnie postawa tych prywatnych firm budzić powinna największe uznanie. Są wśród nich przedsiębiorstwa duże, średnie i małe. Ze wszelkich możliwych branż.

Wszystkie ręce na pokład

W ciągu kilku tygodni polskie firmy przekazały na wsparcie walki z koronawirusem łącznie ponad 100 mln zł. A nie możemy zapominać o delegowaniu pracowników, przestawieniu produkcji na potrzeby służb medycznych czy zaangażowanie w badania nad skuteczną szczepionką i szybkimi testami na wykrywalność COVID-19. Polscy przedsiębiorcy się nie poddają i w myśl zasady „wszystkie ręce na pokład” podkreślają, że „biznes da radę”. Tym bardziej więc warto słuchać tego, co mówią i z jakimi postulatami występują. Wiele organizacji zrzeszających polskich przedsiębiorców od samego początku zmagających z pandemią apelowało do rządu o konkretną, realną pomoc, uznając, że to, co zostało zaproponowane w ramach tzw. pierwszej tarczy antykryzysowej, ma tylko i wyłącznie charakter iluzoryczny. Wielu właścicieli firm, niezależnie od przekonań politycznych, patrząc na te sprawy zerojedynkowo, czyli z ekonomicznego punktu widzenia, było takiego właśnie zdania. To nie przypadek ani żaden spisek. To rzeczywistość, jakiej rząd nie chciał na początku przyjąć do wiadomości. Przynajmniej takie sprawiał wrażenie. Na szczęście sytuacja zaczęła się zmieniać. Cóż, lepiej późno niż wcale.

Czy jesteśmy wspólnotą?

To jest moment, kiedy tak naprawdę okazuje się, czy jako państwo tworzymy wspólnotę, czy raczej tylko i wyłącznie grupy różnych interesów, gdzie obowiązuje zasada „ratuj się, kto może!”. Bardzo niedobrze by się stało, gdyby rząd w ramach pakietu pomocowego wysłał przedsiębiorcom taki sygnał. A wielu z nich tak propozycje zawarte w ramach pierwszej wersji tarczy antykryzysowej odebrało, nazywając ją nie tarczą, ale... betonowym kołem ratunkowym. Na nic zdało się propagandowe opakowanie, w jakie te rozwiązania zostały ubrane. Rząd zatrzymał gospodarkę, co proponując w zamian? Odroczenie (zamienione później na umorzenie) składek na ZUS na trzy miesiące. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem do wysokości 50 proc. ich wynagrodzenia. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, którym zmniejszono etat o nie więcej niż 20 proc. do wysokości 50 proc. tego wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 40 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Oba rodzaje wsparcia to była pomoc de minimis. A pomoc de minimis podlega limitowaniu do 200 tys. euro na okres 3 lat. Do tego jeśli przedsiębiorca korzystał z pomocy de minimis w ostatnim czasie (np. w ramach zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z nową inwestycją), pomoc w ramach tarczy antykryzysowej w ogóle mu nie przysługiwała.

Wsparcie finansowe to jedno. Nie mniej ważne będzie jednak rozmrażanie gospodarki, odbiurokratyzowanie jej, deregulacja i zaniechanie wprowadzania albo podwyższania jakichkolwiek nowych podatków (akcyza, opłata cukrowa etc.).

#

– Zakładając dofinansowanie na jednego pracownika w wysokości ok. 2 tys. zł, w dużym przedsiębiorstwie limitu wystarczy na dofinansowanie dla ok. 400 pracowników i tylko na jeden miesiąc. Oczywiście przy założeniu, że pracodawcy jakikolwiek limit przysługuje. Pozostałe setki miejsc pracy pozostaną niedofinansowane – tłumaczyli przedsiębiorcy. A przecież wielu z nich zatrudnia nawet po kilkanaście tysięcy pracowników...

Tarcza finansowa

Głosy te najwyraźniej poskutkowały, bo rozwiązania w ramach tarczy systematycznie zaczęły się powiększać, a kilkanaście dni później premier Mateusz Morawiecki wraz z prezesem NBP Adamem Glapińskim poinformowali o jeszcze innym modelu wsparcia. Finansowym. Rząd zaproponował firmom subwencje o łącznej wartości 100 mld zł. Najmniejsze w kwocie 320 tys. zł, a te największe nawet miliarda. Środki do wartości nawet 75 proc. wsparcia mogą mieć charakter bezzwrotny. Kapitału na całe przedsięwzięcie dostarczyć ma Polski Fundusz Rozwoju, który na ten cel wyemituje obligacje z gwarancją Skarbu Państwa. Te papiery dłużne będą mogły nabyć banki, a żeby zapewnić na nie popyt, ich skup na rynku wtórnym zapowiedział bank centralny. Cała dokumentacja ma ograniczyć się do jednego oświadczenia wypełnianego on-line, a pieniądze zostać uruchomione za maksy-

malnie trzy tygodnie. Tym razem przekaz, jaki wysłał rząd, można odczytać tak: „Zrobimy, co trzeba, żeby ratować gospodarkę”. I tego się trzymamy. Dlatego przypominamy, że wsparcie finansowe to jedno. Nie mniej ważne będzie jednak rozmrażanie gospodarki, odbiurokratyzowanie jej, deregulacja i zaniechanie wprowadzania albo podwyższania jakichkolwiek nowych podatków (akcyza, opłata cukrowa etc.). Przedsiębiorcom trzeba jak najszybciej stworzyć warunki takie, jakie mieli na początku lat 90. Jak najwięcej wolnego rynku zamiast biurokracji, proste i niskie podatki zamiast skomplikowanego systemu i kontroli skarbowej na każdym kroku oraz proste, przejrzyste przepisy zamiast skomplikowanych regulacji. Każdy inny model będzie gwoździem do trumny dla setek tysięcy albo i milionów polskich firm, a co za tym idzie – polskiej gospodarki. Rozumieją to przedsiębiorcy, mamy nadzieję, że rozumieją również państwowe władze.

Chcecie pomocy? To wróćcie do Polski!

Podczas narodowej kwarantanny i zatrzymania gospodarki pojawił się jeszcze jeden ciekawy wątek, który można przeuć w coś bardzo pożytecznego. Chodzi o firmy, które od początku kryzysu apelowały do polskiego rządu o pomoc, ale które same dotychczas „szczęścia” szukały za granicą, przenosząc tam produkcję, inwestycje, zyski i miejsca pracy.

**Przedsiębiorcom
trzeba jak
najszybciej stworzyć
warunki takie, jakie
mieli na początku
lat 90. Jak najwięcej
wolnego rynku
zamiast biurokracji,
proste i niskie
podatki zamiast
skomplikowanego
systemu i kontroli
skarbowej na
każdym kroku oraz
proste, przejrzyste
przepisy zamiast
skomplikowanych
regulacji.**

#

Łatwo bowiem odnieść wrażenie, że wszystkie polskie przedsiębiorstwa to w tej chwili same poszkodowane instytucje, którym należy się pomoc polskiego rządu. Tym bardziej że z wielkości tych firm i z tego, jak podbiły światowe rynki, powinniśmy być dumni. I pewnie w wielkości jesteśmy. Ale o kilka rzeczy warto głośno zapytać. Właśnie teraz, w dobie pandemii i kryzysu gospodarczego.

Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji zwróciła się jakiś czas temu w liście do wicepremier Jadwigi Emilewicz o rekompensaty dla sieci handlowych z powodu utraty klientów. Sieci zaproponowały, by z policjantów zrobić prywatnych ochroniarzy sklepów, czyli by państwo udostępniło służby do pilnowania placówek handlowych i usługowych. Zażądały także, by rząd zakupił jednorazowe rękawiczki dla wszystkich pracowników, bo „stanowią one olbrzymi i nieprzewidziany koszt dla naszej branży oraz rekompensaty za poniesione straty ekonomiczne w postaci obniżenia liczby obsługiwanych konsumentów ze względu na wprowadzone ograniczenia – spadek liczby klientów na poziomie 50 proc.”.

Inny przykład – Związek Polskich Pracodawców Handlu i Usług, reprezentujący polskie sieci handlowe sprzedające odzież, obuwie, zabawki czy biżuterię w rozmowach z rządem i z właścicielami galerii handlowych. Przewodzą w nim oczywiście duże firmy, poza LPP, m.in. CCC, Media Expert, Smyk, Martes Sport, Agata Meble, czy OTCF (4F). Przedstawiciele tych firm stwierdzili, że zagrożonych jest ponad 150 tys. miejsc pracy, wobec czego zwrócili się do rządu polskiego (czyli podatników) o strumień, a właściwie rzekę pieniędzy na ratowanie tych miejsc.

Gdzie wywiało zyski?

Warto w tym momencie głośno zapytać: gdzie przez ostatnie lata te wszystkie firmy produkowały swoje wyroby? W Polsce? Gdzie inwestowały? Gdzie płaciły podatki (oprócz obowiązkowego VAT-u)? Wszystko w Polsce? Co stało się z ogromnymi zyskami, które te firmy wygenerowały przez poprzednie lata? Gdzie te zyski wywiało?

Według Retail Market Experts (PMR) rynek odzieży i obuwni w Polsce osiągnął wartość prawie 37 mld zł w 2018 r. (z prognozą blisko 39 mld zł za 2019 r.), co stanowiło wzrost o 4,5 proc. w porównaniu do roku 2017 r. Największymi graczami w obu segmentach rynku są właśnie przedsiębiorstwa LPP, lider rynku odzieżowego, oraz CCC – obuwniczego. Czy jest w porządku, że te firmy, w tym marki odzieżowe, rozpoznawalne dzięki obecności w centrach handlowych, zlecają całą produkcję lub jej lwią część za granicą? Dlaczego nie produkują w swoim kraju? Oczywiście z jednej strony można powiedzieć, że gdyby w Polsce były optymalne warunki prawnopodatkowe, to nikt nie wynosiłby produkcji i zysków na drugi koniec świata. Z drugiej strony, skoro wynosili, to niech teraz zwrócą się o pomoc do rządów tych krajów, w których produkowali i w których inwestowali.

Reserved to popularna marka odzieżowa należąca do spółki LPP. Kolekcje dla kobiet, mężczyzn i dzieci dostępne są w ponad 500 sklepach w 13 krajach europejskich oraz

w Egipcie, Katarze i Kuwejcie. Szyją dużo, ale często nie w Polsce. Dalej: część tylko kolekcji Mohito jest szyta w Polsce, co firma sama przyznaje – modele te oznaczono na metkach i w sklepie internetowym poprzez napis „wyprodukowano w Polsce/made in Poland”. Cropp to kolejna marka z portfolio spółki LPP dla osób, „które przez strój chcą wyrazić swoje poglądy i zmanifestować niezależność”. Komu dają pracę? Tylko Polakom, czy może też Chińczykom? Pytanie oczywiście retoryczne.

Inna kwestia, o znaczeniu wręcz fundamentalnym – gdzie płacą podatki te firmy? LPP w jednym z tekstów sponsorowanych (w INN-Poland) twierdzi, że „to polskie przedsiębiorstwo odzieżowe prowadzi ponad 1700 salonów sprzedaży w 25 krajach. Sklepy otwierają swoje podwoje w takich prestiżowych stolicach jak Londyn, Berlin, Tel Awiw czy Moskwa. Dzięki sprzedaży online odzież polskiej marki zamawiają mieszkańcy 30 krajów. To Polska jest jednak tym miejscem, gdzie zapadają strategiczne decyzje i projektowane są nowe kolekcje” oraz że 80 proc. podatków firma płaci w Polsce.

Czytamy dalej: „zarządzająca pięcioma markami firma deklaruje, że podatki, jakie płaci, odprowadza do polskiej kasy. W ten sposób w ciągu ostatnich 5 lat LPP zasiłowało budżet Polski kwotą blisko 4 mld zł. (...) a za 2018 r. wpływ do budżetu centralnego z tytułu danin wpłaconych przez LPP sięgnęły niemal 1 mld zł, zaś wielkość wszystkich danin LPP do budżetu przekroczy 1 mld zł za 2019 r.”. Ta spółka giełdowa podaje także w swoich raportach, że zatrudnia w kraju 14 tys. osób.

Gdzie Grupa LPP płaci brakujące 20 proc. podatków, skoro nie w Polsce? Gdzie zamawia materiały służące do szycia kolekcji? Czy przypadkiem nie w dalekiej Azji, tworząc tam miejsca pracy i zasilając PKB tamtych krajów, a nie Polski?

OTCF SA, czyli właściciel marki 4F, informuje, że działalność produkcyjną, tak jak w poprzednich latach, prowadzi głównie w Chinach i Bangladeszu. CCC w ramach dywidendy za rok obrotowy 2018 wytransferowało do Luksemburga, głównego udziałowca, 5,3 mln zł. Portal money.pl, na podstawie danych dotyczących płatników CIT pochodzących z Ministerstwa Finansów, przygotował w 2018 r. zestawienie sieci handlowych pod kątem wpłacanego do budżetu podatku dochodowego. Z tej analizy wynika, że znacząca większość z nich działa... na granicy opłacalności lub wręcz charytatywnie.

Stosunkowo wysokie podatki w Polsce płaci tylko pięć sieci: Castorama (118,5 mln zł, 1,72 proc. obrotów), Pepco (122,2 mln zł, 2,67 proc. obrotów), LPP (144,8 mln zł, 2,09 proc. obrotów), Rossmann (237,4 mln zł, 2,85 proc. obrotów), Jeronimo Martins (510 mln zł, 1 proc. obrotów.). Cała reszta wpłaciła... zero (11 sieci handlowych, w tym np. Tesco i Macro), transferując pieniądze do rajów podatkowych. Danych za 2019 r. jeszcze nie ma.

Jak to się robi? Między innymi poprzez tzw. optymalizację – ulubione pojęcie wielu konsultantów. Międzynarodowe firmy otwierają w krajach takich jak Polska spółki-córki, będące całkowitą własnością spółek-matek zagranicznych, o własnej osobowości prawnej. By „optymalizacja podatkowa” zadziałała na wielką skalę, niezbędne jest istnienie tzw. rajów podatkowych. Np. taki Mauritius, piękna wyspa. Tam stawka podatku dochodowego wynosi 3 proc. Jest coś takiego jak „over-invoicing” i „under-invoicing”. Zagraniczna firma np. chińska, sprzedająca do sieci sklepów w Polsce swoje produkty, przehandlowuje je nie bezpośrednio spółce-córce, tylko przez pośrednika, spółkę z siedzibą na Mauritiusie czy zarejestrowaną dajmy na to na Wyspach Dziewiczych. Chiński producent sprzedaje więc polskiej spółce zarejestrowanej na Mauritiusie swoje produkty po zaniżonej cenie, a ta odsprzedaje je polskiej sieci już po cenie zawyżonej. Skutkiem tego jest podbicie kosztów spółki w Polsce i zmniejszenie zysku firmy chińskiej. W efekcie końcowym cała sieć zapłaci zdecydowanie niższy podatek w Polsce, bo ma duże koszty nabycia produktów, a firma chińska też nie straci, bo odbije sobie to na niższym podatku w Chinach.

Raj dla polskich firm

Chcicie pomocy polskiego rządu? To może warto by było wrócić z produkcją, inwestycjami i płaceniem podatków do Polski? Wyciągacie w geście solidarności rękę do polskich obywateli? OK, sytuacja jest trudna i zrozumiała. Ale może właśnie ten kryzys to najlepszy moment, by zrewidować kierunek działań i zamiast zatrudniać 100 tys. Chińczyków, dać pracę 50 tys. Polaków?

Z drugiej strony to również doskonała okazja dla rządu, by zamiast apelować o zwalczanie rajów podatkowych w Europie i okolicach, stworzyć taki „raj” polskim firmom u siebie, w Polsce. By nie musiały wynosić produkcji, inwestycji i szukać zysków na drugim końcu świata. To jest doskonały moment, by zrobić administracyjno-biurokratyczny reset i zliberalizować przepisy prawnopodatkowe. Na to czeka cała polska gospodarka przygnieciona koronawirusem.

Pomoc wszystkim podatnikom to nasz priorytet

Na razie wdrożyliśmy rozwiązania odpowiadające na obecne potrzeby. Na inne działania też przyjdzie czas, gdy zakończymy walkę z epidemią i przejdziemy do restartu gospodarki – mówi nam **Tadeusz Kościński**. Spytałismy ministra finansów o kilka najistotniejszych, z punktu widzenia przedsiębiorców, spraw związanych z tzw. tarczą antykryzysową i pomocą, jaką oferuje rząd w dobie walki z epidemią koronawirusa.

Rozmawiał **Krzysztof Budka**

Podjęliśmy decyzję o zwolnieniu od akcyzy alkoholu etylowego użytego do produkcji produktów biobójczych. Ze zwolnienia może korzystać każda firma produkująca takie produkty na rzecz wskazanych instytucji.

#

Czy rząd rozważa możliwość natychmiastowego zwrotu podatku VAT dla firm i uwolnienie środków na rachunkach split payment, o co coraz głośniej dopominają się przedsiębiorcy?

Zwrot podatku VAT, a także uwalnianie kwot z rachunku VAT muszą odbywać się w sposób bezpieczny i kontrolowany. Terminy służą właśnie kontroli zasadności zwrotu. Natychmiastowy zwrot VAT skutkowałby dużym ryzykiem przekazania pieniędzy oszustom podatkowym, ponieważ nie mielibyśmy możliwości zbadania zasadności zwrotu. To doprowadziłoby do rozszczelnienia systemu podatkowego. Obecnie urzędy skarbowe dokładają wszelkich starań, aby zwracać VAT w możliwie jak najszybszym terminie, dbając zarazem o bezpieczeństwo finansów publicznych.

Jak daleko pójdzie odroczenie terminów składania deklaracji podatkowych?

Przesunęliśmy szereg terminów na złożenie różnego rodzaju deklaracji. Mamy więcej czasu na złożenie deklaracji PIT, co jest szczególnie istotne dla osób prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze. W tym roku będą mogły złożyć deklaracje i zapłacić wynikający z niej podatek do końca maja, a nawet 1 czerwca. W tym terminie będzie też można bez odsetek wpłacić ewentualną dopłatę podatku czy wskazać organizację pożytku publicznego, której chcemy przekazać 1 proc. podatku. Przedłużyliśmy termin na złożenie rocznego zeznania CIT-8 i wpłaty należnego podatku, w zależności od rodzajów podmiotów – do 31 maja lub 31 lipca.

Przedsiębiorcy mają dodatkowy czas do 30 września na przekazanie informacji o cenach transferowych za 2019 r. Przesunięciu uległ także termin do złożenia informacji o umowach zawartych z nierezydentami (ORD-U). Poza terminami składania deklaracji, wydłużyliśmy również terminy dotyczące sprawozdawczości finansowej. Do 1 lipca br. odroczyliśmy obowiązki składania nowych JPK_VAT z deklaracją dla dużych podatników, a także termin zgłoszeń do Centralnego Rejestru Beneficjenta Rzeczywistego.

Nikt z nas nie jest w stanie dokładnie przewidzieć, ile czasu stan epidemii będzie się utrzymywał. Dlatego wprowadzone terminy należy traktować jako swego rodzaju punkty kontrolne, zarówno dla przedsiębiorców, jak i administracji skarbowej. Stale monitorujemy sytuację budżetową i stan gospodarki. Jesteśmy w bieżącym kontakcie z obywatelami. Jeżeli sytuacja tego będzie wymagała, wdrożymy kolejne rozwiązania osłonowe. Możliwe są też dalsze przesunięcia terminów podatkowych.

Część krajów recepty na kryzys związany z pandemią upatruje w obniżeniu podatków. Czy to nie byłby dobry pomysł, by również u nas w taki sposób ulżyć przedsiębiorcom?

Wdrożyliśmy rozwiązania odpowiadające na obecne potrzeby. Wspieramy podatników, którzy potrzebują wsparcia w kryzysie, zmniejszamy obciążenia podatkowe. Dajemy im m.in. możliwość wstecznego rozliczania strat podatkowych w PIT i CIT. Stratę poniesioną w 2020 r. podatnicy będą mogli odliczyć od dochodu uzyskanego w 2019 r. W tym celu złożą korektę zeznania za 2019 r. i dostaną zwrot.

Zrezygnowaliśmy także z poboru opłaty prolongacyjnej. Podatnicy nie będą musieli ponosić kosztu opłaty w związku z odroczeniem

FOT. FILIP BRZEZIŃSKI/AGENCJA POLSKA

terminu płatności podatku, odroczeniem lub rozłożeniem na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami. Zawiesiliśmy również wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej do końca 2020 r.

Podjęliśmy także decyzję o zwolnieniu od akcyzy alkoholu etylowego użytego do produkcji produktów biobójczych. Ze zwolnienia może korzystać każda firma produkująca takie produkty na rzecz wskazanych instytucji. Wprowadziliśmy też ulgę podatkową z tytułu darowizn przekazanych na walkę z koronawirusem. Wyprodukowane lub kupione przez firmy produkty przekazane na walkę z koronawirusem zostały objęte zerową stawką VAT. Na inne działania też przyjdzie czas, gdy zakończymy walkę z epidemią i przejdziemy do restartu gospodarki.

Jaki deficyt na ten rok przewiduje rząd i Ministerstwo Finansów, jeśli po trzech miesiącach nie będzie potrzeby przedłużania rozwiązań tarczy antykrzysowej?

Mamy budżet przygotowany przez nas jeszcze w ubiegłym roku, który nie zawiera deficytu. Wtedy jednak byliśmy w zupełnie innej sytuacji. Dziś jego nowelizacja jest w zasadzie przesądzona, przy czym nie musimy tego robić dzisiaj. Mamy na to kilka miesięcy. Teraz skupiamy się przede wszystkim na tym, aby w jak największym stopniu ograniczyć negatywny wpływ obecnej sytuacji na wzrost gospodarczy. Na bieżąco realizujemy wszystkie zobowiązania budżetowe, także te dotyczące walki z koronawirusem. Specustawa uelastycznia zarządzanie budżetem państwa. Premier może przesuwac środki między częściami budżetowymi, zmieniać przeznaczenie rezerw celowych i tworzyć nowe na walkę z COVID-19.

Sytuacja jest dynamiczna, zmienia się praktycznie z dnia na dzień. Obecnie jest więc za wcześnie, aby mówić, jaki będzie deficyt budżetu w tym roku. Mogę jednak zapewnić, że płynność budżetu państwa jest zachowana. Mamy stabilną sytuację fiskalną, sektor finansowy jest w dobrej kondycji, a w ostatnich latach poprawiła się też zna-

cząco struktura polskiego zadłużenia, które znacząco obniżyło się w relacji do PKB.

Poluzowaniu ma ulec reguła wydatkowa. Na czym to poluzowanie ma polegać?

Stabilizująca reguła wydatkowa zawiera klauzulę wyjścia na wypadek sytuacji nadzwyczajnych. Nie ogranicza ona wtedy pola manewru w zakresie niezbędnych działań fiskalnych. Takie podejście jest zgodne z prawem UE. Równocześnie z Komisji Europejskiej popłynął sygnał, by w ocenie przestrzegania reguł UE pomijać skutek wydatków jednorazowych, podejmowanych dla przeciwdziałania gospodarczym efektom epidemii. Chodzi m.in. o wydatki, które mają na celu jej powstrzymanie i łagodzenie jej skutków, wsparcie płynnościowe dla wybranych firm i branż, ochronę miejsc pracy i wynagrodzenia pracowników. Komisja wskazuje też, że nadzwyczajne wydarzenie, które jest poza kontrolą rządu, o znaczącym wpływie na finanse publiczne, uzasadnia odejście od wymaganej w części prewencyjnej Paktu ścieżki osiągnięcia celu budżetowego MTO. Pozwala również na uruchomienie generalnej klauzuli, która w obliczu poważnego spowolnienia gospodarczego w strefie euro lub UE jako całości, pozwoliłaby na impuls fiskalny, zawieszając wymagane wcześniej dostosowanie.

Zobowiązania podatkowe nie będą umarzane z automatu. Rząd zdecydował, że zastosowane będą już obowiązujące regulacje ordynacji podatkowej. Czy w tych okolicznościach nie można było pójść krok dalej, choćby po to, aby ograniczyć biurokrację?

Nie możemy działać bez wniosku podatnika, ponieważ organ podatkowy musi wiedzieć, komu i jakie kwoty umorzyć. Te informacje są właśnie podawane we wniosku. Mimo to ograniczamy biurokrację – takie wnioski można złożyć przez internet. Pomoc dla podatników jest naszym priorytetem, dlatego wnioski ulgowe są rozpatrywane w pierwszej kolejności.

Płynność budżetu państwa jest zachowana. Mamy stabilną sytuację fiskalną, sektor finansowy jest w dobrej kondycji, a w ostatnich latach poprawiła się też znacząco struktura polskiego zadłużenia, które znacząco obniżyło się w relacji do PKB.

#

Jak już wcześniej mówiłem – na czas obowiązywania stanu epidemicznego zrezygnowaliśmy z opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków i zaległości podatkowych, które są dochodem budżetu państwa.

Bierzecie pod uwagę możliwość zmiany Konstytucji? Chodzi o próg 60 proc. długu publicznego w relacji PKB?

W ostatnich latach w Polsce miał miejsce wyraźny spadek długu publicznego w relacji do PKB. W latach 2016–2019 relacje do PKB zarówno państwowego długu publicznego, jak i długu instytucji rządowych i samorządowych obniżyły się odpowiednio o 8,1 pkt proc. i 8,3 pkt proc. do poziomów 43,8 proc. i 46 proc. W samym 2019 r. nastąpił spadek długu w relacji do PKB o niemal 3 p. proc. Dzięki prowadzonej w ostatnich latach polityce mamy teraz solidny bufor bezpieczeństwa. Pozwala nam to reagować na sytuację kryzysową bez obaw o osiągnięcie przez dług niebezpiecznych poziomów.

Na jaką realną pomoc Polska może liczyć z Unii Europejskiej?

Zmianie uległy przepisy o funduszach strukturalnych i inwestycyjnych. To bardzo istotne, bo w ten sposób otrzymaliśmy możliwość dużo bardziej elastycznego przenoszenia środków między programami finansowanymi z polityki spójności, tak aby trafiły tam, gdzie są najbardziej potrzebne. Zdecydowano też o rozszerzeniu zakresu szeregu dotychczasowych instrumentów, jak np. Funduszu Solidarności UE, tak by objęły stan zagrożenia zdrowia publicznego. Jego budżet to 800 mln EUR. Uruchomiono ogólną klauzulę korekcyjną Paktu Stabilności i Wzrostu, co w dużej mierze pozwoli na pozostanie w zgodzie z unijnymi regułami fiskalnymi w przypadku uruchamiania na poziomie krajowym szczególnych programów reagowania na kryzys. Ustanowiono specjalne tymczasowe ramy pomocy państwa. To daje państwom członkowskim większą elastyczność w zakresie stosowania pomocy publicznej. Polska otrzymała już dwie zgody od KE na uruchamianie przez nas programy pomocy publicznej dostępne dla mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw oraz dużych przedsiębiorstw. Jednocześnie jesteśmy w tym momencie na poziomie UE w trakcie bardzo ważnej dyskusji nad bardzo ambitnym programem finansowania powrotu gospodarki państw członkowskich do normalności. Zabiegam, by nasza wspólna unijna odpowiedź na kryzys była bardzo zdecydowana. Liczę zarówno na silne wsparcie naszej gospodarki nie tylko w kontekście kryzysu, ale długofalowej strategii transformacji naszej gospodarki, jak również zależy nam na dobrej kondycji gospodarki tych państw, które są rynkami zbytu dla naszych produktów czy świadczonych tam usług.

Komisja Europejska na majowej Radzie ECOFIN chce dostać mandat do prac nad podwyższeniem podatku akcyzowego. Komisja pracuje także nad innymi podatkami, które uderzą w polską gospodarkę, jak np. podatek od wyrobów energetycznych i energii elektrycznej. Czy nie uważa Pan, że w sytuacji epidemii i jej wpływu na gospodarkę Polska nie powinna zaprotestować i zablokować tych prac?

Z całą pewnością nie jest to najlepszy czas na takie rozmowy. Najpierw musimy mieć realną ocenę sytuacji w związku z trwającą epidemią koronawirusa.

Bardzo ważna jest z pewnością kwestia opodatkowania tzw. śladu węglowego. Tą daniną obłożone miałyby być towary importowane, pochodzące spoza Unii Europejskiej.

#

Podatkowy zawrót głowy, czyli o co apeluje premier Morawiecki

W niedawnym wystąpieniu w Sejmie szef rządu zaapelował o wprowadzenie przez Unię Europejską danin, z których następnie miałyby być finansowana pomoc dla państw członkowskich dotkniętych gospodarczymi skutkami walki z koronawirusem. Z propozycją tą wiąże się jednak kilka zasadniczych trudności.

Tekst **Kamil Goral**

Zaproponowane przez Mateusza Morawieckiego podatki to: podatek od transakcji finansowych (FTT), gigantów cyfrowych (GAFA) i śladu węglowego.

Ten pierwszy, znany także jako podatek Tobina od nazwiska noblisty z ekonomii, będącym jego pomysłodawcą, jest przedmiotem dyskusji w Unii Europejskiej od wielu lat. Dotyczy ona nie tyle nawet jego wprowadzenia, chociaż i tutaj są opory, którym daje wyraz Szwecja, ile dystrybucji spodziewanych dochodów z tej daniny. W założeniu wpływ z tego podatku miałyby zasilać budżet Unii Europejskiej. Stamtąd zaś środki powinny wracać do państw członkowskich. Problemem jest oczywiście ustalenie parametrów tego podziału.

Hiszpania dla przykładu podnosi, że jeśli udział w tych transferach miałyby być zależny od dochodu narodowego brutto, dostałyby mniej pieniędzy niż jej się należy. Taka redystrybucja byłaby zatem nieuczciwa, ponieważ kraje, które wpłacają więcej, dostałyby przy podziale środków niższe sumy. Hiszpanie szacują swoje straty na niemal 100 mln euro. W dzisiejszej rzeczywistości spory te byłby zapewne jeszcze ostrzejsze.

Walka ze spekulacją?

Kontrowersje wzbudzają także skutki wprowadzenia FTT. Jego zwolennicy wskazują, że może to być skuteczny sposób na walkę z destabilizującą rynki finansowe spekulacją. Zwrócić można uwagę na to, że coraz większa część obrotu na rynku aktywów finansowych dokonywana jest przez algorytmy, które potrafią wykonywać tysiące operacji

dostłownie w mgnieniu oka. To zaś miało w ostatnich kilku latach negatywne skutki znane jako flash crash.

W największym skrócie roboty doprowadzały do trwających sekundy załamań wartości poszczególnych aktywów. Co prawda sytuacja szybko wracała do normy, niemniej nikt nie da gwarancji, że w przyszłości skutki działania algorytmów nie będą znacznie poważniejsze. Przeciwnicy tego podatku podnoszą jednak, że jego wprowadzenie doprowadzić może do ucieczki kapitału oraz zachwieje efektywną alokacją środków na rynku finansowym. Pobudzi także wielkie firmy działające w tym sektorze do stosowania metod agresywnej optymalizacji podatkowej.

O podobnych problemach można mówić, jeśli chodzi o podatek od gigantów cyfrowych, znany także jako GAFA (od nazwy czterech wielkich amerykańskich firm: Google, Amazon, Facebook i Apple). Zresztą zdecydowanym przeciwnikiem wprowadzenia tego podatku, z wiadomych względów, jest rząd Stanów Zjednoczonych. Amerykanie grożą retorsjami tym państwom, które zdecydują się na wprowadzenie tej daniny. Prezydent Donald Trump podkreślał, że to USA powinny mieć wyłączność na opodatkowywanie podmiotów pochodzących z tego kraju.

Prace nad wprowadzeniem podatku od gigantów cyfrowych prowadzono także w Polsce, od dłuższego czasu jednak w tym temacie nic się nie dzieje. Wiele wskazuje na to, że nasz kraj uległ amerykańskiej presji i stąd przyjęcie stosownych rozwiązań zostało zawieszone, chociaż w dokumentach rządowych uwzględniano już nawet wpływy, jakie miał przynieść GAFA.

W drugiej połowie minionego roku premier Morawiecki mówił, że Polska wdroży takie rozwiązania, jakie zostaną zatwierdzone na szczepie unijnym oraz przez OECD. Widać wyraźnie, że polski rząd działa tutaj ostrożnie i woli chować się za plecami organizacji międzynarodowych, tak aby spodziewane reperkusje ze strony Stanów Zjednoczonych nie były wymierzone bezpośrednio w nasz kraj.

Drakońska polityka klimatyczna

Bardzo ważna jest z pewnością kwestia opodatkowania tzw. śladu węglowego. Tą daniną obłożone miałyby być towary importowane, pochodzące spoza Unii Europejskiej. Obecnie wspólnota narzuca swoim członkom drakońską wręcz politykę klimatyczną. Jej celem jest redukcja emisji CO₂, finalnie bowiem UE ma być obszarem zeroemisyjnym netto, cel ten wyznaczono na 2050 r. Problem polega na tym, że może to poskutkować tzw. ucieczką emisji, czyli przenoszeniem wysokoemisyjnych sektorów gospodarki do państw, które nie mają takich obostrzeń związanych z CO₂. Ucierpi na tym m.in. Polska. A efekt dla całego globu, jeśli chodzi o przedostawanie się dwutlenku węgla do atmosfery, będzie żaden. Trafi tam np. z Chin.

Aby temu przeciwdziałać, towary z takich państw miałyby być obciążone podatkiem od śladu węglowego i tym samym przynajmniej zrównane, jeśli chodzi o cenę, z tymi produkowanymi na Startym Kontynencie. Także tutaj jednak powstaje pytanie, na jaki cel

miałyby zostać przeznaczone pozyskane w ten sposób środki oraz według jakiego kryterium dystrybuować je pomiędzy państwami członkowskimi UE.

Wewnątrzspółnotowe raje

W swoim sejmowym wystąpieniu premier Morawiecki wspominał także o kwestii rajów podatkowych, działających wewnątrz wspólnoty. Według obliczeń Polskiego Instytutu Ekonomicznego członkowie Unii tracą rocznie na procederze szkodliwej konkurencji podatkowej 170 mld euro. Chodzi o mechanizm wyprowadzania zysków do takich krajów jak Luksemburg z państw, w których faktycznie zostały one osiągnięte. Następnie od tak przetransferowanych środków odprowadzana jest danina w minimalnej wysokości.

Oprócz wspomnianego Luksemburga z omawianego proceduru słyną także inni, w tym Niemcy, Belgia czy Irlandia. Zaskakujące jest to, że organy wspólnotowe nie podejmują zdecydowanych działań zwalczających to zjawisko. Można zatem sądzić, że panuje tam ciche przyzwolenie na istnienie wewnątrzunijnych rajów podatkowych.

Jest jeszcze inna istotna kwestia dotycząca nakładania podatków przez Unię Europejską. Co do zasady UE nie ma własnych dochodów, funkcjonuje w oparciu o środki, które dostaje od państw członkowskich. Jest tak, ponieważ wspólnota nie posiada wyrażonych bezpośrednio w prawie pierwotnym uprawnień do nakładania własnych danin, to prerogatywa, którą posiadają wyłącznie państwa narodowe. Może lepiej, żeby tak zostało.

LOTOS, jako silna i prężnie działająca firma, jest przygotowana na przetrwanie kryzysu. Patrząc całościowo na polską gospodarkę, popieramy rządową tarczę antykryzysową. Jednocześnie dbamy o naszych kontrahentów - wywiązujemy się z kontraktów i dbamy o relacje z dostawcami, bo wzajemne wsparcie to teraz w biznesie bardzo cenna postawa.

#

Czas wspólnego działania

O aktualnej sytuacji LOTOSU oraz o tym, jak na funkcjonowanie koncernu wpłynął wirus COVID-19, rozmawiamy z **Pawłem Janem Majewskim**, prezesem zarządu Grupy LOTOS S.A.

Jak w tym trudnym czasie pandemii funkcjonuje LOTOS jako organizacja?

Szybko dostosowaliśmy się do nowej, trudnej sytuacji i dzięki temu zachowujemy ciągłość produkcji oraz stabilną kondycję spółki. Powołany Sztab Kryzysowy na bazie regularnych telekonferencji wypracowuje wytyczne. Zespół codziennie analizuje najnowsze informacje i dzięki temu możemy reagować na bieżąco.

Przede wszystkim ograniczyliśmy ruch osobowy. Przeszliśmy na pracę zdalną wszędzie tam, gdzie było to możliwe. Ograniczyliśmy do minimum wyjazdy służbowe i szkolenia. Zabezpieczyliśmy pracowników produkcji, dzięki którym nasza rafineria pracuje bez zakłóceń. Zadbaliśmy także o pracowników stacji paliw – to oni mają bezpośredni kontakt z klientami. Chcemy, by czuli się bezpiecznie i wiedzieli, że bardzo doceniamy ich codzienną pracę w tym trudnym momencie.

Za pomocą naszego wewnętrznego portalu przekazujemy pracownikom wszystkie potrzebne informacje. Pozostajemy w kontakcie, mimo pracy zdalnej. Dzięki temu wszyscy wciąż czujemy się silną drużyną. I jako drużyna możemy z tego kryzysu wyjść jeszcze silniejsi.

Co było i jest w obecnej sytuacji największym wyzwaniem?

Na obecne wyzwania można patrzeć z różnych perspektyw. Patrząc biznesowo, najważniejsze jest zachowanie ciągłości pracy rafinerii, dostaw paliw, wywiązywanie się z kontraktów. Jesteśmy zakładem, którego działalność ma strategiczne znaczenie dla

krajowego i europejskiego bezpieczeństwa w sektorze energii oraz polskiej gospodarki. Z tego względu ciąży na nas duża odpowiedzialność.

Newralgicznym miejscem są również stacje paliw. Jesteśmy odpowiedzialni za to, co dzieje się na ponad 500 obiektach w całym kraju. Codziennie przez każdy z nich przewijają się setki, a często tysiące klientów. Naturalne jest, że zarówno oni, jak i nasi pracownicy, odczuwają niepokój. Dbając o bezpieczeństwo na stacjach, odwdzięczamy się pracownikom za ich trud, a klientom pokazujemy, że jesteśmy solidną marką i warto nam zaufać.

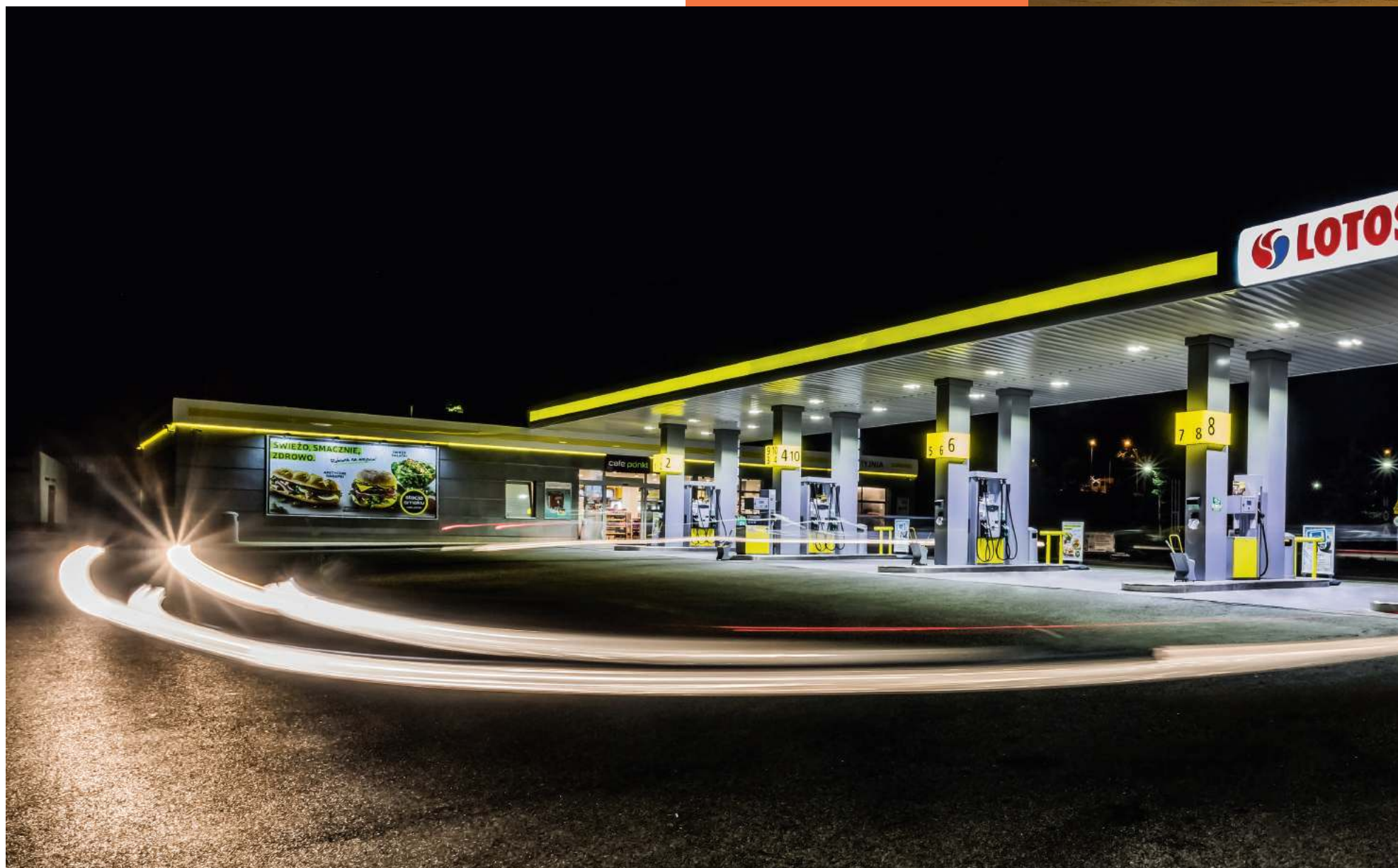
W jaki sposób Grupa LOTOS włącza się w walkę z koronawirusem?

Od początku pandemii aktywnie wspieramy polskie służby walczące z koronawirusem i to jest budujące. Już w połowie marca zdecydowaliśmy, że za pośrednictwem Fundacji LOTOS prześlemy 5 mln zł czterem wybranym polskim szpitalom: na Pomorzu i w Zachodniopomorskiem. Spółka LOTOS Paliwa dostarczyła też do 19 szpitali zakaźnych w całym kraju karty paliwowe na łączną kwotę 2 mln zł.

Wspólnie ze spółką KGHM Polska Miedź, na zlecenie polskiego rządu, zorganizowaliśmy także transport środków medycznych z Chin. To było wielkie i ważne wydarzenie. Na warszawskim Okęciu wylądował największy transportowy samolot świata. To wielka dumą, że Grupa LOTOS mogła być częścią tej akcji. Oczywiście to była gra zespołowa. Realizacja tak dużej operacji w rekordowo krótkim czasie nie byłaby możliwa bez wsparcia prezydenta Andrzeja Dudy, Kancelarii Prezesa

**Nasz koncern,
tak jak już wcześniej
wspominałem,
oparty jest
na stabilnych
podstawach.
Dostosowujemy
nasz biznes, ale co
do zasady
- w tym trudnym
okresie nadal
konsekwentnie
realizujemy nasze
plany.**

#

Pandemia z pewnością zmieni świat, także ten gospodarczy, ale wierzymy, że szybko uda nam się przezwyciężyć kryzys. Dlatego LOTOS angażując się w akcje pomocowe cały czas prowadzi swój biznes.

#

Rady Ministrów, Ministerstwa Aktywów Państwowych i Ambasady RP w Pekinie. Pomagamy też służbom mundurowym – na naszych stacjach czeka na nich darmowa kawa. Akcji jest więcej i trudno wymienić je wszystkie. Dopóki walka z koronawirusem będzie trwała, będziemy się w nią włączać.

Dlaczego duże firmy powinny angażować się w akcje pomocowe?

Pandemia koronawirusa i sytuacja, w jakiej się wszyscy znaleźliśmy, wymaga od nas mobilizacji do wspólnego działania dla dobra naszego kraju. Wielu Polaków w domach, indywidualnie, pomaga szyjąc maseczki. Widać w naszych rodakach solidarność w tym trudnym momencie. Dlatego także firmy powinny włączyć się do walki. Zwłaszcza spółki Skarbu Państwa, takie jak Grupa LOTOS. Dobro kraju, w którym działamy, jest dla nas bardzo istotne. Myślę, że to dzisiaj wyraz wielkiego patriotyzmu. Społeczna odpowiedzialność biznesu, o której często słyszymy, dziś widoczna jest w praktyce.

Jak ocenia Pan rządową tarczę antykryzysową?

Wprowadzenie przez polski rząd pakietu rozwiązań dla biznesu to był dobry i potrzebny krok, aby ochronić miejsca pracy i funkcjonowanie firm. Przedsiębiorcy potrzebowali zdecydowanych działań rządu, które pomogą im przetrwać ten trudny okres i utrzymać zatrudnienie. LOTOS, jako silna i prężnie działająca firma, jest przygotowana na przetrwanie kryzysu. Patrząc całościowo na polską gospodarkę, popieramy rządową tarczę antykryzysową. Jednocześnie dbamy o naszych kontrahentów – wywiązujemy się z kontraktów i dbamy o relacje z dostawcami, bo wzajemne wsparcie to teraz w biznesie bardzo cenna postawa.

Wierzymy, że wszyscy mamy tego świadomość. Są oczywiście branże, które ucierpią bardziej i takie, których specyfika pozwoli wyjść z tego niejako obronną ręką. Nasz koncern, tak jak już wcześniej wspominałem, oparty jest na stabilnych podstawach. Dostosowujemy nasz biznes, ale co do zasady – w tym trudnym okresie nadal konsekwentnie realizujemy nasze plany.

Nie jest trochę tak, że teraz wszyscy koncentrują się właśnie na walce z wirusem, a nie myślą o tym, co będzie potem?

Miesiąc temu informowaliśmy o pomyślnym przeprowadzeniu bankowego ruchu testowego Projektu EFRA – kluczowej inwestycji, dzięki której na rynek trafi dodatkowo rocznie blisko milion ton wysokiej jakości paliw. Pod koniec marca podpisaliśmy umowę z Remontowa LNG Systems na budowę pilotażowej stacji dokującej LNG, która w połowie 2021 r. powstanie w Gdańsku. Ostatnio wypuściliśmy na rynek nowy olej hydrauliczny klasy premium, przeznaczony dla maszyn przemysłowych pracujących w najtrudniejszych warunkach.

Pandemia z pewnością zmieni świat, także ten gospodarczy, ale wierzymy, że szybko uda nam się przezwyciężyć kryzys. Dlatego LOTOS angażując się w akcje pomocowe cały czas prowadzi swój biznes. Myślę, że udaje nam się całkiem dobrze te działania równoważyć.

RŁ

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

PARTNER

na czas próby

Polska znalazła się w chwili próby i potrzebuje pomocy, by stawić czoła pandemii. Wsparcie zapewnia Grupa LOTOS, która jako państwowy koncern we współpracy z polskim rządem włącza się w pomoc służbom, będącym na pierwszej linii frontu walki z COVID-19. Firma realizuje też działania, które przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa klientom oraz pracownikom. Stworzyła także platformę internetową **#WDomuTezJestNAJ**, która dostarcza rozrywki Polakom przebywającym w domowej kwarantannie.

Działania Grupy LOTOS to miliony złotych i tony sprzętu medycznego. Dostrzegają to Polacy, którzy w niedawnym badaniu ARC Rynek i Opinia wymienili Fundację LOTOS wśród czołówek podmiotów pomagających w zwalczaniu koronawirusa.

5 mln zł dla szpitali

Pierwszą akcją, która bardzo realnie pomogła szpitalom, było przeznaczenie aż 5 mln zł dla czterech placówek medycznych w województwie pomorskim oraz zachodniopomorskim. Dzięki temu wsparciu m.in. do Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni trafiły specjalistyczne łóżka do intensywnej terapii z materacami przeciwoleżynowymi, a także nowoczesny aparat USG. – Specjalistyczne łóżka są nam bardzo potrzebne, ponieważ pomagają odpowiednio zająć się pacjentami w stanie zagrażającym życiu. Zapewniają także komfort i poprawę warunków pracy – mówi **Olga Sobczak**, pielęgniarka koordynująca na oddziale intensywnej terapii

gdyńskiego szpitala. Wdzięczności nie kryje także **Ilek. Anna Susmarska** pracująca w tej placówce. Podkreśla, że zakażonym koronawirusem potrzebna jest wnikliwa obserwacja narządów wewnętrznych, którą umożliwi maszyna do ultrasonografii.

– Urządzenie zapewni wysoką jakość diagnozowania oraz pozwoli na optymalne monitorowanie leczenia chorych na COVID-19 – dodaje lekarka.

Kolejną placówką, która dzięki Fundacji LOTOS wzbogaciła się w narzędzia do walki z chorobą, jest Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie. Dla chorych zakupiono 48 łóżek z szafkami i materacami przeciwoleżynowymi, a także urządzenie do dezynfekcji powietrza z użyciem plazmy. Wkrótce lekarze otrzymają kolejny transport ze sprzętem. – Dzięki wielkiej pomocy Grupy LOTOS udało nam się kupić ambulans, który przyjedzie 1 maja. Będzie to nieocenione wsparcie dla naszego zespołu, który z determinacją i oddaniem walczy o zdrowie wszystkich pacjentów – przyznaje **Natalia Andruczyk**, rzecznik szczecińskiego szpitala. Ponadto z funduszy od Grupy LOTOS zostały zakupione bardzo potrzebne w dzisiejszych

od koncernu z Gdańska 400 specjalnych kart paliwowych na łączną kwotę 2 mln zł. Karetki i inne pojazdy należące do tych placówek mogą bezpłatnie zatankować paliwo na każdej stacji LOTOSU w Polsce.

Bardzo potrzebnym towarem dla służb medycznych jest oczywiście płyn do dezynfekcji. LOTOS przekazał 1500 litrów tego produktu Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie. Środkami ochrony indywidualnej wsparto natomiast m.in. przychodnię w Gdańsku-Brzeźnie oraz Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Częstochowie. Ponadto sześć placówek medycznych z Pomorza otrzymało od LOTOSU samochody, które będą przewozić pacjentów, próbki i materiały medyczne. Auta będą wykorzystywane w działaniach na rzecz zwalczania i rozprzestrzeniania się koronawirusa.

– Cieszymy się, że przekazane przez nas środki przekładają się na konkretne wsparcie dla placówek medycznych. Mamy nadzieję, że poprawi to standard leczenia chorych oraz ułatwi pracę personelowi medycznemu. Lekarze, ratownicy i pielęgniarki to prawdziwi bohaterowie naszych czasów. Chciałbym im ogromnie podziękować. Nie zapominamy także o służbach mundurowych – podsumowuje **Paweł Jan Majewski**, prezes zarządu Grupy LOTOS.

Koncern cały czas angażuje się w akcje ułatwiające pracę służb mundurowych. Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Graniczna, Wojsko Polskie, Pogotowie Ratunkowe, Straż Pożarna, Policja, Straż Miejska i Służby Celno-Skarbowe na stacjach LOTOSU w całej Polsce mogą skorzystać z bezpłatnej kawy czy herbaty. W obiektach z ofertą Cafe Punkt czekają na nich specjalne promocje. Wydano już tysiące napojów.

Transport sprzętu z chin

Pomorski koncern paliwowy współpracuje z rządem, Ministerstwem Aktywów Państwowych i pozostałymi spółkami Skarbu Państwa. Akcje pomocowe wspiera też prezydent RP Andrzej Duda. Wspólnie z KGHM Polska Miedź Grupa LOTOS zorganizowała skomplikowaną operację logistyczną, która odbiła się szerokim echem w mediach. Na warszawskim lotnisku wylądował największy samolot świata, antonow An-225 Mrija, który przywiózł do polski ogromną liczbę środków do walki z koronawirusem. W maszynie, która wystartowała z Chin, znalazły się m.in. maski ochronne typu FFP2, medyczne kombinezony oraz przyłbice chroniące twarz.

– Naszym wspólnym celem był (i jest nadal) jak najszybszy transport jak największej liczby środków ochrony indywidualnej – podkreślił **Paweł Jan Majewski**, prezes zarządu Grupy LOTOS S.A. – Wiemy, jak bardzo te rzeczy są teraz potrzebne służbom w naszym kraju. Jesteśmy dumni, że możemy być częścią akcji na tak wielką skalę. Sprzęt, poprzez Agencję Rezerw Materiałowych, trafia do placówek w całej Polsce.

Bezpieczeństwo na stacjach paliw

Istotną kwestią dla spółki paliwowej jest także dbałość o bezpieczeństwo klientów. Odwiedzający stacje LOTOSU z pewnością dostrzegą, że wprowadzono tam środki do walki z koronawirusem. Stanowiska kasowe podlegają kompleksowej dezynfekcji. Wszystkie stacje pozostają dostępne dla klientów. Można na nich skorzystać z oferty gastronomicznej na wynos. Jedzenie nadal jest serwowane na stacjach przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności. Firma wprowadziła także specjalny system rotacyjny u załóg obsługujących obiekty. Podczas zmiany nie mają one ze sobą kontaktu.

Domowa rozrywka

W czasie pandemii wielkim zainteresowaniem cieszą się komunikatory społeczne i portale społecznościowe, na których Polacy spotykają się wirtualnie. Częścią tego środowiska jest także Grupa LOTOS, która rozpoczęła specjalną akcję pod hasztagiem #WDomuTeżJestNAJ. Na Facebooku @EmocjeDoPełna prezentowane są kreatywne sposoby na spędzenie czasu w domu. Do inicjatywy dołączyły znane osobistości ze świata sportu i sztuki. Polacy mogą poznać np. polską kadrę skoczków czy polskich piłkarzy od innej, bardziej domowej i prywatnej strony. Zobaczmy też m.in., jak znany kierowca rajdowy Kajetan Kajetanowicz rozkłada namiot swojej córce i radzi sobie w zabawie. To także dobry czas na edukację. Dr Tomasz Rożek organizuje domowe eksperymenty dla najmłodszych, w których prezentuje prawa fizyki i biologii. Artyści natomiast przygotowują relacje live, podczas których możemy obcować ze sztuką.

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Do Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni trafiły specjalistyczne łóżka do intensywnej terapii z materacami przeciwdoleżynowymi, a także nowoczesny aparat USG.

#

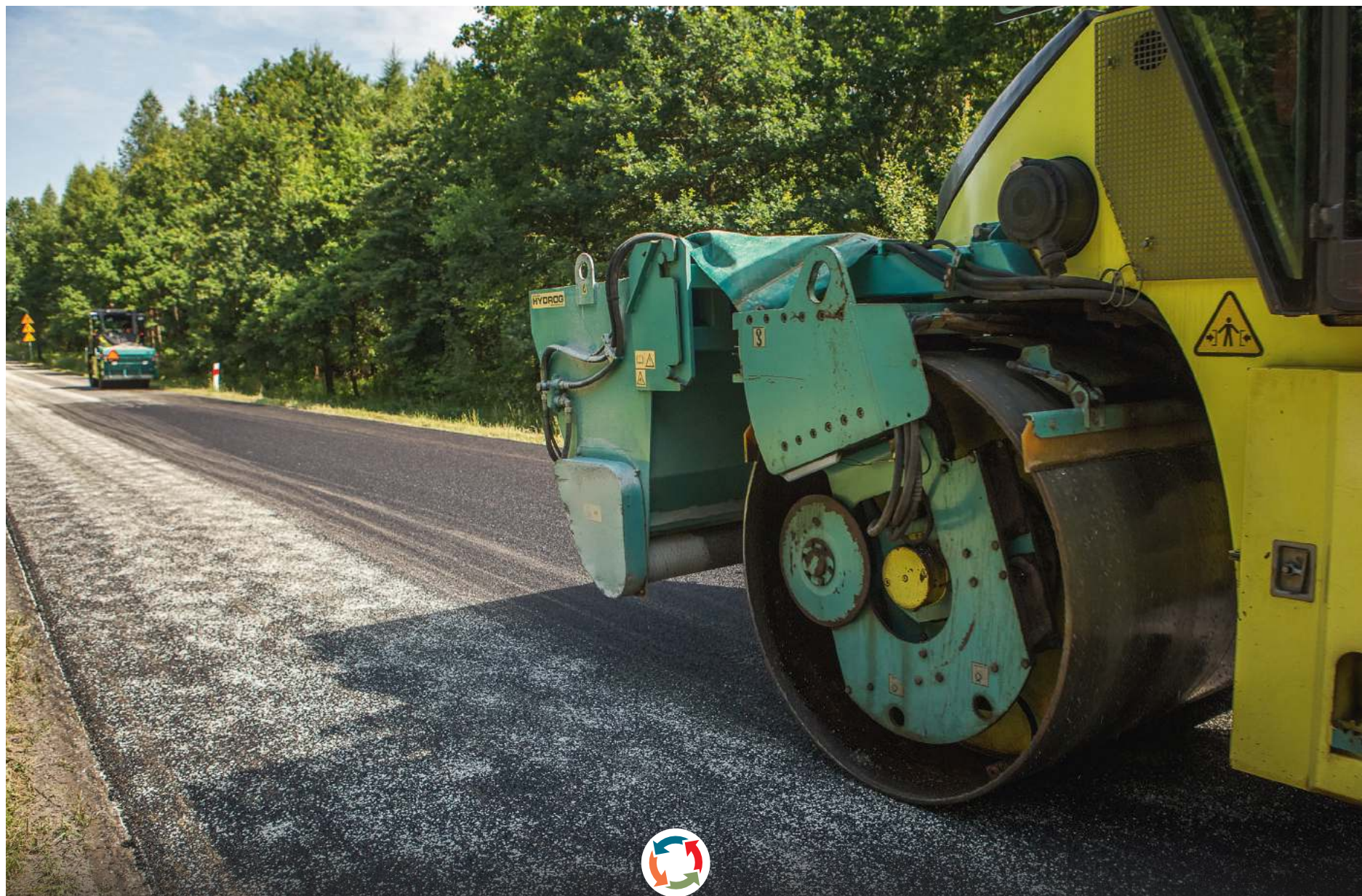
czasach respiratory. – Dziękujemy za gest solidarności w trudnym czasie pandemii. Każda pomoc jest dla nas na wagę złota – dodaje **Natalia Andruczyk**.

Wsparcie trafiło także do Szpitala Wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie. Pracownicy tej jednostki mogą teraz korzystać z komory BIO-BAG, służącej do transportu chorych. Dodatkowo dla 7. Szpitala Marynarki Wojennej z Przychodnią SPZOZ w Gdańsku Grupa LOTOS zakupiła osiem kardiomonitorów, moduł EEG i wózek akumulatorowy do przewożenia odpadów skażonych. Pomoc dla szpitali była współkoordynowana przez Ministerstwo Aktywów Państwowych kierowane przez wicepremiera Jacka Sasina.

Nie tylko paliwo

Szczególnie obłożone pracą pozostają wszystkie szpitale zakaźne. To do nich w pierwszej kolejności trafiają zarażeni z COVID-19. Dlatego one również zostały obdarzone wsparciem Grupy LOTOS. Wszystkie 19 zakaźnych szpitali jednoimiennych w całej Polsce otrzymało

FOT. LOTOS (3)

Twardy grunt pod kołami

Spółka LOTOS Asphalt stworzy bezpłatnie 15 odcinków dróg z wykorzystaniem asfaltów wysokomodyfikowanych. Wszystko to w ramach programu skierowanego do samorządów z całej Polski. Nabór projektów trwa.

Celem programu jest wybudowanie 15 referencyjnych odcinków nawierzchni na drogach samorządowych przy zastosowaniu asfaltów wysokomodyfikowanych HiMA (highly modified asphalt). Zgodnie z założeniami mają one powstać w miejscach, gdzie użycie asfaltów z najwyższej półki jest szczególnie uzasadnione. Dotyczy to w pierwszej kolejności dróg obciążonych ruchem bardzo ciężkim, spowolnionym i postojowym, rond czy dojazdów do skrzyżowań, fabryk i magazynów oraz obiektów mostowych.

W praktyce program polega na bezpłatnej zamianie do 100 ton przewidzianego w projekcie asfaltu modyfikowanego na asfalt wysokomodyfikowany. Taka jego ilość umożliwia budowę czy remont nawet jednokilometrowego odcinka drogi zapewniając mu uzyskanie bardzo wysokich parametrów funkcjonalnych.

Chęć udziału w programie może zgłosić każdy samorząd w ramach realizowanych

przez siebie kontraktów drogowych. Na decyzję o zakwalifikowaniu danej inwestycji duży wpływ będzie miała zasadność zastosowania w danym przypadku nawierzchni z asfaltami MODBIT HiMA. Trwa analiza pierwszych wniosków, które napłynęły z województw: pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, mazowieckiego i małopolskiego. Nabór projektów nadal trwa. Można je zgłaszać pisząc na adres siedziby spółki LOTOS Asphalt lub mailowo na lotos@lotosasfalt.pl.

Dlaczego HiMA?

Wysokomodyfikowane asfalty nowej generacji typu HiMA są przełomowym wynalazkiem w zapewnieniu trwałości nawierzchni. Dzięki swoim ponadstandardowym właściwościom funkcjonalnym pozwalają na optymalizację konstrukcji i znaczne oszczędności w nakła-

Wysokomodyfikowane asfalty nowej generacji typu HiMA są przełomowym wynalazkiem w zapewnieniu trwałości nawierzchni.

#

dach na utrzymanie sieci dróg. Modyfikacja asfaltów polimerem (jego zawartość w asfaltach HiMA jest ponad dwukrotnie większa niż w klasycznych asfaltach modyfikowanych) wpływa znacząco na poprawę odporności nawierzchni na zmęczenie i koleinowanie spowodowane ruchem pojazdów ciężkich. Takie drogi są również bardziej odporne na działanie czynników klimatycznych, a w szczególności mrozu i wody. Asfalt MODBIT HiMA daje możliwość zaprojektowania i wykonania nawierzchni, których trwałość będzie nie mniejsza niż 50 lat.

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez naukowców z Politechniki Gdańskiej, Politechniki Warszawskiej oraz Instytutu Badawczego Dróg i Mostów zastosowanie asfaltów typu HiMA pozytywnie wpływa na efektywność ekonomiczną inwestycji, która przy odpowiednich scenariuszach może wynosić nawet do 20 proc.

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Działania Grupy LOTOS w zakresie efektywności energetycznej przekładają się bezpośrednio na czystsze powietrze i mniejsze zużycie wody. Istotną poprawę współczynników efektywności uzyskano dzięki przestawieniu pieców na gaz ziemny.

#

Najefektywniej jak to tylko możliwe

Rafineria Grupy LOTOS zużywa 3 razy więcej energii niż system ciepłowniczy całego Gdańska. To dużo i mało, bo zakład LOTOSU należy do najbardziej efektywnych energetycznie na świecie. Mimo to koncern cały czas podejmuje kolejne kroki związane z optymalizacją kosztów energii. Jak wynika z obliczeń ekspertów, przełoży się to na dalsze wielomilionowe oszczędności oraz przyczyni do poprawy środowiska.

Całkowite zużycie energii przez gdańską rafinerię wyniosło w 2019 r. 28767 teradżuli. Koszt tej energii to największy wydatek w działalności Grupy LOTOS, poza kosztem zakupu ropy. To dlatego koncern od lat inwestuje w zakresie efektywności energetycznej. Ma to odzwierciedlenie w światowych rankingach, gdzie zakład LOTOSU plasuje się w czołówce. Wystarczy spojrzeć na najnowszy ranking Solomona. Tak duża firma jak pomorski koncern paliwowy to system naczyń połączonych. Aby wszystko przebiegało sprawnie, potrzebna jest wzorowa współpraca między poszczególnymi obszarami. Dlatego dla ciągłego doskonalenia tego procesu w spółce funkcjonuje specjalna komórka o nazwie Dział Efektywności Energetycznej. Pracownicy tego zespołu ściśle współpracują z poszczególnymi częściami organizacji. W lutym tego roku rozpoczęto szerokie działania w kierunku zmniejszania zużycia energii przez rafinerię. Zaangażowano w nie przed-

stawicieli wszystkich zakładów produkcyjnych Grupy LOTOS oraz wielu inżynierów operacyjnych i procesowych.

– Co tydzień odwiedzaliśmy inny zakład, dyskutowaliśmy, obserwowaliśmy wskaźniki zużycia energii, zastanawialiśmy się wspólnie, co można poprawić. Następnie rozpoczęliśmy testy na instalacjach sprawdzające możliwości zmniejszenia zużycia energii – tłumaczy **Szymon Walkowski**, kierownik Działu Efektywności Energetycznej Grupy LOTOS. Są już pierwsze efekty tych działań. Aby było ich jeszcze więcej, zaplanowano również szereg spotkań z pracownikami, którzy podczas intensywnej burzy mózgów wypracować mogą wiele kreatywnych rozwiązań i wdrożeń.

Grupa LOTOS w najbliższym czasie planuje przeprowadzić certyfikację systemu ISO 5100. Zamierza także usprawnić harmonogramowanie energetyki, wprowadzając nowe wytyczne. Ważnym elementem jest również pozyskiwanie białych certyfikatów,

czyli świadectw efektywności energetycznej wydawanych przez Urząd Regulacji Energetyki. To mroźna praca, związana również z dokumentacją, ale certyfikaty odnotowywane są na Towarowej Giełdzie Energii i są twardym dowodem na to, że spółka usprawnia swoje zarządzanie energią.

Niezwykle ważna jest także bezinwestycyjna optymalizacja rafinerii. To działania, które nie wymagają wielkich nakładów finansowych, a mają olbrzymie znaczenie. W tej kwestii widać, że Grupa LOTOS dba o odpowiedzialną kulturę pracy i zachęca pracowników do stawiania pytań i zaangażowania.

– Sprawne i skuteczne zarządzanie energią wymaga współpracy wszystkich części naszej organizacji, wspólnego poszukiwania pomysłów i wdrażania nowych rozwiązań – mówi **Paweł Jan Majewski**, prezes zarządu Grupy LOTOS. – Jako przedsiębiorstwo funkcjonujące w branży rafineryjnej mamy świadomość naszego wpływu na środowisko. Dlatego oprócz konkretnych oszczędności,

jakie mogą przynieść nam zabiegi optymalizacyjne, do działania motywują nas również korzystne efekty ekologiczne.

Działania Grupy LOTOS w zakresie efektywności energetycznej przekładają się bezpośrednio na czystsze powietrze i mniejsze zużycie wody. Istotną poprawę współczynników efektywności uzyskano dzięki przestawieniu pieców na gaz ziemny. To sprawiło, że firma emituje do atmosfery bardzo mało siarki czy pyłów. Spółka bardzo mocno zaangażowała się także w kwestię zmniejszenia emisji CO₂. Obecnie na świecie obserwujemy coraz to nowe restrykcje i drastyczne zwiększenie cen opłat za wytworzenie tego gazu do atmosfery. Z roku na rok będzie to z pewnością ważne obciążenie dla budżetu spółki. Dlatego Grupa LOTOS już teraz przygląda się temu zagadnieniu i podejmuje konkretne działania mające na celu zmniejszenie emisji CO₂.

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Spółeczna odpowiedzialność NAFTOWEGO BIZNESU

Pandemia koronawirusa i wprowadzony w Polsce w związku z nią stan epidemii zdominowały nasze codzienne życie. To zjawiska związane nie tylko z naszym zdrowiem. Znacząco wpływają one na procesy gospodarcze i sposoby organizowania pracy. Nie inaczej dzieje się w Grupie LOTOS i założonej przez spółkę Fundacji.

Od kilku tygodni działania Grupy i Fundacji skierowane są na walkę z epidemią. Wszystkie środki związane z odpowiedzialnym biznesem przeznaczane są na ten właśnie cel. W firmie działa Sztab Kryzysowy powołany przez prezesa zarządu Pawła Jana Majewskiego. Zespół podejmuje kluczowe decyzje, zapewniające funkcjonowanie zakładu, ale też zajmuje się akcjami pomocowymi. Trzeba jednak pamiętać, że spektrum zainteresowań CSR-owych LOTOSU jest dużo bogatsze. Gdański koncern, jako firma odpowiedzialna społecznie, pomaga na wielu polach. Od lat prowadzi działalność charytatywną, wspierając polski sport, kulturę, służbę zdrowia, inicjatywy ważne dla lokalnej

społeczności oraz rozwój fizyczny polskiej młodzieży.

Fundacja LOTOS – ostoja dla potrzebujących

Misją Fundacji LOTOS jest wszechstronna działalność społeczna wnosząca pozytywny wkład w rozwój otoczenia społecznego i przyrodniczego. Wspierając inicjatywy, które wpływają na rozwój infrastruktury i przynoszą korzyści dla społeczności lokalnych, szczególnie nacisk kładzie na regiony, gdzie prowadzona jest działalność spółek należących

do Grupy Kapitałowej LOTOS. Aktywność Fundacji jest bardzo szeroka i obejmuje obszary od służby zdrowia czy rozwoju dzieci i młodzieży, a na pomocy służbom mundurowym czy pamięci historycznej kończąc. Od początków swojego istnienia szczególne miejsce w działalności Fundacji zajmuje wsparcie ochrony zdrowia.

Ostatnio na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Specjalistycznego im. F. Ceynowy w Wejherowie trafiły zakupione przez Fundację cztery kardiomonitoring z centralą monitorującą. Wyposażenie oddziału w nowoczesny system monitorowania parametrów życiowych pacjentów znacząco poprawiło standard komplekso-

wego leczenia chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia oraz ułatwiło pracę personelowi medycznemu. Z kolei Oddział Kardiologii Dziecięcej szpitala na gdańskiej Zaspie wzbogacił się o dwa nowe inkubatory oraz głowicę USG wykorzystywaną przy znieczulaniu najmłodszych pacjentów. Rocznie przeprowadzanych jest tam ok. 500 zabiegów kardiologicznych oraz interwencyjnych. Sprzęt przekazała Fundacja Bicie Serca dzięki wsparciu Fundacji LOTOS.

Zresztą najmłodsi zawsze byli w centrum uwagi gdańskiej spółki. Pięć lat temu szczególnie uzdolnionych artystycznie dzieci w trudnej sytuacji materialnej ze szkoły baletowej w Gdań-

skiu otrzymało wsparcie w postaci stypendium artystycznego. Stypendium umożliwiło zakup kostiumów, obuwia baletowego, udział w warsztatach dokształcających, opłacenie choreografa oraz kosztów związanych z udziałem w krajowych oraz międzynarodowych konkursach baletowych. Dzieci, które są uczniami Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej w Gdańsku, zostały wytypowane w oparciu o wyniki corocznych egzaminów promocyjnych, udział w szkolnych projektach, konkursach i festiwalach baletowych.

Nieco starsza młodzież mogła z kolei liczyć na wsparcie Fundacji w Rejsie Niepodległości. Celem wyprawy było uczczenie stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Żaglowiec

Dar Młodzieży odwiedził 23 porty na 5 kontynentach. Przemierzył ponad 36 tys. mil morskich. Najważniejszym punktem wyprawy był udział w Światowych Dniach Młodzieży w Panamie. W rejsie, oprócz załogi stałej, brali udział studenci Uniwersytetu Morskiego w Gdyni, uczniowie szkół morskich ze Szczecina i Świnoujścia oraz laureaci ogólnopolskiego konkursu. Podczas wyprawy byli oni Młodymi Ambasadorami, którzy reprezentowali Polskę za granicą i opowiadali o polskiej historii i kulturze. W sumie przez pokład Daru przewinęło się prawie tysiąc osób.

Fundacja LOTOS nie odcina się także od pamięci historycznej. Ostatnio wsparła budowę pomnika upamiętniającego ofiary zbrodni niemieckiej w Lesie Szpęgawskim. Monument w postaci kamiennego lasu poświęcony jest pamięci zamordowanych podczas II wojny światowej mieszkańców Pomorza. Pomnik został odsłonięty we wrześniu 2019 r.

Skoki, piłka, tenis i... sporty niszowe

Oddzielne miejsce na mapie zainteresowań Grupy zajmuje polski sport, w który LOTOS angażuje się już od wielu lat. Spółka jest Generalnym Sponsorem Reprezentacji Polski w skokach narciarskich, Generalnym Sponsorem Polskiego Narciarstwa oraz Sponsorem Głównym konkursów Pucharu Świata w Wiśle i Zakopanem.

Wspierając zawodowych sportowców, LOTOS nie zapomina też o młodzieży ze sportową pasją. Spółka równie intensywnie pomaga przy programach, które otwierają świat profesjonalnego narciarstwa przed młodym pokoleniem. Rozgrywany od 2005 r. LOTOS Cup to cykl zawodów dedykowany początkującym skoczkom. Konkurs pozwala im ośwoić się z emocjami wielkich zawodów, zarówno z euforią zwycięstwa, goryczą porażki, jak i napięciem rywalizacji. Istnieje także dziecięcy wariant zawodów, czyli LOTOS Cup Kids. LOTOS Cup jest częścią Narodowego Programu Rozwoju Skoków Narciarskich i Kombinacji Norweskiej „LOTOS Szukamy Następców Mistrza”. W program od samego początku zaangażowane są najważniejsze polskie kluby z sekcją skoków narciarskich. Spełnia on funkcję edukacyjną i pomaga znaleźć talenty spośród młodych entuzjastów sportu. LOTOS dba również o szkoleniowców, przyznając comiesięczne stypendium najlepszym trenerom narciarstwa klasycznego w naszym kraju.

Po zakończeniu każdego cyklu LOTOS Cup najlepsi młodzi skoczkowie mogą liczyć na stypendia i nagrody w postaci profesjonalnego wyposażenia. Do tej pory Grupa LOTOS wręczyła sportowcom setki kompletów nart skokowych, kombinezonów skokowych, kasków i butów skokowych. Odpowiednie wyposażenie zwiększa szanse na pojawienie się kolejnych zwycięzców w polskiej reprezentacji skoków narciarskich, którzy w przyszłości staną na podium.

Kolejną dyscypliną, którą wspiera LOTOS, jest piłka nożna. Do 2022 r. spółka jest Głównym Sponsorem Reprezentacji Polski w tej dyscyplinie. Co więcej, Grupa rozszerzyła umowę z PZPN, stając się oficjalnie Głównym Sponsorem Reprezentacji Polski Kobiet. Zasięg opieki Grupy LOTOS nad polską piłką nożną obejmuje także wiele inicjatyw adresowanych do młodych, aspirujących piłkarzy. Program Piłkarska Przyszłość z LOTOSEM jest skierowany do chłopców i dziewcząt, którzy planują związać swoją przyszłość z piłką nożną. W poprzedniej edycji więcej niż 3,5 tys. młodych piłkarzy kształciło się pod okiem

ponad 120 profesjonalnych trenerów. Podobnie jak inne programy edukacyjne, Piłkarska Przyszłość z LOTOSEM służy znalezieniu nowych talentów, ale także umożliwieniu młodzieży amatorskiego uprawiania sportu, dzięki prowadzonym na najwyższym poziomie treningom, wyposażeniu w odpowiedni sprzęt, a także wyjazdom na obozy i stypendia sportowe. Grupa LOTOS podpisała także umowę sponsorską z Polskim Związkiem Tenisowym. W ramach tej współpracy LOTOS wspiera męską i kobiecą reprezentację Polski. Umowa obejmuje także objęcie tytułowym sponsorem program „PZT LOTOS Team – Nadzieje Polskiego Tenisa”, który koncentruje się na wsparciu najzdolniejszych zawodników. Program opiera się na porozumieniu pomiędzy sponsorami

Wspierając zawodowych sportowców, LOTOS nie zapomina też o młodzieży ze sportową pasją. Spółka równie intensywnie pomaga przy programach, które otwierają świat profesjonalnego narciarstwa przed młodym pokoleniem.

#

a sportowcami: tenisiści otrzymają wsparcie finansowe, jeżeli zaś zdobędą trofeum, to przekazują część środków na szkolenia. Osobnym projektem jest PZT LOTOS Polish Tour – cykl zawodowych turniejów, umożliwiający młodzieży rozpoczęcie kariery w tej dyscyplinie. Grupa LOTOS sponsoruje również inne, bardziej niszowe dyscypliny sportowe. To m.in. program „Nadzieje Olimpijskie”, który wspiera obiecujących sportowców z wachlarza dyscyplin olimpijskich. Wszyscy zawodnicy zostali zarekomendowani przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Dzięki sponsoringowi sportowcy

mają optymalne warunki, aby przygotować się do zawodów olimpijskich. Wśród uczestników programu znaleźli się zawodnicy reprezentujący sporty wodne (pływanie, żeglarstwo, kajakarstwo), a także łyżwiarstwo. Oprócz sponsorowania sportu kwalifikowanego, amatorskiego oraz wydarzeń cyklicznych, Grupa LOTOS jest też Głównym Sponsorem Akademickiego Związku Sportowego oraz Głównym Sponsorem Akademickiej Reprezentacji Polski.

Z LOTOSEM na koncert jazzowy albo do opery

Grupa LOTOS wspiera też polską kulturę zarówno na szczeblu lokalnym – w miejscach, gdzie koncert aktywnie prowadzi swoją działalność, jak i ogólnokrajowym.

Wśród licznych projektów wspieranych przez gdański koncert należy zwrócić uwagę na festiwale. LOTOS ceni dobrą muzykę, która dostarcza rozrywki na najwyższym poziomie. Prawdziwą ucztę dla melomanów serwują słynne inicjatywy jazzowe, takie jak np. LOTOS Jazz Festival Bielska Zadymka Jazzowa. Wydarzenia te co roku przyciągają rzesze wielbicieli muzyki, ale także największe gwiazdy światowego formatu. Impreza, którą Grupa LOTOS wspiera od 2004 r., na stałe zapisała się już na muzycznej mapie Polski i zyskała międzynarodowy charakter.

Wśród wydarzeń muzycznych wspieranych przez Grupę LOTOS należy także wymienić również popularne Ladies Jazz Festival czy Siesta Festival. Inicjatywy te cieszą się dużym zainteresowaniem fanów muzyki i pokazują, jak duże jest w Polsce zapotrzebowanie na tzw. sztukę wysoką. Festiwale promują też młodych polskich artystów, którzy mogą zaprezentować się przed szeroką publicznością. Grupa LOTOS jako firma utożsamiająca się z Pomorzem nie zapomina także o instytucjach, które są niezwykle ważne dla życia kulturalnego tego regionu. To m.in. Opera Bałtycka w Gdańsku, która co roku prezentuje średnio cztery premierowe przedstawienia operowe i baletowe, a także koncerty i spektakle edukacyjne dla każdej grupy wiekowej. Koncertem wspiera też Teatr Muzyczny im. D. Baduszkowej w Gdyni oraz Gdański Teatr Szekspirowski i sopocki Teatr Atelier im. Agnieszki Osieckiej. LOTOS wspiera również mniejsze wydarzenia, ważne dla lokalnej społeczności. To m.in. Dni Jasła, Memoriał Majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Międzynarodowy Festiwal Folkloru Karpat czy Dni Czechowicz-Dziedzic.

(P. WOZ.)

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Patriotyzm konsumencki. Jak nie teraz, to kiedy?

Nie jest już żadną tajemnicą, że pandemia koronawirusa przyniesie polskiej gospodarce niepowetowane straty. Sektorem szczególnie narażonym na negatywne skutki ekonomiczne pandemii jest rolnictwo. Sygnały napływające z kolejnych rynków rolnych każą poważnie zastanowić się nad kwestią patriotyzmu konsumenckiego.

Tekst **Jacek Podgórski**

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z wybuchem pandemii koronawirusa uruchomiło kampanię „Kupuj świadomie – Produkt polski”, która ma na celu obudzenie w Polakach patriotyzmu konsumenckiego. Decyzje zakupowe naszych rodaków są dziś szczególnie ważne i mają kluczowy wpływ na utrzymanie stabilności krajowej gospodarki.

Kupowanie polskich produktów rzutuje nie tylko na przychody przedsiębiorstw rolnych, ale także na utrzymanie znaczącego rynku pracy sektora rolnego, wpływy budżetowe z tytułu podatków pośrednich i bezpośrednich, a – finalnie – także na stabilność całej polskiej gospodarki.

Do kampanii dołączyły wszystkie podległe resortowi rolnictwa instytucje oraz wiele najważniejszych dla sektora mediów.

Jak rozpoznać polskie produkty?

Od lat popularną praktyką – z którą mozolną walkę podejmują Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta oraz Instytut Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – jest wykorzystywanie luk prawnych do wprowadzania konsumentów w błąd i oznaczania jako produkty polskie artykułów faktycznie obcego pochodzenia. Dziś proceder ten, także dzięki staraniom wspomnianych służb, ma nieco mniejszy zasięg niż jeszcze kilka lat temu, ale

nie oznacza to, że nasz kraj jest od tych praktyk wolny. Nic bardziej mylnego.

Kwestia ustalenia tego, czy produkt faktycznie pochodzi z naszego kraju, nie jest jednak taka prosta. Podstawową metodą, która z całą pewnością okaże się pomocna, jest wybieranie tych artykułów, których kod kreskowy rozpoczyna się od liczby 590. Jest to jednak metoda zawodna o tyle, że daje konsumentowi informację dotyczącą wyłącznie kraju, w którym producent jest zarejestrowany. Stwarza to możliwość sprzedawania produktów pochodzących z importu przez funkcjonujące na gruncie polskiego prawa przedsiębiorstwa. Liczba 590 może również odnosić się do producentów będących firmami-córkami największych zagranicznych koncernów. Kierując się wyłącznie kodem kreskowym, nie możemy też mieć pewności, że firma funkcjonuje w polskim reżimie podatkowym.

Aplikacja Pola

Sensownym wyjściem z matni niewiedzy wydaje się korzystanie z aplikacji Pola, stworzonej kilka lat temu przez ekspertów Klubu Jagiellońskiego. Można ją za darmo pobrać na urządzenie elektroniczne. Istotą programu jest informacja na temat udziału polskiego kapitału w odniesieniu do konkretnego producenta. Dane podawane są tu w procentach i przybli-

Kwestia ustalenia tego, czy produkt faktycznie pochodzi z naszego kraju, nie jest jednak taka prosta. Podstawową metodą, która z całą pewnością okaże się pomocna, jest wybieranie tych artykułów, których kod kreskowy rozpoczyna się od liczby 590.

#

żają nam wiedzę na temat takich zagadnień jak: kraj zarejestrowania firmy, miejsca uiszczania podatków, umiejscowienia centrów badawczych oraz czy interesujące nasz przedsiębiorstwo nie jest częścią innego zagranicznego przedsiębiorstwa. Aplikacja odpowie także na pytania dotyczące struktury zatrudnienia lub skąd pochodzą użyte w produkcji artykuły.

Model bułgarski

Rząd Bułgarii, celem ratowania krajowych producentów przed skutkami pandemii koronawirusa i związanym z nią ograniczeniem możliwości produkcji rolnej, zobowiązał tamtejsze sieci handlowe do eksponowania właśnie bułgarskich artykułów rolno-spożywczych. Nowe regulacje dotyczą mleka i jego przetworów, mięsa, jaj, miodu owoców i warzyw. Początkowo nalegał, aby krajowe artykuły stanowiły aż 50 proc. asortymentu, ale spotkało się to z twardym sprzeciwem sklepów wielkopowierzchniowych. Niemniej odsetek bułgarskich produktów na półkach sklepowych znacznie wzrósł. Istotną zmianą jest także fakt dokładnego umiejscowienia produkcji. Otóż asortyment pochodzić musi z regionu, w którym położony jest sklep lub – w szczególnych przypadkach – z regionów bezpośredniego przylegających.

*autor jest dyrektorem Instytutu Gospodarki Rolnej

Ten spadek był w głównej mierze skutkiem odejść pracowników na emeryturę oraz nieprzedłużania wygasłych umów o pracę, zawieranych na czas określony. Jednak uzasadnione wydają się przypuszczenia, że w marcu spora grupa pracowników została zwolniona lub otrzymała wypowiedzenia. Szczegółowe dane powinniśmy poznać w maju.

Informacja GUS dotyczyła osób, które pracowały na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony oraz umów terminowych. Trzeba jednak pamiętać, że bardzo liczną grupę stanowią zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych oraz samozatrudnieni – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Badanie GUS nie uwzględniało tej grupy pracowników. Dlatego stopa bezrobocia w marcu może okazać się znacznie wyższa od liczby utraconych etatów.

Intrygujący wzrost

W minionym miesiącu w sektorze przedsiębiorstw zatrudnionych było 6,41 mln osób. Wielu pracowników korzysta z zasiłków chorobowych i wychowawczych. Trudno dziś jednoznacznie odpowiedzieć, czy osoby te wrócą do pracy. Ponadto brak jest informacji z ZUS o dynamice zmian liczby zwolnień lekarskich. Najbardziej optymistyczne prognozy zakładają, że bezrobocie rejestrowane w Polsce może pod koniec tego roku oscylować wokół 10 proc. Pewne zdziwienie mógł wywołać marcowy wzrost wynagrodzeń w przedsiębiorstwach. Wyniósł on 6,3 proc. rok do roku, przy wzroście zatrudnienia w tym sektorze o 0,3 proc. Zdaniem GUS był to efekt wypłat rocznych premii oraz nagród. Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę, że zwolnienia najniżej opłacanych pracowników wywołały statystyczny efekt wzrostu przeciętnej pensji. Po zwolnieniach najmniej zarabiających, wzrost płac powinien się zatrzymać. Według informacji GUS, produkcja przemysłowa w marcu spadła o 2,3 proc. rok do roku, a w porównaniu do lutego wzrosła o 2,4 proc. Z danych wyrównanych sezonowo wynika, że rok do roku spadek wyniósł 4,8 proc., a miesiąc do miesiąca, aż 7,2 proc. O 0,5 proc. zmniejszyły się ceny produkcji zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym.

Te dane pokazują skalę gwałtownego hamowania gospodarki i nadchodzących wyzwań, stojących nie tylko przed przedsiębiorcami, ale i przed całą polską klasą polityczną. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw jest największym pracodawcą w Polsce i zatrudnia ponad 70 proc. wszystkich pracowników. Jednak mimo głównej roli w kreowaniu bogactwa narodowego nie osiągnął bezpiecznego poziomu kumulacji kapitału oraz rezerw, które są niezbędne do przetrwania kryzysu. MŚP poniosą również główny ciężar odbudowy gospodarki po pandemii. Dlatego konieczny jest śmiały program stymulacji fiskalnej dla całego sektora.

Nowa filozofia

Przede wszystkim należałoby rozważyć radykalną zmianę filozofii podatkowej. Poprzez zniesienie opodatkowania dochodów kapitałowych osób fizycznych z tytułu finansowania inwestycji bezpośrednich w przedsiębiorstwa oraz długu państwa (bony skarbowe, obligacje rządowe i samorządowe, publiczne listy zastawne). Trzeba pamiętać o pracownikach i po prostu stworzyć im możliwości pełnego wykorzystania ich możliwości. Wiąże się to z koniecznością zrezygnowania z części obciążeń dochodów, które powiązane będą z dodatkową pracą.

Największym kapitałem polskich firm są ludzie

GUS podał, że w marcu liczba etatów w przedsiębiorstwach, które zatrudniają ponad 9 osób, zmniejszyła się o ponad 34 tysiące w stosunku do lutego. To najgorszy wynik w historii tego badania.

Tekst **Janusz Grobicki**

O ile MŚP nie dysponują finansowymi rezerwami, o tyle ich głównym kapitałem są pracownicy. Ten potencjał powinien być w pełni wykorzystany i nie podlegać ograniczeniom. Źródłem bogactwa jest praca. Ludzie dobrze opłacani za zwiększony trud wyprowadzania gospodarki z kryzysu będą aktywnymi konsumentami i inwestorami. Natomiast państwo skorzysta na „uwolnieniu” ich siły nabywczej, odnotowując zwiększone wpływy z podatków pośrednich. Twierdzenie, że kryzys to szansa, wydaje się banałem. Uleganie panice oraz powszechnie obowiązującemu stanowi oczekiwania na pomoc państwa czy samoistny powrót do normalności jest poważnym błędem. Teraz jest czas niestandardowych działań, poszukiwania nowych wartości i transformacja. To wybór trudnej drogi pod górę, ale również obszar otwierających się możliwości. Np. przedsiębiorcy powszechnie tną wydatki na reklamę i marketing wtedy, gdy właśnie teraz należy szczególnie intensywnie się reklamować. W dodatku cięcia kosztów sprawiają, że opuszczone przez wielu klientów firmy marketingowe i reklamowe są gotowe świadczyć usługi po znacznie obniżonych cenach. Wygrają ci, którzy szukają okazji tam, gdzie inni widzą problemy.

Okres załamania gospodarczego niekoniecznie musi oznaczać bankructwo i utratę środków do życia. Kreatywny stosunek do rzeczywistości, odwaga i gotowość do ciężkiej pracy mogą być podstawą sukcesu. Już można zaobserwować, że gdy wielu biznesom grozi upadłość, są takie, które z odwagą podążają za wartościami, które dziś są najcenniejsze na rynku.

Orientacja na sukces

Przedsiębiorcy, którzy postawili np. na szeroko pojmowane bezpieczeństwo, nie nadążają z zaspokojeniem rosnącego popytu na poszukiwane maski ochronne. Często, przebrnąwszy się niemal z dnia na dzień, podejmowali nowe wyzwanie wtedy, gdy inni z założonymi rękami oczekiwali na kolejny, rządowy pakiet pomocowy.

Doskonałe okazje zdarzają się, kiedy na rynku panuje pesymizm, a nawet panika. Ludzie przyparciu do muru tracą zdolność perspektywicznej oceny sytuacji i nie dostrzegają oczywistych okazji. Najbardziej skorzystają wszyscy, którzy byli pierwsi w identyfikacji nowych potrzeb i trendów. Z reguły najlepsi mają największą zdolność do reorganizacji i zmian. Nie jest to pochodna bogactwa czy zasobności bankowego konta. Najlepsi mają wiedzę, kompetencje, doświadczenie, determinację i odwagę zorientowaną na sukces oraz na osiąganie celów.

Atutem może być nawet „upadek rynku pracownika”. Wkrótce najcenniejsi ludzie zaczną poszukiwać pracy. To okazja do sięgnięcia po najlepszych, na których być może do tej pory nie było stać Twojej firmy. Istotnym czynnikiem wzrostu efektywności i obniżenia kosztów jest praca zdalna. Wydaje się, że dzięki kryzysowi przechodzimy nieoczekiwaną rewolucję cywilizacyjno-technologiczną. To wyzwanie również dla pracowników. W czasie rekrutacji szczególnie cenne będą kompetencje cyfrowe kandydatów na nowe stanowiska pracy. Kryzys to silny bodziec do automatyzacji i digitalizacji przedsiębiorstw.

Być może właśnie kształtuje się nowy model polskiej przedsiębiorczości. Za sukces tej transformacji oraz przygotowanie kraju do odbudowy pomyślności gospodarczej odpowiadają nie tylko pracownicy i przedsiębiorcy. Tej samej kreatywnej odwagi, determinacji i odpowiedzialności oczekujemy dziś od polityków.

#WspieramyPolskieFirmy

Do 21 kwietnia br. wpłynęło ok. 1,5 miliona wniosków o wsparcie w ramach działającej od trzech tygodni tarczy antykryzysowej, czyli pakietu specustaw, które mają pomóc firmom i pracownikom przetrwać trudny czas pandemii. Milion wniosków dotyczy zwolnienia ze składek ZUS. Mając na uwadze nowe okoliczności funkcjonowania w okresie zagrożenia epidemiologicznego oraz wyzwania, z którymi mierzą się teraz przedsiębiorcy, PKO Bank Polski wprowadził szereg rozwiązań pomagających usprawnić działalność polskich firm i zminimalizować skutki, jakie epidemia może wywołać w gospodarce.

– W tym trudnym dla wszystkich czasie staramy się poszukiwać rozwiązań, które ułatwią naszym klientom prowadzenie biznesu. Dbamy o to, aby kontakt z doradcą bankowym coraz częściej odbywał się nie za pośrednictwem oddziału a internetu – mówi Tomasz Frąckowiak, dyrektor Departamentu Klientów Małych i Średnich Przedsiębiorstw. – Część proponowanych działań wynika ze zmian w aktualnej ofer-

cie bankowej, a część to efekt realizacji programu przygotowanego przez rząd. Mamy nadzieję, że będą stanowiły skuteczne wsparcie dla naszych klientów w czasie pandemii – dodaje Frąckowiak.

Udogodnienia dla przedsiębiorców

W ramach tarczy antykryzysowej przedsiębiorcy mają możliwość złożenia wniosku o zwolnienie lub odroczenie terminu płatności składek i należności do ZUS na trzy miesiące. W odpowiedzi na to rozwiązanie rządowe PKO Bank Polski odstąpił od warunku dokonania przez przedsiębiorcę przelewu do ZUS, który do tej pory był wymagany, aby korzystać on ze zwolnienia z opłaty za prowadze-

nie PKO Konta Firmowego. Zmiana będzie obowiązywała do końca czerwca 2020 roku. Dodatkowo Bank obniżył opłatę za wpłatę gotówkową zamkniętą. Nowa opłata wynosi 0,2 proc., minimum 10 zł, zamiast dotychczasowych 20 zł, dla banknotów oraz bilonu. Dzięki temu rozwiązaniu po podpisaniu umowy przedsiębiorcy mogą zostawić pieniądze w specjalnie

W ramach tarczy antykryzysowej przedsiębiorcy mają możliwość złożenia wniosku o zwolnienie lub odroczenie terminu płatności składek i należności do ZUS na trzy miesiące. W odpowiedzi na to rozwiązanie rządowe PKO Bank Polski odstąpił od warunku dokonania przez przedsiębiorcę przelewu do ZUS, który do tej pory był wymagany, aby korzystać on ze zwolnienia z opłaty za prowadzenie PKO Konta Firmowego. Zmiana będzie obowiązywała do końca czerwca 2020 roku.

#

przeznaczonych do tego bezpiecznych kopertach we wskazanych placówkach. Środki będą dostępne po przeliczeniu przez pracownika banku, a wpłacona kwota zostanie zaksięgowana na ich koncie w chwili dokonania wpłaty. Ponadto, dzięki współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, PKO Bank Polski oferuje przedsiębiorcom wsparcie w postaci gwarancji zabezpieczających

splątę kredytu obrotowego lub inwestycyjnego, a także pożyczki przeznaczonej na finansowanie bieżącej działalności przedsiębiorstwa. W związku z obecną sytuacją zakres udzielonej gwarancji został zwiększony z 60 do 80 proc. kwoty udzielonego kredytu, a okres, na jaki można skorzystać z gwarancji, został wydłużony z 27 do 39 miesięcy. Z inicjatywy mogą skorzystać firmy, które 1 lutego br. nie miały zaległości w ZUS i w Urzędzie Skarbowym.

iPKO Biznes i inne usługi online

Wiele usług klienci korporacyjni mogą zrealizować przez serwis iPKO Biznes, co jest szczególnie pomocne w okresie zagrożenia epidemiologicznego. Poza tradycyjnymi usługami, takimi jak składanie dyspozycji dotyczących zarządzania gotówką w firmie czy otwierania i zamykania rachunków pomocniczych, można tą drogą także zamawiać karty debetowe w trzech walutach (PLN, EUR, USD), zamienić potrzebny do autoryzacji token sprzętowy na token mobilny; aktywować kantor internetowy dla firm - iPKO Dealer, prowadzić elektroniczną obsługę produktów finansowania handlu (poprzez dedykowaną aplikację Trade-Service) oraz dodać nowego użytkownika do iPKO Biznes.

Z kolei małym i średnim przedsiębiorcom umożliwiono także korzystanie z innych narzędzi ułatwiających zarządzanie firmą zdalnie z domu, dostępnych z poziomu serwisu iPKO. Przez trzy miesiące dostępna będzie bezpłatnie e - Księgowość umożliwiająca wystawianie faktur online oraz usługa e - Sklepu pozwalająca na założenie sklepu internetowego. Platforma jest zintegrowana ze wszystkimi największymi systemami płatności internetowych, a także z wieloma firmami przewozowymi i kurierskimi.

Cyfrowy obieg dokumentów

W związku z koniecznością funkcjonowania przy zachowaniu zasad dystansu społecznego jeszcze większym zainteresowaniem cieszy się bankowość internetowa. Jednak wymaga ona większej dbałości o bezpieczeństwo klientów. Z myślą o nim PKO Bank Polski opracował rozwiązanie, które ułatwia kontakt oraz obsługę spraw w banku nawet w czasie pandemii. Jednym z nich jest możliwość złożenia pod dokumentami ważnego podpisu elektronicznego. Klienci korporacyjni i samorządowi mogą podpisywać dokumenty przy użyciu podpisu kwalifikowanego mSzafor, który ma moc prawną równoważną własnoręcznemu podpisowi. Dzięki usłudze identyfikacji e - Tożsamość mogą oni kupić online w Krajowej Izbie Rozliczeniowej kwalifikowany podpis elektroniczny w chmurze mSzafor. Klienci korporacyjni podpiszą nim dokumenty dotyczące rachunków, kredytów, kart korporacyjnych, produktów gotówkowych i rozliczeniowych, produktów finansowania handlu, w tym m.in. umów, aneksów, wypowiedzeń, pełno-

mocnictw, Kart Wzorów Podpisów, zmiany danych adresowych, indywidualnych warunków naliczania i pobierania opłat i prowizji.

Od 6 kwietnia nasz bank znacznie rozszerzył zakres możliwości stosowania kwalifikowanego podpisu na prawie wszystkie obszary współpracy z klientami korporacyjnymi, samorządowymi oraz ze spółkami z Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego takimi jak PKO Leasing i PKO Faktoring. Z sukcesem zrealizowaliśmy już kilka tysięcy umów i dyspozycji on-line, a kolejne są w trakcie

– mówi **Dariusz Odzioba**,
DYREKTOR PIONU RELACJI
Z KLIENTAMI KORPORACYJNYMI.

W PKO Leasing przy użyciu podpisu elektronicznego mSzafor można podpisywać wnioski o finansowanie, umowy leasingu, pożyczki oraz aneksy do tych umów. Większość spraw można załatwić online poprzez Portal Klienta czy stronę internetową.

Aby podpisać dokument kwalifikowanym podpisem elektronicznym, klient i doradca ustalają telefonicznie lub mailowo warunki i zakres dokumentów przeznaczonych do podpisu. Następnie doradca wysyła klientowi mailem podpisane cyfrowo dokumenty, a klient podpisuje je podpisem kwalifikowanym i odsyła do doradcy. Podpis jest ważny przez 15 minut od momentu pobrania certyfikatu. W ramach promocji można też korzystać z podpisów jednorazowych wielokrotnie. Rozwiązanie będzie dostępne dla klientów banku za darmo do końca czerwca.

Z kolei przedsiębiorcy posiadający rachunek firmowy w PKO Banku Polskim mogą teraz zdalnie podpisywać umowy ze swoimi kontrahentami i klientami dzięki usłudze Autenti. Przez dwa miesiące można testować narzędzie bezpłatnie, elektronicznie podpisując i wysyłając do 10 dokumentów miesięcznie. Oba rozwiązania umożliwiają cyfrowy obieg dokumentów w firmie. Usprawniają sprzedaż, procesy kadrowe i wiele innych działań niezbędnych w zarządzaniu biznesem.

Więcej informacji na temat wszystkich powyższych usług można znaleźć na stronie internetowej banku www.pkobp.pl

(P. WOZ.)

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Nikt nie da ci tyle, ile obieca PFR

Polski Fundusz Rozwoju (PFR), sztandarowa i hołubiona przez rząd instytucja, ma zacząć wreszcie realnie pomagać małym i średnim firmom, teraz w ramach nowej tarczy antykryzysowej. Czy udźwignie to zadanie? Sprawdziliśmy, jak pomagał do tej pory i czy ma się czym pochwalić.

Tekst **Robert Azembski**

Polski Fundusz Rozwoju powstał w kwietniu 2016 r. jako kontynuacja spółki Polskie Inwestycje Rozwojowe SA (PIR), z państwowym kapitałem zakładowym w wys. ok. 1,3 mld zł, w ramach realizacji rządowego Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Prezesem został wtedy, i do dziś jest nieprzerwanie, Paweł Borys, jeden z najbardziej zaufanych ludzi premiera Mateusza Morawieckiego. Jak głosi jego biogram, „w latach 2001–2005 był pracownikiem SGH, gdzie prowadził badania z zakresu teorii konwergencji ekonomicznej i zależności pomiędzy sektorem finansowym oraz rozwojem gospodarczym” oraz „posiada uprawnienia do zasiadania w radach nadzorczych spółek Skarbu Państwa”. Od 2000 r. związany z zagranicznymi bankami działającymi w Polsce. Od maja 2010 r. do kwietnia 2016 r. dyrektor zarządzający w PKO Banku Polskim S.A., gdzie uchodził za cudowne dziecko, odpowiadając za obszar analiz ekonomicznych, strategię i rozwój grupy kapitałowej oraz relacje inwestorskie.

Grupa PFR

Priorytety Grupy PFR to inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansja zagraniczna polskich przedsiębiorstw oraz obsługa inwestycji zagranicznych. Grupa PFR to BGK, ARP, KUKE, PAIH oraz PARP, z którymi PFR współpracuje przy realizacji rzadko i niechętnie już przywoływanej medialnie Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. W tej tzw. Grupie PFR (nie jest to grupa kapitałowa sensu stricto) BGK wystawia dla firm gwarancje kredytowe, KUKE ubezpiecza obrót handlowy i pomaga w finansowaniu eksportu, ARP udostępnia pożyczki dla MŚP oraz leasing dla branży transportowej, PARP dofinansowanie w postaci dotacji, a PAIH – obsługę inwestycji zagranicznych. I – jak to mówią – wszystko gra. Czy aby jednak na pewno?

PFR, oprócz dość chaotycznego obejmowania udziałów lub akcji dużych przedsiębiorstw (vide: Polskie Koleje Liniowe) i instytucji, także finansowych (vide: Pekao SA), zbiera laury za pracę wszystkich innych członków Grupy. Warto przypomnieć, że prowadzi też ewidencję i system rozliczeń Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPL).

Dobrze, ale co dla MŚP?

– Przedsiębiorczość, zwłaszcza małe i średnie firmy, to dla nas absolutny priorytet. Codziennie, głównie poprzez pogramy BGK czy PARP, docieramy do ponad 100 tys. małych i średnich firm – opowiadał szef PFR Paweł Borys w wywiadzie dla „DGP” w 2017 r.

Czy docierają skutecznie? Tego nie da się łatwo zmierzyć. Cele strategiczne PFR to bowiem inwestycje długoterminowe. To inwestowanie komercyjne dla polskich przedsiębiorstw, w przedsiębiorczość i innowacyjność, czyli innowacyjne firmy. Słowo „innowacyjność” w kontekście PFR odmieniane jest przez wszystkie przypadki, powtarza się we wszystkich medialnych ekspozycjach PRF niczym mantra. – Chcemy, by każda osoba, która ma dobry pomysł, mogła zdobyć nie tylko finansowanie, ale też partnera w postaci profesjonalnych firm zarządzających, menadżerów, którzy pomogą im z tych małych firm tworzyć

Już w pierwszych trzech latach swojego funkcjonowania PFR zrealizował ponad 30 transakcji kapitałowych, inwestując 8,3 mld zł w projekty (różnej wielkości) o łącznej wartości 26,3 mld zł. Grupa PFR zarobiła w te trzy lata 403 mln zł.

#

większe, itd. To jest fundament tego, o czym mówi Mateusz Morawiecki. Jednym z głównych celów Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju jest, aby w Polsce było jak najwięcej innowacyjnych przedsiębiorstw, żeby te firmy miały możliwość wzrostu, chętniej wychodziły na rynki zagraniczne – mówił Paweł Borys w listopadzie 2017 r. „Też (zaznaczenie redakcji) mamy swoją rolę jako PFR”.

Już w pierwszych trzech latach swojego funkcjonowania PFR zrealizował ponad 30 transakcji kapitałowych, inwestując 8,3 mld zł w projekty (różnej wielkości) o łącznej wartości 26,3 mld zł. Grupa PFR zarobiła w te trzy lata 403 mln zł. Zarabiała rok rocznie. Ze sprawozdania finansowego za rok 2018 wynika, że 134,6-milionowy zysk netto był aż o 40 proc. niższy od poprzedniego roku, ale nie to jest tu nawet najistotniejsze. Strata operacyjna, czyli mówiąc w uproszczeniu, obrazująca wyniki działalności podstawowej PFR, była kilkakrotnie wyższa niż w 2017 r. (6,9 mln zł), przy czym głównym źródłem przychodów była dywidenda wpłacona przez Pekao SA w wys. 265,4 mln zł (a zatem o taką kwotę został „osłabiony” sam bank). Warto też zauważyć, że koszty finansowe grupy zwiększyły się z 78 mln zł w 2017 r., aż do 111,6 mln zł w 2018 r. Jaki był w tym udział kosztów osobowych, w tym kosztów zarządczych? Dla zainteresowanych – do sprawdzenia (KRS). Podobnie jak saldo operacji spółki z instytucjami finansowymi. W 2019 r. PFR miał ok. 100 mln zł zysku netto. Jednak wymierne efekty całej działalności, w sensie polepszenia sytuacji małych i średnich przedsiębiorstw, nie są znane. A jeśli w ogóle są, to nie wiedzieć czemu PFR się nimi nie chwali.

Może coś dla startupów?

Część startupów szuka pomocy od państwa, by uporać się z tzw. wyzwaniami. Przychodzi czerwiec 2019 r. i powstaje Szkoła Pionierów PFR. Ogłoszona jako międzynarodowy program edukacyjny, który ma uczyć przede wszystkim praktyki, rozwijać biznesowe umiejętności, umożliwiać roz-

winięcie skrzydeł i wypłynięcie na szerokie wody biznesów technologicznych, a także wspierać innowatorów. Polskie firmy mogą być innowacyjne, a polskie technologie w nich tworzone mogą rozwiązywać globalne wyzwania.

„Szkoła Pionierów PFR nie da gotowego przepisu na sukces, ale pokaże realia pracy, możliwe kierunki rozwoju i przydatne narzędzia. Eksperti i praktycy wspierający Szkołę Pionierów PFR na własnej skórze przekonali się, że warto, świętowali sukcesu i pokonywali kryzysy” – zastrzeżę Fundusz w przewijających się przez media materiałach.

Natomiast w lutym br. ruszyła 3. edycja indywidualnych spotkań ekspertów z mentee w ramach programu mentorskiego PFR. Jak niesie przekaz medialny, Sieć Mentorów PFR to jeden z największych bezpłatnych programów mentoringowych w Polsce dedykowanych startupom. Efekty? Na nie trzeba jeszcze poczekać. Zobaczmy, jak poradzą sobie na rynku promowane przez PFR firmy.

A może venture capital?

– Pieniądze już są dostępne i będą płynęły do gospodarki przez najbliższe lata. Stworzyliśmy także fundusz funduszy dedykowany branży private equity – chwali się Paweł Borys.

25 kwietnia 2017 r. zaczął się nabór pośredników finansowych (funduszy venture capital), chcących inwestować w startupy na wczesnym etapie rozwoju w ramach PFR Starter FIZ, części programu „Start in Poland”. Program zostaje wdrożony w formule funduszu funduszy wraz z czterema funduszami PFR Ventures. Na – jak to wtedy określono – rozdysponowanie czeka 782 mln zł.

Lecą następne miliardy

W ramach tzw. tarczy antykryzysowej 2.0 na konkretne wsparcie mogą podobno wreszcie liczyć małe i średnie przedsiębiorstwa, a także mikroprzedsiębiorcy. Rząd, razem z PFR, ma włożyć w tę tarczę 100 mld zł. Ta kwota „potencjalnie” trafi do ok. 670 tys. firm, które zatrudniają co najmniej jedną osobę i mają rezydencję podatkową w Polsce. Pozostali, jeśli chcą skorzystać z pieniędzy, muszą zobowiązać się, że w ciągu 9 miesięcy przeniosą rezydencję do Polski i w kraju będą płacić podatki. Łącznie do mikrofirm ma trafić 25 mld zł, do małych i średnich – 50 mld zł, do dużych zaś – 25 mld zł.

Tym razem przy finansowaniu PFR chodzić ma o zachowanie miejsc pracy. Liczy się nie tylko wysokość straty, jaką poniosła firma, ale przede wszystkim liczba zatrudnionych. To ona ma decydować o wysokości przyznanego wsparcia. Dotowani mikroprzedsiębiorcy mogą liczyć maksymalnie na 324 tys. zł, a średnio na ok. 72–96 tys. zł na 3 lata i na umorzenie subwencji „nawet” do wys. 75 proc. „Nawet”, bo 25 proc. wartości subwencji będzie bezzwrotna, jeśli przedsiębiorca utrzyma działalność firmy w ciągu 12 miesięcy od otrzymania wsparcia. Kolejne 50 proc. subwencji zachowa, jeśli w tym okresie utrzyma średnie zatrudnienie. Jeżeli jednak zwolni część pracowników, więcej zwróci do państwowej kasy.

Podobnie ma być dla małych i średnich firm, których obrót nie jest większy niż 50 mln euro lub suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro. Subwencja wyniesie tu odpowiednio: 4, 6 i 8 proc. wartości przychodów firmy w 2019 r. Warunkiem otrzymania pomocy jest jednak spadek przychodów dotowany w związku z pandemią o co najmniej 25 proc. po 1 lutym br., w dowolnym miesiącu, w ujęciu miesiąc do miesiąca lub rok do roku. Kwota umorzenia będzie tu zależeć w 25 proc. od utrzymania zatrudnienia, a w 25 proc. – od wielkości straty. Także większe firmy z sektora MŚP mogą liczyć na umorzenie nawet 75 proc. przyznanej subwencji. 25 proc. z tej kwoty zachowają pod warunkiem kontynuacji działalności. Kolejną 1/4 – w zależności od poniesionej przez przedsiębiorstwo straty na sprzedaży i dodatkowo 25 proc. w przypadku utrzymania średniego zatrudnienia w okresie 12 miesięcy. Jeśli przedsiębiorca zwolni część pracowników, procent zwrotu subwencji będzie odpowiednio wyższy. Samozatrudnieni na dotacje PFR nie mają co liczyć.

Skomplikowane? Zobaczmy, jak ta tarcza finansowa zadziała w praktyce. Co zaś wiemy o PFR na dziś? 2,4 mld zł „przepalił” już w kompletnie nieefektywny program „Mieszkanie+”, w ramach którego miało powstać 100 tys. mieszkań, a powstało dotychczas niecałe... 1000, czyli jak łatwo policzyć: 100 razy mniej, niż zakładano! Kolejne 800 mln zł PFR zainwestował w funduszach venture capital w startupy. I jak sam się tym chwali na swojej stronie internetowej, 26,1 mld zł włożył w rozwój polskich firm i gospodarki.

16 kwietnia zwróciliśmy się do biura prasowego PFR z następującymi, konkretnymi pytaniami:

- 21,6 mld zł PFR zainwestował w „rozwój polskich firm i gospodarki”, co jest opisane na stronie internetowej <https://pfr.pl/kim-jestesmy.html>. Ile z tej kwoty zostało zainwestowane i w jakiej formie, w polskie firmy z sektora MŚP?
- Według informacji medialnych, 800 mln zł zostało zainwestowane przez PFR w funduszach venture capital „wspierających polskie startupy” – w jakie wobec tego fundusze v.c. i o jakiej strukturze własnościowej?
- Prosimy o podanie nazw 10 najważniejszych wspieranych przez PFR startupów.
- Grupa PFR (jak sama opisuje na swojej stronie internetowej) zainwestowała 2,4 mld zł w „projekty mieszkaniowe”. Czy ta kwota się zgadza i jakiego okresu dotyczy? Prosimy o podanie liczby mieszkań wybudowanych w ramach Programu „Mieszkanie+”, nazw oraz dat oddania poszczególnych osiedli do użytku, ich lokalizacji oraz średniej powierzchni oddanego do użytku mieszkania.

Do dziś nie otrzymaliśmy odpowiedzi na żadne z pytań, choć według prawa prasowego instytucja publiczna, jaką jest PFR, ma obowiązek udzielić odpowiedzi dziennikarzowi w ramach zapytania. A wracając do efektów „wybitnych osiągnięć PFR”, wygląda na to, że jak na razie ich nie widać. Ciekawe, czy w ogóle się pojawiają. Wątpliwości jak najbardziej zasadne szczególnie teraz, gdy PFR ma mieć tak duży udział w ratowaniu i odbudowywaniu polskich firm na skutek pandemii koronawirusa.

Z korzyścią dla ŚRODOWISKA

Do 2030 r. połowa energii zużywanej przez KGHM Polska Miedź ma pochodzić z własnych siłowni uruchomionych przez spółkę. Jedną z dróg do realizacji tego celu prowadzi przez inwestycje w odnawialne źródła energii (OZE).

Działania te prowadzone są zgodnie ze strategią rozwoju KGHM Polska Miedź na lata 2019–2023, określoną jako 4E. Jej głównymi założeniami są: elastyczność, efektywność, ekologiczność i zgodność z zasadami działania e-przemysłu. KGHM Polska Miedź zużywa obecnie rocznie około 2,8 TWh energii elektrycznej. Z własnych siłowni pozyskuje około 20–25 proc., głównie dzięki instalacjom gazowym. Do 2030 r. chce zwiększyć jednak udział własnej produkcji energetycznej tak, aby zapewniała 50 proc. potrzebnej mocy.

Program rozwoju energetyki własnej KGHM przewiduje w najbliższym czasie utworzenie farm fotowoltaicznych (paneli słonecznych) na obszarze 200 ha własnych gruntów. W tej grupie ok. 160 ha położonych jest w sąsiedztwie miejsc zużycia energii, co ma kluczowe znaczenie dla opłacalności i bezpieczeństwa projektów. Polska Miedź zawiera ponadto umowy Power Purchase Agreement (PPA) w zakresie zakupu energii elektrycznej bez-

pośrednio od producentów energii z istniejących już źródeł odnawialnych. Wynika to z coraz niższych kosztów uzyskiwania energii z OZE przy jednoczesnym wzroście kosztów wytwarzania energii w tradycyjnych źródłach wysokoemisyjnych.

Nowe siłownie oraz plantacje biomasy

Oprócz rozwoju odnawialnych źródeł energii KGHM przewiduje zwiększenie wytwarzania energii elektrycznej z istniejących bloków gazowo-parowych, optymalizację i rozwój innych źródeł konwencjonalnych przez dostosowanie struktury organizacyjnej do zmieniającego się otoczenia. Planowane jest wykorzystanie ciepła z odpadów procesów górniczych i hutniczych oraz wykorzystania paliw alternatywnych. Dla ustabilizowania i zoptymalizowania

Grupa KGHM realizuje proekologiczne inwestycje dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń. Należą do nich m.in. budowa instalacji oczyszczania spalin spełniających normy emisyjne zgodnie z Dyrektywami Parlamentu Europejskiego.

#

procesów zarządzania energią przewiduje się tworzenie magazynów energii elektrycznej. Jeszcze w I półroczu br. KGHM rozpocznie budowę swojej pierwszej siłowni fotowoltaicznej. Ma ona dysponować panelami o łącznej mocy 3 MW. Oprócz wspomnianej farmy przewiduje się już utworzenie kolejnych o mocy 4 MW na terenie Huty Miedzi Głogów oraz 5 MW na terenie rekultywacyjnym piaskowni Obora. Spółka stale poszukuje terenów, na których mogłaby dokonać kolejnych inwestycji, w tym także budowy turbin wiatrowych.

Nie tylko oszczędności są ważne

Realizacja Programu Oszczędności Energii Ciągu Technologicznego zapewniła w ostatnich latach ograniczenie kosztów pozyskania energii ogółem (m.in. prądu elektrycznej, energii ciepła).

Oprócz rozwoju odnawialnych źródeł energii KGHM przewiduje zwiększenie wytwarzania energii elektrycznej z istniejących bloków gazowo-parowych, optymalizację i rozwój innych źródeł konwencjonalnych przez dostosowanie struktury organizacyjnej do zmieniającego się otoczenia.

#

nej i gazu ziemnego) o ok. 14 proc. Przy tej okazji uzyskano też obniżenie emisji dwutlenku węgla (CO₂). Spółka rozpoznała jednocześnie możliwe oszczędności na kolejne lata, przy założeniu wzrostu skali produkcji. Produkcja miedzi ma istotne znaczenie nie tylko w rozbudowie poszczególnych gałęzi gospodarki, ale także w programach zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego efektywność energetyczną i wpływ na klimat. Źródła pozyskania miedzi mają istotne znaczenie dla transformacji klimatycznej, gdyż jest to surowiec możliwy do pozyskania w neutralnej węglowo gospodarce obiegu zamkniętego. Obecnie niemal połowa miedzi wyprodukowanej w Unii Europejskiej pochodzi z odzysku (recyklingu). Przetwórstwo miedzi jest niezbędne do przerobu i odzysku wielu innych cennych materiałów w elektronice, w bateriach, itp. KGHM jako sygnatariusz Agendy 2030 uwzględnia w swoich codziennych zobowiązaniach takie

obszary jak Społeczeństwo, Środowisko, Ekonomia i Gospodarka, Bezpieczeństwo oraz Efektywność Zasobowa. Grupa KGHM realizuje także proekologiczne inwestycje dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń. Należą do nich m.in. budowa instalacji oczyszczania spalin spełniających normy emisyjne zgodnie z Dyrektywami Parlamentu Europejskiego czy kontynuacja budowy nowej instalacji do produkcji dodatku do paliw.

Branża miedziowa liczy na wsparcie Unii

Przyjęty niedawno Europejski Zielony Ład, czyli strategia osiągnięcia przez UE neutralności klimatycznej w 2050 r., oznacza poważne wyzwania dla całego sektora przemysłowego. Na unijnej liście sektorów energochłonnych uprawianych do rekompensat kosztów po-

średnich w latach 2021-2030 nie znalazły się produkcja hutnicza miedzi ani górnictwo metali nieżelaznych. Dla branży miedziowej, będącej dużym konsumentem energii, koszty prądu mają istotne znaczenie, ale nie tylko o pieniądze rzecz się rozbija. W wieloletniej perspektywie są to znaczące dla KGHM kwoty, ale nie najważniejsze. Istotniejsza jest możliwość pozyskiwania energii elektrycznej z własnych źródeł, w jak najdłuższej i najkorzystniej cenowo perspektywie. KGHM może bowiem produkować miedź w Polsce jeszcze przez 40 lat, a w przypadku otrzymania nowych koncesji nawet znacznie dłużej. Władze KGHM zapewniają jednak, że widząc światowe i europejskie trendy, uwzględniono je we wspomnianej strategii z końca 2018 r. na lata 2019-2023.

Spółka rozważa dalszy rozwój energetyki gazowej, chociaż obawia się, że także elektrownie gazowe w UE postawi się na cenzurowanym jak węglowe, bo działają

dzięki spalaniu kopalin. Dlatego KGHM zamierza więcej inwestować w źródła energii odnawialnej (OZE), stąd pomysł uruchomienia budowy pierwszej siłowni fotowoltaicznej, a w planach ujawnienie budowy kolejnych. Energia pozyskana z takich źródeł, mimo sporych nakładów, jest już konkurencyjna cenowo wobec energii od tradycyjnych dostawców sieciowych z uwagi na dodatkowe rozwiązania prawne, m.in. certyfikaty emisji. Oprócz niskich cen ważna jest też pewność dostaw, dlatego farmy będą stawiane tam, gdzie jest możliwość przekazania energii na potrzeby własne. Branża OZE zwraca uwagę na problemy z budową linii bezpośrednio łączących źródła OZE z odbiorcami. KGHM chce zużywać energetyki odnawialnej na własne potrzeby i nie koncentrując się na budowie siłowni dla oddawania energii do sieci.

(AMC)

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

Grupa PGE może wesprzeć rozwój polskiego sektora MŚP

Grupa PGE może wesprzeć rozwój polskiego sektora MŚP poprzez uczestnictwo w rentownych projektach innowacyjnych zgodnych z polityką Grupy. Polscy naukowcy i wynalazcy mają ogromny potencjał, najczęściej brakuje im środków i potrzebują stabilnego finansowo partnera – mówi Wojciech Dąbrowski, prezes Polskiej Grupy Energetycznej.

Rozmawiał Krzysztof Budka

Po wyborze na prezesa PGE zapowiedział Pan „zielony kierunek z uszanowaniem konwencjonalnej podstawy”. Proszę wyjaśnić, co to tak naprawdę oznacza.

Zapowiedziałem zielony kierunek, bo jestem świadomy społecznych oczekiwań wobec takich podmiotów jak PGE w zakresie działań na rzecz klimatu, jak i celów neutralności klimatycznej do 2050 r. i redukcji emisji do 2030 r., wyznaczonych przez unijną politykę klimatyczną. PGE nie działa w oderwaniu od społecznego, gospodarczego i regulacyjnego otoczenia, jesteśmy elementem tego ekosystemu i kształtujemy jakość życia mieszkańców Polski.

Będziemy rozwijać się w zielonym kierunku i oznacza to pozycję lidera w Polsce w energetyce wiatrowej na morzu i lądzie, również dzięki przejęciom. Liderem pozostaniemy również w ciepłownictwie, gdzie

jesteśmy na etapie zaawansowanych rozmów w kilku projektach akwizycyjnych. Zielony kierunek oznacza też zwiększanie liczby instalacji termicznego przetwarzania odpadów, które pozwalają na produkcję energii elektrycznej i ciepła z odpadów, a jednocześnie rozwiązują problem z ich zagospodarowaniem. Planujemy uruchomienie drugiej linii technologicznej w Rzeszowie, analizujemy też inne lokalizacje, w szczególności w tych miastach, gdzie prowadzimy naszą działalność.

Poza zieloną energią z OZE stawiamy również na magazynowanie energii i zagospodarowanie ubocznych produktów spalania (UPS), co jednoznacznie wskazuje, że mamy poważne podejście do działań na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego.

Wracając do pytania – uszanowanie konwencjonalnej podstawy oznacza spojrzenie na jej istotę i znaczenie w polskim systemie energetycznym. Podstawowym

zadaniem PGE jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski. Bez konwencjonalnej podstawy rozwój OZE i jednocześnie zapewnienie stabilnych dostaw energii nie byłoby możliwe.

Reasumując, realizacja zielonego kierunku będzie przebiegać z uszanowaniem konwencjonalnej podstawy i będzie realizowana ze stroną społeczną oraz z korzyścią dla polskiej gospodarki.

Czy Pańskim zdaniem w związku ze stratami, jakie poniesie nie tylko polska, ale cała europejska gospodarka na skutek pandemii koronawirusa, nie powinny ulec weryfikacji cele polityki klimatycznej UE?

Moje stanowisko w sprawie prawa klimatycznego jest jasne i wyraziłem je już na początku marca, jeszcze przed pandemią koronawirusa w Polsce. Jestem przeciwny

twardemu zaostrzaniu celów emisyjnych, ponieważ ich osiągnięcie przez Polskę z technicznego, ekonomicznego i społecznego punktu widzenia nie jest po prostu możliwe.

Jesteśmy gotowi aktywnie przyczyniać się do realizacji ambitnych unijnych celów klimatycznych poprzez inwestycje w niskoemisyjne technologie wytwarzania energii – świadczą o tym zarówno podejmowane przez nas działania, jak i nasze plany. Akcentujemy jednak konieczność zapewnienia odpowiedniego wsparcia. W europejskim prawie klimatycznym wraz z przepisami dotyczącymi celów klimatycznych powinna zostać zapisana zasada proporcjonalnego zwiększenia finansowania w ramach EU ETS dla państw członkowskich o niskim PKB w przeliczeniu na mieszkańca.

Realizacja celów na 2030 r. wymagałaby rezygnacji z węgla i intensywnej wymiany mocy wytwórczych w polskim systemie

Podstawowym zadaniem PGE jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski. Bez konwencjonalnej podstawy rozwój OZE i jednocześnie zapewnienie stabilnych dostaw energii nie byłoby możliwe.

#

elektroenergetycznym na źródła zeroemisyjne. Proces ten musiałby przebiegać w bardzo krótkim czasie, również ze względu na drastyczny wzrost cen CO₂. Administracja rządowa podejmuje działania na rzecz transformacji sektora energetycznego, w którym będzie rósł udział odnawialnych źródeł energii. Akcentuje też potrzebę wprowadzenia mechanizmów osłonowych dla zabezpieczenia inwestycji kluczowych dla modernizacji energetyki.

Jakie największe wyzwania stoją obecnie przed polskim sektorem energetycznym?

Obecna sytuacja może stać się szansą na intensyfikację działań na rzecz budowania energetyki opartej o nisko i zeroemisyjne źródła. Z pewnością wyzwaniem jest takie zbilansowanie miksu energetycznego, żeby coraz bardziej wykorzystywać potencjał odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności systemu.

Transformacja energetyki to przedsięwzięcie nie tylko organizacyjne, ale i finansowe. Wymaga ona kapitałochłonnych inwestycji nie tylko w nowe moce wytwórcze, lecz również w sieci dystrybucyjne. Każda zmiana wpływa na społeczność lokalne. Jesteśmy otwarci na dialog z nimi, ale uzyskanie porozumienia to też wyzwanie. Obraliśmy zielony kierunek, lecz osiągnięcie tego celu wymaga finansowania – mam na myśli zarówno bezpośrednie wsparcie dla inwestycji w energetyce, jak również wsparcie kreujące nową przestrzeń do życia i nowe miejsca pracy.

W jaki sposób Grupa PGE może wesprzeć rozwój polskiego sektora MŚP i wpłynąć na zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki?

Poprzez uczestnictwo w rentownych projektach innowacyjnych zgodnych z polityką Grupy, to jest tych opartych na zmniejszeniu emisyjności oraz poprawiających efektywność energetyczną. Chętnie zaangażujemy się finansowo i organizacyjnie w takie projekty. W czasach kryzysu szczególnie trzeba oglądać przed wydaniem każdą złotówkę. Teraz nie jest czas na wchodzenie w wizjonerskie rewolucyjne projekty, które zwrócić się za 10–20 lat. Polscy naukowcy i wynalazcy mają ogromny potencjał, najczęściej brakuje im środków i potrzebują stabilnego finansowo partnera.

Już wiadomo, że wiele polskich przedsiębiorstw ucierpi na skutek pandemii koronawirusa. W jaki sposób państwo polskie powinno pomóc tym przedsiębiorstwom i jaką rolę powinny odgrywać w tej pomocy spółki z udziałem Skarbu Państwa?

Na skutek pandemii koronawirusa świat mierzy się z problemami gospodarczymi, społecznymi i spadkiem nastrojów wśród przedsiębiorców. W PGE zarządzamy ryzykiem i analizujemy scenariusze wpływu sytuacji, w której się znaleźliśmy, na prowadzoną działalność od najbardziej pesymistycznego do najbardziej korzystnego. Jesteśmy przygotowani na różne scenariusze zdarzeń i odpowiedzialnie

podchodzimy do zarządzania finansami. Szukamy oszczędności, bo szanujemy pieniądze. Stawiamy na naszą podstawową działalność i będziemy ograniczać projekty niezwiązane z tym, do czego jesteśmy powołani. Zintensyfikowaliśmy prace nad przeglądem projektów pod kątem ich zasadności, rentowności, efektywności oraz przydatności dla Grupy PGE i są już tego pierwsze efekty. Zdecydowaliśmy się na zmniejszenie o połowę budżetu sponsoringowego, ograniczając go o 27 mln zł w 2020 r., a w oparciu o wszechstronną analizę podjęliśmy decyzję o zamknięciu bądź o ograniczeniu zakresu zadań, projektów i programów z obszarów Badań i Rozwoju, ICT i inwestycji na łączną kwotę ponad miliard złotych. Decyzja ta jest związana z konsekwentnie realizowaną polityką zarządu PGE, mającą na celu uporządkowanie działalności Grupy i skoncentrowanie aktywności na podstawowej działalności oraz kluczowych, przynoszących marżę projektach. Plany optymalizacji i racjonalizacji działań mieliśmy już przed pandemią COVID-19, znając wyniki finansowe Grupy PGE za rok 2019, ale teraz, w obliczu zaistniałych okoliczności, tym bardziej musimy rozważyć gospodarować naszymi zasobami. Postanowiliśmy akumulować gotówkę i w przyszłości, po ustabilizowaniu sytuacji gospodarczej, rozsądnie ją inwestować, zwiększając przewagę konkurencyjną. Celem jest utrzymanie pozycji lidera na rynku, również poprzez fuzje i przejęcia, które wymagają środków, a także poprzez inwestycje w rozwój, czyli realizację ambitnych projektów, dzięki którym będziemy zmierzać w zielonym kierunku. To my będziemy podejmować współpracę z wykonawcami, aby dzięki temu dać im szansę na dalsze funkcjonowanie i rozwój.

Jesteśmy dużym pracodawcą i dobrze rozumiemy, z jak trudnymi i licznymi wzywaniem muszą mierzyć się przedsiębiorcy. Grupa Kapitałowa PGE skupia się na stabilnych dostawach energii do gospodarstw domowych i działających w Polsce szpitali, firm oraz instytucji. Jesteśmy świadomi naszej odpowiedzialności jako spółki Skarbu Państwa. Nadrzędnym celem jest troska i zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego naszych pracowników. Nie od dzisiaj w centrum zainteresowania stawiamy naszych klientów. Staramy się uwzględniać kontekst warunków, w których obecnie funkcjonują. Wymaga to indywidualnego podejścia, zaufania i partnerstwa biznesowego. W przypadku kłopotów z płatnościami i próśb z tym związanych na ogół podchodzimy do takich wniosków indywidualnie, rozpatrując szerszy kontekst z tym związany. Ważne jest, aby problemy z regulowaniem płatności zgłaszali ci klienci, którzy naprawdę nie mogą ich uregulować. Absolutnie wyjątkowo w tym czasie traktujemy oczywiście szpitale i placówki medyczne, te, które w walce z pandemią odgrywają kluczową rolę.

Chcę podkreślić, że do realizacji naszej podstawowej misji potrzebujemy dyscypliny finansowej. Bez zachowania płynności staniemy przed problemem zagwarantowania dostaw prądu. Naszym celem jest wspólne przejście z klientami przez ten trudny czas. W tym kontekście ważna jest także wspólna odpowiedzialność gospodarcza, aby przeciwdziałać tworzeniu się zatorów płatniczych. Społeczna

samoświadomość jest właśnie teraz bardzo ważna.

Jakie zabezpieczenia pracowników wprowadziło PGE, aby chronić ich przed zarażeniem koronawirusem?

Jako jeden z największych pracodawców w Polsce, zatrudniający 42 tys. pracowników, Grupa PGE konsekwentnie i systemowo podejmuje działania mające na celu ochronę zdrowia i życia pracowników. Wdrożyliśmy pracę zdalną, budujemy świadomość dotyczącą w szczególności podstawowych zasad ochrony przed koronawirusem, profilaktyki, kwarantanny. Podjęliśmy także działania związane z organizacją spółki i organizacją pracy, mające na celu zapewnienie ciągłości działania.

Regularnie odbywają się spotkania zespołów kryzysowych, podczas których analizowana jest sytuacja w spółkach. Pracownicy regularnie otrzymują komunikaty dotyczące rozważań wdrażanych przez administrację rządową, w tym wszystkie komunikaty Głównego Inspektora Sanitarnego. Przeprowadzono obowiązkowe szkolenie e-learningowe, dotyczące koronawirusa i standardów bezpieczeństwa dla wszystkich pracowników.

Większość pracowników wykonuje swoją pracę zdalnie, a ci, którzy przychodzą do zakładu pracy, zostali wyposażeni w środki ochrony osobistej – maseczki, rękawiczki, płyny do dezynfekcji rąk, przyłbice. W intranecie, do którego mają dostęp wszyscy Pracownicy Grupy PGE, powstała sekcja Koronawirus – Informacje. Osiedzieliśmy pracowników Grupy PGE wspiera Infolinię NFZ w dni powszednie w godz. 8–17. Działają wolontariusze, którzy zgłaszają się do wsparcia obsługi Infolinii NFZ w soboty i niedziele w godz. 17–19. Podjęliśmy się opieki nad Powstańcami Warszawskimi.

Grupa PGE włączyła się też do akcji #MAPdlaPolaków i promuje bezpieczną postawę pod hasłem #zostańwdomu, pokazując online'ową działalność instytucji i podmiotów, z którymi współpracują spółki w ramach istniejących umów. Akcja #zostańwdomu skierowana została także do klientów, zachęcając ich do kontaktów z firmą na odległość. Dodatkowo w naszej kampanii medialnej informującej o naszej misji – zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski – dodaliśmy hasła #MAPdlaPolaków i #zostańwdomu, wspierając działania administracji rządowej.

W przypadku naszych spółek obsługujących klientów postawiliśmy w 100 proc. na kontakt zdalny – obsługa telefoniczna i mailowa oraz elektroniczne Biura Obsługi Klienta. Wszystko z myślą o bezpieczeństwie zarówno naszych pracowników, jak i klientów.

Na zakończenie chcę podkreślić, że jesteśmy największym wytwórcą energii elektrycznej i ciepła w Polsce. Naszą rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski. Najważniejszy z perspektywy naszych klientów, jak i całej polskiej gospodarki, jest fakt, że stabilne dostawy energii elektrycznej i ciepła nie są zagrożone. Chcę podziękować pracownikom Grupy PGE za to, że wspólnie udaje nam się przejść przez ten trudny czas i za ich obywatelską postawę.

Polscy inżynierowie tworzą europejski system łączności wojskowej

Stworzenie nowoczesnych systemów wojskowych przekracza możliwości pojedynczego państwa. Nawet tak bogate kraje jak USA, Francja i Niemcy przestały samodzielnie konstruować sprzęt dla sił zbrojnych, coraz częściej robiąc to w ramach współpracy międzynarodowej. W taki sposób powstaje uzbrojenie, ale też systemy łączności.

Polska jest zaangażowana w takie działania. Andrzej Synowiecki, prezes Radmor S.A., zwraca uwagę, że od kilku dekad polscy inżynierowie zatrudnieni w Grupie WB (której współwłaścicielem jest Polski Fundusz Rozwoju) tworzą jedne z najnowocześniejszych rozwiązań w dziedzinach informatyki i radiokomunikacji militarnej na świecie.

Prezes Synowiecki podkreśla, że udział w europejskich programach rozwojowych sprawia, że polski przemysł jest współwłaścicielem opracowanych rozwiązań, a Siły Zbrojne RP mają pełne prawa do ich wykorzystania operacyjnego. Z ekonomicznego punktu widzenia uczestniczenie od początku w międzynarodowych pracach badawczych jest korzystniejsze niż kupowanie później technologii na zasadach komercyjnych.

Łączność w NATO

Informacja odgrywa kluczową rolę na współczesnym polu walki. Brak komunikacji uniemożliwiłby dowodzenie i współpracę krajów NATO. Sprawna łączność pozwala na koordynowanie działań połączonych jednostek wojskowych z różnych państw.

Dotychczas stworzenie sieci komunikacyjnej pociągało za sobą wyposażenie wszystkich sił sojuszniczych w systemy radiowe jednego producenta. Tylko tak mogły łączyć się ze sobą. To rozwiązanie kosztowne, które w dodatku nie bierze pod uwagę potencjału przemysłowego państw sojuszniczych. Utrudnia tworzenie systemów do wymiany informacji niejawnych, co szczególnie istotne dla Ministerstwa Obrony Narodowej.

Radiostacje programowalne

W opracowaniu łączności wojskowej najważniejsze jest bezpieczeństwo narodowe i kontrola narodowa. A to można zagwarantować tylko wówczas, gdy systemy powstają w Polsce, zaprojektowali je polscy inżynierowie i są produkowane przez polski podmiot.

Aby zmniejszyć koszty i zbudować urządzenia, które mogłyby działać w sieciach łączności własnego wojska i w kontaktach ze sprzymierzeńcami, powstała koncepcja radiostacji programowalnych (SDR Radio). Zastosowanie takich urządzeń pozwala każdemu państwu na tworzenie narodowych systemów komunikacji przy jednoczesnym zachowaniu możliwości połączenia z sojusznikami. Wystarczy na radiostacjach zainstalować aplikację tworzącą wspólną modulację radiową (waveform). Oprogramowanie to jest niezależne od urządzenia, producenta i użytkownika. Pozwala łączyć ze sobą wszystkie radiostacje programowalne.

Wspólny europejski projekt

To właśnie opracowanie aplikacji do waveform było zadaniem programu European Secured Software-defined Radio (ESSOR). Jak podkreśla Andrzej Synowiecki, celem strategicznym projektu jest zbu-

W opracowaniu łączności wojskowej najważniejsze jest bezpieczeństwo narodowe i kontrola narodowa. A to można zagwarantować tylko wówczas, gdy systemy powstają w Polsce, zaprojektowali je polscy inżynierowie i są produkowane przez polski podmiot.

#

dowanie i rozwinięcie w ramach współpracy krajów UE zdolności obronnych i zaplecza przemysłowo-badawczego, umożliwiającego wytwarzanie najnowocześniejszych systemów łączności. W Europie brakowało wcześniej skoordynowanych działań w obszarze łączności wojskowej.

Realizowany pod auspicjami Europejskiej Agencji Obrony program finansowały rządy Polski, Finlandii, Francji, Włoch, Hiszpanii i Szwecji. Z każdego państwa wybrano tylko jednego producenta. Synowiecki wyjaśnia, że Radmor S.A. uczestniczył w pracach od samego początku i został „Narodowym Liderem” projektu. Przedsiębiorstwo Grupy WB wraz z zagranicznymi podmiotami utworzyło spółkę joint venture a4ESSOR, zarządzającą programem od strony przemysłowej. Tym samym polska firma stała się jednym z kilku liderów postępu w wojskowej łączności radiowej w Europie i na świecie.

Sukces programu ESSOR

Prace postępowały szybko: zakończono już pierwszy etap i wykonano najważniejszą część projektu: interoperacyjny waveform ESSOR HDR. Wyniki zaprezentowano przedstawicielom NATO i tych państw europejskich, które same pracowały nad podobnymi rozwiązaniami.

Pozytywna ocena pierwszej fazy spowodowała, że Polska, Finlandia, Francja, Hiszpania i Włochy rozpoczęły drugi etap programu. Jego głównym zadaniem było zwiększenie bezpieczeństwa przesyłania danych. To szczególnie istotne w kontek-

ście doświadczeń ostatnich konfliktów zbrojnych, w szczególności na Ukrainie. Siły Federacji Rosyjskiej używają tam zaawansowanych środków walki radioelektronicznej.

ESSOR jest nie tylko jednym z najważniejszych projektów dla Wojska Polskiego, stał się też sztandarowy dla europejskiej inicjatywy PESCO. Radmor S.A. reprezentuje tam polskie interesy i jest ważnym partnerem technologicznym. PESCO jest instytucją finansującą projekt ze składek państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wysokie kompetencje Polaków

Zaangażowanie Grupy WB w ESSOR to jedyny przypadek udziału Polski w międzynarodowych programach badawczych dla wojska. Prace Radmor S.A. odniosły ogromny międzynarodowy sukces i są dowodem wysokich kompetencji Polaków. Inżynierowie z Gdyni wspólnie z kolegami z największych koncernów są w stanie opracować unikalne, nowoczesne rozwiązania i to w tak trudnej dziedzinie jak nowoczesna łączność radiowa.

Znakomite wyniki pierwszego etapu ESSOR spowodowały, że do projektu chcą dołączyć inne państwa UE. Od 2020 r. członkiem programu są Niemcy, które wcześniej samodzielnie próbowały tworzyć swoje radiostacje. Ta decyzja wskazuje, że rozwiązania, w które zaangażowana jest Polska, są uznawane za bardziej zaawansowane i perspektywiczne.

Grupa WB jest ambasadorem polskości w projekcie PESCO. Andrzej Synowiecki podkreśla, że polscy inżynierowie mają ogromny potencjał i trzeba go umieć odpowiednio wykorzystać przy bliskiej współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej. Przykład ESSOR pokazuje, jak duże są korzyści płynące z udziału w międzynarodowych programach wojskowych. Warto zatem poszukać innych obszarów współpracy i wziąć udział w kolejnych międzynarodowych projektach.

Zyski z międzynarodowej współpracy

Udział polskich przedsiębiorstw w wielonarodowych programach badawczych przekłada się na rozwój gospodarki, na miejsca pracy dla polskich inżynierów, promuje polską markę i polskie państwo. Polska zyskuje dostęp do najnowszych technologii wyznaczających standardy łączności wojskowej w XXI wieku. Jako pełnoprawny uczestnik programu, od samego początku finansujący badania, ma prawo do czerpania z nich zysków. Grupa WB w partnerstwie z wielkimi koncernami międzynarodowymi tworzy system i standardy od podstaw, co gwarantuje Polsce pełną wiedzę i kontrolę nad opracowanymi rozwiązaniami. Sukces ESSOR to dowód, że polskie podmioty potrafią zrealizować skomplikowane wielonarodowe projekty badawcze w obszarze obronności. Jest potwierdzeniem, że istnieją w Polsce przedsiębiorstwa, których technologia stoi na najwyższym światowym poziomie.

ARTYKUŁ POWSTAŁ WE WSPÓŁPRACY Z RADĄ GOSPODARCZĄ STREFY WOLNEGO SŁOWA

Kiedyś znów pójdziemy na piwo...

Epidemia koronawirusa diametralnie zmieniła rzeczywistość, w której żyjemy. Branże takie jak turystyka czy gastronomia z dnia na dzień stanęły w miejscu. Inne sektory gospodarki, mimo że ich działanie nie zostało zakłócone tak drastycznie, również musiały dostosować się do zmienionej rzeczywistości. Należy do nich polski przemysł piwowski, który od wielu lat cieszył się stabilną i mocną pozycją na rynku.

Obecnie jego funkcjonowanie zależy nie tylko od kondycji branż powiązanych, ale też od nowych uwarunkowań, w jakich znalazło się społeczeństwo. Konieczność izolowania się od innych i zakaz zgromadzeń powodują, że upłynie jeszcze dużo wody, zanim będziemy mogli znów wyskoczyć ze znajomymi na małe piwo.

Podmuch wiosny nie dla browarów

Wszystko wskazuje na to, że nadchodzące tygodnie nie przyniosą wielkich zmian. Majówka, która tradycyjnie zwiastowała początek piwnego sezonu, w tym roku odbędzie się pod znakiem kwarantanny i izolacji. Mimo coraz ładniejszej pogody, spotkania przy grillu czy w piwnych ogródkach również nie będą możliwe.

Dwie największe imprezy sportowe tego roku: finały mistrzostw Europy w piłce nożnej oraz letnie Igrzyska Olimpijskie, na które tak bardzo liczyli browarnicy, zostały

przełożone. Nie ma mowy o tym, żeby w najbliższym czasie odbywały się imprezy masowe i wydarzenia plenerowe: koncerty, festiwale piwne czy rozgrywki sportowe. Należy się spodziewać, że brak naturalnych kontekstów do konsumpcji piwa odbije się negatywnie na wynikach branży.

– Piwo to napój tradycyjnie kojarzony z okazjami towarzyskimi, różnego typu imprezami, zarówno na świeżym powietrzu, jak i w lokalach, czy po prostu spotkaniami z przyjaciółmi. Dostępne badania konsumenckie pokazują, że piwo to napój wybierany z reguły na spotkania w gronie znajomych. Teraz, kiedy z powodu ścisłej, społecznej izolacji wspólne celebrowanie nie jest możliwe, Polacy nie sięgają jak dawniej po chmielowy trunek. Na dodatek wiele osób, które zdecydowały się na realizację zakupów on-line, nie może go kupić ze względów formalnych – mówi Bartłomiej Morzycki, dyrektor generalny Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce „Browary Polskie”.

Ale to nie jedyne bolączki producentów piwa. Zamknięcie lokali gastronomicznych,

hotele i barów, odpowiadających łącznie za sprzedaż ok. 15 procent produkowanego w Polsce piwa, to kolejna, ogromna pozycja na rachunku strat notowanych przez branżę. Szacuje się, że w zamkniętych lokalach pozostało 60-70 tys. KEG-ów z piwem.

Piwo na pomoc gastronomii

Wobec dramatycznej sytuacji sektora gastronomicznego producenci zrzeszeni w Związku „Browary Polskie” postanowili być solidarni ze swoimi partnerami biznesowymi i nie pozostawili restauratorów samym sobie. Rozpoczęli odbiór niesprzedanego piwa, które w najbliższych tygodniach straci datę przydatności do spożycia. Jego wartość jest szacowana aż na 12 mln zł. Ta kwota może okazać się wyższa, jeśli lokale miałyby pozostać zamknięte również w maju i czerwcu. Wdrażane są też inne formy wsparcia dla placówek gastronomicznych. Wśród nich są takie instrumenty, jak choćby wydłużony termin

Teraz, kiedy z powodu ścisłej, społecznej izolacji wspólne celebrowanie nie jest możliwe, Polacy nie sięgają jak dawniej po chmielowy trunek. Na dodatek wiele osób, które zdecydowały się na realizację zakupów on-line, nie może go kupić ze względów formalnych.

#

płatności dla partnerów, co korzystnie wpłynie na ich płynność finansową. Ponadto, mimo zamknięcia lokali gastronomicznych, firmy piwowarskie nadal zapewniają profesjonalny serwis instalacji do piwa beczkowego. Dzięki temu będą one przygotowane do bezpiecznego uruchomienia i podłączenia beczek ze świeżym piwem w dniu ponownego otwarcia. – Przykłady te pokazują, że produkcja i konsumpcja piwa odbywa się w systemie naczyń połączonych, bo piwo to nie tylko browary, ale również gastronomia, mały i duży handel, usługi transportowe i wiele innych branż powiązanych z jego wytwarzaniem i dystrybucją. Wszyscy ponosimy konsekwencje zaistniałej sytuacji i musimy robić wszystko, aby przetrwać te trudne chwile – tłumaczy Bartłomiej Morzycki.

Nie rzucajcie nam kłód pod nogi

W tym trudnym dla całej gospodarki okresie ważne jest odpowiedzialne postępowanie

państwa, rozumiane jako niewprowadzanie dodatkowych obciążeń oraz obowiązków, które miałyby pogorszyć i tak już nadwątloną kondycję rodzimych przedsiębiorców. Przykładem jest np. tzw. opłata cukrowa, która miałaby być pobierana od napojów słodzonych, w tym od smakowego piwa bezalkoholowego. Prace nad tym rozwiązaniem prowadzone były w okresie, gdy epidemia była daleko od naszego kraju. Dziś już wiemy, jak wielkie spustoszenie wyrządziła w całej gospodarce. Dlatego teraz nie może być mowy o wprowadzaniu tego nowego podatku, gdyż przedsiębiorstwa (podobnie jak konsumenci) i tak już znajdują się w trudnej sytuacji. W pierwszych tygodniach epidemii koronawirusa w Polsce przedstawiciele rządu zapewniali, że dodatkowe, planowane na ten rok obciążenia dla przedsiębiorców zostaną odroczone do roku 2021. Warto, by dane słowo było dotrzymane. Tymczasem sprawa opłaty cukrowej wciąż jest nieprzesądzona i powoduje dużą niepewność wśród setek firm sektora napojowego.

– W tej chwili stabilność to słowo klucz do utrzymania biznesu. Musimy sobie zdawać

sprawę z tego, że nowe przepisy zawsze wymagają większego zaangażowania po stronie producentów. Sytuacja, w której część pracowników pracuje zdalnie lub przebywa na urlopie opiekuńczym w związku z zamknięciem szkół i przedszkoli, jest najgorszym możliwym czasem na implementację nowych przepisów. Nie trzeba przypominać, jak znacząco na system pracy wielu zakładów wpłynął już koronawirus – dodaje Bartłomiej Morzycki. Po wybuchu pandemii koronawirusa w niezwykle trudnej sytuacji znalazły się browary regionalne i kraftowe. Jest ich w Polsce ponad 300. Wszystkie są w znaczącym stopniu lub wręcz całkowicie uzależnione od sprzedaży w pubach, barach i restauracjach. Zamknięcie lokali gastronomicznych sprawiło, że obroty małych browarów obniżyły się znacząco, a w niektórych przypadkach spadły do zera. Przedstawiciele tego segmentu rynku starają się przetrwać trudny okres i formułują bardzo konkretne postulaty dla rządzących. Mogłaby im pomóc choćby tymczasowa legalizacja sprzedaży piwa przez internet. Taki zastrzyk

gotówki potrzebny jest też niczym tlen dla walczących o przeżycie gastronomów. Póki co, ich starania nie przynoszą żadnych efektów.

Co dalej?

Nikt nie wie, co przyniesie przyszłość, ale komentatorzy ekonomiczni oraz przedstawiciele producentów są w jednym zgodni – rok 2020 powinien być rokiem spokoju regulacyjnego. Nowe obciążenia finansowe i administracyjne będą pogłębiały stan niepewności przedsiębiorców i pogorszą i tak już trudną sytuację. W tej chwili priorytetem powinno być utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy i wpływów podatkowych oraz jak najszybsza odbudowa gospodarki. Nowe regulacje nakładające dodatkowe obciążenia na firmy borykające się z wieloma różnymi problemami mogą, a nawet muszą poczekać.

ARTYKUŁ POWSTAŁ WE WSPÓŁPRACY
Z RADĄ GOSPODARCZĄ STREFY WOLNEGO SŁOWA

Istotą problemu jest jednakże strategia średnio- i długofalowa, to właśnie ona zdecydowanie o przyszłej pozycji polskiej gospodarki, w tym także o losach polskich, rodzimych MŚP oraz polskiej klasy średniej. Strategia ta musi uwzględniać globalną zmianę gospodarczą, skojarzoną z pandemią Covid-19, owocującą dekonstrukcją dotychczasowej postaci globalnych łańcuchów wartości dodanej (GVC), a także zwrotem w kierunku gospodarek narodowych.

Podstawą działań powinien być tu wzrost podmiotowości firm z kapitałem krajowym. Skądinąd ta znana i uznana zasada zawarta została w marcowej Uchwale nr 14/2016 Rady Ministrów: „Krajowy kapitał jest podstawą stabilności wszystkich gospodarek rozwiniętych i dynamizowanie jego wzrostu powinno być podstawowym priorytetem państwa (...)”.

Patriotyzm gospodarczy

Także Song Hongbing, światowy ekspert w dziedzinie finansów, autor cyklu książek „Wojna o pieniądź”, podczas pobytu w Polsce w listopadzie 2016 r. stwierdził: „Powinniście budować polską, narodową gospodarkę. Nie ma w historii przykładu, żeby państwo zbudowało swoją potęgę dzięki inwestycjom zagranicznym”.

Tym samym patriotyzm gospodarczy w prezentowanym ujęciu to przede wszystkim dbałość o rozwój i racjonalne wykorzystanie kapitału krajowego. Kapitał krajowy jest podstawą, w oparciu o którą nie tylko my, lecz także nasze dzieci i wnuki powinny dostać szansę niezależnego i podmiotowego bytu gospodarczego.

Potrzebę zwrotu w kierunku gospodarek lokalnych sygnalizują znaczący politycy i eksperci:

Europoseł Zbigniew Kuźmiuk: „Po raz kolejny w sytuacji zagrożenia, tym razem kryzysem pandemicznym, okazuje się, że kapitał ma narodowość, a polskie państwo może liczyć tylko na podmioty z rodzimym kapitałem”.

Wicepremier Jacek Sasin: „Najważniejsza będzie właśnie rola największych firm, tych należących do państwa. To one będą kołami zamachowymi gospodarczego odbicia. One będą w stanie inwestować i pobudzać wzrost, one będą kontrahentem dla małych i średnich polskich firm”.

Prezydent Andrzej Duda inauguruje akcję „Kupuj – Produkt Polski”: „Patriotyzm gospodarczy oraz promocja polskich produktów i usług stają się pilnie potrzebne”.

Prof. Zbigniew Krysiak, prezes Instytutu Myśli Schumana: „Globalizacja w gospodarce ulegnie odwróceniu (...) Myślę, że dojdzie także do ważnych procesów konsolidacyjnych w branżach. W kontekście pozostawiania wytwarzania różnych produktów w kraju”.

Zuzanna Skalska, uznany ekspert międzynarodowy: „Moim zdaniem nastąpi ogromny powrót do lokalnej gospodarki. W firmach już o tym się dyskutuje, bo w tym momencie znacznie łatwiej jest tym, którzy mają dostawców i klientów w promieniu maksymalnie kilkuset kilometrów”.

Nie wszystkie z przedstawionych głosów uznać można za sygnał powrotu do patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako wspieranie kapitału rodzimego. Co znamienne, zarówno Zbigniew Kuźmiuk, jak i Jacek Sasin, mówiąc o roli kapitału polskiego, widzą go zasadniczo jedynie w firmach państwowych. Z kolei akcja „Produkt Polski” jest nieodległa od idei Kongresu 590, utożsamia-

Kot polski, czyli jak przeżyć w ciekawych czasach

Abstrahujemy tu od zakresu i sposobu pomocy doraźnej dla MŚP, procedowanej obecnie. Pragniemy wierzyć, że pomoc taka, tworzona kolejnymi wydaniem tarczy antykryzysowej, umożliwi przetrwanie znakomitej większości polskich MŚP w perspektywie mierzonej kilkoma miesiącami. Mechanizmy takie powinny wejść w życie „na wczoraj” – obecnie na każdą firmę otwierającą działalność przypadają dwie, które ją kończą.

Tekst Jan Parczewski

Potrzebę zwrotu w kierunku gospodarek lokalnych sygnalizują znaczący politycy i eksperci:

#

PREZYDENT

Andrzej Duda

inauguruje akcję „Kupuj – Produkt Polski”: „Patriotyzm gospodarczy oraz promocja polskich produktów i usług stają się pilnie potrzebne”.

#

WICEPREMIER

Jacek Sasin:

„Najważniejsza będzie właśnie rola największych firm, tych należących do państwa. To one będą kołami zamachowymi gospodarczego odbicia. One będą w stanie inwestować i pobudzać wzrost, one będą kontrahentem dla małych i średnich polskich firm”.

#

jącej patriotyzm gospodarczy z kupowaniem produktów oznakowanych kodem 590. Wypada przypomnieć, że produkty takie mogą być w 100 proc. wytworzone za granicą, a osiągnięty z nich zysk transferowany do kraju pochodzenia firmy (sic!). Rządzący najwyraźniej zdają się zapominać, że „kluczem jest nie to, że kapitał ma narodowość, ale to, że kapitał ma poglądy”. (Barbara Fedyszak-Radziejowska, doradca prezydenta RP, wypowiedź z 2017 r.).

Oczekiwania wobec władzy

Czy i na ile nasi decydenci powrócą do idei akcentowanych w latach 2015–2016, nie wiadomo. Oczekiwanie od naszej klasy politycznej, obojętnie, czy sprawującej obecnie władzę, czy też będącej w opozycji, podejmowania działań systemowych, realnie wspierających polski kapitał i polską klasę średnią, jest obciążone bardzo znaczącym ryzykiem.

Z jednej strony mamy pokusę, aby żądać i oczekiwać od ekipy rządzącej działań naszym zdaniem najkorzystniejszych, z drugiej, obserwując realia i uwarunkowania dostrzegamy nieokreśloność tychże szans. Wynika to z faktu, że najpotężniejsi gracze globalni, ukryci często w cieniu, mają swoje własne, nietożsame z naszymi plany, potrzeby i oczekiwania, a Polska jest zdecydowanie bardziej przedmiotem niż podmiotem globalnej gry politycznej.

W gospodarce liczy się jednak efekt, a nie intencje, dlatego też spekulowanie, czy rządzący nie chcą, czy też nie mogą sprostać naszym oczekiwaniom, uznać wypada za niekonstrukttywne.

Kot ma łowić myszy

Deng Xiaoping w roku 1978 położył proroczy fundament pod przyszłość gospodarczą Chin sentencją: „Nieważne, czy kot jest czarny, czy biały. Ważne, żeby łowił myszy”. Życie pokazało, że miał rację. Trudno oprzeć się wrażeniu, że w naszych warunkach wspieranym i kontrolowanym przez państwo naczelnym prawem i obowiązkiem kota nie jest jednakże łowienie, lecz przynoszenie w zębach daniny państwu. Czy uda się to zmienić?

Obecnie obserwujemy zwrot w kierunku łańcuchów wartości dodanej (VAC) krajowych, jak i regionalnych. Warunkiem takiej współpracy, nie tylko ze względu na pandemię, jest rozwój kompetencji cyfrowych, obejmujących oraz integrujących całość łańcucha wartości dodanej, a nie jedynie produkcję, uruchamiając biznesową migrację z obszaru Made in Poland do Created in Poland.

Jak od strony praktycznej budować takie VAC, wzmacniając przy tym rodzime MŚP, także z pomocą niezwykle cennej idei umów wielostronnych wspólnie kontrolowanych, postaramy się odpowiedzieć przy najbliższej okazji.

** autor jest ekspertem Rady Gospodarczej Strefy Wolnego Słowa; materiał w wersji poszerzonej wraz z odniesieniami do źródeł znajduje się na stronie <http://partnerzyzmiany.pl>*

ARTYKUŁ POWSTAŁ WE WSPÓŁPRACY Z RADĄ GOSPODARCZĄ STREFY WOLNEGO SŁOWA

Unijna solidarność to mit

Pandemia koronawirusa pokazała wiele rzeczy, z których dotąd szeroka opinia publiczna nie zdawała sobie sprawy.

Ludziom w Polsce wmawiano na przykład, że Unia Europejska to struktura będąca wyższym stadium rozwoju ludzkości. Świetnie zorganizowana i sprawcza, oparta na zasadach, wśród których są solidarność i praworządność, miała być wzorem dla krajów takich jak nasz. Praktyka pokazała, jak daleki jest ten ideał od rzeczywistości.

Tekst **Kamil Goral**

Kiedy rozpoczął się kryzys wywołany przez koronawirusa, wyszło na jaw, że za fasadą sloganów i patosu kryje się dojmująca bezradność. Unijni dygnitarze z ustami pełnymi lewicowej nowomowy bezradnie rozłożyli ręce. Jedyne, co mieli do zaoferowania, to kontynuacja projektów w rodzaju zielonego ładu i typowy bełkot, którego hasłem jest „więcej Europy”. Nikt tak naprawdę nie wie, co miałyby to znaczyć, poza rosnącymi przywilejami unijnych elit działających poza czyjąkolwiek kontrolą.

Kolejna odsłona znanego spektaklu

Powód jest prosty, realna pomoc to duże pieniądze. Tymczasem od lat wspólnotę trawi podział, którego linię wyznacza sytuacja gospodarcza i poziom zadłużenia. Bogata Północ ani myślała zrzucić się na ratowanie tonącego w długach Południa. Ta sytuacja trwa od lat, jej początkiem był kryzys finansowy z 2008 r., który szczególnie mocno uderzył w takie kraje jak Grecja, Włochy czy Hiszpania. Korzystające na wspólnej walucie Niemcy uzależniły pomoc dla Hellady od ostrych cięć budżetowych, praktycznie zarzynających rozwój tego kraju.

Podobny pakiet serwowany jest w zasadzie do dziś wielu krajom, które mają trudności z sytuacją finansów publicznych. Ostatnio próbowały zbuntować się Włochy, jeszcze kiedy w rządzie Italii był Matteo Salvini. Presja była jednak ogromna i państwo z Półwyspu Apenińskiego poddało się unijnym rygorom fiskalnym, a w międzyczasie lider Ligi Północnej odszedł z rządu. Komisja Europejska bezwzględnie egzekwowała wobec południowców wymogi wynikające z paktu stabilności i wzrostu, czemu ochoczo kibicowano w Berlinie.

Teraz mamy kolejną odsłonę tego spektaklu. Południe domaga się realnej pomocy, mowa jest o drugim planie Marshalla. Tyle że nie wiadomo, kto ten plan miałby sfinansować. Mówimy tutaj o kwotach idących w setki miliardów euro, a przy takich sumach każdy łapie się za kieszeń. Niemcy nie chcą nawet słyszeć o koronaobligacjach, czyli emisji dłużnych papierów gwarantowanych przez wszystkie kraje strefy euro, dające południowcom dostęp do taniego finansowania. Berlin obawia się, że będzie musiał spłacać cudze zobowiązania. Nasi zachodni sąsiedzi od lat korzystają na wspólnej walucie, kiedy jednak ktoś wyciąga do nich rękę po wsparcie, błyskawicznie odwracają wzrok.

Nie ma także mowy o pomocy bezzwrotnej adresowanej do krajów, w które kryzys uderzył najmocniej. Do gry wejdzie najpewniej Europejski Bank Centralny, dostarczając bankom kapitału, aby te następnie pożyczają pieniądze podmiotom gospodarczym.

Kolejny pomysł to inne niż zakładano wykorzystanie funduszy z kończącej się unijnej perspektywy finansowej. Wszystko to jednak nie generuje dodatkowego wsparcia.

Czy będzie co ratować?

Pewną nadzieję na realne wsparcie Unii dają zapowiedzi uruchomienia programu wsparcia zatrudnienia znanego pod nazwą SURE (po ang. Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency, w skrócie SURE). W jego ramach Komisja Europejska pożyczyci pieniądze na rynku finansowym. Mowa jest o 100 mld euro, aby te środki następnie, także w formie tanich pożyczek, skierować do państw członkowskich. Będzie można je wykorzystać na pomoc w ratowaniu miejsc pracy. Warunkiem uruchomienia programu jest zapewnienie

Unijna solidarność to mit. Czy w strefie euro, czy poza nią, liczą się przede wszystkim interesy narodowe. Nie ma obecnie dla nich alternatywy. A już na pewno nie jest nią Unia Europejska, projekt, który coraz bardziej ma charakter ideologicznego wehikułu dla lewicowych idei.

#

gwarancji spłaty zobowiązań zaciągniętych przez Komisję przez 27 państw członkowskich UE. Pytanie zatem, czy wsparcie przyjdzie na czas i będzie co ratować?

Ciekawie będą także wyglądać prace nad nowym unijnym budżetem. Wiele wskazuje na to, że będzie miał on zupełnie inny kształt, niż pierwotnie planowano. Więcej pieniędzy powinno się w nim znaleźć na takie cele jak wsparcie dla firm, szczególnie tych z sektora MŚP. Unia ma realizować wielkie programy inwestycyjne, nazywane – chyba na wyrost – przez szefową Komisji Europejskiej Ursulę von der Leyen drugim planem Marshalla dla Europy. Problem polega na tym, że dotąd nie padła deklaracja, że ów budżet będzie większy, niż dotychczas zakładano. Najpewniej będzie bardzo trudno wynegocjować jego znaczne powiększenie z powodów, które wskazywane były wyżej. Unia nie zamierza również rezygnować z polityki klimatycznej i zielonego ładu, co ma także znaleźć odzwierciedlenie w siedmioletniej perspektywie finansowej. Innymi słowy, ów wielki plan odbudowy unijnej gospodarki może się okazać wielkim niewypałem.

Jaki z tego wniosek? Głównie taki, że unijna solidarność to mit. Czy w strefie euro, czy poza nią, liczą się przede wszystkim interesy narodowe. Nie ma obecnie dla nich alternatywy. A już na pewno nie jest nią Unia Europejska, projekt, który coraz bardziej ma charakter ideologicznego wehikułu dla lewicowych idei. Gdyby unijnym decydentom zależało na rozwiązywaniu prawdziwych problemów, być może zamiast zielonym ładem zajęliby się walką z wewnątrzunijnymi rajami podatkowymi. Ich funkcjonowanie to koszt 170 mld euro rocznie. Czy te pieniądze nie przydałyby się teraz na ratowanie europejskiej gospodarki? Takie pytania należy stawiać. Mogą być one skutecznym remedium na propagandę sukcesu płynącą z Brukseli.

FORUM

POLSKIEJ GOSPODARKI

PARTNER STRATEGICZNY WYDANIA

PARTNERZY WYDANIA

Bank Polski

Jesteśmy liderem w produkcji miedzi i srebra.
Umożliwiamy rozwój nowoczesnego świata.

KGHM Polska Miedź S.A. | ul. M.Skłodowskiej-Curie 48 | 59-301 Lubin | www.kghm.com

Czwartek-Piątek
30/04-1/05/2020

gpcodziennie.pl | niezalezna.pl | facebook.com/GPCodziennie
twitter.com/GPCodziennie | redakcja@gpcodziennie.pl
Biuro ogłoszeń: reklama@gpcodziennie.pl, tel. 22 659 01 74
Dodatek Mazowiecki: dodatekmazowieckigpc@swsmedia.pl

Oprócz Warszawy i Radomia
do badania próbek pod kątem
koronawirusa zostały przez
województwo mazowieckiego
wyznaczone także Siedlce.
Laboratorium w Radomiu ma
ruszyć za kilka dni

EPIDEMIA RAPORT Z MAZOWSZA

W maju laboratorium w Radomiu

Wyposażenie laboratorium przyjechało do Radomia z Korei Południowej | fot. Pixabay/d

W maju w radomskim sanepidzie ruszy laboratorium. Dzięki niemu mieszkańcy Radomia i okolic szybciej otrzymają wyniki testów na koronawirusa. W Wierzbicy sytuacja w DPS się stabilizuje. W Warszawie wyzdrowiało 43 z 78 podchorążych szkoły pożarniczej. Opuścili już izolatorium i szpital MSWiA.

Jarosław Molga

Mamy już pełne wyposażenie. Od dzisiaj trwają szkolenia załogi – mówi Lucyna Wiśniewska, dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu. – Wkrótce będziemy wykonywać testy, jak tylko zostaniemy wpisani przez ministra zdrowia na listę laboratoriów, które mają prawo badać koronawirusa. W tym celu musimy wykonać próbnie kilka testów. Jest to jeszcze sprawdzane przez Państwowy Zakład Higieny – dodaje. Wyposażenie laboratorium przyjechało do Radomia z Korei Południowej. Jego zakup sfinansowała Giełda Papierów Wartościowych. Oprócz Warszawy i Radomia do badania próbek pod kątem koronawirusa zostały przez wojewodę mazowieckiego wyznaczone także Siedlce. Labo-

ratium w Radomiu ma ruszyć za kilka dni.

W położonej pod Radomiem Wierzbicy sytuacja w Domu Pomocy Społecznej jest trudna, ale stabilna. Przebywa tam 75 pensjonariuszy, spośród których 61 zakażonych jest koronawirusem. Opiekę w DPS pełni 12 osób z personelu, w tym cztery zainfekowane. W środę okazało się, że zarażony koronawirusem jest policjant z Wierzbicy. Miejscowy posterunek policji został od razu zamknięty. Pozostali policjanci są na kwarantannie. Służbę na terenie gminy przejęli funkcjonariusze z Komendy Miejskiej Policji w Radomiu.

Stabilizuje się sytuacja zakażeń koronawirusem wśród studentów Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Obecna sytuacja w SGSP jest ustabilizowana. We wtorek koronawirusa potwier-

dzono u podchorążego przebywającego na kwarantannie w SGSP. Z grupy 78 słuchaczy, u których do tej pory potwierdzono koronawirusa, 43 wyzdrowiało i opuściło izolatorium oraz Centralny Szpital Kliniczny MSWiA. Pozostali podchorążowie, u których potwierdzono koronawirusa, przebywają nadal w izolatorium. SGSP zapewnia, że ich stan zdrowia jest dobry.

Według danych mazowieckiego sanepidu wczoraj w regionie liczba osób objętych kwarantanną domową wynosiła 7274. Objętych izolacją domową było 661 osób, w izolatorium przebywało siedem. Nadzorem epidemiologicznym objętych było 3485 osób. Hospitalizowanych z powodu podejrzenia zachorowania na COVID-19 było 698 osób. Liczba przypadków potwierdzonych laboratoryjnie wynosiła 2427.

TARGÓWEK

Wybory w cieniu koronawirusa

Radni rozmieszczeni w kilku pomieszczeniach, zasiadający przy oddzielnych stolikach, w masceczkach na twarzach – tak wyglądały śródkowe wybory nowego burmistrza stołecznego Targówka. – Wybory mają się odbyć z zachowaniem wszystkich obecnie obowiązujących wymogów – informował radny Targówka Cezary Wąsik. Część radnych ma zasiadać w sali plenarnej, natomiast reszta – z uwagi na konieczność zachowania odpowiedniej odległości – będzie rozmieszczona w kilku innych pomieszczeniach. Dopiero na czas głosowania opuszczą swoje miejsca, aby wrzucić głos do urny – opowiadał Wąsik. Pierwszego maja burmistrz warszawskiego Targówka Sławomir Antonik obejmie funkcję prezesa zarządu Spółdzielni

Mieszkaniowej „Bródno”. Tym samym przestanie pełnić funkcję wójt dzelnicy. Antonik sprawował ją od 2013 r. W spółdzielni „Bródno” był dotychczas przewodniczącym rady nadzorczej. W związku z rezygnacją wieloletniego prezesa zarządu spółdzielni Krzysztofa Szczurowskiego na jego stanowisko wybrano nową osobę. W ocenie Wąsika niemal pewne było, że na burmistrza wybrana zostanie Małgorzata Kwiatkowska, dotychczasowa zastępczyni Antonika i podobnie jak on związana ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Bródno”. Na Targówku rządzi koalicja złożona z osób powiązanych z Platformą Obywatelską i działaczy związanych ze spółdzielnią.

(oprac. jm)

foto: Tomasz Adamowicz/Gazeta Polska

DANE Z RADOMIA

KORONAWIRUS \ Według komunikatu powiatowego inspektora sanitarnego wczoraj w Radomiu i powiecie radomskim (stan na godz. 13) liczba osób objętych kwarantanną domową wynosiła 813. Izolacją domową objęte były 133 osoby, a nadzorem epidemiologicznym 482. Hospitalizowanych z powodu podejrzenia lub zakażenia COVID-19 jest 76 osób. Liczba przypadków potwierdzonych laboratoryjnie: 420.

fol. Jan Środa/Gazeta Polska

INWESTYCJE

Kolejne obwodnice miast

Do 2028 r. Skaryszew, Łąck oraz Zwoleń w województwie mazowieckim zyskają nowe obwodnice – tak wynika z programu inwestycyjnego zatwierdzonego przez ministra infrastruktury. Nowe trasy będą miały około 18 km.

Anna Gębalska-Bereks

Obwodnice Skaryszewa, Łącka i Zwolenia będą stanowiły ważny element układu komunikacyjnego Mazowsza – powiedział szef resortu infrastruktury Andrzej Adamczyk. Obwodnica Skaryszewa będzie miała długość ok. 6 km i powstanie w nowym śladzie drogi krajowej nr 9 jako droga klasy GP (główniej o ruchu przyspieszonym). Będzie ona zaprojektowana w układzie ruchu północ-południe, po wschodniej lub zachodniej stronie miejscowości – w zależności od wybranego wariantu. W ten sposób z centrum Skaryszewa zostanie wyprowadzony ruch tranzytowy. Jak informuje resort, inwestycja poprawi warunki i bezpieczeństwo ruchu dalekobieżnego i regionalnego na DK9 na trasie Radom-Ilża-Opatów, a więc docelowo między przy-

szłymi drogami ekspresowymi S12 i S74. Uzyskanie decyzji środowiskowej planowane jest w pierwszej połowie 2023 r.

Obwodnica Łącka ominie istniejącą zabudowę prawdopodobnie po północno-zachodniej stronie obecnego przebiegu DK60. Jednak ostateczny przebieg trasy zostanie określony w decyzji środowiskowej, której uzyskanie planowane jest także na pierwszą połowę 2023 r. Obwodnica Łącka zdaniem ministerstwa infrastruktury poprawi ruch na DK60, która jest obecnie alternatywną północną obwodnicą aglomeracji warszawskiej.

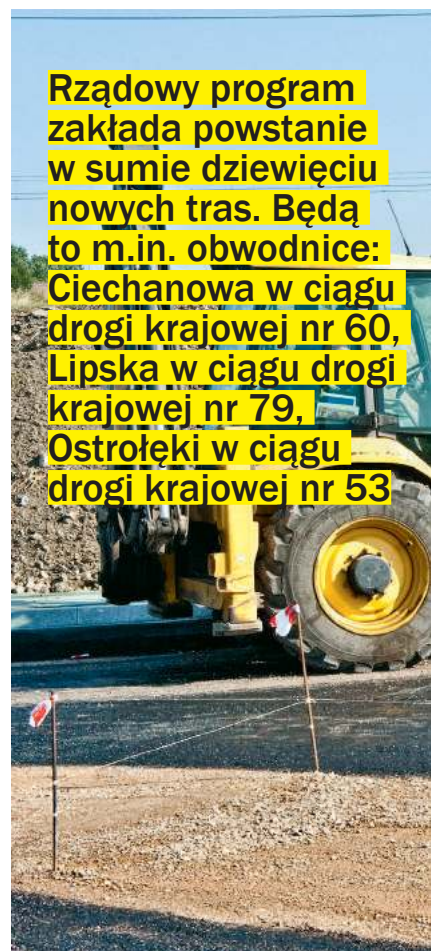
Zgodnie z planem resortu najdłuższą trasę, bo 9-km, będzie miała obwodnica Zwolenia. W tym przypadku trasa zostanie zaplanowana w nowym śladzie, w układzie północ-południe po wschodniej lub zachodniej stronie miejscowości. Początek obwodnicy planowany jest na węźle projektowym

\\ Zgodnie z planem resortu najdłuższą trasę, bo 9-km, będzie miała obwodnica Zwolenia. W tym przypadku trasa zostanie zaplanowana w nowym śladzie, w układzie północ-południe po wschodniej lub zachodniej stronie miejscowości \\

na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 79 oraz przyszłej drogi ekspresowej S12. Celem mają być wyprowadzenie ruchu z centrum Zwolenia oraz poprawa warunków i bezpieczeństwa ruchu dalekobieżnego i regionalnego na DK79 Piaseczno-Góra Kalwaria-Sandomierz.

– Na terenie województwa mazowieckiego w ramach rządowego programu budowy 100 obwodnic na lata 2020–2030 powstaną inwestycje o łącznej długości ok. 18 km. Trzy nowe obwodnice: Skaryszewa, Łącka i Zwolenia będą stanowiły ważny element układu komunikacyjnego Mazowsza. Efektami realizacji programu będą poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej – mówi w rozmowie z „Dodatkim Mazowieckim” Andrzej

Rządowy program zakłada powstanie w sumie dziewięciu nowych tras. Będą to m.in. obwodnice: Ciechanowa w ciągu drogi krajowej nr 60, Lipska w ciągu drogi krajowej nr 79, Ostrołęki w ciągu drogi krajowej nr 53

Bittel, sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury. To jeszcze nie wszystko. Rządowy program zakłada powstanie w sumie dziewięciu nowych

REKLAMA

Codziennie
w „Codziennej”

Serwis

ANTY COVID-19

Gazeta
Polska
codziennie

- Pełna wersja serwisu dostępna dzięki prenumeracie cyfrowej naszej gazety
- Wszystko co trzeba wiedzieć, by być bezpiecznym!

PROMOCJA E- PRENUMERATY

- www.prenumerata.gpcodziennie.pl
- tel. 501 678 819

- 4 zł – PAKIET TYGODNIOWY
- 16 zł – PAKIET MIESIĘCZNY
- 46 zł – PAKIET KWARTALNY

UMOWA NA PRZYSTANEK

RADOM \ PKP Polskie Linie Kolejowe SA podpisały we wtorek umowę na budowę przystanku Radom Wschodni z wykonawcą dokumentacji projektowej – Zakładem Robót Komunikacyjnych „Dom”. Nowy przystanek powstanie w 2021 r. pod wiaduktem drogowym w ciągu ul. Żeromskiego.

fot. Jan Środa/Gazeta Polska

WYPADKI W PRACY

STATYSTYKA \ W ub.r. w województwie mazowieckim wypadkom przy pracy uległo ponad 10 tys. osób, spośród których śmierć poniosło 30 pracowników – podał Urząd Statystyczny w Warszawie. Najczęściej poszkodowani są mężczyźni zatrudnieni w przemyśle i budownictwie.

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

Obwodnice powstaną szybko, ale nie w kilka miesięcy. Mieszkańcy muszą uzbroić się w cierpliwość
| fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

tras. Będą to jeszcze obwodnice: Ciechanowa w ciągu drogi krajowej nr 60, Lipska w ciągu drogi krajowej nr 79, Ostrołęki w ciągu drogi krajowej nr 53,

Pułtusza w ciągu dróg krajowych nr 57 i 61, Siedlec w ciągu drogi krajowej nr 63 oraz Sokołowa Podlaskiego w ciągu dróg krajowych nr 62 i 63.

ZMIANY W ROZKŁADZIE JAZDY

Metro na majówkę

Jak informuje Warszawski Transport Publiczny, w dniach od 30 kwietnia do 3 maja nastąpią zmiany w kursowaniu metra.

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

30 kwietnia (czwartek) linie metra M1 i M2 będą kursowały wg rozkładów jazdy obowiązujących w dzień powszedni bez kursów nocnych. 1 maja (piątek) linie metra M1 i M2 będą kursowały wg rozkładu jazdy obowiązującego w dzień świąteczny z kursami nocnymi. 2 maja (sobota) linie metra M1 i M2 będą kursowały wg rozkładu jazdy obowiązującego w sobotę z kursami nocnymi. 3 maja (niedziela) linie metra M1 i M2 będą kursowały wg rozkładu jazdy obowiązującego w dzień świąteczny bez kursów nocnych.

W związku z pracami konserwacyjnymi na linii metra M1 w dniach 1–3 maja wprowadza się następującą organizację ruchu:

1. Przez cały wyżej wymieniony okres linia metra M1 będzie kursowała na odcinku Politechnika – Młociny. W nocy z 1 na 2 maja oraz z 2 na 3 maja odjazdy ze stacji końcowych Młociny i Politechnika oraz ze stacji pośrednich będą realizowane wg aktualnie obowiązujących rozkładów jazdy.

2. Na odcinku Kabaty – Politechnika uruchamia się linię zastępczą ZM1 na następującej trasie: (w kierunku krańca pl. Konstytucji) Metro Kabaty 01 – al. Harcerzy Rzeczypospolitej – Rolna – al. Wilanowska – Puławska – Woronicza – al. Niepodległości – Batorego – Waryńskiego – rondo Jazdy Polskiej – Waryńskiego – Metro Politechnika 08 – Waryńskiego – pl. Konstytucji 10 oraz (w kierunku krańca Metro Kabaty) pl. Konstytucji 10 – pl. Konstytucji – Waryńskiego – rondo Jazdy Polskiej – Waryńskiego – Batorego – al. Nie-

podległości – al. Wilanowska – przejazd przez pętlę Metro Wilanowska – Metro Wilanowska 10 – al. Wilanowska – Rolna – al. Harcerzy Rzeczypospolitej – al. KEN – Metro Kabaty 02. Kursowanie linii ZM1 na trasie podstawowej będzie się odbywało na podstawie specjalnego rozkładu jazdy z częstotliwością co ok. 3 min.

3. Zmienia się przebiegi tras linii 710 (Piaseczno (Kościelna) – ... – Warszawska – Drewny – Przyczółkowa – Wilanów 06), 724 (Piaseczno (Gerbera) – ... – Przekorna – Drewny – Przyczółkowa – Wilanów 06) i 742 (Góra Kalwaria (Rynek) – ... – Przekorna – Drewny – Przyczółkowa – Wilanów 06). Kursowanie linii 710, 724, 742 będzie się odbywało na podstawie specjalnych rozkładów jazdy.

4. Uruchamia się linię zastępczą Z39 na trasie: os. Kabaty 05 – al. KEN – Wąwozowa – Relaksowa – Rosnowskiego – Korbońskiego – Drewny – Andrutowa 04. Kursowanie linii Z39 będzie odbywało się na podstawie specjalnego rozkładu jazdy.

5. Zmienia się przystanek krańcowy linii 166. Zamiast przystanku Os. Kabaty 04 obowiązuje przystanek Os. Kabaty 03.

6. Zmienia się przystanek krańcowy linii 179. Zamiast przystanku Os. Kabaty 02 obowiązuje przystanek Os. Kabaty 06. Kursowanie linii 166 oraz 179 będzie się odbywało na podstawie specjalnych rozkładów jazdy.

7. Wznawia się funkcjonowanie przystanków: Metro Wilanowska 14, Metro Imielin 03, Metro Kabaty 01.

(oprac. jm)

POŻARY LASÓW I ŁĄK

Ogień trawi region

Od początku roku w województwie mazowieckim zanotowano 1000 pożarów w lasach i 4400 pożarów traw – poinformował rzecznik komendanta wojewódzkiego PSP w Warszawie mł. bryg. Karol Kierzkowski.

W latach 2016, 2017 czy 2018 w województwie mazowieckim było ok. 5000 pożarów traw i 1200 pożarów w lasach w ciągu 12 miesięcy. Teraz doszło do 4400 pożarów traw i 1000 pożarów lasów, a jest dopiero kwiecień. Instytut Badawczy Leśnictwa informował w poniedziałek, że prawie wszystkie lasy na obszarze Polski objęte są obecnie trzecim, najwyższym stopniem zagrożenia pożarowego. Na dwóch obszarach – na Pomorzu i Mazurach – utrzymuje się średni poziom zagrożenia.

Duże zagrożenie pożarowe w lasach, spowodowane suszą, utrzymuje się od wielu tygodni, co sprzyja łatwej inicjacji ognia. W ponad 50 proc. miejsc pomiaru ściółki jej wilgotność spadła do rzadko notowanego poziomu wynoszącego 6–8 proc. Prawie wszystkie pożary lasów i traw spowodowane są umyślnymi podpaleniami oraz nieostroż-

**\\ Prawie wszystkie pożary lasów i traw spowodowane są umyślnymi podpaleniami oraz nieostrożnością ludzi przebywających w pobliżu terenów leśnych, łąk i nieużytków **

nością ludzi przebywających w pobliżu terenów leśnych, łąk i nieużytków.

Z danych przekazanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie wynika, że od poniedziałku 20 kwietnia do niedzieli 26 kwietnia na terenie województwa mazowieckie-

go powstały 283 pożary w lasach oraz 607 pożarów traw. Najwięcej zdarzeń związanych z pożarami lasów wybuchło na terenie powiatu wołomińskiego (51), radomskiego (36) oraz piaseczyńskiego (21).

Do jednego z poważniejszych tego typu zdarzeń w minionym tygodniu doszło w miejscowości Nadkole w powiecie węgrowskim, gdzie płonęły trzy hektary ściółki leśnej. W działaniach brało udział 88 strażaków oraz 19 samochodów. Gaszenie pożaru trwało ponad 8 godz. Kolejny duży pożar miał miejsce w miejscowości Międzyzyles w powiecie wołomińskim – tam paliło się osiem hektarów poszycia leśnego. Do poważnych pożarów poszycia leśnego doszło również w powiatach przysuskim i radomskim. Poszycie leśne i nieużytki rolne płonęły w powiecie grójeckim, a trawy nad rzeką Pilicą w powiecie białobrzeskim oraz otwockim.

Od początku stycznia powstało już ponad 4,4 tys. pożarów traw oraz tysiąc pożarów w lasach. Tylko w kwietniu tego roku mazowieccy strażacy uczestniczyli w gaszeniu ponad 2,5 tys. pożarów traw oraz 857 pożarów w lasach.

(oprac. jm)

(asz)

30/kwietnia 2020 – 7/maja 2020

CIENKA CZERWONA LINIA

DRAMAT WOJENNY, **PIĄTEK** 1.5 GODZ. 22.55, POLSAT

Nagrodzona Złotym Niedźwiedziem, zrealizowana z rozmachem ekranizacja słynnej powieści Jamesa Jonesa relacjonuje losy oddziału amerykańskich żołnierzy walczących w bitwie pod Guadalcanal. Gdy żądza zwycięstwa słabnie, przeradzając się w walkę o przetrwanie oraz opanowanie militarnego i moral-

nego chaosu, wszystkich żołnierzy – od wysokich rangą oficerów aż po szeregowych – zaczynają łączyć niezwykle silne więzi emocjonalne, które niejednokrotnie decydują o ich życiu i śmierci. W rolach głównych m.in.: Jim Caviezel, Nick Nolte, Sean Penn i Woody Harrelson.

RYSZARD CZARNECKI
(europoseł PiS)

PONIEDZIAŁEK 4.5 godz. 18.05, TVP HISTORIA

Album Skalskiego

Dokument Zbigniewa Kowalewskiego o jednym z najlepszych i najdzielniejszych polskich lotników w wojnie z Niemcami. Stanisław Skalski, inaczej niż większość jego kolegów spod znaku biało-czerwonej szachownicy, wrócił do Polski w 1947 r., aby robić swoje. Po roku aresztowany przez UB, skazany na karę śmierci, przez cztery lata siedział w celi śmierci, nie wiedząc o zamianie kary na dożywocie! Potem, honorowany najwyższymi odznaczeniami państwowymi, próbował także sił w polityce (był kandydatem ZChN do parlamentu). Jeden z pokolenia II Rzeczypospolitej, które nigdy nie pytało: „Polsko, co możesz mi dać?”, tylko każdego dnia zadawał sobie pytanie, co sam może zrobić dla ojczyzny.

PONIEDZIAŁEK 4.5 godz. 22.30, TVP1

Ślad

Reportaż znanej dokumentalistki Marii Wiernikowskiej: polska rodzina w Kazachstanie. Jak się tam znalazła? Fragment tragicznej polskiej epopei z lat 30., 40. i 50. XX w. Przy tej okazji autorka stara się pokazać postsowiecką Azję, na którą dziś składają się niepodległe kraje, w różnym stopniu zależne od Moskwy.

WTOREK 5.5 GODZ. 22.50, TVP2

O ojcach i synach

Syryjski reżyser żyjący poza krajem Talal Derki wraca do ojczyzny, aby nakręcić dokument o islamskich fundamentalistach. Dla nich dżihad – święta wojna z niewiernymi – stał się przeznaczeniem. Reżyser przenika do muzułmańskiej rodziny, w której już dzieci są przysposabiane do terroryzmu... Ile takich rodzin jest na całym Bliskim Wschodzie oraz, uwaga, w muzułmańskich rodzinach w Europie Zachodniej i USA?

PODRÓŻNICZY ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 2.5 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Przed nami druga część cyklu o największych drzewach świata: o kalifornijskich sekwojach. To kolejna dawka przyrodniczej wiedzy podawanej w iście reporterskim stylu pełnym ciekawostek i zaskakujących historii. Czy wiesz np., jaką grubość może mieć kora sekwoi? Albo dlaczego Amerykanie lubują się w robieniu w największych drzewach świata charakterystycznych tuneli? Jak rozmnażają się sekwoje? I wreszcie: czy takie drzewa można gdzieś znaleźć w naszym kraju? Odpowiedzi na te oraz na wiele innych pytań już w najbliższej odsłonie programu.

DRAMAT HISTORYCZNY KAMERDYNER

NIEDZIELA 3.5 GODZ. 22.25, TVP1

Doceniona na europejskich festiwalach filmowych opowieść o odradzaniu się mniejszości kaszubskiej oraz miłości pomimo przeciwności losu. Mateusz Krol (Sebastian Fabijański), kaszubski chłopiec, po śmierci matki zostaje przygarnięty przez arystokratkę Gerde von Krauss (Anna Radwan). Dorasta w pałacu, gdzie zakochuje się w córce Kraussów Maricie (Marianna Zydek). Polityczne nastroje przysłaniają codzienność mieszkańców Prus. Wybuch II wojna światowa. W lasach piaszniczek Niemcy dokonują mordu na ludności cywilnej – pierwszego ludobójstwa tej wojny.

THRILLER ILUZJA

WTOREK 5.5 GODZ. 22.15, TV PULS

Istniejąca od wieków tajna organizacja OKO zbiera ekipę najbardziej utalentowanych iluzjonistów i powierza im zadanie, którego nikt dotąd nie miał odwagi się podjąć. O grupie robi się głośno po spektaklu, podczas którego rabują bank znajdujący się na innym kontynencie, a miliony przelewają na konta ludzi obecnych na widowni. Tropem iluzjonistów rusza agent FBI, przekonany, że za ich działalnością musi kryć się coś więcej. Nie jest on jedynym człowiekiem, który chce poznać tajemnicę grupy, która przygotowuje się do realizacji bezprecedensowego planu.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl O nas jest głośno!

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO	Ojciec Mateusz godz. 20.35	Śmieszka towarzyska godz. 21.15	Frantic godz. 0.40	W chmurach godz. 23.10	Otwartym tekstem godz. 21.30	Korona królów godz. 16.30
PO POŁUDNIU	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Bądźmy razem w domu 09:20 Ranczo (7) - serial 10:20 Komisarz Alex (57) - serial 11:05 Ojciec Mateusz (39) - serial 12:00 Wiadomości 12:15 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (719) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:45 Przysięga (162) - serial 16:35 Audycje komitetów wyborczych 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:30 Korona królów (375) - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Ojciec Mateusz (300) - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:25 Magazyn śledczy Anity Gargas 22:55 Rozmowy w czasach zarazy - talk-show 23:50 Magazyn kryminalny 997 00:40 Magazyn Ekspresu Reporterów 01:40 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat	07:05 Wesola nauka 08:00 Pytanie na śniadanie 11:40 Wesola nauka 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:05 Va banque - teleturniej 13:35 Na dobre i na złe (778) - serial 14:35 Audycje komitetów wyborczych 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (24) - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (293) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Va banque - teleturniej 18:55 Rodzinka.pl (143) - serial 19:30 Barwy szczęścia (2247) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2248) - serial 20:40 Będzie dobrze, kochanie - serial 20:50 Będzie dobrze, kochanie - serial 21:15 Śmieszka towarzyska - komedia, USA 2016. Wrażliwy romantyk z Bronxu, marząc o karierze, przyjeżdża do Los Angeles, gdzie zaczyna pracę u swojego wujka - agenta topowych gwiazd Hollywood. 23:05 Siedmiu psychopatów - komedia kryminalna, Wielka Brytania/USA 2012 00:55 Bez wyjścia - thriller, USA 1987 02:50 Sztuka zbrodni (3) - serial	06:00 Wstajesz i wiesz 08:00 Dzień Dobry TVN 11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw. 12:20 Ukryta prawda (791) - serial 13:15 Szpital (526) - serial 14:15 Detektywi (483) - serial 14:50 Detektywi (484) - serial 15:25 Milionery - teleturniej 16:00 Fakty po południu 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (792) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3064) - serial 20:55 Milionery - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna, Polska 2004 00:40 Frantic - thriller, Francja/USA 1988, reż. Roman Polański. Amerykanin, doktor Richard Walker przybywa wraz z żoną do Paryża na konferencję medyczną. W pierwszych chwilach pobytu w hotelu jego żona nagle znika. Walker postawiony wobec zagadki, pozbawiony wsparcia policji, postanawia wszcząć dochodzenie na własną rękę. 02:50 Uwaga! 03:10 NOC Magii	05:25 Telezakupy TV Okazje 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:45 Malanowski i partnerzy (472) - serial 09:15 Malanowski i partnerzy (475) - serial 09:45 Sekrety rodziny (43) - serial 10:45 Dlaczego ja? (870) - serial 11:45 Gliniarze (421) - serial 12:50 Wydarzenia 13:30 Interwencja 13:45 Trudne sprawy (930) - serial 14:45 Dlaczego ja? (640) - serial 15:50 Wydarzenia 16:25 Pogoda 16:30 Interwencja 16:45 Gliniarze (453) - serial 17:45 Sekrety rodziny (10) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (312) - serial 20:05 Nasz nowy dom - reality show 21:05 Przyjaciółki (179) - serial 22:10 Zdrady (132) - serial 23:10 W chmurach - komediodramat, USA 2009, reż. Jason Reitman, wyk. George Clooney, Vera Farmiga. Ryan Bingham jest specjalistą zajmującym się zwalnianiem pracowników, a podróżowanie zajmuje znaczną część jego życia. Kiedy poznaje Alex, zaczyna myśleć o zmianach. 01:25 Chirurdzy (243) - serial 02:25 Chirurdzy (244) - serial	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:35 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Nie daj się epidemii 10:20 Telezakupy 10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Dorota Kania 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Mówi się... 12:05 Pilnujmy Polski! 12:25 Telezakupy 12:40 Polska na dzień dobry 13:50 Telezakupy 14:05 Na pomoc! 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Nie daj się epidemii 18:00 Przekaz dnia 18:15 Ekonomia raport - flasz 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:52 Prognoza pogody 19:00 Oddaję Państwu głos 19:45 Przekaz dnia 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily 00:10 Poland Daily - Weather	07:05 Słoneczna włócznia (2) - serial 07:30 Słoneczna włócznia (3) - serial 08:00 Pytanie na śniadanie 11:35 Barwy szczęścia (2173) - serial 12:15 Wiadomości 12:30 Kierunek Zachód 12:50 Polonia 24 13:10 Co dalej? 13:25 Życie nad rozlewiskiem (5) - serial 14:20 Echo serca (20) - serial 15:15 Wiadomości 15:30 Szansa na sukces. Opole 2020 16:30 Korona królów (359) - serial 17:05 Zaczarowany świat 17:20 Rok 1920. Kalendarium 17:30 Teleexpress 17:55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show 18:25 Wschód - magazyn 18:55 Barwy szczęścia (2173) - serial 19:25 Wilnoteka - magazyn 19:45 Baw się słowami 20:00 Wiadomości 20:30 Pogoda 20:35 Sport 20:45 Miasto skarbów (7) - serial 21:35 Koronawirus - poradnik 21:45 Polonia 24 22:05 Co dalej? 22:25 Życie nad rozlewiskiem (6) - serial 23:10 Focus on Poland 23:20 Historia na ten czas 23:30 Miasto zakochanych 00:00 Magazyn śledczy Anity Gargas
WIECZOREM	TRWAM 08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo Życia 08:45 Młodzi świata 08:55 Kabwe 09:00 Na zdrowie 09:30 Regal 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Myśląc Ojczyznę 11:35 Naprotechnologia 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 13:30 Msza święta 14:30 Filmowe zyciorysy 15:10 Drogą ks. Bosco 15:35 100 cudownych miejsc na świecie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Akademia pro-life 17:05 Toliara 17:30 Okiem kamery 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny	HISTORIA 06:50 Był taki dzień: 30 kwietnia 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:10 Czas honoru (69) - serial 08:00 Szkoła z TVP: Klasa III 08:30 Szkoła z TVP: Klasa III 09:00 Szkoła z TVP: Klasa III 09:30 Szkoła z TVP: Klasa V 10:00 Szkoła z TVP: Klasa V 10:30 Szkoła z TVP: Klasa V 11:00 Szkoła z TVP: Klasa V 11:25 Spór o historię: Władcy polscy: Stefan Batory 11:55 Z widokiem na Wawel: Imperium i wiara 12:30 Szkoła z TVP: Klasa III 13:00 Szkoła z TVP: Klasa III 13:30 Szkoła z TVP: Klasa III 14:00 Szkoła z TVP: Klasa V 14:30 Szkoła z TVP: Klasa V 15:00 Szkoła z TVP: Klasa V 15:30 Szkoła z TVP: Klasa V 15:55 Zagadka śmierci Hitlera - dok. 17:15 Major - dok. 17:45 Historia Polski: Matka 24h 18:45 Co dalej? 19:05 Czas honoru (70) - serial 20:05 Wojna stuletnia: Wojna w rodzinie 1337-1360 21:05 Sztuka Francji: Między trwaniem a zmianą 22:00 Historia na ten czas: Anna Grześkowiak Krwawicz 22:05 Spór o historię 22:45 Szerokie tory 23:15 W świecie rytuałów: Potęga żywiołów 00:10 Sensacje XX wieku 01:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 01:35 Encyklopedia II wojny światowej	TVP INFO 07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Minęła dwudziesta 21:00 Nie da się ukryć 21:19 Flesz info wieczór 21:26 Kasta - mag. 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:55 Serwis info	KINO POLSKA 06:00 Licencja na wychowanie (2) - serial 06:45 TV okazje 08:00 Licencja na wychowanie (3) - serial 08:40 Blisko, coraz bliżej (19) - serial 10:30 Poza układem - film krótkometrażowy, Polska 1977 11:30 Człowiek z żelaza - dramat społeczny, Polska 1981 14:40 Pójdź nad sędem - film psychologiczny, Polska 1974 16:15 Blisko, coraz bliżej (19) - serial 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Samowolka - dramat obyczajowy, Polska 1993 21:15 Kroll - film sensacyjny, Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda. Marcin Kroll, żołnierz służby zasadniczej, dezertuje z jednostki. Kadra oficerska postanawia odnaleźć go na własną rękę, zanim sprawą zainteresuje się prokuratura. 23:20 Wściekły - film kryminalny, Polska 1979 01:30 Nikt nie woła - dramat psychologiczny, Polska 1960 03:05 Rajski ptak - melodramat, Polska 1987	KULTURA 06:50 Janosik (1) - serial 07:45 Janosik (2) - serial 08:35 Co dalej? 09:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 09:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 10:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 10:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 11:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 11:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 12:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 12:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 13:00 Maria Curie (2) - film biograf., Francja/Szwajcaria/Polska 1991 14:30 Czas przeszły niedokonany. Gustaw Herling-Grudziński 14:55 Szlakiem miejsc niezwykłych 15:05 Rzeźbiarka snów. Helaine Blumenfeld - dok. 16:00 Literatura na ekranie: Chłopi (7) - serial 16:50 Czarny Błysk - serial anim. 17:45 Myśli na ten czas 18:00 Portrety: Gwiazdy tamtych lat: Jarema Stępowski 18:35 25 minut z Jaremą Stępowskim 19:05 Kompozycje przestrzeni. Rzeźby awangardy 19:25 Wydarzenia aktualne 19:40 Z przytupem: Obyrtka - widowisko 20:05 Co dalej? 20:25 Moja noc u Maud - dramat obyczajowy, Francja 1969 22:25 Scena klasyczna: Rasp Lovers 23:15 Angele i Tony - dramat obyczajowy, Francja 2010 00:50 Bilet na Księżyc - film obyczajowy, Polska 2013	PULS 06:10 Nash Bridges (84) - serial 07:05 Nash Bridges (85) - serial 08:00 Kobra - oddział specjalny (4) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (208) - serial 09:50 Napisana: Morderstwo (21) - serial 10:50 Zaklinaczka duchów (64) - serial 11:35 Zaklinaczka duchów (65) - serial 12:25 Kobra - oddział specjalny (4) - serial 13:20 Kobra - oddział specjalny (5) - serial 14:10 Lombard. Życie pod zastaw (36) - serial 15:05 Lombard. Życie pod zastaw (37) - serial 16:00 Rodzinny interes (8) - serial 17:00 Rodzinny interes (9) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (208) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (209) - serial 20:00 Alibi.com - komedia, Francja 2017 21:35 Spadaj, tato - komedia, USA 2012 23:40 Zejście - horror, Wielka Brytania 2005, reż. Neil Marshall, wyk. Shauna MacDonald, Natalie Jackson Mendoza, Alex Reid, Saskia Mulder. Uwięzione w jaskini grotołazki rozpaczliwie poszukują wyjścia. Nie podejrzewają, że wkroczyły na cudzy teren. 01:30 Ojciec Ted 3 (5) - serial

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica**NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!**

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Osaczeni
godz. 21.25Niania w Nowym Jorku
godz. 21.15Mission: Impossible 4...
godz. 20.00Cienka czerwona linia
godz. 22.55Polska na dzień dobry
godz. 7.30Wkręcenie 2
godz. 21.45

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLICA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
07:40 Stany Zjednoczone z lotu ptaka
08:15 Młodzi rajdowcy - film familijny, Niemcy 2003
10:00 Ranczo (8) - serial
11:00 Komisarz Alex (58) - serial
11:55 Ojciec Mateusz (40) - serial
12:50 Natura w Jedynce
13:55 Moje wakacje z Rudym - film familijny, Australia 2016

15:35 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
16:35 Audycje komitetów wyborczych
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:30 Korona królów (376) - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:10 Pogoda
20:15 Alarm!
20:35 Ośmiu wspaniałych - reality show
21:25 Osaczeni - film sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 1999
23:20 Piknik z niedźwiedziami - komedia, USA 2015

01:05 Zawód: Amerykanin 2 (9) - serial
01:55 S.W.A.T. - jednostka specjalna (14) - serial

06:25 Księga czarów Arkadiasa - film przygodowy, Belgia/Francja 2014
08:00 Pytanie na śniadanie
11:30 Słodka Irma - komedia, USA 1963
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Audycje komitetów wyborczych
15:00 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko
16:10 Oświadczyń po irlandzku - komedia romantyczna, Irlandia/USA 2010

18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:35 C.K. Dezerterzy (1) - komedia, Polska/Węgry 1985
20:10 Barwy szczęścia (2249) - serial
20:40 Będzie dobrze, kochanie (7) - serial
20:55 Będzie dobrze, kochanie (8) - serial
21:15 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna, USA 2007.

Annie Braddock mimo ukończenia studiów, nie widzi siebie jako pracownicy korporacji. Wbrew woli rodziny zatrudnia się jako niania w bogatej nowojorskiej rodzinie. Zajęcie, które miało przynieść jej potrzebne fundusze, jest bardziej skomplikowane niż się wydawało.
23:05 Sześć - komedia, USA 2014
01:10 Reguła milczenia - dramat obyczajowy, USA 2012

05:05 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:35 Boyhood - dramat obyczajowy, USA 2014
14:55 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna, Polska 2004
17:05 Dobry dinozaur - film animowany, USA 2015
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:45 Uwaga!

20:00 Mission: Impossible 4 - Protokół duchów - film sensacyjny, Czechy/Zjednoczone Emiraty Arabskie/USA 2011. Najlepszy agent Impossible: Mission Force Ethan Hunt od pewnego czasu przebywa w rosyjskim więzieniu. Pewnego dnia zostaje jednak stamtąd uwolniony przez funkcjonariuszy Jane Carter i Benjiego Dunna. Szybko wychodzi na jaw, że ich działania nie są jednak bezinteresowne. Okazuje się, że jeden z byłych konsultantów władz rosyjskich, ukrywający się pod pseudonimem „Cobalt”, chce zdetonować ładunki jądrowe i rozpocząć wojnę nuklearną.
22:40 Dwanaście małp - film SF, USA 1995
01:10 Niewierni (4) - serial
02:05 Uwaga!

06:00 Nowy dzień
08:25 Mikołajek - komedia, Belgia/Francja 2009
10:05 Rybki z ferajny - film animowany, USA 2004
12:00 Shrek 2 - film animowany, USA 2004
13:55 Pani Doubtfire - komedia, USA 1993. Daniel Hillard zatrudnia się jako gosposia swojej byłej żony, by spędzać więcej czasu z dziećmi. Nikt nie wie, kim jest naprawdę, bo

pracuje w przebraniu jako pani Doubtfire.
16:30 Nie lubię poniedziałku - komedia obyczajowa, Polska 1971. Włoski przedsiębiorca przylatuje do Warszawy. Od samego początku prześladowa go pech, tak jak i inne osoby, które napotyka na swojej drodze.
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda

19:30 Świat według Kiepskich (313) - serial
20:05 Sami swoi - komedia, Polska 1967
21:50 Tylko jeden - reality show
22:55 Cienka czerwona linia - film wojenny, USA 1998. Oddział amerykańskiej armii ląduje na okupowanej przez Japończyków wyspie Guadalcanal. Ich zadanie okazuje się misją samobójczą.
02:25 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
08:35 Biznes po ludzku
08:45 Koniec systemu
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Telezakupy
09:55 Nie daj się epidemii
10:20 Telezakupy
10:35 Oddaję Państwu głos
11:05 W punkt
11:25 Telezakupy
11:40 Mówi się...
12:05 Biznes Polska
12:25 Telezakupy
12:40 Polska na dzień dobry
13:50 Telezakupy
14:05 Otwartym tekstem
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego

15:20 Za siódmą górą
15:33 Telezakupy
15:48 Moja droga do wolności
16:00 Telezakupy
16:20 Biznes po ludzku
16:30 Telezakupy
16:45 Gala 7-lecia TV Republika

18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Prognoza pogody
19:00 Film - Niezłomne Kobiety z Kandhamal
19:45 Magazyn filmowy Piotra Goćka
20:15 Film - Dzieci Andersa - powrót do Afryki
21:30 Kulisy manipulacji
22:00 Poland Daily
22:30 Ekonomia raport
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:25 Poland Daily - Culture

06:30 Magazyn śledczy Anity Gargas
06:55 Czy wiesz, że...
07:05 Słoneczna włócznia (4) - serial
07:30 Słoneczna włócznia (5) - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Na sygnale (257) - serial
12:05 Wilnoteka - magazyn
12:25 Polonia 24
12:50 Pierwsza Dama - film dok., Polska 2017
14:00 Życie nad rozlewiskiem (6) - serial
14:50 M jak miłość (1502) - serial
15:40 M jak miłość (1503) - serial
16:30 Pani Krystyna - reportaż
17:00 Domisie - program dla dzieci
17:30 Teleexpress
17:55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show
18:25 Okrasa łamie przepisy
18:55 Wszystko przed nami (69) - serial
19:25 Baw się słowami
19:40 Dobranocka

20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport
20:45 Na dobre i na złe (774) - serial
21:45 Wkręcenie 2 - komedia, Polska 2015
23:25 Cały ten swing - 60 lat Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu - koncert

00:35 Na sygnale (257) - serial
01:00 Wolny Ekran - magazyn
01:20 Domisie - program dla dzieci

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Słowo Życia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Przyjacielem i bohaterem
09:10 Z wędką nad wodę
09:45 Duc in altum
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Głos Polski
11:35 Akita 101 łez
12:00 Regina Coeli
12:03 Informacje dnia
12:20 Miasteczko Świętej Rodziny - Cotignac

13:20 Owoce posługi misyjnej
13:30 Msza święta
14:30 Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie
15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Siódmy sakrament
16:35 Świat na wyciągnięcie ręki
17:00 Misjonarze Afryki
17:30 Okiem kamery
18:00 Regina Coeli

18:05 Informacje dnia
18:15 Westerplatte młodych
19:00 Warto zauważyć
19:30 Opowieści Theo
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Ziemia Obiecana
22:55 Kościuszkowski: jeszcze Polska zatańczy

06:50 Był taki dzień: 1 maja
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Czas honoru (70) - serial
08:20 Historia Polski: Matka 24h
09:20 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem (1) - serial
10:10 Megality - historia sprzed 5500 lat - dok.
11:30 Tesla - dok.
12:40 Zawrócony - komediodramat, Polska 1994
14:05 Poszukiwacze skarbów: Inwazja generała Granta
14:30 Towarzysz Wiesław - od agitatora do dyktatora
15:40 Wojna stuletnia: Wojna w rodzinie 1337-1360
16:40 Rok 1966 - dok.
17:15 Ex Libris
17:40 Historia Polski: Dzień pierwszy - 1 maja 2004
18:40 Co dalej?
19:00 Czas honoru (71) - serial
20:00 Polskie 100 lat: Podziemie niepodległościowe 1944-1953
20:35 Teatr Historii: Konstytucja Trzeciego Maja

20:40 Teatr Telewizji: Konstytucja Trzeciego Maja - teatr TV
22:10 Historia na ten czas: Anna Grześkowiak Krawiec
22:20 Archiwum zimnej wojny: Nielegalowie w misjach specjalnych
23:00 Wszystko, co kocham - dramat obyczajowy, Polska 2009
00:40 Wojna wietnamska: Piekło na ziemi, lata 1964-65
01:50 Dzień pierwszy - 1 maja 2004

07:00 Serwis Info
07:12 Jedziemy
07:50 Agrobiznes
07:55 Agropogoda
08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis Info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Forum
21:00 Serwis info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:51 Nie da się ukryć extra
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:56 Forum

05:50 Belcanto - komediodramat, Polska 2010
08:00 Obywatel Piszczek - komediodramat, Polska 1988
10:05 Śmierć prezydenta - dramat polityczny, Polska 1977
12:55 Człowiek z marmuru - dramat obyczajowy, Polska 1976. Rok 1976. Agnieszka, studentka szkoły filmowej, realizuje swój film dyplomowy o dawnym bohaterze socjalizmu.
16:05 Milioner - film obyczajowy, Polska 1977, reż. Sylwester Szyszko, wyk. Janusz Gajos, Ewa Ziętek, Wiergiliusz Gryń, Witold Pyrkosz. Chłoporobotnik wygrywa milion w toto-lotka, czym sprzawdza na swoją rodzinę niechęć sąsiadów.
18:00 Benek - komediodramat, Polska 2007
20:00 Sztoś - film sensacyjny, Polska 1997

21:50 Misja Afganistan (1) - serial
22:45 Symetria - dramat obyczajowy, Polska 2003. Młody mężczyzna zostaje niesłusznie skazany za rzekomą napaść na staruszkę. W więzieniu stara się dołączyć do grupy grypśujących.
00:45 Lekcje pana Kuki - komedia, Austria/Polska 2008
02:40 Życie wewnętrzne - komediodramat, Polska 1987

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:15 Myśli na ten czas
07:25 Janosik (3) - serial
08:20 Trio z Belleville - film animowany, Belgia/Francja/Kanada/Wielka Brytania 2003
09:50 Od ucha do ucha: Nie - Wielka Orkiestra. TV - Hity nad hitami - koncert
11:15 Sztuka Niderlandów: Sny o dostatku - film dok., Wielka Brytania 2013
12:20 Wyprawa w przeszłość - film przygodowy, Czechosłowacja 1955
13:55 Zeniac - komedia obyczajowa, Polska 1983
15:15 Scena klasyczna: Młody Tancerz Roku - koncert
16:05 Wystarczy być - komediodramat, Japonia/Wielka Brytania/USA/RFN 1979
18:25 Chórem za Europą - koncert
20:05 Co dalej?
20:30 Wieczór kinomana: Ja, Daniel Blake - dramat obyczajowy, Belgia/Francja/Wielka Brytania 2016
22:15 Sami Yaffa na tropie dźwięków: Nowy Jork
23:05 Myśli na ten czas
23:10 Teraz animacje!
23:35 Enea Spring Break Festival 2018: Albo Inaczej 2 - koncert
00:40 Moja noc u Maud - dramat obyczajowy, Francja 1969
02:55 Gdy milknie muzyka - film dokumentalny, Niemcy 2014

06:00 Nash Bridges (85) - serial
06:50 Nash Bridges (86) - serial
07:45 Kobra - oddział specjalny (5) - serial
08:35 Lombard. Życie pod zastaw 5 (208) - serial
09:25 Robin Hood: Księżę złodziei - film przygodowy, USA 1991
12:10 Najpiękniejsze baśnie: Księżniczka i pół królestwa - baśń filmowa, Czechy 2019
14:00 7 krasnoludków: Historia prawdziwa - komedia, Niemcy 2004
15:45 W 80 dni dookoła świata - film przygodowy, Niemcy/Irlandia/Wielka Brytania/USA 2004
18:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (208) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (209) - serial
20:00 Terrorysta - dramat sensacyjny, USA 2001. Policjant sekcji antynarkotykowej Ray Nettles traci swojego partnera, który ginie w zamachu bombowym. Chce za wszelką cenę wziąć udział w śledztwie, mającym wykryć sprawcę. Nawiązuje współpracę z Frankiem Glassem, dowódcą oddziału saperów.
21:35 Protektor - dramat sensacyjny, USA 2012
23:25 Tajemnicza przesyłka - film sensacyjny, USA 2012
01:15 Niesamowite! (9) - serial

21:50 Misja Afganistan (1) - serial
22:45 Symetria - dramat obyczajowy, Polska 2003. Młody mężczyzna zostaje niesłusznie skazany za rzekomą napaść na staruszkę. W więzieniu stara się dołączyć do grupy grypśujących.
00:45 Lekcje pana Kuki - komedia, Austria/Polska 2008
02:40 Życie wewnętrzne - komediodramat, Polska 1987

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:15 Myśli na ten czas
07:25 Janosik (3) - serial
08:20 Trio z Belleville - film animowany, Belgia/Francja/Kanada/Wielka Brytania 2003
09:50 Od ucha do ucha: Nie - Wielka Orkiestra. TV - Hity nad hitami - koncert
11:15 Sztuka Niderlandów: Sny o dostatku - film dok., Wielka Brytania 2013
12:20 Wyprawa w przeszłość - film przygodowy, Czechosłowacja 1955
13:55 Zeniac - komedia obyczajowa, Polska 1983
15:15 Scena klasyczna: Młody Tancerz Roku - koncert
16:05 Wystarczy być - komediodramat, Japonia/Wielka Brytania/USA/RFN 1979
18:25 Chórem za Europą - koncert
20:05 Co dalej?
20:30 Wieczór kinomana: Ja, Daniel Blake - dramat obyczajowy, Belgia/Francja/Wielka Brytania 2016
22:15 Sami Yaffa na tropie dźwięków: Nowy Jork
23:05 Myśli na ten czas
23:10 Teraz animacje!
23:35 Enea Spring Break Festival 2018: Albo Inaczej 2 - koncert
00:40 Moja noc u Maud - dramat obyczajowy, Francja 1969
02:55 Gdy milknie muzyka - film dokumentalny, Niemcy 2014

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

						
RANO	 Ostatnia akcja godz. 23.20	 Dorwać Watta godz. 22.35	 Teoria wszystkiego godz. 23.20	 Tarapaty godz. 12.15	 Koniec systemu godz. 10.25	 Kulturalni PL godz. 16.00
PO POŁUDNIU	07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach 08:00 Pełnosprawni 08:30 wojsko-polskie.pl 08:55 Studio Raban 09:25 Rodzinny ekspres 09:55 Pan Wołodyjowski (1) - film historyczny, Polska 1968 11:25 Dziewczyna ze Lwowa (8) - serial 12:25 Fascynujący świat: Co nauka wie o śnie 13:25 Okrasa lamie przepisy 13:55 Z pamięci: Andrzej Kijowski 14:05 Jak to działa? 14:30 Kulisy „Postaw na milion” 14:40 Stulecie Winnych 2 (21) - serial 15:40 To był rok! 16:45 Audycje komitetów wyborczych 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:25 Postaw na milion - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:10 Pogoda 20:15 Alarm! 20:35 Komisarz Alex (146) - serial 21:30 Hit na sobotę: Wkręcenie 2 - komedia, Polska 2015 23:20 Ostatnia akcja - komedia sensacyjna, Polska 2009 01:00 Trędowata - melodramat, Polska 1976 02:35 Jasminum - film obyczajowy, Polska 2006	06:40 Audycje komitetów wyborczych 07:05 M jak miłość (1513) - serial 08:00 Pytanie na śniadanie 11:30 To je Borowicz. Podróże ze smakiem 12:05 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna, USA 2007 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Kolo fortuny - teleturniej 15:20 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko 16:30 O mnie się nie martw 12 (8) - serial 17:25 Audycje komitetów wyborczych 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:35 C.K. Dezerterzy (2) - komedia, Polska/Węgry 1985, reż. Janusz Majewski 20:05 Muzyka na dobry wieczór - pr. rozryw. 20:55 Roztańczony Narodowy 2019 (1) - koncert 22:35 Dorwać Watta - komedia sensacyjna, Hongkong/Chiny/USA 2016, reż. Renny Harlin, wyk. Jackie Chan, Johnny Knoxville, Bingbing Fan, Eric Tsang. Detektyw z Hongkongu dołącza do amerykańskiego hazardzisty, aby poskromić chińskiego kryminalistę. 00:25 Śmietanka towarzyska - komedia, USA 2016 02:00 Bez wyjścia - thriller, USA 1987	06:00 Wstajesz i wiesz 08:00 Dzień Dobry TVN 11:30 Na Wspólnej (3061) - serial 11:55 Na Wspólnej (3062) - serial 12:25 Na Wspólnej (3063) - serial 12:50 Na Wspólnej (3064) - serial 13:15 MasterChef Junior - pr. rozryw. 14:45 Efekt Domina (1) - serial 15:15 Beethoven 3 - film familijny, USA 2000 17:00 Dorota inspiruje - reality show 18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 19:00 Fakty 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:45 Uwaga! 20:00 Ciekawy przypadek Benjamina Buttona - film fantasy, USA 2008. Nowy Orlean, rok 1918 - koniec I wojny światowej. Na świat przychodzi Benjamin Button, lecz jego narodziny są czymś niezwykle dziwnym. Rodzi się jako osiemdziesięcioletni staruszek i stopniowo młodzieli. 23:20 Teoria wszystkiego - dramat biograficzny, Japonia/Wielka Brytania/USA 2014. Film opowiada historię genialnego naukowca Stephena Hawkinga - rozwoju jego choroby, rodzającego się uczucia do Jane, a w końcu rozpadu ich małżeństwa. 01:50 Wada ukryta - film kryminalny, USA 2014	06:00 Nowy dzień 09:00 Megamocny i guzik zagłady - film animowany, USA 2011 09:20 Scooby-Doo! Wakacje z duchami - film animowany, USA 2010 10:45 Ewa gotuje 11:15 Nasz nowy dom - reality show 12:15 Tarapaty - film przygodowy, Polska 2017, reż. Marta Karwowska, wyk. Hanna Hryniewicka, Maria Maj, Jakub Janota-Bzowski. Julka spędza wakacje u ciotki, gdzie poznaje Olka. W ręce dzieci wpada plan mający prowadzić do skarbów. 13:55 Opowieści na dobranoc - film familijny, USA 2008 15:55 Kabaret na żywo - pr. rozryw. 17:50 Chłopaki do wzięcia (173) - serial 18:20 Chłopaki do wzięcia (174) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (561) - serial 20:05 Madagaskar 3 - film animowany, USA 2012 22:00 Twoja Twarz Brzmi 22:00 Znajomo 13: Odcinek specjalny - pr. rozryw. 00:00 PitBull - film kryminalny, Polska 2005 02:00 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:45 Telezakupy 08:00 Polska na dzień dobry 09:35 Gwiazdy w Republice 10:00 Magazyn filmowy Piotra Gońca 10:25 Koniec systemu 11:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 11:15 Telezakupy 11:30 Stacie cywilizacji 12:00 Telezakupy 12:15 Magazyn filmowy Piotra Gońca 12:40 Telezakupy 12:55 Polska na dzień dobry 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Telezakupy 15:35 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 15:55 Telezakupy 16:10 Magazyn filmowy Piotra Gońca 16:36 Gwiazdy w Republice 17:10 Otwartym tekstem 17:35 Bajka w TV Republika 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:50 Sport w Republice 18:55 Prognoza pogody 19:00 Gala 7-lecia TV Republika 20:35 Ocalenie Ojczyzny 21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego 21:20 Koniec systemu 22:00 Poland Daily 22:30 Specjaliści od wszystkiego 22:50 Dzisiaj - serwis inform. 23:30 Poland Daily - Culture 23:42 Poland Daily - History	06:10 Barwy szczęścia (2172) - serial 06:40 Barwy szczęścia (2173) - serial 07:10 Dziewczyna i chłopak (1) - serial 08:00 Pytanie na śniadanie 11:30 Wracamy? - dok. 12:25 Miłość na odległość - reportaż 12:50 Ojciec Mateusz (285) - serial 13:40 Na dobre i na złe (774) - serial 14:35 Audycje komitetów wyborczych 15:05 Do zobaczenia, Polsko - reportaż 16:00 Kulturalni PL 17:00 Słownik polsko@polski 17:30 Teleexpress 17:55 M jak miłość (1503) - serial 18:45 Polka po indyjsku - dok. 19:45 Dobranocka 20:00 Wiadomości 20:35 Pogoda 20:40 Sport 20:45 Młody Piłsudski (7) - serial 21:40 Muzyka na dobry wieczór - pr. rozryw. 22:35 Audycje komitetów wyborczych 23:05 Kariera Nikodema Dyzmy (1) - serial 00:15 Kulisy serialu „M jak miłość” 00:25 M jak miłość (1503) - serial 01:20 Słownik polsko@polski 01:45 Dobranocka za oceanem 02:00 Wiadomości 02:35 Sport 02:40 Młody Piłsudski (7) - serial
WIECZOREM	19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:10 Pogoda 20:15 Alarm! 20:35 Komisarz Alex (146) - serial 21:30 Hit na sobotę: Wkręcenie 2 - komedia, Polska 2015 23:20 Ostatnia akcja - komedia sensacyjna, Polska 2009 01:00 Trędowata - melodramat, Polska 1976 02:35 Jasminum - film obyczajowy, Polska 2006	06:55 Był taki dzień: 2 maja 07:05 Sekrety wykute w kamieniu: Mari, najstarsze z miast 08:05 Poszukiwacze skarbów: Inwazja generała Granta 08:35 Szabla Polska - dok. 09:15 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem (2) - serial 10:10 Okrasa lamie przepisy 10:40 Wszystkie kolory świata: Baleary. Hiszpańskie piękności 11:45 Opowieść o Chinach 12:50 Dziewicza Nowa Zelandia: Parki narodowe Abel Tasman i Nelson Lakes 13:40 Polskie 100 lat: Podziemie niepodległościowe 1944-1953 14:10 Podróże z historią: Polskie cuda natury 14:45 Tajemnice włoskich miast: Neapol 15:50 Spór o historię: Władcy polscy: Władysław IV 16:35 Rzeczpospolita Reaktywacja - dok. 17:45 Marzyciele - pr. publ. 18:15 Stulecie Winnych (7) - serial 19:10 Fenomen polskości - dok. 20:10 Sztuka Francji: Między trwaniem a zmianą 21:10 Kalendarium 1920 21:15 Oficer (6) - serial 22:25 Historia w postaciach zapisana: Cicha przystań Marii Antoniny 00:15 Film pierwszomajowy - dok. 00:55 Jan Paweł II - film biograficzny, Polska/Włochy/USA 2005	08:00 Serwis info 08:09 Poranek TVP Info 08:30 Serwis info, pogoda 08:39 Poranek TVP Info 09:00 Serwis info, pogoda 09:15 Salon dziennikarski 10:00 Serwis info 10:11 Pogoda info 10:15 Poranek TVP Info 10:30 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info weekend 12:00 Serwis info weekend 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info weekend 13:00 Serwis info weekend 13:23 Pogoda info 13:29 Serwis info weekend 14:00 Serwis info weekend 14:22 Pogoda info 14:29 Serwis info weekend 16:00 Panorama info 16:50 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 Studio Wschód 18:00 Panorama 18:16 Serwis info weekend 18:30 Kobiety okiem 19:18 Serwis info weekend 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Minęła dwudziesta 21:00 Nie da się ukryć 21:28 Flesz info wieczór 21:40 Studio LOTTO 21:50 Studio Polska 23:30 Info wieczór 00:00 Wiadomości 00:28 Gość „Wiadomości” 00:55 Salon dziennikarski 01:50 Minęła dwudziesta	06:00 Odwyk - film krótkometrażowy, Polska 2011 06:35 Ostrzegamy, trucizna! - film dokumentalny, Polska 1951 06:55 TV okazje 07:55 Smażalnia stary - komedia obyczajowa, Polska 1984 09:40 Orzeł - dramat wojenny, Polska 1958 11:50 TV okazje 12:05 Słuby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010. Klara i Aniela postanawiają nigdy nie wychodzić za mąż. Zmusa to dwóch kawalerów do zdwojonych starań o ich rękę. 14:05 Cudowne miejsce - dramat psychologiczny, Polska 1994. Młody ksiądz zostaje po raz pierwszy proboszczem w niewielkiej wiosce. Duszpasterstwo kapłana odbiega od powszechnie znanych kanonów. 16:00 Nowy kabaretowy rejs - pr. rozryw. 16:55 Nowy kabaretowy rejs - pr. rozryw. 17:55 Podejrzani zakochani - komedia romantyczna, Polska 2013 20:00 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988 22:05 Głina (1) - serial 23:00 Głina (2) - serial 00:00 Symetria - dramat obyczajowy, Polska 2003 02:00 Sztuka kochania - komedia erotyczna, Polska 1989	07:00 15. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '77. Nastroje. Nas troje 08:35 Serialowa nostalgia: Wojna domowa (12) - serial 09:10 Vive le cinématograph - film dok., Polska 2011 09:55 Baśń o trzech konikach - spektakl dla dzieci 10:45 Klasyczne poranki: Filharmonia Szczecin - pr. muz. 11:15 Sztuka Niderlandów: Boom i krach (2) - film dok., Wielka Brytania 2013 12:20 Diabelski wynalazek - film przygodowy, Czechosłowacja 1958 13:55 Nieznany Józef Zeidler - Muzyka Sacromontana 14:50 Gabriela Balcerek - koncert w Gostyniu 15:25 Kino retro: Ucieczka w kajdanach - dramat kryminalny, USA 1958 17:20 Ja wam to zagram (Wanda Wilkomirska) - film dok., Niemcy/Polska 2008 18:25 Co dalej? 18:50 Andrzej „e-moli” Kowalczyk - Koncert na rzecz Domu Muzyki 20:10 Nieobliczalni - komedia sensacyjna, Francja 2012 22:00 Polaroid. Błyskawiczne spełnienie marzeń - film dok., Holandia 2017 23:10 Konopielka - komedia obyczajowa, Polska 1981 00:50 Wieczór kinomana: Ja, Daniel Blake - dramat obyczajowy, Belgia/Francja/W. Brytania 2016	06:00 Na wariackich papierach (6) - serial 07:00 Taki jest świat 07:50 Bibliotekarze (6) - serial 08:45 Przygody Merlina 5 (9) - serial 09:35 Wojciech Cejrowski. Boso - Ziemia Święta 10:00 Wojciech Cejrowski. Boso - Ziemia Święta 10:35 Lombard. Życie pod zastaw (9) - serial 11:30 Lombard. Życie pod zastaw (34) - serial 12:20 Lombard. Życie pod zastaw (35) - serial 13:10 Lombard. Życie pod zastaw (36) - serial 14:05 Lombard. Życie pod zastaw (37) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (205) - serial 16:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (206) - serial 17:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (207) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (208) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (209) - serial 20:00 Mocne sobotnie kino: Zielona strefa - dramat wojenny, Francja/Hiszpania/USA/Wielka Brytania 2010 22:10 Eliminatory - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2016 23:55 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny, USA 2011 01:45 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Kamerdyner
godz. 22.25Reguła milczenia
godz. 21.55Jupiter: Intronizacja
godz. 21.30Samí swoi
godz. 14.10Polityczna kawa
godz. 12.00Kariera Nikodema Dyzmy
godz. 15.05

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach

08:00 Tydzień

08:30 Zakochaj się w Polsce

09:05 Ziarno - pr. dla dzieci

09:35 Las bliżej nas

10:00 Pan Wołodyjowski (2) - film historyczny, Polska 1968

11:30 Święto Konstytucji 3 maja

13:00 Trędowata - melodramat, Polska 1976

14:35 Z pamięci: Andrzej Krauze

14:50 Komisarz Alex (146) - serial

15:50 Postaw na milion - teleturniej

16:45 Audycje komitetów wyborczych

17:00 Teleexpress

17:20 Pogoda

17:30 Ośmiu wspaniałych - reality show

18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.

19:25 Sport

19:30 Wiadomości

20:05 Pogoda

20:20 Stulecie Winnych 2 (22) - serial

21:20 To był rok!

22:25 Kamerdyner - dramat historyczny, Polska 2018, rez. Filip Bajon. Przez cztery dekady na ziemiach pomorskich łączą się losy Niemców, Polaków i Kaszubów.

01:00 Wkręcenie 2 - komedia, Polska 2015

02:45 Złote runo - komedia, Polska 1996

05:00 Beethoven na tropie skarbu - film familijny, USA 2014

06:40 Audycje komitetów wyborczych

07:05 M jak miłość (1514) - serial

08:00 Pytanie na śniadanie

12:00 Bandslam - film fabularny, USA 2009

14:00 Familiada - teleturniej

14:30 Koło fortuny - teleturniej

15:00 Szansa na sukces. Opole 2020

16:20 Rodzinka.pl (287) - serial

16:50 Lepsza połowa (16) - serial

17:25 Audycje komitetów wyborczych

17:50 Zainwestuj w marzenia (28) - serial

18:00 Panorama

18:30 Po prostu być - komedia romantyczna, USA 2016

20:05 Oświadczyń po irlandzku - komedia romantyczna, Irlandia/USA 2010. Amerykanka Anna wyrusza do Irlandii, gdzie przebywa jej chłopak, aby wykorzystując tamtejszą tradycję,

21:55 Reguła milczenia - dramat obyczajowy, USA 2012. Lokalny dziennikarz ujawnia oskarżonego o zabójstwo i poszukiwanego od trzydziestu lat byłego aktywistę lewicowej organizacji studenckiej.

00:00 Sześć - komedia, USA 2014

01:55 Dorwać Watta - komedia sensacyjna, Hongkong/Chiny/USA 2016

05:05 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.

06:00 Wstajesz i wiesz

08:00 Dzień Dobry TVN

11:30 Neurochirurg (1) - film dokumentalny, Polska 2020

12:30 Kod genetyczny (8) - serial

13:30 Ameryka Express (9) - reality show

15:05 Atramentowe serce - film fantasy, Niemcy/USA 2008. Czytając na głos powieści,

17:15 W głowie się nie mieści - film animowany, USA 2015

19:00 Fakty

19:25 Sport

19:35 Pogoda

19:45 Uwaga!

20:00 MasterChef - pr. rozryw.

21:30 Jupiter: Intronizacja - film SF, Wielka Brytania/USA 2015, rez. Andy Wachowski, Lana Wachowski, wyk. Mila Kunis, Channing Tatum, Sean Bean. Genetycznie zmodyfikowany były łowca przybywa na Ziemię, by odnaleźć młodą dziewczynę, której przeznaczone jest niezwykle dziedzictwo.

00:05 Motyw (9) - serial

01:05 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.

06:00 Nowy dzień

09:00 Shrek 3-D - film animowany, USA 2003

09:20 Pingwiny z Madagaskaru: Misja świąteczna - film animowany, USA 2005

09:35 Przygody Kota w Butach - serial animowany

10:05 Zakochany Madagaskar - film animowany, USA 2013

10:30 Doktor Dolittle i pies prezydenta - film familijny, Kanada/USA 2008

12:20 Madagaskar 3 - film animowany, USA 2012

14:10 Sami swoi - komedia, Polska 1967, rez. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza

15:50 Twoja Twarz Brzmi Znamo - pr. rozryw.

17:40 Nasz nowy dom (186) - reality show

18:40 Domowe rozgrywki (4) - serial

18:50 Wydarzenia

19:20 Sport

19:25 Pogoda

19:30 Państwo w państwie - pr. publ.

20:00 Piotr Bajtroczyk i przyjaciele - widowisko

22:00 W rytmie serca (75) - serial

23:00 Ślad (108) - serial

00:00 Transformers: Zemsta Upadłych - film SF, USA 2009, rez. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox, Josh Duhamel

03:00 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie

08:05 Studnia

08:40 Ocalenie Ojczyzny

09:06 W punkt

10:00 Uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny

11:10 Salonik polityczny

12:00 Polityczna kawa

13:00 Agro Info

13:10 Telezakupy

13:40 Ocalenie Ojczyzny

14:00 Msza święta w rycie trydenckim z kościoła św. Klemensa Hofbauera

15:00 Telezakupy

16:45 Salonik polityczny

17:35 Bajka w Telewizji Republika

18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego

18:50 Sport w Republice

18:55 Prognoza pogody

19:05 W punkt

20:00 Gala 7-lecia Telewizji Republika

21:30 Analfabet III RP

22:00 Poland Daily

22:10 Poland Daily - Weather

22:15 Poland Daily - Business

22:25 Poland Daily - Weather

22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza

23:30 Poland Daily - Culture

23:42 Poland Daily - History

23:54 Poland Daily - Travel

00:04 Poland Daily

00:15 Poland Daily - Weather

00:20 Analfabet III RP

00:50 Gwiazdy w Republice

06:25 Adam Pol - polska wieś nad Bosforem - reportaż

06:55 Potomkowie zesłańców w Gruzji - reportaż

07:10 Dziewczyna i chłopak (2) - serial

08:00 Pytanie na śniadanie

11:30 Święto Konstytucji 3 maja

12:50 Ewangelia Wileńska

13:00 Transmisja mszy świętej plenarnej lub z Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze

15:05 Kariera Nikodema Dyzmy (1) - serial

16:00 Beacon Hill. Amerykańska Częstochowa - film dokumentalny, Polska 2018

16:30 Leśniczówka (152) - serial

16:55 Leśniczówka (153) - serial

17:30 Teleexpress

17:55 M jak miłość (1504) - serial

18:45 Klub u redaktorów - mag.

19:15 Czy wiesz, że...

19:25 Nela Mała Reporterka

19:45 Dobranocka

20:00 Wiadomości

20:35 Pogoda

20:40 Sport

20:45 Zniwoloną (28) - serial

21:40 Niedziela z...: Teatrem Wielkim - Operą Narodową

22:30 Audycje komitetów wyborczych

23:00 Uwaga - premiera! Szczęście świata - komediodramat, Polska 2016

00:50 M jak miłość (1504) - serial

01:40 Dobranocka za oceanem

02:00 Wiadomości

02:35 Sport

02:38 Zniwoloną (28) - serial

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Słowo Życia

08:05 Polski punkt widzenia

08:25 Święty na każdy dzień

08:30 Ewangelia, nasz biznesplan

09:10 Spotkanie z Magdą Buczek

09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza

09:30 Cuda Jezusa

10:20 Jasnogórskie cuda i łaski

11:00 Msza święta w uroczystości NMP Królowej Polski z Jasnej Góry

13:00 Wieś - to też Polska

13:30 Papież Polak do rodaków

14:15 Oratorium o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny

15:10 Papieska Madonna Jasnogórska

16:00 Informacje dnia

16:10 Koncert życzeń

17:00 Wyszyński - historia

17:30 Okiem kamery

18:00 Regina Coeli

18:05 Informacje dnia

18:15 Rozmowy niedokończone

19:30 Opowieści Starożytności

20:00 Informacje dnia

20:20 Różaniec

20:50 Jan Paweł II (1978-2005)

21:00 Apel Jasnogórski

21:20 Informacje dnia

21:40 Retrospekcja

21:45 Sanktuarium: Sanktuarium MB w Łaus

22:35 Tak Go pamiętam

23:00 Jak my to widzimy

23:30 Antykultura II

00:00 Słowo życia

00:05 Świat w obrazach

00:10 Informacje dnia

06:15 Był taki dzień: 3 maja

07:05 Plemienna sztuka

07:55 Stawka większa niż życie 100 lat duszpasterstwa wojskowego - reportaż

08:10 Jan Paweł II i prymas Stefan kardynał Wyszyński

09:15 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem (3) - serial

10:05 Okrasa łamie przepisy

10:35 Megaloty - historia sprzed 5500 lat - dok.

11:55 Ziemia: świat zwierząt

12:50 Wisła od źródła do ujścia: Od ujścia Narwi do Bałtyku

13:55 Archiwum zimnej wojny: Nielegalowie w misjach specjalnych

14:40 Niepodległość - film dokumentalny, Polska 2018

16:15 Niepospolita - film krótkometrażowy, Polska 2019

16:40 Szabla Polska - film dokumentalny, Polska 2018.

17:20 Komandosi Wawelberga - film dokumentalny, Polska 2019

17:55 Stulecie Winnych (8) - serial

18:55 Atlas Niepodległości - dok.

20:00 Zrodzeni do szabli - dok.

21:20 Jego imię Polska. Tadeusz Kościuszko - film dokumentalny, Polska 2006

22:25 El Dorado - western, USA 1967

00:40 Robotnicy '80 - film dokumentalny, Polska 1980

08:00 Serwis info

08:09 Poranek TVP Info

08:30 Serwis info, pogoda

08:39 Poranek TVP Info

09:00 Serwis info, pogoda

09:50 Wronica 17

10:59 Serwis info

11:23 Pogoda info

11:29 Serwis info weekend

11:59 Serwis info weekend

12:25 Pogoda info

12:30 Serwis info weekend

13:00 Serwis info weekend

13:23 Pogoda info

13:29 Serwis info weekend

14:00 W akcji weekend

14:29 Serwis info weekend

14:52 Pogoda info

15:00 Debata Senior

15:30 Okiem wiary

16:00 Panorama info

16:50 Pogoda info

17:00 Teleexpress

17:15 Teleexpress extra

17:32 Teleexpress na deser

17:47 Serwis info weekend

18:00 Panorama

18:16 Serwis info weekend

18:30 Studio Zachód

19:00 Głębia ostrości

19:18 Serwis info weekend

19:30 Wiadomości

19:58 Gość „Wiadomości”

20:13 Minęła dwudziesta

21:00 W pełnym świetle

21:24 Flesz info wieczór

21:40 Studio LOTTO

21:49 Strefa starcia

23:00 Info wieczór

23:21 Nie da się ukryć extra

00:00 Serwis info weekend

00:05 Wiadomości

06:00 Stary człowiek i pies - dramat psych., Polska 2008

07:30 Stawka większa niż życie (9) - serial

08:45 Stawka większa niż życie (10) - serial

09:55 Grzeszny żywot Franciszka Buły - film obyczajowy, Polska 1980. Franciszek Buła, z powodu panującej w rodzinie biedy, po śmierci ojca w wieku 15 lat podejmuje pracę w kopalni. Tam styka się z komunistycznym agitatorom, a zaproszony przez niego na spotkanie z delegatem z Warszawy, zostaje aresztowany za związki z komunistami i posądzenie o kradzież. Trafia do więzienia, w międzyczasie umiera jego matka. Po wyjściu na wolność postanawia zostać elwrem.

11:55 Niezawodny system - film obyczajowy, Polska 2008

13:35 Piąta pora roku - film obyczajowy, Polska 2012

15:30 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011

17:45 Miś - komedia, Polska 1981

20:00 Wolna sobota - komedia, Polska 1977

20:50 Ballada o Januszku (1) - serial

22:00 Benek - komediodramat, Polska 2007

00:00 Przemysłowcy - film obyczajowy, Polska 1984

07:00 Teledyski

07:30 Myśli na ten czas

07:40 Liturgia Prawosławna cerkiew Zmartwychwstania

09:00 Msza grekokatolicka z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego we Wrocławiu

10:00 Niezapomniany Leonard Bernstein. Spotkania z muzyką

11:15 Sztuka Niderlandów: Fantazje i koszmary - dok.

12:20 Przygody Münchhausena - komedia obyczajowa, Czechosłowacja 1961

13:50 Sublokator - komedia obyczajowa, Polska 1966

15:35 Rzeczpospolita Reaktywacja - film dokumentalny, Polska 2018

16:45 Zaginione skarby: Zegary z Jędrzejowa

17:00 Niedziela z...: twórczością Zbigniewa Wodeckiego

17:50 Zbigniew Wodecki i Mitch & Mitch

18:20 Szlakiem Kolberga: Zbigniew Wodecki i jego goście

18:45 Zbigniew Wodecki i jego goście

19:45 Konstytucja 3 maja - narodziny narodu - reportaż

20:05 2020. Czas nieznan - dok.

20:35 Sabrina - komedia romantyczna, USA 1954

22:30 Dziennik 1954 - pr. art.

23:30 Nieobliczalni - komedia sensacyjna, Francja 2012

01:10 Teraz animacje! - filmy krótkometrażowe

01:30 2020. Czas nieznan - dok.

06:45 Lombard. Życie pod zastaw (10) - serial

07:35 Zandam i policjantki - komedia, Francja 1982

09:30 W 80 dni dookoła świata - film przygodowy, Niemcy/Irlandia/Wielka Brytania/USA 2004

11:45 Ace Ventura: Zew natury - komedia, USA 1995

13:30 Najpiękniejsze baśnie: Kraina obfitości - baśń filmowa, Niemcy 2016

14:40 Najpiękniejsze baśnie: Następca tronu - baśń filmowa, Czechy 2015

16:30 Guardians: Misja superbohaterów - film sensacyjny, Rosja 2017

18:00 Królowna Śnieżka - baśń filmowa, USA 2012

20:00 Niedziela z gwiazdami: Iluzja - thriller, Francja/USA 2013

22:00 Slumdog. Milioner z ulicy - komediodramat, Francja/Wielka Brytania/USA 2008. Opowieść o młodym chłopaku, który bierze udział w hinduskiej edycji „Milionerów”.

00:15 Książd - horror SF, USA 2011. Wojny pomiędzy ludźmi a wampirami pustoszą Ziemię. Kiedy zostaje porwana młoda Lucy, jej wujek - książd, postanawia złamać śluby i ruszyć bratanicy na ratunek.

02:00 Na wariackich papierach (43) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Aszantka
godz. 21.00Trzy dni w Quiberon
godz. 23.50Rambo
godz. 21.30Stan oblężenia
godz. 23.05Salonik polityczny
godz. 13.00O mnie się nie martw
godz. 20.45

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Bądźmy razem w domu
09:20 Ranczo (9) - serial
10:20 Komisarz Alex 4 (59) - serial
11:10 Ojciec Mateusz (41) - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 To się opłaca
12:55 Natura w Jedynce
14:00 Elif (720) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:45 Przysięga (163) - serial
16:35 Audycje komitetów wyborczych
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Korona królów - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (226) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Aszantka - sztuka Włodzimierza Perzyńskiego
22:30 Świat bez fikcji: Ślad - film dokumentalny, Polska 2019
23:35 To był rok!
00:35 Samotny miesiąc miodowy - komedia romantyczna, USA 2011

06:35 Familiada - teleturniej
07:05 Wesola nauka
08:00 Pytanie na śniadanie
11:40 Wesola nauka
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:10 Va banque - teleturniej
13:40 Na sygnale (245) - serial
14:10 Coś dla ciebie
14:35 Operacja zdrowie!
14:35 Audycje komitetów wyborczych
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (25) - serial
15:50 Zainwestuj w marzenia 2 (29) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (294) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Va banque - teleturniej
18:55 Będzie dobrze, kochanie (5) - serial
19:10 Będzie dobrze, kochanie (6) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2249) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2250) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1515) - serial
21:50 O mnie się nie martw 12 (9) - serial
22:50 Trzy dni Kondora (9) - serial
23:50 Trzy dni w Quiberon - dramat obyczajowy, Francja/Niemcy/Austria 2018
01:50 Warto kochać (5) - serial
02:45 Po prostu być - komedia romantyczna, USA 2016

05:50 Nowa Maja w ogrodzie
06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Afera fryzjera - pr. rozryw.
12:15 Ukryta prawda (792) - serial
13:15 Szkoła (527) - serial
14:15 Detektywi (486) - serial
14:50 Detektywi (487) - serial
15:25 Milionerzy - teleturniej
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (793) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3065) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Rambo - film sensacyjny, USA 1982, reż. Ted Kotcheff, wyk. Sylvester Stallone, Brian Dennehy, Richard Crenna, David Caruso.
23:25 Jupiter: Intronizacja - film SF, Wielka Brytania/USA 2015
01:55 Wewnętrzny wróg (10) - serial
02:40 Uwaga!
02:55 NOC Magii - pr. rozryw.

06:00 Nowy dzień
09:00 Malanowski i partnerzy (476) - serial
09:25 Malanowski i partnerzy (477) - serial
09:55 Sekrety rodziny (44) - serial
10:55 Dlaczego ja? (871) - serial
11:50 Gliniarze (422) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy (931) - serial
14:45 Dlaczego ja? (641) - serial
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze (454) - serial
17:45 Sekrety rodziny (11) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:45 Polska wybiera - debata
20:00 Megahit: Transformers: Zemsta Upadłych - film SF, USA 2009
23:05 Stan oblężenia - thriller, USA 1998, reż. Edward Zwick, wyk. Denzel Washington, Annette Bening, Bruce Willis. Ze względu na liczne ataki terrorystyczne rząd USA wprowadza stan wyjątkowy obejmujący Nowy Jork. Agent Hubbard i generał Devereaux rozpoczynają śledztwo, które ma zdemaskować zamachowców.
01:25 Plan ucieczki 2 - film kryminalny, Chiny/USA 2018
03:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:45 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Analfabet III RP
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:50 Telezakupy
14:05 Polska na dzień dobry
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:30 Republika - flash
17:40 Nie daj się epidemii
18:00 Przekaz dnia
18:15 Ekonomia raport flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:52 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker - zaprasza Adrian Stankowski
19:50 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Tweet UP
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:30 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:25 Poland Daily - Culture
23:35 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily
00:10 Poland Daily - Weather
00:12 Dziennikarski poker - zaprasza Adrian Stankowski

07:30 Słoneczna włócznia (7) - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Barwy szczęścia (2174) - serial
12:05 Rok 1920. Kalendarium
12:15 Wiadomości
12:30 Rafał Brzozowski w najpiękniejszych polskich piosenkach - koncert
12:50 Kulturalni PL
13:50 Audycje komitetów wyborczych
14:20 Młody Piłsudski (7) - serial
15:15 Wiadomości
15:30 Zakochaj się w Polsce
16:00 Cafe piosenka
16:30 Korona królów (360) - serial
17:00 Zwierzaki Czytaki
17:15 Figo Migu
17:30 Teleexpress
17:55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? - reality show
18:20 Most do Polski - reportaż
18:55 Barwy szczęścia (2174) - serial
19:25 Nad Niemnem - magazyn
19:45 Baw się słowami
20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport
20:45 O mnie się nie martw 11 (7) - serial
21:35 Koronawirus - poradnik
21:45 Polonia 24
22:05 2020. Czas nieznan
22:30 Życie nad rozlewiskiem (7) - serial
23:15 Focus on Poland
23:30 Fenomen polskości - dok.

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
08:45 Juan Diego - postaniec z Guadalupe
09:30 Z Benedyktem XVI rok po roku
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Jan Paweł II
11:35 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolory świętości
11:55 Święty na każdy dzień
12:00 Regina Coeli
12:03 Informacje dnia
12:20 Opowieści Starożytności
12:50 Antykultura II
13:30 Msza święta
14:30 Jasnogórskie Te Deum Laudamus 966-2016
15:25 Ja, głuchy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Żew natury
16:55 Świadkowie
17:30 Okiem kamery
18:00 Regina Coeli
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Jay Jay Odrzutowiec
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Śladami apostoła Pawła

06:50 Był taki dzień: 4 maja
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:05 Czas honoru (71) - serial
08:00 Szkoła z TVP: Klasa III
08:30 Szkoła z TVP: Klasa III
09:00 Szkoła z TVP: Klasa III
09:30 Szkoła z TVP: Klasa V
10:00 Szkoła z TVP: Klasa III
10:30 Szkoła z TVP: Klasa V
11:00 Szkoła z TVP: Klasa V
11:30 Polonia Restituta (1) - serial
12:30 Szkoła z TVP: Klasa III
13:00 Szkoła z TVP: Klasa III
13:30 Szkoła z TVP: Klasa III
14:00 Szkoła z TVP: Klasa V
14:30 Szkoła z TVP: Klasa V
15:00 Szkoła z TVP: Klasa V
15:30 Szkoła z TVP: Klasa V
15:55 Spór o historię: Konstytucja 3 maja 1791 roku
16:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:10 Flesz historii
17:30 Historia Polski: Epitafium dla orłów
18:05 Album Skalskiego - reportaż
18:45 Polska Kronika Filmowa
19:00 Czas honoru (72) - serial
20:00 Historia w postaciach zapisana: Cicha przystań Marii Antoniny
22:00 Historia na ten czas: Marek Cichocki
22:05 Wpół do Trzeciej RP
22:40 Amerykańskie dynastie - klan Kennedych
23:35 Wszystko może się przytrafić - dok.
00:25 Sensacje XX wieku
01:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziesiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
11:00 Pogoda info
11:50 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
20:38 Warto rozmawiać - talk-show
21:26 Kasta - mag.
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Nie da się ukryć extra
00:09 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:53 Kasta - mag.
01:05 Pogoda Info
01:10 Minęła dwudziesta

06:00 Licencja na wychowanie (3) - serial
06:45 TV okazje
07:30 Licencja na wychowanie (4) - serial
08:10 Hrabina Cosel: Kamaryla (1) - film historyczny, Polska 1968
09:10 Stawka większa niż życie (9) - serial
10:25 Stawka większa niż życie (10) - serial
11:35 TV okazje
11:55 Słuby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010
13:55 Trędowata - melodramat, Polska 1976
15:50 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011
18:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Podejrzeni zakochani - komedia romantyczna, Polska 2013, wyk. Bartłomiej Kąkol, Sławomir Kulikowski, Sonia Bohosiewicz, Albert i Barbara szukają miłości w sieci. Gdy na siebie trafiają, oboje postanawiają udawać kogoś innego. Na pierwsze spotkanie w realu wysyłają swoich zastępców.
22:05 Symetria - dramat obyczajowy, Polska 2003
00:15 Życie wewnętrzne - komedia, Polska 1987
01:55 Z odzysku - dramat obyczajowy, Polska 2005

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:30 Janosik (4) - serial
08:20 Co dalej? - pr. publ.
09:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
09:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
10:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
10:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
11:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
11:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
12:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
12:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
13:00 Maria Curie (3) - film biograficzny, Francja/Szwajcaria/Polska 1991
14:30 Scena klasyczna
15:05 Czas przeszły niedokonany. Gustaw Herling-Grudziński. Pisarz
15:30 Szlakiem miejsc niezwykłych
15:35 W zakopiańskim stylu - film dok., Polska 2020
15:55 Chłopi (8) - serial
16:45 Rzecz Polska: Klocki Zofii Stryjeńskiej
17:00 Lech Majewski. Świat według Bruegla - film dok., Polska 2009
17:45 Historia na ten czas: Krzysztof Ozóg
18:00 Portrety: Gwiazdy tamtych lat: Jerzy Waldorff
18:35 Wydarzenia aktualne
18:55 Program publicystyczny
19:30 Z przymrużeniem oka: Mazurek
19:45 Ktoś po sztuce: Tadeusz Ajdukiewicz
20:00 Myśli na ten czas
20:05 2020. Czas nieznan
20:25 Szczęście świata - komedia, Polska 2016
22:20 Pierwszy film. Historia Louisa Le Prince'a - dok.

06:10 Nash Bridges (86) - serial
07:05 Nash Bridges (87) - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (209) - serial
09:55 Rodzinny interes (8) - serial
10:50 Zaklinaczka duchów 4 (65) - serial
11:35 Zaklinaczka duchów 4 (66) - serial
12:25 Kobra - oddział specjalny (5) - serial
13:20 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
14:10 Lombard. Życie pod zastaw (37) - serial
15:05 Lombard. Życie pod zastaw (38) - serial
16:00 Rodzinny interes (9) - serial
17:00 Rodzinny interes (10) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (209) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (210) - serial
20:00 Terytorium wroga - dramat wojenny, Francja 2011.
Grupa francuskich komandosów zostaje wysłana na granicę afgańsko-pakistańską, by uwolnić porwaną przez talibów dziennikarkę.
22:00 Zielona strefa - dramat wojenny, Francja/Hiszpania/USA/Wielka Brytania 2010
00:10 Solomon Kane: Pogromca zła - film fantasy, Czechy/Francja/W. Brytania 2009
02:00 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

Bunt na okręcie
godz. 0.05

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Bądźmy razem w domu
09:20 Ranczo (10) - serial
10:15 Komisarz Alex (60) - serial
11:05 Ojciec Mateusz (42) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
13:05 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (721) - serial
15:00 Wiadomości

PO POŁUDNIU

15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:45 Przysięga (164) - serial
16:35 Audycje komitetów wyborczych
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia?
- pr. rozryw.
18:00 Korona królów
- serial
18:55 Jeden z dziesięciu
- teleturniej
19:25 Sport

WIECZOREM

19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (227) - serial
20:55 „Zniewolona”. Kulisy
21:05 Zniewolona (33) - serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:00 Ocaleni - reality show
00:05 Bunt na okręcie - dramat wojenny, USA 1954, wyk. Humphrey Bogart
02:15 Gry uliczne - film sensacyjny, Polska 1996

O ojcach i synach
godz. 22.50

TVP 2

07:05 Wesola nauka
08:00 Pytanie na śniadanie
11:40 Wesola nauka
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:05 Va banque - teleturniej
13:40 M jak miłość (1515) - serial
14:35 Audycje komitetów wyborczych
14:55 „Ja to mam szczęście!”
- ulubione skecze
15:10 Doktor z alpejskiej wioski
- nowy rozdział (26) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (295)
- serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Va banque - teleturniej
18:55 Będzie dobrze, kochanie (7)
- serial
19:10 Będzie dobrze, kochanie (8)
- serial
19:40 Barwy szczęścia (2250)
- serial
20:10 Barwy szczęścia (2251)
- serial

20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1516) - serial
21:50 Anna Karenina (2) - serial
22:40 Zainwestuj w marzenia (29) - serial
22:50 O ojcach i synach - film dokumentalny, Liban/Niemcy/USA/Katar/Syria/Holandia 2017
00:00 Rodzinka.pl (287) - serial
00:30 O mnie się nie martw (9)
- serial
01:25 Nowa (11) - serial

Czerwony smok
godz. 22.30

TVN

05:05 Kuchenne rewolucje
- pr. rozryw.
06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień dobry TVN
11:25 Doradca smaku
11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw.
12:20 Ukryta prawda (793)
- serial
13:15 Szkoła (529) - serial
14:15 Detektywi (488) - serial
14:50 Detektywi (489) - serial
15:25 Milionerzy - teleturniej
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje
- pr. rozryw.

18:00 Ukryta prawda (794)
- serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3066) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Motyw (10) - serial
22:30 Czerwony smok - thriller, Niemcy/USA 2002, reż. Brett Ratner, wyk. Edward Norton, Anthony Hopkins.

Kiedy w sprawie psychopatycznego zabójcy policja okazuje się bezradna, agent FBI prosi o pomoc pacjenta więziennego centrum psychiatrycznego, skazanego na dożywocie za wielokrotne morderstwa i kanibalizm.
01:00 Zabójcza broń (10) - serial
02:00 Uwaga!
02:20 NOC Magii - pr. rozryw.

Plan ucieczki 2
godz. 20.00

POLSAT

06:00 Nowy dzień
09:00 Malanowski i partnerzy (478) - serial
09:25 Malanowski i partnerzy (479) - serial
09:55 Sekrety rodziny (45) - serial
10:55 Dlaczego ja? (872) - serial
11:50 Gliniarze (423) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy (932)
- serial
14:45 Dlaczego ja? (642) - serial
15:50 Wydarzenia

16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze (455) - serial
17:45 Sekrety rodziny (12) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (314) - serial
20:00 Plan ucieczki 2 - film kryminalny, Chiny/USA 2018, reż. Steven C. Miller, wyk. Sylvester Stallone, Dave Bautista, Xia-oming Huang.

Breslin zarządza elitarnym zespołem specjalistów. Gdy znika najbardziej zaufany z nich, mężczyzna postanawia go odnaleźć przy pomocy byłych przyjaciół.
22:00 Sala samobójców - dramat obyczajowy, Polska 2010, reż. Jan Komasa
00:30 Paranormal Activity: Inny wymiar - horror, USA 2015
00:55 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:45 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Telezakupy
09:55 Nie daj się epidemii
10:20 Telezakupy
10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Adrian Stankowski
11:05 W punkt
11:25 Telezakupy
11:40 Mówi się...
12:05 TweetUp
12:25 Telezakupy
12:40 Polska na dzień dobry
13:50 Telezakupy

14:05 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:40 Nie daj się epidemii
18:00 Przekaz dnia
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:52 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker - zaprasza Tomasz Sakiewicz

19:45 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Biznes Polska
21:30 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:30 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:25 Poland Daily - Culture
23:35 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

Życie nad rozlewiskiem
godz. 13.35

POLONIA

07:05 Słoneczna włócznia (8)
- serial
07:30 Słoneczna włócznia (9)
- serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Barwy szczęścia (2175)
- serial
12:15 Wiadomości
12:30 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
12:50 Polonia 24
13:10 2020. Czas nieznan
13:35 Życie nad rozlewiskiem (7)
- serial

14:25 O mnie się nie martw (7)
- serial
15:15 Wiadomości
15:30 Fenomen polskości - dok.
16:30 Korona królów (361) - serial
17:00 W krainie baśni
17:20 Podwodne ABC
17:30 Teleexpress
17:55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show
18:25 Przyszanek Historia
18:40 Pod Tatrami
18:55 Barwy szczęścia (2175)
- serial

19:25 Magazyn z Wysp
19:45 Baw się słowami
20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport
20:45 Ojciec Mateusz (286) - serial
21:35 Koronawirus - poradnik
21:45 Polonia 24
22:05 Co dalej?
22:25 Życie nad rozlewiskiem (8)
- serial
23:10 Focus on Poland
23:30 Ocaleni - reality show
00:30 Korona królów (361) - serial

RANO

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Podróż apostoła Ojca Świętego do Macedonii
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza
12:00 Regina Coeli

PO POŁUDNIU

12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuarium polskie
12:35 Frank Duff i Legion Maryi
13:30 Msza święta
14:30 Petra - tajemnicze miasto
14:50 Jan Paweł II i cud w Kostaryce
15:25 Duszpasterz
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Express studencki
17:00 Refleksje nad Psalmem XXIII
17:10 Prosto o gospodarce

WIECZOREM

17:30 Okiem kamery
18:00 Regina Coeli
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Ranczo nadziei
23:30 Mała Nellie od Świętego Boga

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 5 maja
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:05 Czas honoru (72) - serial
08:00 Szkoła z TVP: Klasa III
08:30 Szkoła z TVP: Klasa III
09:00 Szkoła z TVP: Klasa III
09:30 Szkoła z TVP: Klasa V
10:00 Szkoła z TVP: Klasa V
10:30 Szkoła z TVP: Klasa V
11:00 Szkoła z TVP: Klasa V
11:30 Polonia Restituta (2) - serial
12:30 Szkoła z TVP: Klasa III
13:00 Szkoła z TVP: Klasa III
13:30 Szkoła z TVP: Klasa III

14:00 Szkoła z TVP: Klasa V
14:30 Szkoła z TVP: Klasa V
15:00 Szkoła z TVP: Klasa V
15:30 Szkoła z TVP: Klasa V
16:00 Marzyciele: Ojciec złotówki
16:30 2020. Czas nieznan
16:55 Sekrety Morza Śródziemnego: Ocean One schodzi pod wodę
17:30 Historia Polski: Niepokonany. Opowieść o generale Stanisławie Maczku
18:40 Co dalej?
19:00 Czas honoru (73) - serial

19:55 Bomba (1) - film dokumentalny, USA 2015
21:00 Tajemnice Paryża (3)
- serial
22:00 Historia na ten czas: Marek Cichocki
22:10 Po PRL-u
22:40 Wolne miasto - dramat historyczny, Polska 1958
00:35 Sensacje XX wieku
01:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
01:55 Encyklopedia II wojny światowej

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info

12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości

19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:19 Flesz info wieczór
21:26 Kasta - mag.
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:31 Gość „Wiadomości”

KINO POLSKA

06:00 Licencja na wychowanie (4) - serial
06:40 TV okazje
07:30 Licencja na wychowanie (5) - serial
08:10 Beata - film obyczajowy, Polska 1964
10:05 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996
12:00 TV okazje
12:25 Tak w każdym porcie - film dok., Polska 1947
12:50 Stary człowiek i pies - dramat psych., Polska 2008

14:35 Czas przeszły - dramat psych., Polska 1961.
Polak Fram, żołnierz podziemia, zostaje po wojnie oskarżony o zdradę i napiętnowany. Udało mu się bowiem zbiec z więzienia, nie wiedział jednak, że jego ucieczkę zaaranżowali gestapowcy.
Tymczasem jeden z nich, oficer Weber, odpowiedzialny za śmierć wielu Polaków, zostaje uniewinniony przez sąd zachodnioniemiecki.

16:35 Niezawodny system - film obyczajowy, Polska 2008
18:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Wesele - komediodramat, Polska 2004
22:05 Piłkarski poker - komedia obyczajowa, Polska 1988
00:10 Orzeł - dramat wojenny, Polska 1958

KULTURA

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:15 Historia na ten czas: Krzysztof Ożóg
07:30 Janosik (5) - serial
08:30 Superjednostka - film dokumentalny, Polska 2014
09:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
09:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
10:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
10:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I
11:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
11:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
12:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II
12:30 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II

13:00 Akademia Pana Kleksa (1) - film przygodowy, ZSRR/Polska 1983
14:30 Kultura na bis
15:25 Kultura duchowa narodu. Życie pośmiertne Adama Mickiewicza - dok.
16:25 Szlakiem miejsc niezwykłych
16:30 Chłopi (9) - serial
17:20 Rzecz Polska: Cukiernica Julii Keilowej - dok.
17:35 Świeża farba - reportaż
17:50 Historia na ten czas: Krzysztof Ożóg

18:00 Wielcy reformatorzy teatru - Edward Gordon Craig
18:30 Wielcy reformatorzy teatru - Andrzej Pronaszko
19:05 Kronos - pr. publ.
19:50 Którędy po sztukę
20:00 Myśli na ten czas
20:05 Co dalej? - pr. publ.
20:20 Opera Nova w Bydgoszczy - „Halka”
22:40 Kobieta na skraju dojrzałości - komediodramat, USA 2011
00:20 Młoda Polska

PULS

06:10 Nash Bridges (87) - serial
07:05 Nash Bridges (88) - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (210) - serial
09:55 Rodzinny interes (9) - serial
10:50 Zaklinaczka duchów 4 (66)
- serial
11:35 Zaklinaczka duchów 4 (67)
- serial
12:25 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
13:20 Kobra - oddział specjalny (8) - serial

14:10 Lombard. Życie pod zastaw (38) - serial
15:05 Lombard. Życie pod zastaw (39) - serial
16:00 Rodzinny interes (10) - serial
17:00 Rodzinny interes (11) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (210) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (211) - serial
20:00 Slumdog. Milioner z ulicy - komediodramat, Francja/Wielka Brytania/USA 2008

22:15 Iluzja - thriller, Francja/USA 2013.
Agenci FBI i Interpolu śledzą grupę iluzjonistów, którzy podczas przedstawień napadają na banki, a ukradzione pieniądze rozdają publiczności.
00:15 Alibi.com - komedia, Francja 2017
02:00 Tajemnice medyczne (28) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	08:00 Wiadomości	06:35 Familiada - teleturniej	05:05 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	06:00 Nowy dzień	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry	08:00 Informacje dnia
	08:10 Pogoda	07:05 Wesola nauka	06:00 Wstajesz i wiesz	09:00 Malanowski i partnerzy (480) - serial	07:35 Polska na dzień dobry	08:15 Polski punkt widzenia
	08:15 Kwadrans polityczny	08:00 Pytanie na śniadanie	08:00 Dzień Dobry TVN	09:25 Malanowski i partnerzy (481) - serial	09:20 Bajka w Telewizji Republika	08:40 Słowo życia
	08:40 Bądźmy razem w domu	11:40 Wesola nauka	11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw.	09:55 Sekrety rodziny (46) - serial	09:40 Telezakupy	08:45 Każdy maluch to potrafi
	09:20 Ranczo (11) - serial	12:30 Kolo fortuny - teleturniej	12:20 Ukryta prawda (794) - serial	10:55 Dlaczego ja? (873) - serial	09:55 Nie daj się epidemii	09:00 Kalejdoskop młodych
	10:20 Komisarz Alex (61) - serial	13:10 Va banque - teleturniej	13:15 Szkoła (530) - serial	11:50 Gliniarze (424) - serial	10:20 Telezakupy	09:20 Express studencki
	11:10 Ojciec Mateusz (43) - serial	13:40 M jak miłość (1516) - serial	14:15 Detektywi (490) - serial	12:50 Wydarzenia	09:55 Dziennikarski poker - zaprasza Tomasz Sakiewicz	09:25 Sanktuarium polskie
	12:00 Wiadomości	14:35 Audycje komitetów wyborczych	14:50 Detektywi (491) - serial	13:30 Interwencja	11:05 W punkt	09:45 Święty na każdy dzień
	12:10 Agrobiznes	14:55 „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze	15:25 Milionerzy - teleturniej	13:45 Trudne sprawy (933) - serial	11:25 Telezakupy	09:50 Finanse seniorów
	12:35 Agropogoda	15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (27) - serial	16:00 Fakty po południu	14:45 Dlaczego ja? (643) - serial	11:40 Mówi się...	10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
12:40 Rok w ogrodzie extra	16:00 Kolo fortuny - teleturniej	17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	15:50 Wydarzenia	12:05 Biznes Polska	11:00 Świat na wyciągnięcie ręki	
12:55 Natura w Jedynce	16:35 Familiada - teleturniej	18:00 Ukryta prawda (795) - serial	16:25 Pogoda	12:25 Telezakupy	11:20 Adoracja w Kalkucie	
14:00 Elif (722) - serial	17:10 Więzień miłości (296) - serial	19:00 Fakty	16:30 Interwencja	12:40 Polska na dzień dobry	11:25 Myśląc Ojczystą	
15:00 Wiadomości	18:00 Panorama	19:35 Sport	16:45 Gliniarze (456) - serial	13:50 Telezakupy	11:40 Prosto o gospodarce	
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda	18:20 Pogoda	19:45 Pogoda	17:45 Sekrety rodziny (13) - serial	14:05 Koniec systemu	12:00 Regina Coeli
	15:15 Alarm!	18:30 Gotowi do gotowania. Start! - magazyn kulinarny	20:15 Na Wspólnej (3067) - serial	18:50 Wydarzenia	14:45 Telezakupy	12:03 Informacje dnia
	15:40 Przysięga (165) - serial	19:05 Rodzinka.pl (144) - serial	20:55 Milionerzy - teleturniej	19:20 Sport	15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	12:20 Jan Paweł II - papież, który stworzył historię
	16:35 Audycje komitetów wyborczych	19:35 Barwy szczęścia (2251) - serial	21:30 Ameryka Express (10) - reality show	19:30 Świat według Kiepskich (315) - serial	15:20 Republika po południu	13:05 Jerash - starożytne miasto Jordanii
	17:00 Teleexpress	20:10 Barwy szczęścia (2252) - serial	23:00 Szczęki - thriller, USA 1975. W czasie kąpieli w nadmorskim kurorcie Amity, młoda dziewczyna, zostaje zaatakowana i wciągnięta pod wodę przez rekina ludojada. Burmistrz miasteczka, obawiając się utraty zysków z turystyki, nie wyraża zgody na zamknięcie plaży. Quint, zawodowy łowca rekinów, szeryf Brody i oceanolog Hooper wyruszają w rejs, by upolować bestię.	20:00 Nasz nowy dom (187) - reality show	17:15 Wolne głosy - popołudnie	13:30 Msza święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
	17:20 Pogoda	20:40 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale”	01:25 Nie z tego świata 5 (3) - serial	21:00 Zawsze warto (22) - serial	17:40 Nie daj się epidemii	14:30 Święty Paweł i pierwsze kościoły
	17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	20:55 Na sygnale (270) - serial	02:15 Uwaga!	22:00 Wojna żeńska-męska - komedia, Polska 2011. Historia bezrobotnej dziennikarki, która walczy z nadwagą i brakami na koncie. Choć o mężczyznach wie bardzo dużo, znalezienie tego właściwego będzie wymagało od niej nie lada wysiłku. Szczególnie, że jej dorosła córka nie tylko bezlitośnie ocenia jej poczynania, ale sama liczy na radę matki w miłosnych perypetiach.	18:00 Przekaz dnia	15:20 Domek nr 6
	18:30 Korona królów - serial	21:20 Na sygnale (271) - serial	02:30 NOC magii - pr. rozryw.	00:20 Nasz nowy dom (164) - reality show	18:15 Ekonomia raport - flasz	15:50 Ma się rozumieć
	18:55 Jeden z dziesięciu - wielki finał	22:00 Kino relaks: Love, Rosie - komedia romant., Niemcy/Wielka Brytania 2014. Rosie i Alex znajdują się od dzieciństwa. Gdy chłopak wyjeżdża z Dublina na studia do Ameryki, ich wieloletnią przyjaźń czeka ciężkie chwile. Geniusz (8) - serial		01:20 Nasz nowy dom (165) - reality show	18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego	16:00 Informacje dnia
	19:25 Sport	00:50 Pustynni biegacze - film dokumentalny, USA 2013			18:52 Prognoza pogody	16:10 Na zdrowie
19:30 Wiadomości	02:00 Oficerowie (7) - serial			19:00 Dziennikarski poker	16:30 Regał	
20:00 Pogoda	02:55 Dusigrosz - komedia, Francja 2016			19:45 Przekaz dnia	17:00 Po stronie prawdy	
20:10 Alarm!				20:00 W punkt	18:00 Regina Coeli	
20:30 Debata				20:25 Mówi się...	18:05 Informacje dnia	
21:50 GoldenEye - film sensacyjny, W. Brytania/USA 1995. Programistka Natalia jest świadkiem kradzieży systemu GoldenEye, który kontroluje rosyjskie satelity nuklearne. Agent 007 dostaje zadanie odzyskania urządzenia.				21:00 Pilnujmy Polski!	18:15 Rozmowy niedokończone	
WIECZOREM	00:10 Wojtek. Niedźwiedź, który poszedł na wojnę - film dokumentalny, Wielka Brytania/Polska 2010				21:30 Na pomoc!	19:30 Brat Franciszek
	01:25 Lot 192 - thriller, USA 2016				22:00 Poland Daily	20:00 Informacje dnia
					22:10 Poland Daily - Weather	20:20 Różaniec
					22:15 Poland Daily - Business	20:50 Myśląc Ojczystą
					22:25 Poland Daily - Weather	21:00 Apel Jasnogórski
					22:30 Ekonomia raport	21:20 Informacje dnia
					22:50 Suma dnia	21:40 Polski punkt widzenia
					23:25 Poland Daily - Culture	22:00 Listy do Eleny
					23:35 Poland Daily - History	23:40 Wenezuela - San Félix
					23:50 Poland Daily - Travel	
				00:00 Poland Daily		

CZWARTEK 7 MAJA 2020

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	TRWAM
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Bądźmy razem w domu 09:15 Ranczo (12) - serial 10:15 Komisarz Alex (62) - serial 11:05 Ojciec Mateusz (44) - serial 12:00 Wiadomości 12:15 Agrobiznes 12:35 Agropogoda 12:35 To się opłaca 12:55 Natura w Jedynce 14:00 Elif (723) - serial 15:00 Wiadomości	07:05 Wesola nauka 08:00 Pytanie na śniadanie 11:40 Wesola nauka 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:05 Va banque - teleturniej 13:40 Na sygnale (246) - serial 14:05 Na sygnale (247) - serial 14:35 Audycje komitetów wyborczych 14:55 „Ja to mam szczęście!” - ulubione skecze 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (28) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej	06:00 Wstajesz i wiesz 08:00 Dzień Dobry TVN 11:25 Doradca smaku 11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw. 12:20 Ukryta prawda (795) - serial 13:15 Szkoła (531) - serial 14:15 Detektywi (492) - serial 14:50 Detektywi (493) - serial 15:25 Milionerzy - teleturniej 16:00 Fakty po południu 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (796) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:50 Uwaga! 20:15 Na Wspólnej (3068) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Francuski numer - komedia, Polska 2006. Magda kupuje zdezelowanego mercedesa, by pojechać do Paryża. Wóz jest kradziony, a dziewczyna niefrasobliwa, więc problematyczne staje się już samo opuszczenie Warszawy.	06:00 Nowy dzień 09:00 Malanowski i partnerzy (483) - serial 09:25 Malanowski i partnerzy (484) - serial 09:55 Sekrety rodziny (47) - serial 10:55 Dlaczego ja? (874) - serial 11:50 Gliniarze (425) - serial 12:50 Wydarzenia 13:30 Interwencja 13:45 Trudne sprawy (934) - serial 14:45 Dlaczego ja? (644) - serial 15:50 Wydarzenia 16:25 Pogoda 16:30 Interwencja 16:45 Gliniarze (457) - serial 17:45 Sekrety rodziny (14) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (316) - serial 20:00 Nasz nowy dom (188) - reality show 21:00 Przyjaciółki (180) - serial 22:00 Zdrady (133) - serial 23:00 Atak paniki - komedia, Polska 2017, reż. Paweł Maślona, wyk. Artur Żmijewski, Dorota Segda. Kilka powiązanych ze sobą historii, których osią jest tytułowy atak paniki - radiowiec, kelner, panna młoda, pisarka, mąż i żona oraz behawiorysta zwierząt przechodzą krótkie załamania nerwowe wobec codzienności lub życiowych problemów. 01:05 Chirurdzy (245) - serial 02:05 Chirurdzy (294) - serial 03:05 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:35 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Nie daj się epidemii 10:20 Telezakupy 10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Dorota Kania 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Mówi się... 12:05 Pilnujmy Polski! 12:25 Telezakupy 12:40 Polska na dzień dobry 13:50 Telezakupy 14:05 Na pomoc! 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Nie daj się epidemii 18:00 Przekaz dnia 18:15 Ekonomia raport - flasz 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:52 Prognoza pogody 19:00 Oddaję Państwu głos 19:45 Przekaz dnia 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:10 Poland Daily - Weather 22:15 Poland Daily - Business 22:25 Poland Daily - Weather 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	07:50 Kolory świętości 07:55 Świat w obrazach 08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Finanse seniorów 09:00 Na zdrowie 09:25 Święty na każdy dzień 09:30 Regał 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Myśląc Ojczystą 11:35 Naprotechnologia 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 13:20 100 cudownych miejsc na świecie 13:30 Msza święta 14:30 Nieoczekiwana podróż 15:05 Święty na każdy dzień 15:10 Ewangelia, nasz biznesplan 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Modlitwa w intencji rodzin i obrony życia poczętego w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Przedstawienie musi trwać 00:00 Słowo Życia
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:40 Przysięga (166) - serial 16:35 Audycje komitetów wyborczych 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Korona królów - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Ojciec Mateusz (301) - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:25 Magazyn śledczy Anity Gargas 22:55 Rozmowy w czasach zarazy - talk-show 23:55 Magazyn kryminalny 997 00:50 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 01:50 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat	16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (297) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Va banque - teleturniej 19:05 Rodzinka.pl (145) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2252) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2253) - serial 20:40 Będzie dobrze, kochanie (9) - serial 20:50 Będzie dobrze, kochanie (10) - serial 21:20 Filmowe czwartki: Ojcowie i córki - film obyczajowy, Włochy/USA 2015. Uznany pisarz zostaje wdowcem i przechodzi załamanie nerwowe. Wiele lat później jego córka usiłuje odbudować więź z ojcem. 23:25 Son of a Gun: Młoda krew - dramat kryminalny, Kanada/Australia/Wielka Brytania 2014 01:20 Love, Rosie - komedia romantyczna, Niemcy/Wielka Brytania 2014	00:40 Pasażer 57 - film sensacyjny, USA 1992, reż. Kevin Hooks. Przestępca wraz z kompanami porwya samolot, nie mając pojęcia, że na pokładzie znajduje się ekspert ds. terroryzmu. 02:15 Uwaga! 02:30 NOC magii - pr. rozryw.	00:20 Nasz nowy dom (188) - reality show 21:00 Przyjaciółki (180) - serial 22:00 Zdrady (133) - serial 23:00 Atak paniki - komedia, Polska 2017, reż. Paweł Maślona, wyk. Artur Żmijewski, Dorota Segda. Kilka powiązanych ze sobą historii, których osią jest tytułowy atak paniki - radiowiec, kelner, panna młoda, pisarka, mąż i żona oraz behawiorysta zwierząt przechodzą krótkie załamania nerwowe wobec codzienności lub życiowych problemów. 01:05 Chirurdzy (245) - serial 02:05 Chirurdzy (294) - serial 03:05 Tajemnice losu - pr. rozryw.	22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Przedstawienie musi trwać 00:00 Słowo Życia
WIECZOREM	00:10 Wojtek. Niedźwiedź, który poszedł na wojnę - film dokumentalny, Wielka Brytania/Polska 2010 01:25 Lot 192 - thriller, USA 2016	00:50 Pustynni biegacze - film dokumentalny, USA 2013 02:00 Oficerowie (7) - serial 02:55 Dusigrosz - komedia, Francja 2016	01:25 Nie z tego świata 5 (3) - serial 02:15 Uwaga! 02:30 NOC magii - pr. rozryw.	00:20 Nasz nowy dom (164) - reality show 01:20 Nasz nowy dom (165) - reality show	22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Listy do Eleny 23:40 Wenezuela - San Félix

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.